

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

sextiofjärde årgången

29 oktober 2021

Innehållsförteckning

I Resolutioner, rekommendationer och yttranden

RESOLUTIONER

Regionkommittén

Interactio – hybrid – ReK:s 145:e plenarsession, 30.6.2021–1.7.2021

2021/C 440/01	Resolution från Europeiska regionkommittén – Resolution om Europeiska regionkommitténs förslag inför Europeiska kommissionens arbetsprogram för 2022	1
2021/C 440/02	Resolution från Europeiska regionkommittén – En vision för Europa: framtiden för det gränsöverskridande samarbetet	6

YTTRANDEN

Regionkommittén

Interactio – hybrid – ReK:s 145:e plenarsession, 30.6.2021–1.7.2021

2021/C 440/03	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Strategi för hållbar och smart mobilitet	11
2021/C 440/04	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Förnyat partnerskap med det södra grannskapet – En ny agenda för Medelhavsområdet	19
2021/C 440/05	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Höjning av Europas klimatambition för 2030 inför COP26	25
2021/C 440/06	Yttrande från Europeiska regionkommittén – EU:s handlingsplan för demokrati	31
2021/C 440/07	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Uppnående av målen för hållbar utveckling senast 2030	36
2021/C 440/08	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Att bygga upp ett klimatresilient Europa – den nya EU-strategin för klimatanpassning	42

2021/C 440/09	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Strategi för att stärka tillämpningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna i EU	49
2021/C 440/10	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Framtiden för regionala flygplatser – utmaningar och möjligheter	51
2021/C 440/11	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Framtidsplan för vård- och omsorgspersonal – lokala och regionala möjligheter i samband med en europeisk utmaning	56
2021/C 440/12	Yttrande från Europeiska regionkommittén – En handlingsplan för den sociala ekonomin	62

III Förberedande akter

Regionkommittén

Interactio – hybrid – ReK:s 145:e plenarsession, 30.6.2021–1.7.2021

2021/C 440/13	Yttrande från Europeiska regionkommittén om rättsakten om digitala tjänster och rättsakten om digitala marknader	67
2021/C 440/14	Yttrande från Europeiska regionkommittén om kritiska entiteters motståndskraft	99
2021/C 440/15	Yttrande från Europeiska regionkommittén om reviderad förordning om transeuropeisk energiinfrastruktur anpassad till den gröna och digitala omställningen	105

I

(Resolutioner, rekommendationer och yttranden)

RESOLUTIONER

REGIONKOMMITTÉN

INTERACTIO – HYBRID – REK:s 145:e PLENARSESSION, 30.6.2021–1.7.2021

**Resolution från Europeiska regionkommittén – Resolution om Europeiska regionkommitténs förslag
inför Europeiska kommissionens arbetsprogram för 2022**

(2021/C 440/01)

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉN (ReK) HAR ANTAGIT DENNA RESOLUTION

med beaktande av

- samarbetsprotokollet med kommissionen från februari 2012,
- ReK:s resolution om Europeiska regionkommitténs prioriteringar för 2020–2025 ⁽¹⁾, och
- de bidrag från regionala parlament med lagstiftningsbefogenheter som mottagits inom ramen för samarbetsavtalet mellan ReK och CALRE.

Återhämtning och sammanhållning

1. Eftersom genomförandet av Next Generation EU kommer att vara en grundläggande prioritering i kommissionens arbetsprogram för 2022 uppmanar ReK kommissionen att se till att de lokala och regionala myndigheterna görs delaktiga i genomförandet av de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna, vilket är avgörande för att uppnå målen för faciliteten för återhämtning och resiliens, säkerställa bättre samordning med de sammanhållningspolitiska programmen och de strategier för smart specialisering som tagits fram av regionerna samt förebygga potentiellt låga utnyttjandegrader. Kommittén framhåller också behovet av att göra de lokala och regionala myndigheterna delaktiga i den europeiska planeringsterminens processer, eftersom majoriteten av de landsspecifika rekommendationerna har en lokal och regional dimension.
2. ReK upprepar sin uppmaning till kommissionen om att integrera målen för hållbar utveckling i en reformerad europeisk planeringstermin, kartlägga dem i de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna och på grundval av detta integrera dem i nästa cykel, med början i den årliga översikten över hållbar tillväxt. ReK förväntar sig också att en EU-flerpartsplattform om målen för hållbar utveckling inrättas för att stödja och ge råd till kommissionen om ett snabbt genomförande av målen för hållbar utveckling.
3. Kommissionen uppmanas att lägga fram ett förslag om att förlänga de nuvarande exceptionella flexibilitetsåtgärderna inom investeringsinitiativet mot effekter av coronaviruset plus till slutet av 2022, såsom möjligheten till en EU-medfinansieringsgrad på 100 %, och att överväga en tillfällig höjning av tröskeln för statligt stöd av mindre betydelse i syfte att fortsätta att stödja hållbara investeringar under samma period.
4. Kommittén uppmanar kommissionen att vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa ett fullständigt genomförande av den rättsligt bindande färdplanen för att införa nya egna medel under den nuvarande fleråriga budgetramen, bl.a. genom att lägga fram lagstiftningsförslag i rätt tid.

⁽¹⁾ COR-2020-01392-00-00-RES-TRA.

5. Kommissionen uppmanas att beakta de lokala och regionala myndigheternas faktiska situation och behov samt covid-19-pandemins inverkan på skuld- och underskottsnivåerna i sin nystart av översynen av den europeiska ramen för ekonomisk styrning, särskilt när det gäller offentliga investeringar på alla förvaltningsnivåer.
6. Kommissionen uppmanas att sätta hållbar utveckling och skapande av arbetstillfällen i centrum för översynen av EU:s strategi för de yttersta randområdena, med tanke på de allvarliga konsekvenser som covid-19-pandemin har haft för dessa regioner. ReK åtar sig att delta i utformningen och genomförandet av denna strategi, i linje med sina tidigare rekommendationer.
7. Kommittén uppmanar kommissionen att beakta demografiska aspekter i all sin politik och att tillhandahålla finansinstrument som gör det möjligt att utveckla insatser och åtgärder för att ta itu med demografiska utmaningar i regioner där konsekvenserna av de demografiska förändringarna är särskilt tydliga.

Miljö och hållbarhet

8. Kommittén välkomnar kommissionens förslag om att tillsammans med ReK inrätta en nollföröreningsövervakning och, i ett senare skede, en resultattavla över EU-regionernas miljöprestanda inom ramen för handlingsplanen för nollförörening. ReK föreslår att man arbetar tillsammans för att övervaka framstegen med och inverkan av all politik inom ramen för den gröna given, inbegripet genomförandet av klimatåtgärder och grön återhämtning, på regional nivå. Kommittén vill delta i anordnandet av Europaåret för grönare städer, om det bekräftas för 2022, och påpekar att man måste ta hänsyn till de särskilda förutsättningarna i landsbygdsområdena, framför allt i dem som är mest avfolkade, vid genomförandet av politiken inom ramen för den gröna given.
9. Kommissionen uppmanas att i den europeiska gröna given integrera en havslag som en övergripande strategi med mätbara mål och tidsfrister för att skydda den marina miljön, minska föroreningarna och vända förlusten av biologisk mångfald, samtidigt som småskaliga fiskeaktörer skyddas och främjas.
10. ReK föreslår att kommissionen inför begreppet miljö- och klimatsammanhållning som en kompletterande dimension till begreppet ekonomisk, social, territoriell och digital sammanhållning, vilket är avgörande för återhämtningen i Europa och världen, liksom för den hållbara utvecklingen, FN:s Agenda 2030, målen för hållbar utveckling och målet om koldioxidneutralitet.
11. Kommittén ställer sig bakom Europaparlamentets uppmaning till kommissionen att lägga fram en rättsligt bindande lag om biologisk mångfald före slutet av 2022. Denna bör åtföljas av en övervakningsmekanism med indikatorer där de lokala och regionala myndigheterna är formellt delaktiga.
12. Kommissionen uppmanas att se över förordningen om styrningen av energunionen i syfte att göra den ändamålsenlig för genomförandet av den gröna given, stärka integrationen av de subnationella bidragen i de nationella planerna och anpassa de nationella energi- och klimatplanerna till de nationella planerna för att genomföra FN:s Agenda 2030 och ramen för hållbar utveckling. ReK föreslår en ram för subnationella åtgärder som formellt ska beaktas inom ramen för UNFCCC och den efterföljande klimatsstyrningen i EU.
13. Kommittén förväntar sig att kommissionen börjar integrera jämställdhetsdimensionen i sina politiska processer: i den gröna given, i de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna och i partnerskapsöverenskommelserna inom ramen för EU:s struktur- och investeringsfonder, i synnerhet genom att, i enlighet med artikel 16.3 f i det interinstitutionella avtalet och senast den 1 januari 2023, lägga fram en metod för att bedöma EU-programmens könsspecifika konsekvenser.
14. Kommissionen uppmanas att inleda en strukturerad dialog med de lokala och regionala myndigheterna om utformningen och genomförandet av 55 %-paketet.
15. Kommittén stöder målen i från jord till bord-strategin, som ännu inte har införlivats i lagstiftningen för den gemensamma jordbrukspolitik. Kommissionen uppmanas också att föreslå system för rättvis näringsvärdesmärkning samt märkningar för ursprung och produktionsmetoder för animaliska produkter.
16. ReK uppmanar kommissionen att se till att den europeiska landsbygdsagendan genomförs inom alla politikområden och har ambitiösa och konkreta politiska mål för att stärka den innovativa dynamiken i landsbygdsområdena, organisera ett smart samarbete mellan områden och främja medborgaråtgärder i lokala utvecklingsstrategier.

Digital omställning och industri

17. Kommittén uppmanar kommissionen att integrera digital sammanhållning som en kompletterande dimension till begreppet ekonomisk, social och territoriell sammanhållning och därigenom förhindra en "dubbel digital klyfta" som orsakas av bristande infrastruktur, bristande tillgång till elektronisk utrustning och bristande digitala färdigheter.

18. Kommissionen uppmanas att ta hänsyn till regionala och lokala skillnader och tillhörande indikatorer i riktmarksrapporten om e-förvaltning, eftersom klyftan mellan stad och landsbygd ökar när det gäller användningen av e-förvaltningstjänster.

19. ReK uppmanar kommissionen att sörja för en strukturerad dialog med Europas städer och regioner om hur man kan stärka regionala industriella ekosystem, kluster och interregionala allianser under genomförandet av industristrategin, med beaktande av strategierna för smart specialisering, eftersom den platsbaserade strategin till stor del saknas i meddelandet "Uppdatering av industristrategin 2020".

Gränsöverskridande samarbete och mobilitet

20. Kommittén välkomnar kommissionens åtagande att lägga fram ett krisinstrument för den inre marknaden, och efterlyser lagstiftning som säkerställer europeiska miniminormer och förfaranden för att garantera öppna inre gränser, även vid kriser.

21. ReK understryker behovet av en EU-politisk ram för att möjliggöra ett effektivt inrättande och en effektiv förvaltning av gränsöverskridande offentliga tjänster. EU-lagstiftarna, medlemsstaterna, regionerna och de lokala myndigheterna uppmanas också att vidareutveckla och främja verktyg för gränsöverskridande deltagardemokrati som bidrar till medborgarnas deltagande i den europeiska integrationsprocessen på fältet.

22. Kommittén beklagar djupt att diskussionerna mellan medlemsstaterna om den föreslagna europeiska gränsöverskridande mekanismen strandade. Eftersom rättsliga och administrativa hinder medför allvarliga begränsningar för det gränsöverskridande samarbetet och för livskvaliteten i gränsregionerna, efterlyser ReK ett nytt kommissionsförslag till förordning om en europeisk gränsöverskridande mekanism.

23. Kommissionen uppmanas att låta den nya ramen för mobilitet i städer, som kommer att göra mobiliteten i städer mer hållbar och minska dess inverkan på människors hälsa, åtföljas av konkreta riktlinjer.

24. ReK välkomnar den interinstitutionella överenskommelsen om Fonden för ett sammanlänkat Europa. Kommittén hoppas att medfinansierade projekt för det transeuropeiska transportnätet (TEN-T) och den transeuropeiska energiinfrastrukturen (TEN-E) kommer att bidra till att undanröja länkar som saknas, särskilt i gränsöverskridande regioner, och påminner kommissionen om behovet av att avsätta tillräckliga medel för medfinansiering av projekt för det övergripande nätet.

Migration och socialt skydd

25. Kommittén föreslår att man inrättar en regional social resultattavla för att fånga upp den fulla omfattningen av de sociala utmaningarna i EU och se till att den europeiska pelaren för sociala rättigheter genomförs på alla nivåer.

26. Kommissionen uppmanas att stödja och övervaka medlemsstaternas genomförande av den europeiska barngarantin och underlätta utbytet av bästa praxis i detta avseende.

27. ReK förväntar sig att kommissionen lägger fram ett ambitiöst förslag om förbättrade arbetsvillkor för plattformsarbetare, där nationella arbetsmarknadsmodeller och EU:s beslutsbefogenheter respekteras.

28. Kommissionen uppmanas att införliva ReK:s rekommendationer i initiativet om långvarig vård och omsorg, med tanke på dess starka koppling till de allvarliga kompetensbristerna på detta område och de demografiska förändringarna, som är särskilt akuta i regioner med en åldrande befolkning.

29. Kommittén åtar sig att spela en aktiv roll i den europeiska plattformen för åtgärder mot hemlöshet, som bör kompletteras med ett kommissionsförslag om en EU-ram för nationella strategier mot hemlöshet.

30. Kommissionen uppmanas att ägna särskild uppmärksamhet åt att stärka de kulturella och kreativa sektorernas återhämtning och resiliens mot bakgrund av covid-19-pandemin och att ta itu med konstnärers otrygga arbetsvillkor genom att underlätta rörlighet och ömsesidigt erkännande av deras ställning.

Migration och integration

31. Kommittén uppmanar kommissionen att säkerställa framsteg i arbetet med att inrätta en europeisk ram för migrations- och asylförvaltning inom den nya migrations- och asylpakten. ReK uppmanar att migrationens och integrationens lokala och regionala dimension bör beaktas och stödjas genom det nya partnerskapet om integration mellan ReK och kommissionen.

Säkerhet

32. Kommissionen uppmanas att inkludera ReK som fullvärdig partner i EU:s åtagande om säkra och resilienta städer och i det nya initiativet "Städer mot radikaliserings och terrorism".

Hälsa, civilskydd och turism

33. Kommittén påminner kommissionen om att man vid varje översyn av den rättsliga ramen för Schengen måste beakta åsikterna och behoven i de städer och regioner som ligger nära de inre gränserna. ReK bör höras i ett tidigt skede, i enlighet med protokoll nr 2 om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

34. Kommissionen uppmanas att leda ett snabbt förfarande för att nå en tillfredsställande och permanent lösning på problemet med den humanitära krisen i Medelhavsområdet, som ska inriktas först och främst på att skydda migranternas liv, men även på att säkerställa respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. ReK och de lokala och regionala myndigheterna erbjuder ett så djupgående samarbete som möjligt.

35. Kommissionen uppmanas att lägga fram djärva förslag för utveckling och produktion av essentiella läkemedel i EU, i syfte att säkerställa EU:s strategiska oberoende genom att minska beroendet av tredjeländer. ReK förväntar sig att kommissionen också föreslår konkreta och kraftfulla åtgärder för att stimulera tillgången till generiska läkemedel och biosimilarer och även säkerställa tillgången till läkemedel i kristider.

36. ReK stöder en översyn av Europeiska unionens roll i folkhälsopolitiken inom ramen för konferensen om Europas framtid, med hänsyn tagen till att hälsopolitiken är en primär befogenhet för medlemsstaterna och ofta hanteras på subnationell nivå.

37. Kommittén förväntar sig att dess yttrande om patienternas rättigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård samt resultaten av det tredje RegHub-samrådet kommer att återspeglas i den tredje rapporten om tillämpningen av direktivet, som ska läggas fram 2022.

38. ReK ser fram emot att bidra till kommissionens förslag till ett europeiskt vaccinationsprogram och vaccinationskort för att se till att alla européer har rätt till – och bevis på – det skydd som erbjuds genom inokulering, oavsett var de bor.

39. Kommittén uppmanar kommissionen att gå vidare med fastställandet och utvecklingen av unionens mål för resiliens vid katastrofer på civilskyddsområdet, som icke-bindande mål för att stödja förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder, men betonar samtidigt att detta måste göras i samarbete med inte bara de nationella myndigheterna utan även de lokala och regionala myndigheterna. ReK ser också fram emot ett fullständigt genomförande av unionens kunskapsnätverk för civilskydd, och uppmanar kommissionen att inkludera katastrofhanteringsexpertis som också finns tillgänglig på subnationell nivå. Vi förväntar oss dessutom en tydlig plan för långsiktigt engagemang och finansiell förstärkning av EU:s civilskyddsmekanism och dess instrument, såsom rescEU och den europeiska sjukvårdsstyrkan.

40. ReK upprepar sin efterlysning av en ny strategi för europeisk turism och uppmanar kommissionen att lägga fram en europeisk turismagenda 2030/2050, med ett första utkast före utgången av första halvåret 2022, för att stödja den gröna och den digitala omställningen i det europeiska turismekosystemet, stärka dess konkurrenskraft och främja återhämtningen av den lokala och regionala sysselsättningen på detta område.

Yttre samarbete

41. Kommittén beklagar att det handels- och samarbetsavtal som undertecknades den 24 december 2020 mellan EU och Förenade kungariket inte föreskriver något specifikt eller strukturerat deltagande av lokala och regionala myndigheter. ReK kommer dock att, särskilt genom det politiska arbetet i kontaktgruppen ReK–Förenade kungariket, fundera över olika sätt att säkerställa kontinuiteten i vårt samarbete med Förenade kungarikets decentraliserade förvaltningar och lokala myndigheter. Kommissionen uppmanas också att noga övervaka de lokala och regionala myndigheternas deltagande i genomförandet av brexitjusteringsreserven.

42. ReK efterlyser ihållande och strukturerat stöd från kommissionen för peer-to-peer-samarbete mellan de lokala myndigheterna på västra Balkan och deras motsvarigheter i EU:s medlemsstater, i nära samarbete med ReK, särskilt genom dess gemensamma rådgivande kommittéer med Montenegro, Nordmakedonien och Serbien samt arbetsgruppen för västra Balkan.

43. Kommittén välkomnar beslutet att inrätta akademien för offentlig förvaltning inom det östliga partnerskapet samt de lokala och regionala myndigheternas förstärkta roll i genomförandet av politiken, strategierna och flaggskeppsinitiativen inom det östliga partnerskapet.

44. Vid genomförandet av det förnyade partnerskapet med det södra grannskapet uppmanas alla EU-institutioner att betrakta de lokala och regionala myndigheterna som viktiga partner för hållbar utveckling och programplanering, i syfte att skapa en ny dynamik för decentraliseringsreformer.

45. ReK uppmanar kommissionen att erkänna den roll som lokala och regionala myndigheter kan spela när det gäller att bidra till fred och välbefinnande i tredjeländer, med initiativ såsom Nicosiainitiativet – ett konkret exempel på peer-to-peer-samarbete, som har bidragit till att skapa förtroende och hålla en intern dialog öppen mellan regionala och lokala myndigheter.

Subsidiaritet och Europas framtid

46. Kommittén upprepar sin uppmaning till kommissionen att intensifiera sitt arbete och sina kontakter med medborgarna och de lokala och regionala myndigheterna inom ramen för konferensen om Europas framtid och därefter, och att tillhandahålla lämpliga verktyg för att följa upp rekommendationerna från konferensen. Kommissionen uppmanas att intensifiera samarbetet mellan sina representationskontor i medlemsstaterna och ReK när det gäller att anordna lokala dialoger utanför huvudstäderna.

47. Kommissionen uppmanas att följa upp de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som anges i EU:s handlingsplan för demokrati, och samtidigt inkludera regionala och lokala val, lokala medier och motverkande av desinformation på regional och lokal nivå i deras tillämpningsområde.

48. Kommittén står fast vid sitt åtagande att genomföra rekommendationerna från arbetsgruppen för subsidiaritet och proportionalitet och "göra mindre men göra det effektivare" och begreppet "aktiv subsidiaritet". Subsidiaritetsbedömningstabellen bör användas systematiskt.

49. ReK ger sin ordförande i uppdrag att översända denna resolution till EU-institutionerna och ordförandeskapen för Europeiska unionens råd.

Bryssel den 30 juni 2021.

Apostolos TZITZIKOSTAS

Europeiska regionkommitténs
ordförande

Resolution från Europeiska regionkommittén – En vision för Europa: framtiden för det gränsöverskridande samarbetet

(2021/C 440/02)

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Europeiska regionkommittén (ReK) är övertygad om att gränsöverskridande samarbete har ett stort mervärde och är ett väsentligt inslag i EU-projektet och EU:s politik, eftersom det syftar till att stärka den territoriella sammanhållningen samt förbindelserna, utbytet och samarbetet mellan territorier och medborgare över land- och sjögränser.
2. Kommittén är oroad över det största bakslaget för det gränsöverskridande samarbetet under de senaste årtiondena, som är en följd av covid-19-pandemin. Mot bakgrund av debatten om Europas framtid uppmanar vi Europeiska unionen att åter sätta det gränsöverskridande samarbetet högst upp på EU:s politiska dagordning så att det kan bidra till återhämtningen från krisen.
3. Efter offentliga samråd som ReK anordnat om det gränsöverskridande samarbetets framtid, och efter samråd med medlemmar i den europeiska gränsöverskridande medborgaralliansen, lägger vi fram följande vision för det gränsöverskridande samarbetet under de kommande åren:

Räddningstjänst, hälso- och sjukvård och framtida kriser

4. ReK uppmanar kommissionen att lägga fram ett förslag om upprätthållande av samarbetet över land- och sjögränser och livet i gränsområden i händelse av en EU-omfattande eller regional kris. Förslaget bör syfta till att EU:s inre gränser ska hållas öppna, säkerställa fri rörlighet för personer och tillhandahållande av gränsöverskridande offentliga tjänster samt garantera att den inre marknaden och Schengenområdet fungerar smidigt och fullt ut.
5. Europeiska unionen och dess medlemsstater bör alltid i god tid samråda med lokala och regionala myndigheter innan man överväger gränsstängningar och alla sorters åtgärder som kan påverka medborgarnas liv. Dessutom måste sådana åtgärder respektera proportionalitetsprincipen och får inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå legitima politiska mål som fastställts på ett insynsvänligt sätt.
6. ReK understryker att invånarna i EU måste få snabbast möjliga tillgång till räddningstjänst och hälso- och sjukvård. Vi uppmanar medlemsstaterna att överväga åtgärder som möjliggör fri gränspassage för personal som arbetar inom räddningstjänst och hälso- och sjukvård samt för deras fordon.
7. Kommittén föreslår att medlemsstaterna beaktar gränsöverskridande samarbeten när de förändrar hälso- och sjukvårds- respektive räddningstjänstverksamheter, eller när de planerar eller genomför nya nationella, regionala eller lokala hälsoplaner. Dessutom skulle EU:s hälsoplaner kunna genomföras och respekteras så långt som möjligt och beroende på orsaken till nödsituationen.
8. Vi uppmanar medlemsstaterna att inrätta gemensamma gränsöverskridande beredskapsplaner för respektive gräns, eller till och med för respektive del av gränsen, för att säkerställa bättre beredskap och insatser i nödsituationer. Samråd bör ske med EU:s gränsregioner, särskilt euroregionerna, arbetsgemenskaperna, de europeiska grupperingarna för territoriellt samarbete (EGTS) och andra gränsöverskridande strukturer, vid utarbetandet av sådana planer, och om det är ändamålsenligt bör de ges möjlighet att ansvara för att genomföra eller gemensamt förvalta dem.
9. ReK efterlyser ett nära samarbete med Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar (ECDC) och behöriga regionala myndigheter, särskilt genom inrättande av lokala eller regionala gränsöverskridande hälsoövervakningscentrum.

För mer integrerade gränsregioner

10. Kommittén uppmanar EU att i samarbete med medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna främja utvecklingen av funktionella livsmiljöer i unionens och grannländernas land- och sjögränsområden, även i de yttersta randområdena, och följaktligen inrikta sina framtida finansieringsmöjligheter och sin framtida politik på dessa områden.
11. ReK uppmanar kommissionen att på ett övergripande sätt beakta gränsöverskridande aspekter i samband med utarbetandet av politiken.

12. Vi uppmanar kommissionen, i synnerhet Eurostat, och berörda nationella statistikbyråer att systematiskt samla in statistiska uppgifter om livet i gränsområden, och kartlägga gränsöverskridande flöden och ömsesidiga beroenden inom alla relevanta politikområden och i det offentliga livet i syfte att tillhandahålla konkreta underlag för framtida beslutsfattande.

13. ReK uppmanar medlemsstaterna att överväga att inrätta gemensamma strategier för integrerade gränsområden och avsätta särskilda resurser för utveckling av gränsöverskridande projekt, fysisk planering, infrastruktur, ekonomiska strategier och en integrerad arbetsmarknad. Finansieringen för utarbetandet och genomförandet av dessa strategier skulle anslås inom ramen för Interreg som en del av den fleråriga budgetramen för 2021–2027.

14. Vi anser att alla kommissionens avdelningar bör känna till att det finns EGTS-grupperingar. Kommissionen uppmanas följaktligen att se till att EGTS-grupperingarna erkänns som rättsliga enheter som är stödberättigade inom ramen för EU:s samtliga inbjudningar att lämna projektförslag.

15. Kommittén betonar att miljön (luft-, mark- och vattenkvalitet) och hälsan hos invånarna i gränsområden bör skyddas ytterligare för att undvika föroreningar och industriella risker som har sitt ursprung på andra sidan gränsen.

16. För att möjliggöra ett friktionsfritt liv i gränsregionerna uppmanar kommittén kommissionen att inleda en dialog med medlemsstaterna för att hitta effektiva sätt att ömsesidigt erkänna medborgarnas och företagets kvalifikationer och rättigheter.

Förbättrade gränsöverskridande transport- och kommunikationsförbindelser

17. Vi efterlyser stöd för bättre gränsöverskridande förbindelser och intermodalitet vid land- och sjögränser genom lämplig finansiering och strategisk planering. Instrument som Fonden för ett sammanlänkat Europa bör alltid inbegripa särskilda ansökningsomgångar för att komplettera länkar som saknas inom de gränsöverskridande förbindelserna, även utanför TEN-T-stomnätet. Långsiktiga investeringar genom Europeiska investeringsbanken (EIB) och nationella utvecklingsbanker bör också tillhandahålla finansiering för gränsöverskridande projekt, och Interreg bör öka sitt deltagande i finansieringen av dessa transportflaskhalsar i sina operativa program.

18. Vi understryker att alla lösningar som syftar till att minska koldioxidutsläppen från gränsöverskridande flöden bör främjas mer ambitiöst för att uppnå klimatmålen senast 2030 och klimatneutralitet senast 2050. Detta inbegriper även utveckling av gemensamma prisstrategier eller biljettsystem, harmonisering av tidtabeller och tillhandahållande av information till passagerarna.

19. Mot bakgrund av de utmaningar som ö-, bergs- och randområden står inför vill vi också betona vikten av program för gränsöverskridande samarbete för att säkerställa territoriell kontinuitet och gränsöverskridande rörlighet samt hållbar förvaltning av naturresurser, och för att stödja utfasningen av fossila bränslen i energisystemet samt den cirkulära ekonomin i de berörda regionerna och havsområdena.

20. ReK betonar att mer uppmärksamhet och finansiering bör ges åt gränsöverskridande it-konnektivitetsprojekt, tillgång till bredbandsnät och användning av verktyg för artificiell intelligens, som skulle stödja ekonomiskt och socialt samarbete mellan gränsregioner, med särskilt fokus på landsbygdsområdenas behov.

Utveckling av gränsöverskridande tjänster

21. Kommittén understryker behovet av en EU-politisk ram för att möjliggöra ett effektivt inrättande och en effektiv förvaltning av gränsöverskridande offentliga tjänster som tillgodoser behoven hos de EU-invånare som bor i gränsregioner, med särskild hänsyn till behoven hos invånarna i gränsregioner som står inför demografiska utmaningar, för att på så sätt förhindra att dessa regioner fortsätter att avfolkas genom att offentliga tjänster av bra kvalitet erbjuds. Gränsöverskridande offentliga tjänster för invånare och företag bör utvecklas inom alla relevanta områden av livet i gränsområden.

22. Vi uppmanar EU:s gränsregioner, särskilt euroregioner, arbetsgemenskaper, EGTS-grupperingar och andra gränsöverskridande strukturer, att proaktivt blicka över gränserna för att hitta synergier, möjliga resursbesparingar och kompletterande tjänster i syfte att skapa ett attraktivt utbud för medborgare och turister på båda sidor av gränsen.

23. ReK understryker behovet av en förbättrad tillgång till, och distribution av, audiovisuellt innehåll genom att begränsa geoblockering, särskilt i gränsregioner, vilket också skulle gynna språkliga minoriteter.

24. Kommittén betonar att en minskad administrativ börda är särskilt relevant för företag som är verksamma i gränsregioner och åtar sig därför att prioritera frågan inom Fit for Future-plattformen med relevanta förslag på områden såsom offentlig upphandling och verktyg och processer för digital upphandling. ReK framhåller digitaliseringens betydelse för utvecklingen av tillhandahållandet av offentliga tjänster över gränserna, med hänsyn tagen till det tredelade perspektiv som omfattar den produktiva strukturen, de offentliga förvaltningar och organ som tillhandahåller tjänster till medborgarna samt medborgarna själva.

25. ReK uppmanar kommissionen att utarbeta en lagstiftningsram som främjar gränsstaternas antagande av lagar om gränsöverskridande arbetstagare.

Utveckling av integrerade gränsöverskridande arbetsmarknader

26. I gränsregioner som i hög grad är sammanlänkade krävs gemensam utveckling för att säkerställa sammanhållning och hållbar tillväxt. Detta kräver en integrerad territoriell strategi, en rättvis fördelning av inkomsterna från gränsöverskridande arbete och gränsöverskridande finansiering av den gränsöverskridande infrastruktur och de offentliga tjänster som behövs för att säkerställa att gränsregionen fungerar.

27. ReK anser att gränsöverskridande samarbete om rörlighet i utbildnings- och sysselsättningsyfte bör främjas och underlättas på ett bättre sätt. För enskilda personer förbättrar denna typ av rörlighet sysselsättningsmöjligheterna, bidrar till öppenhet mot omvärlden och stärker EU-medborgarskapet.

28. Kommittén betonar att utbildningssystemen, inklusive vid universitet och institutioner för vuxenutbildning och yrkesutbildning i gränsregioner, bör erbjuda möjligheter att lära sig grannspråk så tidigt som möjligt och inom ramen för konceptet "livslångt lärande", med läroplaner som är anpassade till arbetsmarknadens nuvarande och framtida behov.

Stärkande av den gränsöverskridande förvaltningen

29. Vi anser att gränsöverskridande strukturer, såsom euroregioner, arbetsgemenskaper och gränsöverskridande EGTS-grupperingar, bör ges en mer framträdande roll i förvaltningen av gränsområden och att de regelbundet bör rådfrågas om alla aspekter av livet i gränsområden. Medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna bör fastställa arbetsmetoder för att säkerställa detta.

Utveckling av en gemensam identitet över gränserna

30. Gränsöverskridande samarbete handlar inte bara om ekonomiskt samarbete, utan också om att bo i gränsregioner och utveckla en känsla av gemensam identitet. En kulturbaserad strategi bör utarbetas som värdesätter rikedomen hos det kulturarv, såväl det materiella som det immateriella, som gränsregionerna delar och som ger medborgarna möjlighet att regelbundet interagera och umgås med sina grannar och skapa ömsesidigt förtroende. Avsaknaden av detta är fortfarande ett stort hinder för gränsöverskridande samarbete. I detta avseende är projekt för kontakter mellan människor, och i synnerhet ett förstärkt interkulturellt utbyte, av avgörande betydelse eftersom de förstärker närarbetet, vilket är det som medborgarna upplever som viktigast då de ser resultaten i sin vardag. Särskild uppmärksamhet bör också ägnas åt mångfalden i befolkningen, och man bör söka efter lämpliga medel för att tillämpa en inkluderande strategi.

31. ReK stöder inrättandet av ett "europeiskt digitalt gränsöverskridande tjänstekort" och påminner medlagstiftarna om att den ursprungliga idén bakom det elektroniska tjänstekortet är att minska den administrativa komplexiteten och kostnaderna för leverantörer av gränsöverskridande tjänster, särskilt små och medelstora företag, när de fullgör de administrativa formaliteterna.

32. Kommittén uppmanar EU, medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna att stödja anordnandet av regelbundna gränsöverskridande kultur-, utbildnings- och idrottsrelaterade evenemang och festivaler. Ungdomars frivilligarbete och ungdomars deltagande i gränsöverskridande och europeiska samarbetsinitiativ bör vidareutvecklas för att komplettera initiativet "Interreg Volunteer Youth" och Europeiska solidaritetskåren.

33. EU bör främja utvecklingen av utrustning för universell maskinöversättning, som är särskilt användbar i gränsområden.

Bättre lagstiftning för starkare gränsregioner

34. EU har antagit många lagar och fördrag som avsevärt skulle kunna förbättra livet för medborgare som bor i gränsregioner, men det finns brister i genomförandet och uppföljningen av dem. Vi uppmanar med eftertryck kommissionen att se över genomförandet av befintlig lagstiftning och stärka uppföljningskapaciteten för att se till att den genomförs korrekt på alla nivåer.

35. Kommittén uppmanar kommissionen att föreslå ett instrument för samordning mellan medlemsstaterna under införlivandet av EU-direktiven för att se till att det inte skapas nya rättsliga hinder vid gränserna.

36. ReK uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att genomföra gränsöverskridande territoriella konsekvensbedömningar av alla relevanta lagstiftningsförslag med potentiell gränsöverskridande inverkan, för att undvika att skapa nya hinder i gränsregioner.

37. Kommittén uppmanar kommissionen att föreslå ändringar eller förtydliganden av Schengenavtalet, särskilt de bestämmelser som gör det möjligt för medlemsstaterna att stänga gränser eller införa ytterligare administrativa krav för gränspassage.

38. Vi beklagar djupt att diskussionerna mellan medlemsstaterna om den föreslagna europeiska gränsöverskridande mekanismen misslyckades, eftersom förslaget inbegrep betydande framsteg när det gäller gränsöverskridande samarbete. Eftersom gränsöverskridande rättsliga och administrativa hinder innebär allvarliga begränsningar för det gränsöverskridande samarbetet och för livskvaliteten i gränsregioner efterlyser ReK ett nytt initiativ från kommissionen för att se över förordningen om mekanismen med beaktande av de frågor som tidigare tagits upp av medlemsstaterna. ReK:s åtar sig att inför detta förslag till ny förordning anordna diskussioner med kommissionen, Europaparlamentet och medlemsstaterna, regionala och lokala myndigheter och alla övriga berörda parter som är intresserade av ämnet.

39. ReK uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att erkänna den roll som euroregionerna spelar som ett grundläggande instrument för europeisk integration och sammanhållning genom att främja en europeisk regional identitet, anta gemensamma strategier, arbeta för att undanröja relaterade kostnader och främja närsamarbete. För detta ändamål ber kommittén att euroregionernas roll i det gränsöverskridande samarbetet ska främjas och uppmuntras genom ökade anslag.

Förbättring av det europeiska territoriella samarbetet

40. Vi uppmanar EU att revidera den fleråriga budgetramen i samband med halvtidsöversynen av denna genom att avsätta betydligt mer medel till Interreg-programmen och det europeiska territoriella samarbetet.

41. Kommittén efterlyser en fortsatt avsevärd förenkling av Interreg-projekten och understryker att de bör vara tillräckligt flexibla för att tillgodose de verkliga behoven i gränsområden. Vi uppmanar förvaltningsorganen för Interreg-programmen att fortsätta att undvika överreglering. Man bör upphöra med onödiga administrativa förfaranden och vissa kontroller och revisioner som sker alltför ofta, eftersom den nuvarande bördan gör gränsöverskridande projekt genomförbara eller icke önskvärda för många lokala och regionala myndigheter och andra enheter.

42. Under perioden 2021–2027 måste alla geografiska områden för gränsöverskridande samarbete förbli desamma som under perioden 2014–2020, och territorier som är behöriga till de olika programmen för gränsöverskridande samarbete får inte uteslutas utan motivering.

43. ReK uppmanar EU:s gränsregioner och Interreg-programmen att investera mer resurser i projekt för kontakter mellan människor (P2P-projekt) eller mikroprojekt, som skulle kunna förvaltas genom regelbundna ansökningsomgångar eller genom att man inrättar en fond för små projekt, i gränsregioner i syfte att öka möjligheterna till möten och verksamhet för att bygga upp ömsesidigt förtroende. Vi föreslår också ett närmare samspel och samarbete när det gäller gränsöverskridande, transnationellt och interregionalt samarbete.

44. ReK understryker betydelsen av synergier och komplementaritet mellan gränsöverskridande samsamarbetsåtgärder och europeiska finansieringsprogram inom ramen för direkt, indirekt och i synnerhet delad förvaltning.

45. Som en del av Interreg-programmen bör unionen finansiera fortbildning av tjänstemän som arbetar i gränsregioner på grundval av gränsöverskridande samarbete, och erbjuda Erasmusliknande program för språkinläring och utbyte för tjänstemän i gränsregioner i syfte att stärka samarbetet över gränserna.

46. Kommittén betonar sitt åtagande att samarbeta med medlemsstaterna, EU-institutionerna och berörda parter för att genomföra de förslag som beskrivs i denna resolution.

47. Förslagen i denna resolution syftar till att bidra till diskussionerna i konferensen om Europas framtid. Vi uppmanar i detta avseende de lokala och regionala myndigheterna i gränsregioner att organisera gränsöverskridande medborgardialoger och permanenta samrådsmekanismer, där medborgarna kan bidra till konferensen om Europas framtid.

Det gränsöverskridande samarbetets externa dimension

48. ReK erinrar om den viktiga roll som gränsöverskridande samarbete och permanenta gränsöverskridande strukturer såsom euroregioner, arbetsgemenskaper och EGTS-grupperingar kan spela för att uppnå hållbar utveckling över de yttre gränserna, bidra till ett starkare EU-samarbete med grannländerna, stödja lokala och regionala myndigheter, främja ökad säkerhet och förbättra den socioekonomiska utvecklingen. De lokala och regionala myndigheterna längs EU:s yttre gränser, både land- och sjögränserna, bör intensifiera samarbetet med sina grannar i länder utanför EU till gagn för båda sidor genom att utveckla gemensam infrastruktur, stärka det socioekonomiska samarbetet och intensifiera det kulturella utbytet samtidigt som gemensamma tjänster blir möjliga, något som skulle gynna medborgarna i gränsområdet.

49. ReK uppmanar till att överväga gränsöverskridande samarbete mellan europeiska, nationella, regionala och lokala myndigheter som en central del för att långsiktigt lösa de humanitära kriserna i Europa och dess grannländer.

50. Kommittén framhåller den viktiga roll som det gränsöverskridande Peace-programmet har vid gränsen mellan Irland och Nordirland i fredsprocessen och beklagar den brittiska regeringens beslut att sluta delta i andra program för europeiskt territoriellt samarbete. Med utgångspunkt i det framgångsrika arbetet som utförts inom ramen för Interreg-programmen för Nordsjöområdet anser ReK att främjandet av framtida gränsöverskridande projekt och strukturer är ett viktigt steg mot att upprätthålla starka band med brittiska städer och regioner, även utan ett formellt deltagande i EU:s samarbetsprogram.

51. ReK påminner om att EU:s yttre gränser sträcker sig till Karibien, Indiska oceanen och Afrikas västkust eftersom det finns europeiska yttersta randområden där. Dessa områden är mycket utsatta för risker och nödsituationer, bland annat med koppling till migrationsflöden, smuggling, naturkatastrofer och hälsokriser. Till skillnad från övriga yttre gränser i dess grannskap har EU inte tagit fram några gemensamma strategier för dessa områden. Kommittén uppmanar EU att arbeta vidare med detta och upprätta handlingsplaner för vart och ett av dessa områden för att stärka samarbetet med grannländerna och utnyttja den strategiska potentialen av att det finns europeiska yttersta randområden där.

Bryssel den 1 juli 2021.

Apostolos TZITZIKOSTAS
Europeiska regionkommitténs
ordförande

YTTRANDEN

REGIONKOMMITTÉN

INTERACTIO – HYBRID – REK:s 145:e PLENARSESSION, 30.6.2021–1.7.2021

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Strategi för hållbar och smart mobilitet

(2021/C 440/03)

Föredragande:	Robert VAN ASTEN (NL–Renew) Ledamot, kommunstyrelsen, Haag
Referensdokument:	Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Strategi för hållbar och smart mobilitet – att sätta EU-transporterna på rätt spår för framtiden COM(2020) 789 final

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Allmänna kommentarer

1. Europeiska regionkommittén välkomnar EU:s strategi för hållbar och smart mobilitet. Med detta meddelande kopplar kommissionen samman hållbarhetsagendan från EU:s gröna giv, den digitala agendan och mobilitetens roll i återhämtningen efter covid-19-krisen.
2. Mobilitet knyter samman människor, städer och regioner och är en förutsättning för en välfungerande ekonomi. Mobiliteten i Europa står dock också för en fjärdedel av alla koldioxidutsläpp. Kommittén stöder därför kommissionens övergripande strategi för att göra mobiliteten hållbarare, förbättra tillgången till hållbara alternativ och genomföra rätt (pris) incitament.
3. ReK påminner dock om att en hållbarare mobilitet måste kombineras med relaterade utmaningar såsom tillgänglighet, ekonomisk överkomlighet, trafiksäkerhet, hälsa, fysisk planering, faktisk förekomst av alternativ till privata transporter och demografiska förändringar. I strategin saknas konkreta åtgärder som kan sörja för en ömsesidig förstärkning.
4. I städerna och regionerna är mobiliteten länken mellan boende, hälsa, arbete, kunskap, kommersiella förnödenheter och fritid. Mobilitetsomställningen äger främst rum på regional och lokal nivå. Städernas och regionernas kunskaper och erfarenheter när det gäller att göra mobiliteten hållbarare borde ägnas större uppmärksamhet i strategin. Omställningen till hållbar och smart mobilitet kräver en gemensam strategi som omfattar alla styresnivåer (flernivåstyre), i linje med principen om aktiv subsidiaritet.
5. Det handlar inte bara om att göra transporter hållbarare (i riktning mot utsläppsfria fordon), utan snarare om att – där så är möjligt – minska avstånden och resorna samt att övergå till mobilitetsformer som är hållbarare och aktivare såsom gång, cykling, buss och tåg och dela mobilitetsformer (bland annat genom att på ett smart sätt och med hjälp av digital teknik sammanföra olika transportbehov ("ridepooling"), även på landsbygden).

6. Mobilitetsomställningen förutsätter en beteendeförändring där användaren står i centrum. Större uppmärksamhet bör ägnas åt social innovation som inriktas på ändamålsenliga incitament som städerna och regionerna kan utnyttja för att främja aktiv mobilitet, bland annat institutionellt främjande av cykling, uppförande av cykelparkeringar, övervakning av att cykelbanor och gångvägar används på rätt sätt samt vidtagande av alla nödvändiga åtgärder för att förbättra tillgängligheten för alla.

7. Kommittén beklagar att strategin inte utgör en heltäckande europeisk mobilitetspolitisk vision som omfattar alla transportslag tillsammans och på ett balanserat sätt. Kommissionen bör i detta avseende lägga större vikt vid andra hållbara transportslag, såsom buss, som måste spela en nyckelroll i omställningen till hållbar, säker och tillgänglig mobilitet.

8. EU och dess medlemsstater, regioner och städer måste börja betrakta det offentliga rummet som en kollektiv nyttighet, särskilt i städerna, när det gäller utformning och stadsplanering samt klimat- och energiplanering. Detta skulle kunna bidra till att det offentliga rummet inte huvudsakligen används av personbilar utan blir en gemensam resurs för medborgarna.

9. Kommittén uppmanar medlemsstaterna samt deras regioner och städer att avsevärt öka sina insatser för att öka andelen för gång, cykling, kollektivtrafik och andra hållbara kollektiva transportalternativ i stadsområden, i medelbefolkade områden och på landsbygden.

10. Kommittén beklagar att kommissionens förslag främst fokuserar på enskilda fordon och därmed försummar deras effekt på trafikstockningar och övriga negativa externa effekter (buller, luftföroreningar, olyckor, växthusgaser, barriäreffekter osv.). Detta gäller särskilt i transitregioner och städer. I vissa medlemsstater ökar dessutom antalet resor eftersom befolkningen flyttar från centrum till städernas utkanter och förorter.

11. Kommittén välkomnar den viktiga roll som planerna för hållbar mobilitet i städer (SUMP) spelar. Dessa planer används av allt fler städer i Europa, men bör utvidgas till att även omfatta de omgivande regionerna som ett "daily urban system" ⁽¹⁾. Detta system kan variera från stad till stad eller från region till region och omfatta såväl stadsnära områden som omgivande landsbygdsregioner.

12. ReK betonar det avgörande bidraget från uppdragen inom EU:s Horisont-program, särskilt uppdraget om 100 klimatneutrala städer senast 2030, för att möta de stora samhällsutmaningarna i EU:s strategi. De är integrerade och sammanför många olika områden.

13. Goda förbindelser är viktiga för den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen inom EU. ReK beklagar i synnerhet att mobilitetsstrategin inte innehåller några konkreta initiativ från kommissionen för landsbygdsområden, isolerade områden och de yttersta randområdena, med utgångspunkt i den viktiga roll som mobilitet spelar för tillhandahållandet av tjänster av allmänt intresse i landsbygdsområden med gles infrastruktur. Omkring två tredjedelar av Europas befolkning bor utanför storstäderna. Kollektivtrafiken står inför en särskilt stor utmaning i mer glesbefolkade områden, de yttersta randområdena samt ö- och bergsregioner. EU-medel och lagstiftningsåtgärder bör bidra till att förbättra medborgarnas mobilitet överallt.

14. Kommittén påminner om att regioner och städer även ofta själva har hand om kollektivtrafiken eller beställer den, och de fastställer den allmänna trafikplikten inom t.ex. sjukvårdstransport och kollektiv linjetrafik på väg. Kommittén uppmanar i detta hänseende kommissionen att ta bättre hänsyn till transportens hållbara dimension i sin översyn av tolkningsriktlinjerna om förordningen om allmän trafikplikt på land, särskilt för att göra det möjligt för lokala och regionala myndigheter att vara mer föreskrivande i sina krav.

De lokala och regionala myndigheternas roll

15. Städer och regioner står inför olika utmaningar. Vissa regioner med stora städer samt transitregioner kämpar med omfattande trafikstockningar, luftföroreningar och omgivningsbuller. I andra, särskilt mer glesbefolkade, regioner och i storstädernas förorter är bristen på goda förbindelser ett stort problem som äventyrar tillgängligheten. Slutligen finns det

⁽¹⁾ Med "daily urban system" avses det område runt en stad där daglig pendling äger rum. Det är ett sätt att definiera en stadsregion genom att inkludera de områden från vilka människor pendlar.

regioner som måste hantera en säsongsbunden tillströmning som så mycket som tredubblar deras befolkning. Stora regioner kan ha alla dessa typer av problem samtidigt.

16. ReK betonar, med erkännande av EU:s vätgasstrategi, den potential som vätgas som produceras från förnybara energikällor och e-bränslen som utvunnits ur denna har när det gäller att fasa ut fossila bränslen inom de transportområden där elektrifiering inte är lämplig eller trolig, såsom tung godstrafik, sjöfart och luftfart. Grön vätgas kan också vara ett användbart alternativ för lokal kollektivtrafik och för särskilda kommunala fordon (?).

17. Mobilitet är oupplösligt förbundet med fysisk planering, såsom utformning och lokalisering av bebyggelse för bostäder, arbetsplatser, service och kultur, men också av gång- och cykelbanor, kollektivtrafikhållplatser, parkeringar etc. Genom strukturplanerna och fördelningen av markanvändning styrs mobilitetsinrättningarna och fastställs de kriterier som bör följas vid deras uppförande. Genom att enbart inrikta sig på att göra alla befintliga former av mobilitet hållbarare tar EU inte tillräcklig hänsyn till den rumsliga dimensionen.

18. Inte minst mobiliteten på landsbygden utgör en av samhällsplaneringens centrala aspekter, eftersom den gör det möjligt att koppla samman samhällen med landsbygdens centralorter där alla samhällsviktiga tjänster finns. På detta sätt säkerställer mobiliteten på landsbygden – genom effektivare transportslag med god geografisk utbredning och täckning i området – att medborgarna kan få tillgång till grundläggande tjänster (utbildning, hälso- och sjukvård, sociala tjänster osv.) på samma villkor som de som bor i städer eller städernas närområden.

19. För att minska utsläppen från fossilbränslebaserad mobilitet rekommenderas att väsentliga tjänster såsom boende, arbete, skolor, vårdcentraler, företag, fritid (?) och butiker finns i varje bostadsområdes omedelbara närhet. Samtidigt leder covid-19-pandemin och det digitala arbetet till att var man bor blir mindre avhängigt av var arbetsplatsen ligger, vilket också skulle kunna minska trafiken på lång sikt. Kommittén försvarar därför, när så är möjligt och med beaktande av de olika förhållandena i de europeiska kommunerna, begreppet "15-minutersstaden", där allt som människor behöver och mycket som de vill ha kan nås inom 15 minuter. Även om bilar kan rymmas i 15-minutersstaden får de inte bestämma dess omfattning och utformning.

20. Man måste ta hänsyn till begränsningarna i de yttersta randområdena, där det är svårare och dyrare att planera, bygga och underhålla ett kollektivtrafiknät för befolkningen och personbilar förblir det huvudsakliga transportmedlet i brist på alternativ.

21. Städer och regioner främjar aktiv mobilitet genom god infrastruktur för fotgängare, cyklister och kollektivtrafik. I samband med detta bör uppmärksamhet ägnas åt enkla och säkra bytsemöjligheter, möjligheten att ta med cykel ombord samt bra och ekonomiskt överkomliga förbindelser för invånarna i utkanten av städer och bykärnor i mer landsbygdsbetonade områden. Kommittén beklagar i detta sammanhang att strategin inte innehåller någon tydlig vision för kollektivtrafiken. Den planerade strategin måste också göra det möjligt att tillgodose de olika mobilitetsbehoven med hjälp av de transportslag som i varje situation är mest effektiva och hållbara och bäst motsvarar medborgarnas behov.

22. Goda förbindelser är viktiga för den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen inom EU. De kopplar samman alla regioner och städer på den inre marknaden och gör att ingen hamnar på efterkälken. Detta gäller inte bara storstadsområden i ekonomiska centrum utan även medelstora städer, landsbygdsområden, bergsområden, randområden, de yttersta randområdena och öar.

Planer för hållbar mobilitet i städer (SUMP)

23. Planer för hållbar mobilitet i städer (SUMP) står i centrum för strategin. Detta frivilliga politiska instrument från 2013 är avsett för mobilitetshanteringen i städer och förbindelserna mellan städer och omgivande (stadsnära) områden. Det finns nu 1 000 städer i Europa med en SUMP-plan. Under de senaste åren har EU (*) offentliggjort riktlinjer om många olika aspekter, inklusive miljözoner, cykling och delad mobilitet, främjande av e-mobilitet samt klimatplanering för offentliga platser på landsbygden.

(?) CoR/2020/549

(?) Ett bra exempel på detta är 15-minutersstaden. Detta innebär att invånarna hittar allt de behöver inom 15 minuters (täthet) gång eller cykling (design): affärer, kontor, skolor, hälso- och sjukvård, idrott, kultur och rekreation (mångfald).

(*) <https://www.eltis.org/mobility-plans/sump-guidelines>

24. I vissa medlemsstater håller man på att utarbeta regionala mobilitetsplaner som bättre återspeglar utmaningarnas omfattning och passar in regionens "daily urban system". Man utgår för närvarande från funktionella stadsområden, men Eurostats nuvarande definition gör inte rättvisa åt den strukturella och funktionella verkligheten i polycentriska regioner med ömsesidiga transportflöden. De regionala planerna för hållbar mobilitet bör också vara ett instrument för att säkerställa transport i de mest avfolkade landsbygdsområdena på ett effektivt och hållbart sätt.

25. SUMP-planerna bör vara tillräckligt flexibla för att återspegla mångfalden av städer och regioner samt subsidiaritetsprincipen. Det är viktigt att ekonomiskt stödja utvecklingen av SUMP-planer och genomförandet av de åtgärder som ingår i dem så att lokala och regionala myndigheter kan bekanta sig med metoden och lära av varandra genom att införa nya politiska koncept och genomföra experiment för beteendeförändringar.

26. Landsbygdsområdets, bergsområdets, avlägsna områdets, öars och de yttersta randområdenas betydelse bör beaktas i planerna för hållbar mobilitet för att säkerställa god konnektivitet och tillgänglighet. Därför är det nödvändigt att utveckla mobilitetsmodeller som baseras på effektiva och hållbara system, såsom efterfrågestyrd transport. Sådana planer måste även inbegripa landsbygdsorter som är beroende av det huvudsakliga stadsnavet för att säkerställa ordentliga förbindelser till spritt befolkade, avlägsna och svårtillgängliga områden.

Finansieringsinstrument

27. Kollektivtrafik bör förbli hörnstenen i SUMP-planerna, som också bör omfatta skolskjutsar för att minska antalet fordon i trafiken och de negativa externa effekterna. Kommissionen uppmanas att i den nya ramen för mobilitet i städer erkänna denna transportform som ryggraden i en hållbar mobilitet och att säkerställa tillräckligt stöd för dess expansion.

28. Många av de nödvändiga investeringarna i mobilitetsomställningen måste under de kommande åren göras med egna nationella, regionala och lokala medel. Detta innebär att EU inom ramen för stabilitets- och tillväxtpakten och reglerna för statligt stöd måste ge utrymme för investeringar för att minska transporterarnas miljöpåverkan och uppnå den europeiska gröna givens mål.

29. Kommittén konstaterar emellertid att kompletterande EU-finansiering behövs för att göra investeringar, särskilt för att genomföra åtgärder som ingår i SUMP-planer för städer och regioner med god livskvalitet. Det handlar då om bättre kollektivtrafik, nät av gång- och cykelvägar och uppförande av god infrastruktur, såsom allmänt tillgängliga laddplatser för elfordon och vägasbränslecellsfordon, system för delad mobilitet och smarta tillämpningar. För mindre utvecklade regioner med mindre ekonomisk kapacitet bör man tillhandahålla medel för inledande investeringar och för driftskostnaderna för transporttjänsterna på lång sikt. På grund av de höga kraven i samband med användningen av EU-medel och den komplexa budgetstrukturen i medlemsstaterna är det ibland svårare för lokala och regionala myndigheter att få tillgång till dessa medel jämfört med andra finansieringsmöjligheter.

Omstruktureringen av sektorn innebär stora utmaningar för regioner med stark ekonomisk inriktning på bil- och underleverantörsindustrierna. Tillverkningen av elfordon och hybridfordon är mycket mindre arbetskraftsintensiv genom hela värdekedjan, från tillverkning till serviceverkstäder. Ny teknik kräver helt andra färdigheter. De regioner där fordonsindustrin utgör en betydande del av ekonomin och sysselsättningen måste få det extra stöd som de behöver genom EU-medel, för att minimera riskerna och kompensera för de negativa effekter som deras ekonomi och sysselsättningsnivåer kan komma att drabbas av till följd av den tekniska omställning som EU uppmanar denna industri att göra.

30. Kommissionen säger sig aktivt vilja stödja lokala och regionala myndigheter, men i dess strategi saknas en helhetssyn. Det skulle vara till hjälp om de lokala och regionala myndigheterna kunde få stöd genom bättre information, gemensamma kontaktpunkter och tekniskt bistånd när de ansöker om bidrag, eller genom rådgivning för att utbyta erfarenheter och anpassa dem till den regionala situationen.

31. De lokala och regionala myndigheterna kan få stöd från Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning (FRO), Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF) för mobilitetsomställningen. Dessa fonder är dock långt ifrån tillräckliga för att motsvara de lokala och regionala myndigheternas utmaning med att göra mobiliteten hållbarare. Vi anser därför att en minimiandel av dessa resurser bör reserveras för dem i enlighet med deras ansvarsområden.

32. Kommittén beklagar också att även om den förordning om gemensamma bestämmelser och den Eruf-förordning som röstats igenom av Europaparlamentet och Europeiska unionens råd tillåter sammanhållningspolitiska investeringar i mobilitetsomställningen blockeras dessa investeringar ibland av kommissionens avdelningar vid förhandlingarna om operativa Eruf-program.

33. Även Interreg finansierar lokala investeringar. Detta program är intressant för de lokala och regionala myndigheterna eftersom de vid sidan av investeringarna kan lära av varandra. ReK betonar vikten av att utbyta god praxis på lokal och regional nivå, t.ex. när det gäller cykelpolitik. Makroregionala strategier kan spela en viktig roll i detta hänseende.

34. Kommittén framhåller att ovannämnda EU-fonder bör prioritera omställningen från privata fordon till mer hållbara transportslag, såsom kollektivtrafik, som kommer att spela en central roll i energiomställningen.

35. Kommittén stöder förslaget om att utöka finansieringen från budgeten för Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE) för TEN-T-näten till lösningar för första och sista transportsträckan som omfattar multimodala knutpunkter, infartsparkeringar och säker aktiv infrastruktur för gång och cykling. Finansieringen av TEN-T-näten bör dessutom stödja projekt för kollektivtransportinfrastruktur, till exempel upprustning av järnvägs- och busstationer, återöppnande och elektrifiering av järnvägslinjer eller lösningar för att främja intermodal transport. ReK accepterar att en obligatorisk SUMP-plan måste upprättas för detta ändamål.

36. För att snart ställa om till hållbara och förnybara bränslen (i TEN-T-näten) i stor skala är det nödvändigt med anslutning till energinätet (i TEN-E-näten) för att möjliggöra (snabb) laddning och stödja införandet av elfordon, vägasdrivna fordon och fordon som drivs med andra alternativa bränslen inom alla transportsätt. Systemintegration är av avgörande betydelse i detta avseende.

37. Urbana knutpunkter bör spela en viktigare roll i den eftersträvade utbyggnaden av TEN-T-nätet. Dessa knutpunkter får för närvarande bara 1 % av FSE-finansieringen. En bättre definition av dessa urbana knutpunkter är nödvändig för att berättiga till medfinansiering. Urbana knutpunkter ingår i ett bredare nät av anslutningar. Knutpunkternas stödjande roll inom aktiv mobilitet och kollektivtrafik samt de lokala och regionala myndigheternas roll i styrningen av TEN-T bör beskrivas och stödjas. De lokala myndigheter som företräder urbana knutpunkter bör i detta avseende regelbundet delta i möten inom forumen för de korridorer i TEN-T-stomnätet som knutpunkterna ingår i. Vidare bör kommissionen tydligare fastställa vilka investeringar i de urbana knutpunkterna som kommer att vara berättigade till stöd i samband med ansökningsomgångar inom ramen för FSE:s prioriteringar "järnvägslinjer" respektive "multimodala passagerarknutpunkter". Slutligen bör förteckningen över urbana knutpunkter i TEN-T-nätet utökas genom den översyn av nätet som planeras till hösten 2021, eftersom den avsevärt begränsar möjligheterna att mobilisera medlen.

38. ReK välkomnar Horisont Europa-programmet med klustren "klimat, energi och mobilitet" och "digitala frågor, industri och rymden". ReK stöder uppdraget om 100 klimatneutrala och smarta städer. Mobilitetsomställningen förutsätter innovationer, utrymme för experiment och möjlighet till kunskapsutbyte. Städer och regioner kan fungera som testbänkar för såväl de tekniska aspekterna som den inkluderande komponenten, såsom hanteringen av aktiv mobilitet. Uppdragen med sina nya innovativa finansiella instrument kan hjälpa lokala och regionala myndigheter att fullgöra sina uppgifter och utforma på förhand fastställda mål.

39. Kommittén uppmärksammar InvestEU-programmet, där "hållbar infrastruktur" är ett av de fyra politikområdena ("windows"). Det handlar dock om finansiella instrument, vilket gör att investeringarna måste kunna tjäna in. Långt ifrån alla investeringar ger en sådan avkastning. Det är därför viktigt att InvestEU:s rådgivningscentrum beaktar städernas och regionernas breda behov och att man utvecklar verkliga finansieringslösningar på EU-nivå.

Politiska instrument

40. EU:s strategi omfattar många politiska instrument som kan hjälpa städerna och regionerna i mobilitetsomställningen, men på vissa punkter skulle kommittén vilja se konkreta politiska förslag.

41. EU-lagstiftning om harmonisering, standardisering och interoperabilitet är nödvändig för att säkerställa lika villkor. Ordentlig datastandardisering och ordentligt dataskydd och datautbyte samt höga utsläpps- och trafiksäkerhetsstandarder kan enbart regleras på EU-nivå.

42. Det är viktigt att sluta subventionera fossila bränslen och i stället främja alternativa rena framdrivningsmetoder och, om möjligt, ge fördel för ny teknik för att påskynda i stället för att bromsa omställningen. Detta kan uppnås genom att man tillämpar principerna "förorenaren betalar" och "användaren betalar" och avskaffar skattefördelarna för fossila bränslen. Samtidigt konstaterar kommittén att skattesystemen på många håll starkt främjar tillhandahållandet av tjänstefordon med förbränningsmotorer, vilket strider mot EU:s klimatmål på lång och medellång sikt.

43. ReK stöder kommissionens projekt att inkludera vägtransporter i systemet för handel med utsläppsrätter. Kommittén befarar dock att denna inkludering skulle drabba utsatta konsumenter. Därför insisterar vi på att intäkterna från denna nya skatt bör finansiera ett massivt offentligt investeringsprogram inom den framtida sammanhållningspolitiken för att göra det möjligt för lokala och regionala myndigheter att ta fram koldioxidfria transporterbidandena för alla EU-medborgare, oavsett var de bor, i synnerhet för att förbinda landsbygd och avlägsna områden med stadsområden.

44. Det behövs olika incitament för att åstadkomma en trafikomställning. Det handlar å ena sidan om positiva incitament såsom utbyggnad av lokal kollektivtrafik, skatteförmåner vid köp av utsläppsfria fordon (cyklar, skotrar och personbilar) och effektiva, tillförlitliga och överkomliga järnvägstransporter. Å andra sidan handlar det om prisincitament såsom vägtullar och en plats- och tidsdifferentierad trängselavgift, som bör främja användningen av hållbar kollektivtrafik, beskattning av fotogen för luftfartssektorn, utvidgning av systemet för handel med utsläppsrätter till luftfart och sjöfart samt en bredare miljöskatt för att ta itu med vägtransporter och föroreningar i t.ex. Alpländerna eller i andra gränsregioner som är särskilt drabbade av trafikstockningar som beror på transittrafik.

45. Under coronakrisen (åter)upptäckte många städer och regioner aktiv mobilitet. Cykling och gång är inte bara hälsosamma och resilienta transportsätt, utan är också bra för klimatet. EU måste därför sätta aktiv mobilitet högre på den politiska agendan.

46. Översynen av energiskattedirektivet erbjuder en unik möjlighet att minska koldioxidutsläppen inom transportsektorn, främja användningen av de mest energieffektiva transportmedlen, såsom kollektivtrafik, samt öka internaliseringen av transportkostnaderna.

47. Kommittén vill också framhålla att främjandet av kollektivtrafik måste åtföljas av åtgärder som underlättar användningen av dessa för samtliga användare, även sett till pris, vilket inbegriper låga priser för användarna eller rent av kostnadsfria resor för vissa grupper, liksom möjligheten att kombinera användningen av kollektivtrafik med användningen av cykel, för att underlätta blandande mobilitetsmodeller.

48. Förnybara biobränslen, e-bränslen, vätgas och andra innovativa bränslen och framdrivningssystem kan, beroende på regionala och lokala förhållanden, utgöra hållbara lösningar och får inte missgynnas.

49. Offentlig-privata lösningar kan spela en roll för att minska den ohållbara mobiliteten genom överenskommelser med företagen om hemarbete, lokaliseringspolitik eller stadsdistribution. EU kan se till att dessa offentlig-privata lösningar blir mer utbredda.

50. Städer och regioner försöker minska tillträdet för bil- och godstrafik genom miljözoner och utsläppsfria zoner. För ett korrekt genomförande bör de lokala och regionala myndigheterna få tillgång till Eucaris-systemet⁽⁵⁾ med fordonsregistreringsavgifter från andra medlemsstater.

51. Kommittén välkomnar förslagen om utsläppsfria fordon (koldioxidnormer och normer efter euro VI), men påpekar att bestämmelserna måste genomföras på ett sådant sätt att de håller jämna steg med den nödvändiga utbyggnaden avseende produktion av förnybar energi, transmissionsnät och regionala och lokala distributionsnät samt tanknings- och laddningsinfrastruktur. De nya standarderna måste lämna tillräckligt utrymme för innovation och vara teknikneutrala. Dessa bör gälla inte bara personbilar och bussar, utan även rena skåpbilar och lastbilar inom ramen för utsläppsfri stadslogistik. ReK efterlyser också EU-lagstiftning för förorenande mopeder/skotrar och fartyg i inlandssjöfart. Utöver utsläpp är strängare regler för däck och bromsar viktiga för att minska partiklar som bidrar till luftföroreningarna. Man

⁽⁵⁾ Eucaris är en mellanstatlig applikation för ett nätverk av nationella fordonsregistreringsdatabaser. Det används för närvarande för direktiv (EU) 2015/413 om utbyte av information om trafikbrott.

måste alltid se till att fordon också omfattas av andra krav (särskilt när det gäller räckvidd och laddnings-/tankningstid) som är nödvändiga för fungerande passagerar- och leveranstjänster, särskilt lokal kollektivtrafik.

52. ReK efterlyser en tydlig EU-ram för lätta elfordon, såsom elsparkcyklar, snabbelcyklar och andra former av mikromobilitet i förordning (EU) nr 168/2013. Vi välkomnar kommissionens avsikt att före slutet av 2021 ta fram riktlinjer för att stödja säker användning av mikromobilitetsfordon.

53. Kommissionen uppmanas att göra mer för att uppmuntra till köp av el- eller vätgasdrivna eller utsläppsnåla fordon eller cyklar, genom att tillhandahålla incitament som kommer att öka produktionsvolymerna och skapa en lämplig infrastruktur, vilket i sin tur kommer att leda till en sänkning av kostnaderna, som för närvarande är mycket höga och gör fordonen oöverkomliga för många konsumenter. Detta skulle även kunna innebära en översyn av mervärdesskattedirektivet så att medlemsstaterna kan uppmuntra inköp av elcyklar genom en lägre skattesats.

54. Mobilitet som tjänst (MaaS) är ett viktigt koncept för många städer och regioner när det gäller att främja transporter från dörr till dörr. I detta syfte är det viktigt att EU satsar på multimodala biljetter och integrerad information om alla möjliga typer eller kombinationer av transportsätt ⁽⁶⁾.

55. Kommittén stöder de nya förslag som kommissionen kommer att lägga fram för att främja laddningsinfrastruktur och vätgasstationer ⁽⁷⁾. Detta är viktigt eftersom den tekniska utvecklingen (mot snabbbladdning, laddningstorg och vätgas) går snabbt samt ur brandsäkerhetssynpunkt. På EU-nivå bör man enas om tekniska standarder och krav för laddningsstationer och enhetliga betalningsmöjligheter. Den rådande bristen på god infrastruktur hämmar privata investeringar på marknaden.

56. Multimodala knutpunkter i kommunerna innebär en bra anslutning till mellankommunala och internationella transportförbindelser, men också (omlastnings)möjligheter till regional godslogistik och mindre stadsdistribution. En läglig utbyggnad av de europeiska TEN-T-korridorerna måste åtföljas av utbyggnad av multimodala logistik- och omlastningsanläggningar.

57. Kommissionen har för avsikt att göra den tidtabellsbaserade kollektivtrafiken med resor under 500 km inom EU koldioxidneutral senast 2030, där en fördubblad höghastighetstrafik spelar en viktig roll som ett alternativ till flyget. Godstrafiken på järnväg bör långt mer än fördubblas fram till 2050, och luftfarten, sjöfarten och inlandssjöfarten bör göras betydligt hållbarare. Kommissionen bör främja rena transportalternativ överallt där så är möjligt.

58. För att öka hållbarheten och konkurrenskraften krävs en bättre harmonisering av reglerna för transporter på järnväg och på inre vattenvägar. Dessutom bör multimodala lastningsställen för gods inrättas eller förstärkas såväl längs trafiklederna som i regionerna. Internationell järnvägstrafik omfattar dessutom inte bara höghastighetslinjer, vilka prioriteras, utan även normala (gränsöverskridande) förbindelser. EU bör fortsätta att genom FSE stödja uppförandet av de gränsöverskridande järnvägs-länkar som saknas och som är avgörande för att de europeiska regionerna ska kunna kopplas samman. För dessa förbindelser finns det fortfarande mycket att vinna på att öka hastigheten till 160–200 km/h. Människor måste nämligen övertygas om att inte bara byta ut flyget utan även bilen mot tåget eller bussen på korta och medellånga sträckor. Kommittén stöder därför Europaåret för järnvägen.

59. Kommittén understryker det framgångsrika samarbetet mellan kommissionen och Europeiska regionkommittén inom ramen för Europaåret för järnvägen. Kommittén noterar med tillfredsställelse det stora intresse som kommissionens uppmaning till evenemangsförslag som syftar till att främja järnvägen som det mest hållbara, mest energieffektiva och säkraste transportsättet har rönt hos lokala och regionala myndigheter.

60. Mobilitetsomställningen är också en social omställning. Vissa arbetstillfällen kommer att försvinna och andra kommer att förändras, samtidigt som många nya också kommer att skapas. Det är viktigt att se till att arbetstagarna fortbildas och omskolas i tid, särskilt inom bilindustrin. En stor del av elfordons mervärde ligger i batterierna, som för närvarande i stor utsträckning tillverkas utanför Europa i länder med andra miljömässiga och sociala standarder. Det är

⁽⁶⁾ Genom att se över direktivet om intelligenta transportsystem (ITS).

⁽⁷⁾ Genom att se över direktivet om infrastruktur för alternativa bränslen och direktivet om byggnaders energiprestanda när det gäller bestämmelser som rör laddningsinfrastruktur i den bebyggda miljön.

viktigt att man i samband med omställningen ser till att arbetstillfällen och mervärde inte flyttas till regioner i världen med lägre klimat- och miljöambitioner. Hållbarheten måste beaktas globalt och under hela livscykeln. Mobilitetsomställningen kommer också att påverka eftermarknaden, oberoende reparatörer och handeln med reservdelar. Omstruktureringen i eftermarknadssektorn måste stödjas och dess sociala konsekvenser mildras.

61. Självkörande fordon kan i grunden förändra hur vi använder våra livsmiljöer. Med tanke på Europas demografiska utveckling erbjuder självkörande fordon möjligheter för landsbygds- och stadsområden. Det kan göra det möjligt att på landsbygden utveckla efterfrågestyrd kollektivtrafik för små kommuner i glesbefolkade områden. Detta ger regionerna utvecklingsmöjligheter, potential för social innovation och sätt att motverka avfolkning av landsbygden. I stadsområden kan man genom självkörande fordon öka trafikflödets effektivitet och uppnå ett bättre kapacitetsutnyttjande. Detta kan bidra till att motverka trafikstockningar, luftföroreningar och omgivningsbuller i städer.

62. För att vinna allmänhetens förtroende krävs det samarbete och utbyte av erfarenheter mellan forskning, industri, lagstiftning, kommuner och regioner. Förbättrad trafiksäkerhet måste vara en av de viktigaste utgångspunkterna vid utvecklingen av automatiserade transporter. Automatiseringen bör bidra till att uppnå nollvisionen avseende trafiksäkerhet. Lokala och regionala myndigheter med olika strukturer bör ta fram pilotprojekt för autonom mobilitet. Självkörande fordon måste kunna fungera fullt ut på alla vägar, även på landsbygden och på smala stadsvägar och lokala vägar. Vid utvecklingen och styrningen av autonoma transporter måste man ta hänsyn till att de överordnade prioriteringarna är att främja, samt säkerställa trafiksäkerheten vid, gång och cykling i tätbebyggda områden.

Bryssel den 1 juli 2021.

Apostolos TZITIKOSTAS
*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Förnyat partnerskap med det södra grannskapet – En ny agenda för Medelhavsområdet

(2021/C 440/04)

Föredragande:	Vincenzo BIANCO (IT-PES), ledamot, kommunfullmäktige, Catania
Referensdokument:	Gemensamt meddelande till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: Förnyat partnerskap med det södra grannskapet – En ny agenda för Medelhavsområdet JOIN(2021) 2 final; SWD(2021) 23 final Gemensamt arbetsdokument från avdelningarna – Renewed Partnership with the Southern Neighbourhood Economic and Investment Plan for the Southern Neighbours Accompanying the document Joint Communication to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Renewed partnership with the Southern Neighbourhood A new Agenda for the Mediterranean JOIN(2021) 2 final; SWD(2021) 23 final

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

a) **Allmänna kommentarer**

1. Historiskt och kulturellt har Medelhavet under århundradenas lopp varit en naturlig enande kraft snarare än en skiljelinje för folken på olika kontinenter.
2. Kommittén välkomnar kommissionens initiativ att förnya partnerskapet med EU:s södra grannskap för att främja fred, stabilitet och välbefinnande i regionen. ReK stöder de utsikter till återhämtning efter covid-krisen som kommissionen redogör för i det gemensamma meddelandet som en sällsynt möjlighet att se till att Medelhavsagendan sätter människorna i centrum.
3. ReK välkomnar att EU för första gången ägnar ett särskilt meddelande åt sina södra grannländer, eftersom det vittnar om hur viktiga dessa förbindelser är för båda parter.
4. Kommittén är övertygad om att konkreta resultat genom samarbete är avgörande för en mer blomstrande, rättvis, hållbar och säker framtid för Medelhavsområdet.
5. EU och dess partnerländer uppmanas att på ett konkret och lämpligt sätt utnyttja de lokala och regionala myndigheterna som drivkrafter för en territoriell utveckling nära människorna. Fördelarna med samarbetet måste nå längre än till huvudstäderna. De enorma territoriella skillnaderna inom grannländerna bör inte ökas utan minskas genom nya initiativ. I detta avseende bör utvecklingen av gränsöverskridande projekt som stärker förbindelserna mellan regionerna längs med Medelhavets tre kuster, och som tillför ett mervärde genom att globala problem hanteras ur ett lokalt perspektiv, ägnas särskilt intresse. Med tanke på den övergripande dimensionen hos målen för hållbar utveckling och deras förändringspotential bör EU utarbeta regionala strategier för att återhämta sig från covid-19-krisen och påskynda omställningen till hållbarhet i Medelhavsområdet under de kommande tio åren, med utgångspunkt i en makroregional förvaltningsram för Medelhavsområdet där de olika förvaltningsnivåerna ingår.
6. Europeiska regionkommittén inrättade 2010, tillsammans med de lokala och regionala sammanslutningar som är verksamma inom detta område, församlingen för lokala och regionala myndigheter i EU och Medelhavsområdet (Arlem) för att ge de lokala och regionala myndigheterna en röst i Europa-Medelhavsprocessen.
7. ReK betonar att insatserna för att förbättra det regionala, subregionala och interregionala samarbetet kommer att fortsätta, med unionen för Medelhavsområdet som kontaktpunkt och dess agendor som gemensam referensram.

b) Mänsklig utveckling, god samhällsstyrning och rättsstatsprincipen

8. Det är nödvändigt att stärka de befintliga instrumenten för att skydda de mänskliga rättigheterna, eftersom det som EU faktiskt har gjort i detta avseende, även om det är positivt, ännu inte är tillräckligt. I detta sammanhang skulle vi välkomna att alla medborgare i de länder utanför EU som är medlemmar i partnerskapet får ta del av en uppåtgående konvergens vad gäller rättigheter och skyldigheter i fråga om jämlikhet och diskriminering i alla dess former.

9. Kommittén föreslår också att en process ska inledas för en Medelhavsstadga om de mänskliga rättigheterna, som står öppen för undertecknande av medlemmarna i partnerskapet, avspeglar innehållet i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna och därigenom utgör grunden för en betydande konvergens med EU i fråga om mänskliga rättigheter. ReK understryker i detta sammanhang att vissa av de länder som ursprungligen undertecknade Barcelonaförklaringen nu är EU-medlemsstater (Cypern och Malta).

10. ReK föreslår att det inrättas tillfälliga forum för dialog och utbyte på flera nivåer mellan företrädare för lokala, regionala och nationella myndigheter och företrädare för det civila samhället i Europa och i länderna i det södra grannskapet eller att man främjar de multilaterala forum som redan finns, såsom Three Cultures of the Mediterranean Foundation, där enheter från Medelhavets tre kuster deltar, för att främja god samhällsstyrning och deltagande i beslutsprocesser.

11. Kommittén åtar sig att främja kvinnors egenmakt och jämställdhet, i fråga om rättigheter och möjligheter, som en grundläggande resurs för att främja regional stabilitet och socioekonomisk utveckling. Kvinnor och flickor bör ha lika tillgång till ledande befattningar, i både den offentliga och den privata sfären, så att en fullt fungerande demokrati och ekonomi samt mänskliga rättigheter för alla kan uppnås. Nödvändiga förutsättningar måste skapas för att öka kvinnors deltagande och ledarskap i politiken och samhällslivet i regionen samt i beslutsprocesser på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Alla rättsliga och andra hinder för kvinnors politiska deltagande i valprocesser och representation i valresultat, inbegripet ledande befattningar, måste undanröjas för att bekämpa bristande jämställdhet och främja mer inkluderande samhällen som garanterar mer jämlika och hållbara sociala strukturer i städerna och regionerna kring Medelhavet.

12. I detta sammanhang påpekar vi att främjandet av kvinnors roll i den offentliga politiska sfären måste gå hand i hand med rättsliga ramar för att få bukt med alla former av könsrelaterat våld, erkännande av medborgerliga friheter och undanröjande av löneklyftan mellan könen, samt en helhetssyn på hur arbete och familjeliv ska förenas för att förbättra den nuvarande situationen.

13. ReK uppmanar EU att stärka de ekonomiska och sociala rättigheterna samt att ge kvinnor och flickor egenmakt så att de har lika tillgång till utbildning och så alla människor, i all sin mångfald, har lika möjligheter och tillgång till anständigt arbete, samtidigt som lika lön för lika arbete säkerställs. Kvinnor och män bör dessutom dela lika på omsorgsansvaret och ha tillgång till adekvata tjänster för social trygghet. Åtgärderna bör i allmänhet bidra till att minska arbetsmarknadssegregeringen, främja kvinnors ledarskap och öka deras förhandlingsstyrka, samtidigt som de skapar en gynnsam miljö för deras ekonomiska egenmakt.

14. ReK välkomnar alla ansträngningar som görs inom ramen för partnerskap och samarbete, såsom den övervakningsmekanism för jämställdhet som nyligen infördes i Europa-Medelhavsområdet, och som syftar till att samla in könsuppdelade uppgifter om de fyra prioriterade områdena i ministerförklaringen från Kairo från 2017. Denna uppföljningsmekanism, som kompletteras av indikatorer för att övervaka framstegen, syftar till att utvärdera könsklyftan och tillhandahålla data för vetenskapligt baserade rekommendationer till beslutsfattare för att övervaka kvinnors livskvalitet och roll i våra samhällen.

15. EU uppmanas att göra det lättare för medborgarna i det södra grannskapet att delta i EU-program för utbyten inom forskning, innovation, kultur och utbildning.

16. ReK uppmanar EU att stärka den roll som de lokala och regionala myndigheterna spelar i främjandet av digitalisering och e-förvaltningstjänster eftersom de har möjlighet att knyta bättre kontakter med den lokala privata sektorn och kan bidra till att göra centralregeringarnas program mer ändamålsenliga och effektiva.

17. EU uppmanas att förespråka strategier för att minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid i de länder utanför EU som är medlemmar i partnerskapet. Dessa strategier bör även inriktas på ungdomar med invandrarbakgrund och i synnerhet stadsdelar och skolor där situationen är mycket komplex, för att erbjuda dessa ungdomar en andra chans till utbildning och främja program för inträde på arbetsmarknaden.

c) Resiliens, välstånd och digital omställning

18. Kommittén välkomnar strategin i den nya agendan att sätta människorna, särskilt ungdomarna, i centrum för den förnyade EU-politiska linjen, med tanke på att nästan 50 % av befolkningen i det södra grannskapet är under 25 år. I detta sammanhang framhåller ReK sitt konkreta bidrag till ungt entreprenörskap, särskilt inom områden såsom den digitala omställningen, som skapar möjligheter till förbättrad effektivitet, innovation, tillväxt, konkurrenskraft samt inkluderande och hållbar utveckling, och skapandet av ett lokalt ekosystem som gynnar entreprenörskap genom inrättandet av Arlem-utmärkelsen "Ungt lokalt entreprenörskap i Medelhavsområdet". Vi framhåller den viktiga roll som innovations-ekosystemen⁽¹⁾ kan spela när det gäller att stimulera den ekonomiska återhämtningen genom en grön, digital och inkluderande omställning efter covid-19-pandemins förödande socioekonomiska återverkningar.

19. ReK efterlyser ett EU-initiativ för att underlätta skapandet av arbetstillfällen genom att förbättra det lokala företagsklimatet, stimulera entreprenörskap och locka till sig investeringar för hållbar ekonomisk utveckling i det södra grannskapet. Partnerna i Europa-Medelhavsområdet bör öka sina ansträngningar för att förbättra ekosystemet av små och medelstora företag i Medelhavsområdet: harmonisera bestämmelser, utbyta god praxis, uppmuntra grundandet av nya små och medelstora företag och förbättra tillgången till finansiering.

20. Ekonomisk utveckling måste åtföljas av en inkluderande och hållbar social utveckling som underlättar genomförandet av målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 för att bidra till befolkningens resiliens och den allmänna stabiliteten.

21. Fortsätta att ta itu med de strukturella hinder, däribland seglivade stereotypa föreställningar, som ligger till grund för den digitala klyftan, för att arbeta mot en inkluderande digital omställning och främja jämställdhetsorienterade program som stöder partnerländernas rättvisa digitala omställning.

d) Fred och säkerhet

22. Kommittén anser att fred och säkerhet är förutsättningar för att alla andra mål i agendan ska kunna uppnås, och att det är nödvändigt att ta itu med de faktorer som motverkar stabiliseringen: fattigdom, ojämlikhet, korruption, klimatförändringar, svag ekonomisk och social utveckling samt brist på möjligheter, särskilt för ungdomar.

23. ReK uppmuntrar synergi mellan de instrument som föreskrivs i FN-stadgan och EU:s strategi för säkerhetsunionen: en framtidssäkrad säkerhetsmiljö för att hantera framväxande hot (skydd mot terrorism och organiserad brottslighet).

24. ReK erinrar om Nicosiainitiativet⁽²⁾ för samarbete med libyska kommuner, som är ett konkret exempel på stads- och peer-to-peer-diplomati där lokala och regionala myndigheter kan göra en viktig insats för att ta itu med de långsiktiga internationella utmaningarna på ett hållbart sätt.

e) Migration och mobilitet

25. När det gäller migration är de positiva åtgärder som EU nyligen antog på detta område ännu inte tillräckliga. Utan ytterligare gemensamma instrument på EU-nivå, inklusive en lämplig fördelningsmekanism för omplacering av migranter, tvingas de lokala och regionala myndigheterna i de första ankomstländerna i Europa i första hand hantera bördan av migrationskrisen, och framför allt regionerna och samhällena längs EU:s södra gränser, som står under ett större tryck på grund av migrationsströmmarna över Medelhavet. Samtidigt är det mycket viktigt med de lokala och regionala myndigheternas engagemang och stöd från EU för att öka den allmänna medvetenheten i Europa om frågor såsom solidaritet, tolerans samt respekt för laglighet och dialog, i syfte att förbättra det sätt på vilket frågor som rör migranter uppfattas.

26. Det är mycket viktigt att eftersträva en balanserad strategi som tar hänsyn till alla relevanta aspekter av migration. I detta sammanhang välkomnar vi förslaget i den nya agendan om att mobilisera alla relevanta strategier och instrument som står till EU:s förfogande för att stödja dessa omfattande, balanserade och ömsesidigt fördelaktiga partnerskap med de södra grannländerna i fråga om utvecklingssamarbete, visering, handel och investeringar, sysselsättning och utbildning.

(1) ReK håller på att genomföra en studie i denna fråga inom ramen för Arlems rapport "Innovative ecosystems and start-ups in the Mediterranean as a means of recovering from the COVID-19 crisis", som håller på att utarbetas.

(2) Initiativet inleddes 2015 och går in i en ny fas under 2021, med olika och omfattande nya projekt som i huvudsak finansieras av EU, med början i kapacitetsuppbyggnad för kommunal personal, lokal ekonomisk utveckling samt lokalt styre. (Mer information finns här: <https://cor.europa.eu/sv/our-work/Pages/Libya.aspx>.)

27. Kommittén välkomnar kommissionens ansträngningar för att reformera det gemensamma europeiska asylsystemet i enlighet med den nya migrations- och asylpakten, och erkänner att paktens externa dimension är en central aspekt av den nya agendan för Medelhavsområdet. ReK uppmanar EU att anslå tillräckliga medel till regionala och lokala myndigheter så att de kan utveckla sin integrations- och inkluderingspolitik. Vi välkomnar kommissionens förslag om att ge ekonomiskt stöd till de ursprungs- eller transittdjeländer som är villiga att utveckla en gemensam politik i fråga om migranter.

28. ReK betonar att man måste bekämpa människohandlare och skapa säkra vägar till EU för personer som har rätt till skydd enligt internationell rätt, och efterlyser särskilt skydd för potentiella offer för människohandel (kvinnor, ungdomar och barn).

29. ReK anser att EU:s migrationssamarbete med tredjeländer, särskilt de södra grannländerna, måste stärkas, och välkomnar avsikten att stödja migrations- och asylpolitiken, inbegripet partnerländernas gränsförvaltningskapacitet. EU bör också anslå tillräckliga medel till regioner och lokala myndigheter så att de kan utveckla sin integrations- och inkluderingspolitik. Man bör uppmantra samarbete med ursprungs- eller transittdjeländer så att dessa godtar återvändande av irreguljära migranter, dock utan att det påverkar tillgången till internationellt skydd för de flyktingar som behöver det.

30. Kommittén välkomnar stöd som syftar till att skapa socioekonomiska möjligheter för migranter, tvångsförflyttade personer och värdsamhällen, bl.a. i samband med återhämtningen efter covid-19, med särskilt fokus på marginaliserade regioner, och upprepar sin beredvillighet att underlätta dialog och samarbete med de lokala och regionala myndigheterna i migranternas ursprungs- och transitländer.

f) Grön omställning: klimaresiliens, energi och miljö

31. Det södra grannskapet är ett av de områden i världen som är hårdast utsatt för klimatförändringar och miljöförstöring, varför vi uppmanar EU-institutionerna att så snart som möjligt genomföra den europeiska gröna given i EU:s södra grannskap för att samarbeta kring en stor grön giv för Medelhavsområdet och öka anslagen till klimatrelaterade mål inom instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete (NDICI), bl.a. genom initiativ som syftar till att återupptäcka och skydda Medelhavet, det havsområde som påverkas mest av föroreningar, förlust av biologisk mångfald, stigande havsnivåer, översvämningar och högre vattentemperaturer och vars potential i fråga om ekonomisk utveckling på miljöområdet är enorm. I detta avseende påminner vi om att den blå ekonomin år 2016 stod för 1,3 % av EU:s BNP ⁽³⁾.

32. I Medelhavsområdet är behovet av konkreta lokala klimatåtgärder särskilt stort eftersom den nationella politiken inte möter utmaningarna i utsatta områden. Åtgärderna bör ha sin grund i och anpassas efter lokala omständigheter och lokalbefolkningens behov. Vi föreslår därför att man ska bygga vidare på det framgångsrika Clima-Med-projektet och uppmanar borgmästare i södra Medelhavsområdet att fortsätta att ansluta sig till borgmästaravtalet ⁽⁴⁾ och att främja partnersamverkan mellan städer i och utanför EU i Medelhavsländerna som en del av Interreg MED-programmet.

33. Kommittén ser fram emot att bygga ett starkt partnerskap av lokala och regionala myndigheter inför den 26:e partskonferensen för FN:s ramkonvention om klimatförändringar i Glasgow i Förenade kungariket och den 15:e partskonferensen för konventionen om biologisk mångfald i Kunming i Kina, i syfte att stärka de lokala och regionala myndigheternas roll inom den globala styrningen för att förbättra genomförandet av FN:s mål för hållbar utveckling, minska växthusgasutsläppen och höja klimatambitionerna.

34. Således utgör föroreningsbekämpning och främst förebyggande av föroreningar i, tillsammans med ett ansvarsfullt nyttjande av, Medelhavet ytterligare en möjlighet till utveckling för alla länder runt Medelhavet. Naturbaserade lösningar bör främjas för att hantera dessa stora utmaningar, och det är oerhört viktigt att stödja initiativ för hållbar produktion och konsumtion, resurseffektivitet och hantering av avfall, även livsmedelsavfall och marint skräp, för att främja skydd och återställande av biologisk mångfald, inbegripet att inrätta effektiva och väl förvaltade nätverk av skyddade kust- och havsområden samt bevara våtmarker som kostnadseffektiva naturbaserade lösningar, avrinningsområden och gränsöverskridande avrinningsområden.

35. Vi efterlyser regionala politiska nätverk för att stärka de sociala och ekonomiska förbindelser som baseras på de grundläggande principerna för den blå ekonomin. Man bör också uppmantra skapandet av biosfärer i Medelhavsområdet för en bättre samexistens mellan ekonomisk verksamhet och naturskydd samt verka för att införa regionala kontrollsystem i

⁽³⁾ Se rapporten "Blue economy for local and regional authorities in the Mediterranean", antagen vid Arlems plenarsession den 23 januari 2020.

⁽⁴⁾ 62 städer har redan anslutit sig via det tidigare CES-MED-projektet, och över 250 väntar på att ansluta sig.

syfte att utvärdera hälsan hos marina och kustnära ekosystem samt olika ekonomiska sektorer påverkan på biosfären i Medelhavsområdet. Dessutom bör man utveckla initiativ som syftar till att göra allmänheten medveten om och uppmärksam på vikten av att förbättra situationen för våra marina och kustnära ekosystem, med tanke på de fördelar som detta ger både i dag och för kommande generationer.

36. ReK efterlyser ökade ansträngningar för att främja och genomföra en hållbarhetsagenda för turismen, som är en väsentlig ekonomisk sektor i regionen, i syfte att minska dess negativa miljöpåverkan. Detta bör främst uppnås med hjälp av planeringsverktyg som är utformade för att förvalta mänsklig verksamhet i naturområden och ta hänsyn till ekosystemen och landskapet i detta samspel. Covid-19-krisen bör utnyttjas som en möjlighet att omforma sektorn och koppla dess välstånd till bevarandet av Medelhavsområdet.

37. Kommittén hoppas att stödet för den europeiska gröna given kommer att medföra särskilda fördelar för jordbruket, en sektor som är av avgörande betydelse för ekonomin i en majoritet av länderna utanför EU i partnerskapet, i synnerhet genom att man i dessa länder tillämpar de stränga normer på området som föreskrivs i EU-lagstiftningen. I linje med målen i från jord till bord-strategin⁽⁵⁾ bör stöd ges till utformning av, investeringar i och genomförande av hållbara livsmedelssystem, från produktion till konsumtion, med särskilt fokus på livsmedelssäkerhet, växtskydd, djurs hälsa och välbefinnande samt trygghet av den regionala livsmedelsförsörjningen.

38. ReK påminner om Arlems rekommendation i dess rapport om jordbruk och livsmedelstrygghet i samband med klimatförändringarna i Medelhavsområdet, och uppmanar därför Europeiska unionen och unionen för Medelhavsområdet att överväga att utveckla en gemensam strategi för livsmedelstrygghet och livsmedelssuveränitet i Medelhavsområdet, att främja en agroekologisk omställning till metoder som bevarar jorden och den biologiska mångfalden inom jordbruket samt att överväga att införa en märkning för "Medelhavsprodukter" eller "Medelhavskost" inom ramen för en mer omfattande makroregional strategi för hela Medelhavsområdet.

39. Den nödvändiga utfasningen av energi från fossila bränslen måste åtföljas av stöd för omställningen till alternativa energikällor. Det är dessutom mycket viktigt med riktat stöd till storskaliga investeringar i förnybara energikällor och produktion av ren vätgas för både inhemsk förbrukning och export, investeringar som överensstämmer med principen om att inte vålla skada och som säkerställer skyddet av grönområden och biologisk mångfald. ReK framhåller städernas och regionernas centrala roll på detta område som ansvariga för genomförandet av olika politiska åtgärder som hör samman med målen för hållbar utveckling: städernas tillväxt, klimatförändringar, socioekonomisk ojämlikhet, energi, den gröna och digitala omställningen samt god förvaltning.

g) Genomförande och investeringsplan

40. Kommittén välkomnar kommissionens förslag till en ekonomisk plan och investeringsplan för de södra grannländerna för att stödja genomförandet av de teman som lyfts fram i den nya agendan för Medelhavsområdet, med fokus på den del som handlar om att skapa resiliens inom de mest sårbara sektorerna, såsom vatten, miljö och energi, samt främja investeringsplaner för förnybara resurser, däribland återanvändning och återvinning av vatten med hjälp av förnybar energi.

41. ReK välkomnar fastställandet av tolv vägledande flaggskeppsinitiativ inom prioriterade sektorer för att stärka resiliensen, skapa välstånd och öka handeln och investeringarna i syfte att stödja konkurrenskraft och en hållbar och inkluderande socioekonomisk tillväxt.

42. Kommittén välkomnar kommissionens förslag att mobilisera upp till 7 miljarder euro för att genomföra agendan. Med garantierna från Europeiska fonden för hållbar utveckling och blandfinansieringen under grannskapsinvesteringsplattformen skulle man kunna mobilisera upp till 30 miljarder euro i privata och offentliga investeringar i det södra grannskapet.

43. ReK ser positivt på den överenskommelse som nåtts av rådet och Europaparlamentet om förordningen om inrättande av instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingsamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen (NDICI) inom ramen för den fleråriga budgetramen 2021–2027, där anslaget på 79,5 miljarder euro i löpande priser kommer att ge EU möjlighet att effektivt stödja och främja sina värden och intressen i hela världen, samtidigt som man stöder globala multilaterala insatser.

44. Kommittén ställer sig bakom att minst 500 miljoner euro av de sammanlagda medel som avsätts för EU:s samarbete med grannskapsländerna inom ramen för den geografiska pelaren i NDICI/Europa i världen kommer att tilldelas lokala och regionala myndigheter. Dessa åtgärder och resurser bör vederbörligen förstärkas. Man bör främja flexibel finansiering där de

⁽⁵⁾ Se CdR 594/2020.

lokala och regionala myndigheterna deltar aktivt och redogör för de lokala och regionala behoven med hänsyn till deras relevans. Det behövs ökade medel till klimatrelaterade mål inom ramen för instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete (NDICI).

45. Med tanke på den förstärkta geografiska strategin och i linje med prioriteringarna i agendan uppmanar vi med eftertryck alla EU-institutioner att betrakta de lokala och regionala myndigheterna och deras sammanslutningar som nyckelfaktorer för hållbar utveckling och som partner i programplaneringen.

46. De lokala och regionala myndigheterna i Medelhavsområdet och deras samarbetsnätverk, t.ex. alliansen för samarbete i Medelhavsområdet, kan spela en nyckelroll i strävan efter bättre samordning av de transnationella ramarna som redan finns och bana väg för att genomföra politiska åtgärder och medel på fältet, och samtidigt bidra till att upplysa högre förvaltningsnivåer om lokala förhållanden. Detta möjliggör dessutom olika nivåer på insatserna och effektivare initiativ.

Bryssel den 30 juni 2021.

Apostolos TZITZIKOSTAS
Europeiska regionkommitténs
ordförande

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Höjning av Europas klimatambition för 2030 inför COP26

(2021/C 440/05)

Föredragande:	Vincent CHAUVET (FR–Renew), borgmästare, Autun
Referensdokument:	Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: Höjning av Europas klimatambition för 2030 – Investering i en klimatneutral framtid till förmån för våra medborgare (COM(2020) 562 final) Yttrande på eget initiativ

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Höjning av EU:s utsläppsmål för att effektivt uppnå klimatneutralitet senast 2050

1. Europeiska regionkommittén (ReK) uttrycker sin fortsatt djupa oro över den rådande klimatkrisen i världen och sitt fulla engagemang för att uppnå verklig och oåterkallelig klimatneutralitet i EU senast 2050. ReK välkomnar den realistiska väg som fastställs i den europeiska klimatlagen, som bör skapa en gradvis utsläppsminskingsbana som är rättvis för kommande generationer och kommer att forma EU:s gröna återhämtning efter covid-19-krisen och dess efterdyningar, motverka inlåsning i koldioxidintensiva strukturer, säkerställa territoriell motståndskraft och skapa en ram för en ökad ambitionsnivå för klimatpolitiken som bör ha sin utgångspunkt i de positiva och negativa erfarenheterna från tidigare årtionden.
2. ReK konstaterar att EU har en ledande röst i internationella klimatförhandlingar och bör föregå med gott exempel när det gäller hur klimatförändringarna kan hanteras, med utgångspunkt i flernivåstyrelse.
3. Vi stöder till fullo den överenskommelse som nåtts mellan Europaparlamentet och rådet om klimatlagen, genom vilken man uppdaterar målet om en "minskning på minst 55 %" av växthusgasutsläppen fram till 2030 jämfört med 1990 års nivåer och efterlyser ett förslag om ett mål för 2040 senast sex månader efter den första globala översynen av Parisavtalet. Kommittén noterar dock att vissa berörda parter anser att detta fortfarande inte är tillräckligt för att uppnå klimatneutralitet i tid och beklagar att den nya ramen huvudsakligen är inriktad på koldioxid, medan andra växthusgasutsläpp tas upp på ett tvetydigt sätt eller inte beaktas tillräckligt. I detta sammanhang förväntar sig kommittén att kommissionen tar itu med samtliga återstående växthusgaser i syfte att göra EU till den första klimatneutrala kontinenten senast år 2050.
4. ReK uppmanar EU-institutionerna och medlemsstaterna att säkerställa prissättning av fossila utsläpp genom utsläppshandel och skatter, för att kostnadseffektivt motverka utsläpp och frigöra resurser till omställning. Detta behöver hanteras i översynerna av EU:s utsläppshandelssystem och energiskattedirektiv, som en del av det kommande 55 %-paketet. Mot denna bakgrund välkomnar vi också kommissionens kommande förslag om gränsjusteringsmekanismen, eftersom det behövs verkamma insatser för att undvika koldioxidläckage, bättre återspegla importernas koldioxidinnehåll och säkerställa att EU:s gröna mål inte undergrävs genom att produktionen flyttas till länder med mindre ambitiös klimatpolitik.
5. ReK framhåller vikten av att möjliggöra och främja en mångfald av olika lösningar med hänsyn till teknisk utveckling och varierande förutsättningar i EU:s regioner vad gäller klimat, geografi, infrastruktur, energisystem etc. EU:s regelverk bör så långt möjligt vara teknikneutralt i relation till utsläppsreduktion och hållbarhet och undvika överreglering och ökad administrativ börda för hållbara lösningar.
6. Å andra sidan konstaterar kommittén att vissa regioners särdrag innebär att det kommer att bli en särskild utmaning för dem att uppnå de nya målen. Energiomställningen och den ekonomiska omställningen i dessa regioner måste ske på ett rättvist sätt, och därför spelar moderniseringsfonden och mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna en viktig roll.

7. ReK konstaterar att alla sektorer kommer att behöva bidra till EU:s klimatpolitik enligt konsekvensbedömningen till kommissionens meddelande "Höjning av Europas klimatambition för 2030 – Investering i en klimatneutral framtid till förmån för våra medborgare". Mot denna bakgrund välkomnar vi den gröna given som en tillväxtstrategi och den gröna principen som ett viktigt verktyg för att se till att detta mål uppnås.

8. ReK betonar att många städer och regioner i och utanför Europa har visat sig ha högre klimatambitioner än medlemsstaterna. I vissa länder, t.ex. i Japan, har lokalt fastställda bidrag från lokala och regionala myndigheter till och med pressat de nationella regeringarna att uppdatera sina nationellt fastställda bidrag. Vi menar därför att det skulle vara mycket fördelaktigt att integrera bidrag som fastställs på lokal och regional nivå i processen för att fastställa de nationella bidragen i syfte att uppnå ett effektivt flernivåstyre.

För att uppnå målet på 55 % måste lokala och regionala myndigheter aktivt involveras i utformningen av klimatpolitiken

9. ReK påpekar att lokala och regionala myndigheter genomför 70 % av all unionslagstiftning, 70 % av åtgärderna för att begränsa klimatförändringarna och 90 % av klimatanpassningspolitiken ⁽¹⁾. Dessutom omfattar de europeiska städer och regioner som har mål om nettonollutsläpp i dag över 162 miljoner människor (36 procent av EU:s befolkning) ⁽²⁾. De lokala och regionala myndigheterna är och kommer således att förbli ansvariga för att hantera och verkställa de flesta av den gröna givens strategier på fältet.

10. Genomförandet av minskningsmålet på minst 55 % av koldioxidutsläppen senast 2030 kommer radikalt att förändra hur vi organiserar våra städer, regioner och samhällen. Covid-19-utbrottet, de nya klimatmålen och de pågående effekterna av klimatförändringarna kommer att medföra strukturella förändringar i de europeiska samhällena som kommer att ställa de lokala och regionala myndigheterna inför utmaningar eftersom de är de närmaste förvaltningarna och offentliga myndigheterna för både människor och lokala områden.

11. De lokala och regionala myndigheterna har en dubbel roll som opinionsbildare och som kontaktpunkter för medborgarnas prioriteringar. Covid-19-krisen har visat hur de lokala och regionala myndigheterna befinner sig i frontlinjen i människors liv. Att involvera berörda parter, företag och medborgare i beslutsprocessen kring klimatpolitiken är särskilt viktigt för att säkerställa förtroendet, acceptansen och framgången för denna politik, även när det gäller effekterna av omställningen till klimatneutralitet. Potentiella negativa effekter måste förutses och hanteras, inklusive genom planer för kompetensutveckling eller omskolning av den lokala arbetskraften, särskilt i landsbygdssamhällen och mindre utvecklade regioner. Lokalt folkvalda politiker är bäst placerade när det gäller att föregripa och följa dessa frågor.

12. ReK betonar att de flesta av de viktigaste sektorer som står i fokus för höjningen av klimatambitionen fram till 2030 har direkta kopplingar till lokala eller regionala befogenheter. Efter de första stora utsläppsminskningarna genom nedläggning av kolkraftverk och sanering av energiintensiva industrier, har turen nu kommit till sektorer som transport, jordbruk och byggnader att minska utsläppen – vilket är särskilt viktigt på lokal och regional nivå i både stads- och landsbygdsområden.

13. Inom transportsektorn måste bilar som drivs med konventionella bränslen gradvis ersättas med utsläppsfria fordon eller fordon med låga utsläpp ur ett livscykelperspektiv och hållbara kollektivtrafiktjänster användas i större utsträckning, vilket förutsätter regional samordning och lokal utbyggnad av allmänt tillgängliga laddningsstationer för alternativa bränslen samt infrastruktur av god kvalitet för kollektivtrafik såsom buss och tåg på lokal nivå, så att vägen till utsläppsfri mobilitet blir attraktiv och ekonomiskt överkomlig för medborgarna.

14. Inom jordbrukssektorn har minskningen av utsläppen stagnerat under de senaste åren och i vissa fall har utsläppen ökat, vilket är oroväckande. I kombination med koldioxidupptag och hantering av sänkor placeras detta jordbrukare och skogsförvaltare i frontlinjen i kampen mot klimatförändringarna, samtidigt som deras verksamhet, som också påverkas avsevärt av klimatförändringarnas effekter, är av avgörande betydelse för livsmedelsproduktionen och för regionen, både socialt och ekonomiskt. Kommittén uppmanar därför kommissionen att ta hänsyn till jordbrukssektorns nödvändiga investeringar i en omställning till koldioxidneutralitet i samband med genomförandet och en eventuell översyn av den gemensamma jordbrukspolitiken, samtidigt som man inte förbiser jordbruksföretagens ekonomiska lönsamhet och deras centrala funktion som leverantörer av livsmedel för det europeiska samhället, som har synliggjorts under pandemin, och gör markanvändning inom jordbruket förenlig med markanvändning för produktion av förnybar energi på skadad landsbygdsmark som kan utvecklas och återställas, samt betonar behovet av att stärka klimatvänliga markanvändnings-

⁽¹⁾ ReK:s resolution "Den gröna given i partnerskap med lokala och regionala myndigheter", december 2019.

⁽²⁾ Enligt uppgifter som offentliggjorts av New Climate Institute, december 2020.

system. Kommittén framhåller dessutom att lokala och regionala myndigheter i vissa medlemsstater är stora offentliga skogsägare och spelar en direkt roll i denna ekonomi. Mot bakgrund av denna situation ser vi positivt på utvecklingen av certifieringen av koldioxidupptag för att ge enskilda jordbrukare eller skogsförvaltare direkta incitament.

15. Inom energisektorn måste en storskalig utbyggnad av förnybar energi backas upp av ambitiösa utbyggnads mål och utbyggnadsåtgärder inom en snar framtid, vilket kräver både storskalig och decentraliserad infrastrukturplanering. Detta förutsätter specifik förvaltning från lokala och regionala myndigheters sida, av t.ex. projekt, och lokalbefolkningens acceptans av infrastrukturen samt ökad medvetenhet hos allmänheten och främjande av medborgarnas deltagande i gemensamma projekt, t.ex. via mekanismer för lokala energisamhällen.

16. Inom byggsektorn kommer en rad åtgärder att lanseras genom den kommande renoveringsvågen för att öka omfattningen och takten på renoveringar i enskilda byggnader och områden, vilket särskilt i det senare fallet förutsätter övervakning och investeringar från lokala och regionala myndigheters sida. De har även en central roll när det gäller att säkerställa att byggnadsrenoveringar överensstämmer med reglerna för stadsplanering och markanvändning, främjar åtgärder för att bekämpa avfolkning och uppfyller kraven på social rättvisa och miljöskydd.

17. ReK påpekar att inte alla regioner och städer kommit lika långt på vägen mot klimatneutralitet: vissa har redan minskat sina utsläpp, andra är på gång och vissa har stora svårigheter. Områdesspecifika särdrag såsom isolerade energisystem, historiska eller miljöskyddade områden, koldioxidintensiva regioner, ökaraktär osv. måste därför beaktas i klimatpolitiken för att säkerställa en rättvis omställning som är godtagbar för alla europeiska medborgare och regioner. Kommittén är fast övertygad om att verktyg såsom den europeiska regionala resultattavlan⁽³⁾ eller det europeiska observationsorganet för klimatneutralitet⁽⁴⁾ är viktiga instrument för att uppnå detta, vilket ReK redan uppmärksammat.

18. Kommittén välkomnar inrättandet av "European Islands Facility" – Nesoi (New Energy Solutions Optimised for Islands) och sekretariatet för ren energi för EU:s öar, som en del av en process för att ta hänsyn till territoriella särdrag.

19. Kommittén upprepar sin uppmaning om att de lokala och regionala myndigheterna i hög grad bör involveras i EU:s klimatpolitik i allmänhet samt i utformningen, genomförandet och övervakningen av 55 %-paketet, särskilt för att säkerställa att det är effektivt, korrekt och accepterat på den lokala nivån, eftersom de inte företräder specifika intressen utan har mandat att arbeta i medborgarnas gemensamma intresse.

Flernivåstyrelse och subsidiaritet är avgörande för att uppnå klimatneutralitet och göra EU-medborgarna delaktiga i processen

20. ReK betonar vikten av aktiv subsidiaritet⁽⁵⁾ för klimatpolitiken, där man i god tid beaktar den lokala och regionala nivån och inte enbart fokuserar på dialogen mellan EU och de nationella nivåerna.

21. ReK påpekar att europeiska städer och regioner har vunnit kraft som aktörer som deltar i utformningen av klimatpolitiken och betonar att de ibland har kommit längre på EU-nivå jämfört med den nationella nivån, genom rörelser som borgmästaravtalet och andra verksamhetsinitiativ på lokal och regional nivå. Kommittén upprepar därför sin uppmaning om en fungerande och inkluderande dialog på flera nivåer som syftar till att klimatmålen integreras i sektorspolitiken.

22. Vi stöder borgmästaravtalets initiativ och insatser för att bättre inkludera subnationella, sektorspecifika och tematiska sammanslutningar av borgmästare i avtalets verksamhet. Vi vill att borgmästaravtalet förankras och görs mer synligt på nationell, regional och lokal nivå.

23. Kommittén välkomnar initiativet att inkludera ReK i det europeiska borgmästaravtalets politiska styrelse och är redo att säkerställa en starkare koppling mellan förvaltningen på EU-nivå av borgmästaravtalet och borgmästaravtalets andra kammare, i syfte att ge politiskt stöd till initiativet, främja avtalet och bistå dialogen med nationella organ samt säkerställa sammanhållning och samstämmighet när det gäller de lokala och regionala myndigheternas stöd och representation på europeisk nivå, i en miljö som redan är ganska komplex för de flesta av dem.

⁽³⁾ Klimatförändringarnas inverkan på regionerna: en bedömning av den europeiska gröna given.

⁽⁴⁾ En ren jord åt alla – En europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi.

⁽⁵⁾ Aktiv subsidiaritet bör förstås i enlighet med definitionen från kommissionens arbetsgrupp för subsidiaritet, proportionalitet och "göra mindre men göra det effektivare".

Ge lokala och regionala myndigheter verktyg för att uppnå klimatneutralitet

24. ReK betonar att många lokala och regionala myndigheter fortfarande anser att det är svårt att få tillgång till information och finansiering för klimatinitiativ och klimatprojekt. Svårigheterna rör följande punkter:

- Bristande kunskap om tillgänglig finansiering och vilka befintliga initiativ som är bäst lämpade för stadens eller regionens projekt.
- Det europeiska och nationella sammanhangets komplexitet, och förvirring kring de olika plattformar och initiativ som finns.
- Brist på teknisk kompetens på lokal nivå när det gäller att ansöka om, förvalta och övervaka medlen.
- Bristande konkurrenskraft i förhållande till den privata sektorn när det gäller att locka till sig och behålla experter.
- Tvetydiga signaler till marknaden för energisamhällen och lokala projekt.
- Bristande utnyttjandekapacitet hos lokala myndigheter och företag.

25. Kommittén är oroad över att de svårigheter som nämns i de föregående punkterna skulle kunna skapa en motvilja bland lokala och regionala myndigheter att anta lokala gröna givar och sluta upp bakom åtagandena till 2030.

26. Gemensamma forskningscentrumet uppmanas att undersöka och kartlägga (upp till Nuts-nivå 3) de lokala och regionala myndigheternas och företagets utnyttjandekapacitet, med avseende på den betydande nya finansiering som gjorts tillgänglig genom den gröna given och återhämtningsplanen. Kommittén är redo att bidra med de verktyg som står till vårt förfogande, såsom de regionala naven.

27. Kommittén påminner kommissionen om att de lokala och regionala myndigheterna hanterar extremt stora utmaningar på grund av den pågående hälsokrisen och har svårt att anslå ekonomiska och mänskliga resurser till initiativ och vägar till klimatneutralitet. ReK efterlyser därför tillräckliga resurser för att stödja de lokala och regionala myndigheterna i deras arbete med denna utmaning under det kommande årtiondet med beaktande av projektens hela livscykel (inklusive övervakning).

28. ReK framhåller behovet av att förbättra de lokala och regionala myndigheternas genomförandekapacitet och vikten av att ha tillräckligt med kvalificerad personal, särskilt på kommunal nivå och på landsbygden. Nödvändig arbetskraft måste systematiskt tillhandahållas för samordningen av de många verksamhets- och ansvarsområden som har att göra med genomförandet av klimatmålen.

29. Kommittén välkomnar den europeiska klimatpakten och den lokala strategin för en plattform för rättvis omställning som nyckelverktyg för att stödja och påskynda omställningen till klimatneutralitet, tillsammans med andra befintliga initiativ. Kommittén uppmanar dock kommissionen att skapa en paraplyplattform, eventuellt genom den europeiska klimatpakten, för att främja initiativens integrering och komplementaritet, vägleda de lokala och regionala myndigheterna i deras val utifrån deras särdrag och säkerställa samstämmighet, enkel tillgång till information, icke-konkurrerande åtaganden och (i möjligaste mån) förenklad och enhetlig tillgång till initiativ.

30. ReK uppmanar kommissionen att ta fasta på att de lokala och regionala myndigheternas roll är större än andra icke-statliga aktörers roll, och efterlyser ett erkännande av denna särskilda ställning inom ramen för paraplyplattformen.

31. Vi stöder inrättandet av lokala klimatpakter för att säkerställa att vägarna till klimatneutralitet är deltagarinriktade, väl accepterade och stöds av befolkningen samt värnar om EU-medborgarnas intressen och behov.

32. Kommittén uppmärksammar den viktiga roll som halvformella institutioner, såsom medborgarråd i städer, lokala rådgivande organ och medborgarkonventioner som utses genom lottdragning, har när det gäller att skapa den rätta dynamiken och påskynda energiomställningen. Vi uppmanar därför varje kommun med minst 10 000 invånare att överväga att, som en del av sin lokala förvaltningsstruktur, inrätta medborgarparlament som kan undersöka konkreta sätt att minska utsläppen av växthusgaser och göra anpassningar till klimatförändringarna.

33. De flesta städer och regioner känner inte till sina nuvarande och tidigare nivåer av koldioxidutsläpp, vilket gör det svårt för dem att kvantifiera sina insatser och utforma effektiva vägar till klimatneutralitet. ReK uppmanar kommissionen att bidra till att tillhandahålla nödvändigt tekniskt stöd och kompetensstöd för att hjälpa lokala och regionala myndigheter att utvärdera sina utsläpp, särskilt genom att fullt ut utnyttja lokala och regionala energiorgan samt lokala och regionala

myndigheter på klimatområdet och andra relevanta aktörer. ReK rekommenderar även att lokala myndigheter utser en "klimatansvarig" för att främja klimatpaktens i kommunerna och samordna och genomföra handlingsplanerna för hållbar energi och klimatåtgärder. Mindre förvaltningar kan ha en gemensam klimatansvarig.

34. Vi stöder mot denna bakgrund det globala borgmästaravtalets gemensamma rapporteringsram som ett steg i riktning mot en harmonisering av lokala och regionala röster.

35. Kommittén upprepar sitt stöd för ett system med regionalt och lokalt fastställda bidrag för att formellt erkänna, övervaka och uppmuntra till minskade koldioxidutsläpp från städer, lokala myndigheter och regioner globalt. Kommissionen uppmanas att samarbeta med ReK för att undersöka hur handlingsplanerna för hållbar energi och klimatåtgärder eller motsvarande planer skulle kunna fungera som regionalt och lokalt fastställda bidrag som utgör lokala bidrag till FN:s klimatavtal från Paris och officiellt erkännas som ett komplement till de nationella fastställda bidragen.

36. ReK välkomnar initiativen Race to Zero och Race to Resilience på global nivå ⁽⁶⁾ och uppmanar FN:s ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) att samarbeta med ReK och andra relevanta aktörer från Local Governments and Municipal Authorities Constituency (LGMA) för att formellt erkänna lokala och regionala myndigheters bidrag till klimatåtgärder och skapa en särskild dialog med dessa myndigheter.

37. De lokala och regionala myndigheterna har en särskild potential för både social och teknisk klimatinnovation och deltar ofta i forsknings- och innovationsprojekt. För att säkerställa att denna potential är fullt utvecklad och används som ett verktyg för att hitta nya lösningar för koldioxidneutralitet uppmanar vi kommissionen att i 55 %-paketet ägna vederbörlig uppmärksamhet åt att skapa en flexibel ram som skulle garantera innovations- och experimentinitiativ på lokal nivå som resulterar i platsbaserade lösningar som bygger på nedifrån och upp-modellen.

38. ReK understryker att valmöjligheter när det gäller vägen till utfasning av fossila bränslen på lokal nivå måste säkerställas ur ett teknisk, politiskt och demokratiskt perspektiv. Beslut som fattas externt skapar en motvilja mot att genomföra dem.

Göra de lokala och regionala myndigheternas röst hörd vid COP26

39. Även om nationellt fastställda bidrag är det primära verktyget för att hålla stater ansvariga, måste samhället i stort involveras i utsläppsminskningarna för att ett klimatneutralt och motståndskraftigt område ska uppnås.

40. ReK betonar att de lokala och regionala myndigheternas inflytande har stärkts i internationella förhandlingar och initiativ om klimatförändringar, och välkomnar befintliga initiativ från lokala och regionala myndigheters nätverk, såsom konferensen för perifera kustregioner i Europa (CPMR), Iclei, C40, Under2Coalition, Regions4, Klimatalliansen, Fedarene, United Cities and Local Governments (UCLG) och det globala borgmästaravtalet, och deras bidrag till plattformen för icke-statliga aktörer för klimatåtgärder (Nazca) inom ramen för UNFCCC.

41. ReK ser UNFCCC:s COP26 som en avgörande milstolpe när det gäller att befästa EU:s plats i det främsta ledet för globala klimatåtgärder och betonar att regionernas och städernas pågående verksamhet och åtaganden bör ges en viktig roll i förberedelserna inför och synas officiellt vid COP26.

42. Kommittén uppmanar globala och europeiska aktörer att investera i jämställdhetsanalys och könsuppdelade uppgifter för att till fullo förstå klimatförändringarnas effekter på alla utsatta grupper, inrätta teknik för jämställdhetsbudgetering och säkerställa lika tillgång till representation i det politiska beslutsfattandet för alla kön och på alla nivåer. Mot bakgrund av detta stöder ReK uppmaningen om en jämnare könsfördelning i de nationella delegationerna, samt inom COP26:s högsta ledning, och vi välkomnar UNFCCC:s arbete avseende kopplingen mellan jämställdhetspolitik och klimatpolitik ⁽⁷⁾ och uppmanar kommissionen att arbeta i samma riktning.

43. Vi betraktar Edinburgh-förklaringen om biologisk mångfald som det hittills starkaste dokumentet när det gäller erkännande, medverkan och stärkande av lokala och regionala myndigheter i en FN-process. Kommittén föreslår att ett liknande tillvägagångssätt upprepas och utvidgas till att omfatta andra FN-organ och uppmanar våra partner i UNFCCC att upprätta ett samförståndsavtal med Europeiska regionkommittén, i egenskap av institutionell företrädare för europeiska kommuner och regioner.

⁽⁶⁾ <https://racetozero.unfccc.int/race-to-resilience/>

⁽⁷⁾ <https://unfccc.int/gender>.

44. ReK efterlyser en intensifierad politisk dialog på flera nivåer om begränsningen av och anpassningen till klimatförändringarna inom sektorer där styrningen redan i hög grad inbegriper lokala och regionala myndigheter och där befogenheter redan har delegerats i flera delar av världen, såsom utbud och efterfrågan på energi, transporter, jordbruk och byggande.

45. Vi efterlyser en intensifierad politisk dialog på flera nivåer om begränsningen av och anpassningen till klimatförändringar inom sektorer där klimatåtgärder måste ta hänsyn till andra miljöfrågor, såsom bevarandet av biologisk mångfald eller frågor som rör livsmedelsproduktion, rent vatten och hållbart jord- och skogsbruk. Den fysiska planeringen avseende förenlighet när det gäller markanvändning är särskilt berörd och involverar i hög grad de lokala och regionala myndigheterna. Den påverkar även beslutet om tillämpningen av de strategier som antagits av kommissionen och som berör jordbrukssektorn. Strategierna bör dessutom genomgå konsekvensbedömningar så att deras effekter kan utvärderas.

46. Kommittén välkomnar initiativ från kommissionen och borgmästaravtalet för att bättre presentera de lokala och regionala myndigheternas verksamhet och deltagande i utformningen och genomförandet av klimatneutral politik vid kommande partskonferenser och främja ledarskap i den vertikala integreringen av klimatåtgärder. Mot denna bakgrund uppmanar vi kommissionen att samarbeta med ReK för att anordna en temadag om lokala klimatåtgärder i EU, som ett tillfälle att lyfta fram de olika EU-initiativen.

47. ReK uppmanar sina ledamöter att organisera lokala och regionala partskonferenser i sina samhällen inför COP26, i syfte att sprida medvetenheten om klimatkrisen, men också för att samla in synpunkter från medborgare och företag om deras behov och bästa praxis som skulle kunna påskynda den gröna omställningen och uppnåendet av målen i Parisavtalet.

48. ReK påminner om att EU har föresatt sig att inta en ledarroll i partskonferensens förhandlingar och därför måste åstadkomma verkningsfulla åtgärder för att uppnå sitt mål, vilket förutsätter gemensamt skapande och samarbete med lokala och regionala myndigheter: mot denna bakgrund uppmanar kommittén UNFCCC att samarbeta med ReK för att ytterligare främja de lokala och regionala partskonferensernas erfarenhet som föregångare.

Bryssel den 1 juli 2021.

Apostolos TZITZIKOSTAS
*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – EU:s handlingsplan för demokrati

(2021/C 440/06)

Föredragande:	Aleksandra DULKIEWICZ (PL–EPP), borgmästare, Gdańsk
Referensdokument:	Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – EU:s handlingsplan för demokrati, COM(2020) 790 final, den 3 december 2020

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Inledning

1. ReK anser att EU:s handlingsplan för demokrati, som fokuserar på kortsiktiga försvarsmekanismer för att skydda demokratiska processer, bör följas upp av ett mer långsiktigt och strategiskt tillvägagångssätt för att främja europeisk demokrati på alla nivåer och vad gäller både representativ demokrati och deltagardemokrati. En sådan strategi skulle kunna bygga vidare på befintlig lagstiftning och bästa praxis som redan tillämpas i medlemsstaterna på nationell, regional och lokal nivå och leda till utarbetandet av en europeisk stadga om demokrati.
2. ReK bekräftar att enligt artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen, där subsidiaritetsprincipen definieras, ”ska unionen på de områden där den inte har exklusiv befogenhet vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna”.
3. ReK välkomnar initiativet EU:s handlingsplan för demokrati (nedan kallad ”handlingsplanen”). Hoten från populism, nationalism, samhällsmanipulation, desinformation, hatpropaganda och konspirationsteorier växer sig allt starkare i det europeiska offentliga och politiska rummet. Detta leder till polarisering, aggression, intolerans och allvarliga brister i solidariteten i samhället. Det allmänna målet att stärka medborgarna och bygga upp mer motståndskraftiga demokratier i hela EU är avgörande för att vi ska kunna utarbeta åtgärder för att stärka vår gemenskap.
4. Vi betonar att Europeiska unionen är ett organ som till sin struktur liknar kommunicerande kärl. Försämrade medborgarligen rättigheter och friheter i en medlemsstat har en faktisk, negativ inverkan på demokratin i hela den europeiska familjen och utgör ett hot mot våra gemensamma värden.
5. Vi understryker behovet av att upprätta en katalog över både hot mot demokratin och innovativ god praxis för medborgardeltagande. Regionala och lokala myndigheter är bäst lämpade att göra detta. ReK uppmanar kommissionen, parlamentet och rådet att ta del av rekommendationerna från EU:s årliga regionala och lokala barometer för 2021, som kommer att offentliggöras i oktober 2021.
6. Vi instämmer i den åsikt som framförs i yttrandet om åtgärdsplanen mot desinformation att ökandet av medborgarnas medvetenhet är en lång och komplex process, som bland annat inbegriper utveckling av mediekunnigheten, t.ex. om hur man hanterar nya sätt att inhämta och sprida information. Denna kunnsighet måste gå hand i hand med en kritisk analys av information och dess källor.
7. De lokala och regionala myndigheterna har goda förutsättningar att delta i kampen mot desinformation och de faror som den medför.
8. EU-medlemskap innebär inte bara en uppsättning friheter och ekonomiska medel, utan också att grundläggande värden måste respekteras. Det krävs specifika rättsliga instrument för att möjliggöra snabba och effektiva åtgärder som har en positiv inverkan när det gäller att uppmuntra, och i extremfall tvinga, EU-medlemsstaterna att tillämpa principerna om en demokratisk rättsstat och rättsstatsprincipen. Det finns för närvarande inga sådana rättsliga instrument. Detta har till

följd att kommissionens åtgärder för att ingripa mot problematiska beslut i vissa medlemsstater inte är särskilt verkningsfulla, vilket anges i Europaparlamentets resolution av den 10 juni 2021 om rättsstatssituationen i EU och tillämpning av förordningen om villkorlighet 2020/2092, vilken ReK till fullo ställer sig bakom. Kommittén är tveksam till om artikel 7 i EU-fördraget är tillräcklig för att hantera dessa utmaningar.

9. Vi efterlyser strategiska åtgärder och lagstiftning så snart som möjligt, för att man på ett verkningsfullt sätt ska kunna ta itu med problemen i vissa EU-länder, t.ex. när det gäller valsäkerhet, på alla nivåer.

10. ReK betonar att demokratin i Europa inte endast hotas av externa angripare som försöker destabilisera EU, utan även av interna faktorer som attackerar det som är viktigast i EU – gemenskapen.

11. Handlingsplanen bör ge vägledning för hur vi ska utforma våra förbindelser och kontakter med de partner utanför EU som inte accepterar demokratiska normer och kränker grundläggande mänskliga och medborgerliga rättigheter. Som exempel på detta kan nämnas EU:s politik gentemot länder som Ryssland, Belarus och Kina samt arbetet inom arbetsgruppen East StratCom. Vi noterar att stöd måste ges till de demokratiska rörelserna i EU:s grannländer, bland annat genom det östliga partnerskapet.

12. Man måste sträva efter att hitta en balans mellan kampen mot hoten i samband med pandemin och skyddet av medborgerliga fri- och rättigheter (t.ex. frågan om att sörja för dataskydd eller om att förhindra att mötes- och demonstrationsrätten begränsas).

13. Angrepp på medierna undergräver de europeiska värdena och leder oss in på vägen mot ett auktoritärt styre. Utan fria medier finns det ingen verklig samhällelig kontroll. Avsaknaden av etablerade publicistiska normer skapar en grogrund för spridning av konspirationsteorier, desinformation, populism och hatpropaganda. Kommittén varnar för åtgärderna för att åternationalisera medierna i vissa EU-länder.

14. ReK noterar att det i handlingsplanen inte ägnas tillräcklig uppmärksamhet åt frågan om tillgång till offentlig information. Det fria flödet av information och idéer är av central betydelse för demokratin och respekten för de mänskliga rättigheterna. Den information som samlas in av offentliga myndigheter tillhör allmänheten, och myndigheterna på alla nivåer förfogar över uppgifterna på dess vägnar⁽¹⁾. Lokala och regionala myndigheter som använder verktyg som gör det möjligt för medborgarna att få tillgång till information och delta direkt i maktutövning, utgör goda exempel på offentliga myndigheters öppenhet och ansvarsskyldighet⁽²⁾.

15. Kommittén erinrar om att ett demokratiskt EU måste stå fast vid sitt åtagande att skydda EU:s värden, samt integration och jämlikhet i alla dess aspekter, oberoende av kön, ras, etniskt ursprung, religion, övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning, och att även medlemsstaterna måste arbeta i denna riktning.

16. Vi framhåller att det i handlingsplanen inte finns någon direkt hänvisning till de lokala och regionala myndigheternas verksamhet.

Prioriteringar

17. ReK efterlyser en förstärkning av EU:s och medlemsstaternas auktoritet, de offentliga rättsstatliga institutionernas trovärdighet, utbildningen och de lokala och regionala myndigheternas roll som demokratiinkubatorer.

18. Utvecklingen av en demokratisk europeisk gemenskap förutsätter att EU-medborgarna hyser förtroende för verksamheten i EU:s viktigaste organ. För att de centrala institutionerna i medlemsstaterna ska vara förutsägbara och trovärdiga måste dessa länder respektera rättsstatsprincipen. Valfungerande oberoende institutioner och en nationell lagstiftning som överensstämmer med de demokratiska värdena utgör den europeiska gemenskapens grund.

⁽¹⁾ I FN:s generalförsamlings resolution 59, som antogs 1946, samt i artikel 19 i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna (1948) och artikel 10 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (1950), är rätten till information en integrerad del av den grundläggande rätten till yttrandefrihet.

⁽²⁾ Exempel på sådana verktyg för lokala myndigheter är öppna data, medborgarbudgetar och medborgarpaneler.

19. ReK framhåller de lokala och regionala myndigheternas nyckelroll för att stärka medborgarandan. De lokala och regionala myndigheterna är de myndigheter som befinner sig närmast medborgarna och som åtnjuter störst förtroende⁽³⁾. Att stärka regionernas och städernas roll, till exempel genom att skapa finansieringsinstrument där medlen endast tilldelas utifrån sakliga kriterier, får allt större strategisk betydelse.

20. Kommittén efterlyser att tyngdpunkten läggs på utbildning av européer som är medvetna och toleranta och som har förmåga att kompromissa och söka fredliga lösningar på konflikter. Samexistensen av olika åsikter och attityder är ett verkligt "vaccin" mot fanatism, rasism och etniska konflikter.

Medborgarutbildning – kritiskt tänkande och mediekompetens

21. De lokala och regionala myndigheterna kan spela en viktig roll på utbildningsområdet genom att skapa förutsättningar för lokalsamhällena att utveckla goda demokratiska vanor.

22. Vi varnar för radikaliserings av samhället och för att populisterna, som använder sig av desinformation, ska komma till makten. För att bekämpa desinformation måste man identifiera de målgrupper som är mest mottagliga för dess negativa inverkan. Särskilt skydd bör ges till ungdomar, äldre personer, nationella och etniska minoriteter, invandrare och personer som är digitalt exkluderade. Kommissionen bör uppmärksamma de regioner och grupper som är särskilt utsatta för desinformation, både extern och intern.

23. ReK uppmärksammar de riktlinjer som kommissionen lade fram den 26 maj för att avhjälpa bristerna i sin uppförandekod om desinformation. Det är välkommet att kommissionen efterlyser "starkare och mer specifika åtaganden på alla områden i uppförandekoden" och förbättrade övervakningsmetoder i synnerhet, och att den bjuder in andra plattformar som verkar i EU, privata meddelandetjänster och andra aktörer i ekosystemet för onlinereklam att ansluta sig till uppförandekoden. Kommissionens problem med att verifiera sanningshalten i de övervakningsrapporter som plattformarna tillhandahåller och avsaknaden av en sanktionsmekanism hämmar dock betydligt uppförandekodens verkningfullhet och innebär att det krävs ytterligare lagstiftningsåtgärder på EU-nivå.

24. ReK föreslår i detta sammanhang att det utarbetas en för medlemsstaterna icke-bindande och icke-obligatorisk EU-omfattande läroplan för medborgarutbildning, kritiskt tänkande och mediekompetens, som, i linje med CIVIS-programmet i Finland, som är ett exempel på bästa praxis, skulle bli föremål för offentligt samråd och sedan anpassas för att tillgodose regionala och lokala behov. Den bör omfatta skolutbildning, utbildning av offentliga tjänstemän, livslångt lärande och offentliga kampanjer. Kommittén skulle vilja spela en aktiv roll i utarbetandet av läroplanen och uppmanar kommissionen att, med beaktande av subsidiaritetsprincipen och befogenhetsfördelningen, samarbeta nära med medlemsstaterna och det civila samhällets organisationer.

Kampen mot desinformation och hatpropaganda

25. Det bör inrättas ett EU-organ⁽⁴⁾ som för ett nära samarbete med Europaparlamentets INGE-utskott med uppdrag att vidta förebyggande åtgärder för att bekämpa desinformation, hatpropaganda, intolerans, våld mot specifika samhällsgrupper och spridning av konspirationsteorier.

26. ReK beklagar att de lokala myndigheterna spelar en underordnad roll i kampen mot spridning av falska nyheter, ofta på grund av brist på expertkunnskap, kompetens och resurser. Kommittén efterlyser inrättandet av en enhetlig finansieringsmekanism för att bekämpa desinformation.

27. Vi välkomnar strategin för säkerhetsunionen med dess fokus på hybridattacker från statliga och icke-statliga aktörer genom it-angrepp, skador på kritisk infrastruktur, desinformationskampanjer och radikaliserings av politiska narrativ.

28. ReK ser ett behov av att diskutera yttrandefriheten och vad den innebär på nätet. Kommittén lyfter fram Pawel Adamowicz-priset⁽⁵⁾ för främjande av social delaktighet, lika möjligheter och respekt för mänskliga rättigheter och medborgerliga friheter samt kamp mot fördomar och främlingsfientlighet – som inrättats gemensamt av ReK, ICORN (det internationella nätverket för fristäder för författare och kulturpersonligheter) och staden Gdańsk – som ett konkret steg i denna riktning.

⁽³⁾ <https://cor.europa.eu/sv/our-work/Pages/EURegionalBarometer-2020.aspx>

⁽⁴⁾ T.ex. med anknytning till ReK.

⁽⁵⁾ Han var också upphovsman till två koncept i Gdańsk som följer dessa ideal: modellen för integration av invandrare och modellen för likabehandling.

29. Vid sidan av de lokala och regionala myndigheterna och det civila samhället måste också medierna involveras. På grund av sin praktiska erfarenhet och yrkeserfarenhet är människor som är verksamma i informationsfären mycket uppmärksamma på desinformation.

30. Vi påminner om betydelsen av rättsakten om digitala tjänster som ett verktyg som kan användas för att öka insynen i den digitala miljön och stärka onlineplattformarnas ansvarsskyldighet.

31. ReK erinrar om behovet av att säkerställa fullständig samstämmighet mellan EU:s handlingsplan för demokrati, handlingsplanen för medier och audiovisuella medier och lagstiftningsdiskussionerna om rättsakten om digitala tjänster.

32. Kommittén efterlyser ett direktiv om digitala tjänster, med förslag om en övergripande ram för tillsyn av internet och regler för att säkerställa plattformarnas ansvarsskyldighet för hur de hanterar innehåll, reklam och individuellt riktat innehåll.

Journalisters säkerhet och stöd till lokala medier

33. ReK framhåller den roll som tillförlitlig journalistik spelar, inte minst på lokal nivå, för att bygga upp allmänhetens förtroende. Oberoende medier är en av demokratins hörnpelare och har en verklig inverkan på den offentliga debattens nivå.

34. Kommittén fördömer användningen av rättegångar i syfte att skrämma allmänheten till tystnad (SLAPP, Strategic lawsuits against public participation) mot oberoende medier, och uppmanar kommissionen att lägga fram ett förslag om att skydda journalister och det civila samhället.

35. Vi varnar för en marginalisering av den oberoende pressen genom monopolisering och politisering av medierna, särskilt om detta sker med hjälp av EU-medel. ReK efterlyser bättre övervakning av medel som avsatts för sådan verksamhet. Kommittén stöder regionernas deltagande i fördelningen av EU-medel. Kommittén stöder att kompletterande lagstiftningsåtgärder tas fram, samtidigt som medlemsstaternas befogenheter respekteras, för att stärka EU:s förmåga att ingripa i syfte att säkerställa att oberoende mediers frihet och mångfald förblir en grundpelare i vår demokrati.

36. Vi betonar att angrepp på yttrandefriheten begränsar den offentliga debatten. ReK vill fästa uppmärksamheten på rätten till yttrandefrihet inom vetenskap, forskning och konstnärligt arbete. Hot, smutskastningskampanjer, politiska påtryckningar, ekonomiska restriktioner och hinder för tillgång till offentliga medel hotar forskares, mediers och icke-statliga organisationers verksamhet och gör det omöjligt för dem att genomföra sitt tillsynsuppdrag. Kommittén varnar för försök från vissa regeringar att begränsa forskningens oberoende och tillgripa sanktioner på grundval av otydliga och kontroversiella kriterier.

Stärkt medborgardeltagande

37. Kommittén betonar att konferensen om Europas framtid bör organiseras i så många europeiska regioner som möjligt och genomföras enligt en nedifrån och upp-metod, så att olika grupper av medborgare kan inbegripas i debatten och delta. Vi rekommenderar att medborgarpaneler erkänns som en form av deltagande i EU:s beslutsprocess.

38. ReK uppmanar EU-institutionerna att bygga upp ändamålsenliga, insynsvänliga och inkluderande kanaler för att nå ut till medborgarna, särskilt de som avskräckts från att engagera sig i det offentliga livet och samhällslivet. Kommittén betonar ungdomarnas centrala roll i denna process.

39. Vi är medvetna om att konferensen om Europas framtid är en unik möjlighet att engagera medborgarna. Denna innovativa och EU-omfattande erfarenhet av deltagande kommer att göra det möjligt att gemensamt besluta om framtiden för, utformningen av och prioriteringarna för ett demokratiskt Europa. Kommittén är fast besluten att fullt ut involvera de lokala och regionala myndigheterna i konferensen i syfte att se över bästa praxis och ge medborgarna samt de lokala och regionala myndigheterna en röst.

Fria och demokratiska val

40. ReK betonar att den oro när det gäller fria och demokratiska val som nämns i handlingsplanen i lika hög grad bör avse nationella, regionala och lokala val samt val till Europaparlamentet.
41. Politiska kampanjer genomförs i allt större utsträckning på nätet. Därför behövs det regler som säkerställer öppenhet beträffande sponsrat politiskt innehåll och garanterar riktlinjer för politiska partier och medlemsstater. Kommittén anser att man bör ta hänsyn till särdragen i lokala val, som ofta förbises vid utarbetandet av EU-omfattande lagstiftning.
42. I handlingsplanen hänvisas det inte tillräckligt till perioderna mellan valen. Desinformation, propaganda, manipulation och försök att förändra människors attityder förekommer oftast under dessa perioder.
43. Vi betonar att EU:s strukturfonder bör användas för att finansiera det civila samhällets verksamhet och bygga upp den institutionella och administrativa kapacitet och de institutionella och administrativa strukturer som behövs för att medborgarna ska kunna delta aktivt i det politiska livet. Tillgången till medel bör vara så enkel som möjligt och medlen bör i största möjliga utsträckning förvaltas av regionerna.
44. ReK välkomnar att kommissionen den 19 april inledde ett offentligt samråd som är öppet till den 12 juli⁽⁶⁾ med sikte på att under det sista kvartalet 2021 lägga fram uppdaterade direktiv som syftar till att stödja EU-medborgare som är bosatta i en annan EU-medlemsstat med rätten att rösta och ställa upp som kandidater i både kommunala val och val till Europaparlamentet. Även om över 14 miljoner rörliga EU-medborgare är röstberättigade är valdeltagandet och det antal rörliga EU-medborgare som ställer upp som kandidater fortsatt lägre än i jämförbara grupper på nationell nivå och de stöter fortfarande på svårigheter vid utövandet av sina valrättigheter, något som även lyfts fram i det europeiska medborgarinitiativet Väljare utan gränser⁽⁷⁾.
45. ReK varnar för att pandemin har belyst de utmaningar som det innebär att genomföra helt demokratiska val i en situation med restriktioner som begränsar dem. Den organisatoriska och tekniska utmaningen, inte minst i samband med cyberhot, är att garantera säkerheten i processen för poströstning och/eller elektronisk röstning.

Slutsats

46. ReK uppmanar kommissionen att söka efter långsiktiga verktyg som hjälper EU att möta nya hot. Det "demokratiska vaccinet" som vi söker måste vara ändamålsenligt, innovativt och verkningsfullt, och bör stärka vår demokratiska infrastruktur i dag och på lång sikt.
47. Att människor deltar fullt ut i det offentliga livet är en förutsättning för ett pluralistiskt och demokratiskt samhälle, men detta kan endast uppnås om medborgarna har förtroende för de statliga institutionerna. Man kan inte tala om deltagande utan förtroende och förtroende kan inte skapas om allmänheten inte får utbildning. I detta avseende anser ReK att de regionala och lokala myndigheterna spelar en viktig roll.
48. Slutligen framhåller ReK att demokratin och rättsstaten kommer att förbli stabila endast om det politiska ledarskapet på alla nivåer ställs inför välinformerade medborgare.

Bryssel den 30 juni 2021.

Apostolos TZITZIKOSTAS
Europeiska regionkommitténs
ordförande

⁽⁶⁾ Offentligt samråd om deltagande i val till Europaparlamentet (<https://bit.ly/3goNYin>) och om deltagande i kommunala val (<https://bit.ly/3gmIR2l>).

⁽⁷⁾ <https://eci.ec.europa.eu/013/public/#/screen/home>

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Uppnående av målen för hållbar utveckling senast 2030

(2021/C 440/07)

Föredragande:	Ricardo RIO (PT-EPP), ordförande, kommunstyrelsen, Braga
Referensdokument:	Delivering on the UN's Sustainable Development Goals – a comprehensive approach [ej översatt till svenska] Årlig strategi för hållbar tillväxt 2021

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Europeiska regionkommittén (ReK) menar att uppnåendet av målen för hållbar utveckling är av avgörande betydelse för alla 194 länder som har antagit FN:s agenda för hållbar utveckling och att den rådande pandemin och dess förväntade hälsorelaterade, ekonomiska, sociala, miljömässiga och kulturella följder ger ny drivkraft åt denna strävan. Vi uppmanar därför de europeiska ledarna att vara ambitiösa och konsekventa i sina inrikes- och utrikespolitiska dagordningar och tydligt slå fast att Europeiska unionen, mot bakgrund av FN:s årtionde för åtgärder för hållbar utveckling, måste spela en ledande roll och vara en synlig förkämpe i genomförandet av målen för hållbar utveckling på samtliga styresnivåer.
2. Kommittén menar att detta yttrande måste uppmantra kommissionen att stärka målen för hållbar utveckling som en integrerad del av EU:s grundläggande värden och identitet, och därmed ge dem tillbörlig uppmärksamhet i den allmänna debatten och de övergripande prioriteringarna.
3. ReK välkomnar kommissionens politiska ledarskap när det gäller att genomföra målen för hållbar utveckling genom den europeiska gröna given och genom att rikta om den europeiska planeringsterminen på dessa mål, samt kommissionens strategi för att främja en ambitiös agenda för ett mer hållbart, konkurrenskraftigt och sammanhållet Europa som är öppet gentemot omvärlden och rustat för 2000-talets utmaningar, en agenda som har förstärkts med ytterligare medel från Next Generation EU för att skapa ett grönare, mer digitalt och mer motståndskraftigt Europa.
4. Kommittén står dock fortsatt bakom den begäran som framförts av rådet, Europaparlamentet, ReK och EU:s tidigare flerpartsplattform för målen för hållbar utveckling om att utarbeta en övergripande strategi för målen för hållbar utveckling, som ska ersätta Europa 2020-strategin och förverkliga den gemensamma visionen om den modell för hållbar utveckling som vi vill främja för och från EU, så att alla lokala och regionala myndigheter kan dela samma mål på ett gemensamt språk.
5. ReK påpekar att syftet med översynen av EU:s handelspolitik är att främja ökad hållbarhet i linje med unionens åtagande att genomföra FN:s mål för hållbar utveckling. Endast en hållbar och konsekvent handelsmodell, som stämmer överens med EU:s grundläggande värden, kan bidra till välbefinnande och välstånd för alla, såväl inom EU som i andra delar av världen.
6. Vidare beklagar ReK att målen för hållbar utveckling får allt mindre uppmärksamhet på EU-nivå, och lägre prioritet i EU:s beslutsfattande, vilket äventyrar möjligheten att uppnå dem senast 2030.
7. Kommittén anser att kapaciteten för kommunikation och ömsesidigt lärande kring målen för hållbar utveckling är en avgörande faktor när det gäller att öka medvetenheten hos och engagemanget från alla parter, vilket innebär att EU:s styrningssystem i ekonomiska, sociala och miljömässiga frågor, inbegripet den europeiska planeringsterminen, den europeiska gröna given och genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, måste anpassas bättre till målen för hållbar utveckling.
8. Kommittén noterar att kopplingarna mellan de nämnda initiativen och målen för hållbar utveckling ibland framstår som svaga. ReK betonar i detta sammanhang att kommissionen bör involvera alla sina relevanta avdelningar och undvika "siloinitiativ".

9. Kommittén välkomnar arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar om uppnående av målen för hållbar utveckling senast 2030 som en användbar rapport vad gäller genomförande, men beklagar att det endast omfattar initiativ med en explicit koppling till målen för hållbar utveckling.

10. I den nya uppdaterade industristrategin ⁽¹⁾, som lades fram i maj 2021, nämns exempelvis inte målen för hållbar utveckling, och den kan därför inte ingå i en bredare, omfattande insats för politisk samstämmighet och hållbar utveckling. Detta begränsar arbetsdokumentets användbarhet när det gäller genomförandet av målen för hållbar utveckling.

11. ReK välkomnar det åtagande som görs i meddelandet om bättre lagstiftning av den 29 april 2021 ⁽²⁾ om att integrera målen för hållbar utveckling i all politik samt fastställa vilka mål för hållbar utveckling som är relevanta för varje förslag och undersöka hur initiativet kommer att stödja uppnåendet av dem, och att man därmed tar fasta på ReK:s tidigare uppmaning ⁽³⁾. ReK anser dessutom att insynsvänliga och brett upplagda förhandsbedömningar är särskilt viktiga för hållbarhetskontrollen av förslagen.

12. Kommittén välkomnar arbetsdokumentets fokus på betydelsen av berörda parter deltagande och på erkännandet av såväl Europeiska regionkommitténs som de lokala och regionala myndigheternas roll och arbete. Vi vill också framhålla den viktiga roll som nationella, europeiska och internationella sammanslutningar av regioner och städer spelar.

13. ReK noterar att de tidigare tillkännagivna medlen för ytterligare utbyte och dialog genom konferenser och regelbundna evenemang som anordnas av kommissionen ännu inte har tillhandahållits, och efterlyser ett närmare samarbete mellan kommissionen, rådet, Europaparlamentet och Europeiska regionkommittén om genomförandet av målen för hållbar utveckling på EU-nivå.

14. Kommittén understryker att covid-19-pandemin har visat på betydelsen av hållbar utveckling och att målen för hållbar utveckling kan hjälpa oss att utveckla en sammanhängande och helhetsinriktad vision inom ramen för Next Generation EU och, i synnerhet, upprättandet av de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna inom faciliteten för återhämtning och resiliens.

15. ReK anser att bristen på deltagande från de lokala och regionala myndigheternas sida i vissa medlemsstater och avsaknaden av en meningsfull samrådsprocess i fastställandet av prioriteringar och planerade åtgärder inom ramen för utarbetandet av de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna äventyrar framgången för planerna i dessa medlemsstater, eftersom de regionala aspekterna av den djupgående ekonomiska, sociala och miljömässiga omställningsprocessen endast delvis beaktas. Det är uppenbart att det är brådskande att stödja en lokal förankring av målen för hållbar utveckling för en bättre och mer rättvis återuppbyggnad.

16. ReK betonar att det finns två viktiga kompletterande strategier: en mer sammanhållen samordning mellan målen för hållbar utveckling och EU:s huvudsakliga politik och en ny satsning på att genomföra målen för hållbar utveckling på lokal och regional nivå. Detta måste genomföras med tydliga incitament för alla intressenter. I detta avseende skulle en ökad samverkan mellan EU-institutionerna och den lokala och regionala nivån gynna alla parter.

Styrningen av målen för hållbar utveckling och EU-institutionerna

17. ReK välkomnar att den nuvarande kommissionen har visat ett starkt politiskt engagemang för genomförandet av målen för hållbar utveckling. Detta bör dock åtföljas av särskilda interna styrningsarrangemang inom kommissionen, t.ex. regelbundna samordningsmöten mellan ordförandens kansli och andra kommissionsledamöters kanslier om att integrera målen.

18. Kommittén förklarar att EU:s flerpartersplattform för målen för hållbar utveckling var viktig för att inkludera det civila samhället och de lokala och regionala myndigheterna i beslut kring dessa mål på EU-nivå. Plattformens rekommendationer om genomförandet av målen för hållbar utveckling i EU bör användas för ytterligare åtgärder ⁽⁴⁾.

19. ReK ser den europeiska klimatpakten som ett medel för att uppmuntra fler människor att agera, men menar att den endast är inriktad på miljöfrågor och på att uppmuntra berörda parter att agera, medan plattformen täckte in alla mål för hållbar utveckling och fungerade som en struktur för dialog för att ge kommissionen stöd och råd för ett skyndsamt genomförande.

⁽¹⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Uppdatering av industristrategin 2020: en starkare inre marknad för EU:s återhämtning, antaget den 5 maj 2021, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication-industrial-strategy-update-2020_en.pdf.

⁽²⁾ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-joining-forces-make-better-laws_sv

⁽³⁾ Punkt 42 i Europeiska regionkommitténs yttrande "Målen för hållbar utveckling: utgångspunkten för en långsiktig EU-strategi för ett hållbart EU 2030", Arnoldas Abramavičius: <https://webapi2016.cor.europa.eu/v1/documents/cor-2019-00239-00-00-ac-tra-sv.docx/content>

⁽⁴⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/sdg_multi-stakeholder_platform_input_to_reflection_paper_sustainable_europe2.pdf

20. ReK rekommenderar att den rapport som lades fram vid utgången av den föregående plattformens mandatperiod används för att förbereda eventuella ytterligare strukturerade dialoger. Vi förespråkar även att framtida strukturerade dialoger ska vara så representativa som möjligt för det breda spektrumet av berörda parter beträffande målen för hållbar utveckling från organisationer i det civila samhället, den privata sektorn, fackföreningar, den akademiska världen, regionala och lokala förvaltningar samt minoritetsgrupper eller utsatta grupper, som representerar de fyra dimensionerna av hållbar utveckling (den ekonomiska, miljömässiga, sociala och förvaltningsmässiga) och har erkända meriter och erfarenhet av att arbeta med målen för hållbar utveckling på EU-nivå. I utbyte bör de berörda parterna kunna hållas ansvariga inför sina grupper, samla in information och rapportera tillbaka till dem.

21. ReK framhåller vikten av att integrera jämställdhet och lika möjligheter för alla i EU:s politik och program för genomförandet av målen för hållbar utveckling, vilket lyfts fram i Europeiska revisionsrättens färskna rapport om jämställdhetsintegrering i EU:s budget ⁽⁵⁾.

22. Kommittén uppmanar därför kommissionen att förnya plattformen för målen för hållbar utveckling eller att inrätta en annan plattform för dialog och strukturerad uppföljning med inflytande, så att expertisen hos alla olika intressenter inom offentliga och privata institutioner vad gäller Agenda 2030 kommer till sin rätt och kommissionen kan ges direkta råd.

23. ReK upprepar den uppmaning som framförts av olika sektorer, och i synnerhet Europeiska regionkommittén som en förkämpe för subsidiaritet i praktiken, om att EU:s samordnade åtgärder i högre grad måste bygga på utbyte av bästa praxis, konsekvensbedömningar och en bättre koppling till den så kallade quadruple helix-strategin (vetenskap, politik, industri och samhälle). Den största effekten uppnås genom att samtliga mål för hållbar utveckling integreras med kunskap och erfarenhet från olika discipliner och med olika politikområden. Kommissionens utmaning för intelligenta städer är ett utmärkt exempel på ett initiativ som bör främjas och utvecklas inom andra generaldirektorat och politikområden, liksom plattformen för strategier för smart specialisering för målen för hållbar utveckling, som skulle kunna utnyttjas bättre av regionerna i Europa.

24. Kommittén anser att kommissionen bör välja ut några indikatorer för sociala och ekonomiska data samt miljödata på lokal och regional nivå, som den lokala och regionala nivån kan påverka, för att undersöka hur genomförandet av Agenda 2030 fortskrider i hela EU och, när så är möjligt, effekten internationellt. I detta sammanhang bör hänsyn tas till de ansträngningar som redan gjorts i vissa länder.

25. Kommittén insisterar på att övervakning och data är viktiga kommunikationsverktyg när det gäller att interagera med medborgarna och det civila samhället på lokal och regional nivå. ReK och de lokala och regionala myndigheterna har åtagit sig att förankra målen för hållbar utveckling lokalt och är viktiga datainsamlare. ReK samarbetar till exempel med OECD och samlar regelbundet in data om lokalt och regionalt engagemang för målen för hållbar utveckling, och anser att detta är ett utmärkt exempel på ett partnerskap som bygger på evidensbaserad forskning.

26. Kommittén uppmanar kommissionen att göra Eurostats övervakningsrapport om målen för hållbar utveckling mer robust genom att inbegripa enkelt kvantifierbara nivåer för uppnående av målen för hållbar utveckling som kan fastställas på ett obyråkratiskt sätt. Kommissionen bör använda dessa rapporter mer inom ramen för den europeiska planeringsterminen och berika dem med data och bästa praxis från lokala och regionala myndigheter, eftersom den nuvarande övervakningen inte omfattar data på Nuts 2-nivå.

Betydelsen av målen för hållbar utveckling för en hållbar återhämtning inom ramen för den europeiska planeringsterminen

27. ReK lovordar kommissionens omfattande arbete med att införliva målen för hållbar utveckling i den europeiska planeringsterminen 2020. Det gradvisa införlivandet av målen för hållbar utveckling i den årliga strategin för hållbar tillväxt, landsrapporterna och de nationella reformprogrammen visar att EU verkligen har för avsikt att genomföra ett paradigmskifte i riktning mot hållbar utveckling.

28. ReK stöder den europeiska gröna given och efterlyser en mer synergistisk tolkning av målen för hållbar utveckling när det gäller att ta itu med klimatförändringarna, och framhåller i detta sammanhang nyttan av målen för hållbar utveckling, särskilt mål 13, samt möjligheten att arbeta med kompromisser och politisk samstämmighet med målens ram.

29. Kommittén anser att det är nödvändigt att bättre anpassa prioriteringarna i alla finansieringsprogram, så att målen för hållbar utveckling integreras överallt. Initiativet "100 klimatneutrala städer senast 2030" är ett exempel på en åtgärd som syftar till att påskynda uppnåendet av målen för hållbar utveckling. Investeringar i sociala frågor är också gynnsamma för klimatet.

⁽⁵⁾ <https://bit.ly/3fXlaF>

30. ReK uppmanar således kommissionen att uttryckligen återintegrera målen för hållbar utveckling i en reviderad europeisk planeringstermin, vilket möjliggör en platsbaserad hållbar återhämtning, som fullt ut bör involvera lokala och regionala myndigheter och komplettera reformer och investeringar i medlemsstaterna, som bör hållbarhets säkras och ge europeiskt mervärde.

31. ReK uppger mot bakgrund av detta att kommissionen måste tillhandahålla en definition av "strukture reformer" inom ramen för den europeiska planeringsterminen. En sådan definition krävs för att säkerställa att dessa reformer begränsas till politikområden som är relevanta för genomförandet av målen i EU-fördraget och EU:s övergripande politiska strategier, däribland målen för hållbar utveckling, och som på grundval av subsidiaritetsprincipen har en direkt koppling till EU:s befogenheter ⁽⁶⁾.

32. Kommittén uppmanar kommissionen att betrakta bidrag till att uppnå målen för hållbar utveckling som ett gemensamt och övergripande mål för samtliga europeiska finansieringsprogram inom ramen för direkt och indirekt förvaltning.

33. Kommittén menar därför att dess rekommendationer om att stärka ansvarsskyldigheten inom ramen för den europeiska planeringsterminen är ännu mer relevanta nu, och att det finns ett brådskande behov av att göra regioner, städer, landsbygdskommuner och intressenter delaktiga i processen och förvaltningen mer demokratisk och öppen. ReK noterar att arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar om uppnåendet av FN:s mål för hållbar utveckling också pekar i denna riktning, genom att behovet av att involvera intressenter för att genomföra målen bekräftas på nytt.

34. Kommittén efterlyser återigen antagandet av en europeisk uppförandekod för att involvera lokala och regionala myndigheter och deras representativa sammanslutningar i den europeiska planeringsterminen och konstaterar att kommissionen bör föregå med gott exempel och inleda en strukturerad dialog med berörda parter om den europeiska planeringsterminen, särskilt med tanke på det tomrum som uppstod när EU:s flerpartsplattform för målen för hållbar utveckling inte förnyades.

35. Som ett första steg i denna riktning föreslår ReK att en konferens för berörda parter om den europeiska planeringsterminen anordnas med stöd av båda de rådgivande kommittéerna och/eller i samråd med kommittéerna innan nästa årliga strategi för hållbar tillväxt offentliggörs.

36. Kommittén betonar att främjandet av den gröna och digitala omställningen samt genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och den tillhörande handlingsplanen inom ramen för de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna inte är tillräckligt för att täcka målen för hållbar utveckling på ett samstämmigt och konsekvent sätt i syfte att staka ut en tydlig väg mot uppnåendet av delmål och överordnade mål. Den aktuella krisen har visat att EU behöver använda målen för hållbar utveckling som en bredare strategi som även omfattar och knyter an till andra politikområden, t. ex. biologisk mångfald och hälso- och sjukvård, för att undvika framtida kriser.

37. Med tanke på att Europa står vid ett vägskal uppmanas kommissionen att använda den årliga strategin för hållbar tillväxt 2022 för att formellt återintegrera målen för hållbar utveckling i den europeiska planeringsterminen, bättre sammanlänka målen för hållbar utveckling och faciliteten för återhämtning och resiliens och uttryckligen bekräfta målen för hållbar utveckling som ett sätt för EU att få till stånd en hållbar återhämtning.

38. ReK menar att det är möjligt att behålla fokus på den europeiska planeringsterminen som en ram för EU-ländernas samordning av sin ekonomiska politik och samtidigt integrera målen för hållbar utveckling. Målen bör återintegreras i den europeiska planeringsterminen så snart som möjligt.

39. Kommittén uppmanar kommissionen att inleda en sådan återintegrering i samband med bedömningen av de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna genom att kartlägga hur målen för hållbar utveckling beaktas i dessa planer. Kommittén betonar att kommissionens avdelningar på ett genomskådligt sätt bör visa hur planerna bidrar till målen. Detta skulle ge oss en användbar översikt över hur omfattande dessa planer är utan att innebära ytterligare administrativ börda i fråga om rapportering.

40. ReK uppmanar kommissionen att överväga att inrätta en enkel och obyråkratisk miljömässig resultatavla som skulle komplettera den sociala resultatavlan inom ramen för den europeiska planeringsterminen och förbereda för den formella återintegreringen av målen för hållbar utveckling i nästa europeiska planeringstermin.

41. ReK uppmanar kommissionen att lägga fram förslag för att bättre anpassa kraven på företagens sociala ansvar till genomförandet av agendan för hållbar utveckling. Detta skulle kunna inbegripa ett enkelt och obyråkratiskt EU-pass för storföretagens sociala ansvar, i vilket krav fastställs med hänsyn till målen för hållbar utveckling när det gäller industriella relationer, jämställdhet, förvaltning av leveranskedjan, beskattning och finansiell transparens.

⁽⁶⁾ Se ReK:s yttrande 3764/2018 om reformstödsprogrammet, <https://webapi2016.cor.europa.eu/v1/documents/COR-2018-03764-00-00-AC-TRA-SV.docx/content>.

42. ReK anser att kommissionens förslag om en översyn av stabilitets- och tillväxtpakten, som ska läggas fram under sista kvartalet 2021, bör bana väg för en hållbarhetsinriktad reform av EU:s budgetära och makroekonomiska övervakningsmekanismer för att säkerställa en tillräckligt hög nivå av offentliga investeringar av god kvalitet i unionens hållbara omställning. Detta bör inbegripa förslag om att integrera enkla och obyråkratiska indikatorer i den finanspolitiska ramen, som återspeglar vägen mot att uppnå målen för hållbar utveckling mer effektivt än BNP.

Lokala och regionala bidrag till målen för hållbar utveckling

43. OECD uppskattar att 65 % av de 169 delmålen i de 17 målen för hållbar utveckling inte kan uppnås utan deltagande av, eller samordning med, de lokala och regionala myndigheterna. (7)

44. Kommittén noterar att de lokala och regionala myndigheterna stod för i genomsnitt 53 % av de totala offentliga investeringarna i EU 2018 (8). De flesta av dessa investeringar rör infrastruktur för grundläggande tjänster som kommuner och/eller regioner har grundläggande befogenheter över, och som ibland omfattas av särskilda hållbarhetsmål t.ex. i fråga om utbildning, hälso- och sjukvård, social infrastruktur, dricksvatten, sanitet, hantering av fast avfall, energi, transporter och bostäder. Kommittén noterar också att ett helt mål för hållbar utveckling – mål 11 – avser städer och lokalsamhällen.

45. ReK anser att de lokala och regionala myndigheterna spelar en avgörande roll för att få till stånd lokal, regional, och därmed, nationell politik på viktiga områden som rör målen för hållbar utveckling, t.ex. miljö, offentliga tjänster, utbildning, hälso- och sjukvård och ekonomisk och territoriell utveckling. De bidrar även till många andra mål, t.ex. vad gäller jämställdhet, hållbar konsumtion, sysselsättning, innovation, inkluderande samhällen, god samhällsstyrning och partnerskap. Det är därför viktigt att stärka det befintliga samförståndet om att utöka de territoriella prioriteringarna inom ramen för EU:s politik. Många nätverk har inrättat arbetsgrupper där medlemmarna delar information och erfarenheter om genomförandet av målen för hållbar utveckling i sina respektive länder – i vissa fall med motsvarigheter i partnerländer – och förordar sina mål för kommissionen och i internationella forum. Det är också viktigt för lokala och regionala myndigheter att de på EU-nivå kan utöva de befogenheter som de har i sina respektive länder, eftersom detta gör det lättare att främja den offentliga politiken till förmån för målen för hållbar utveckling på alla nivåer.

46. ReK välkomnar de preliminära resultaten från ReK:s och OECD:s enkät om målen för hållbar utveckling och återhämtning (9), som visar att lokala och regionala myndigheter, trots pandemin, fortfarande är engagerade i genomförandet av målen. Av de lokala och regionala uppgiftslämnarna säger sig 60 % vara övertygade om att målen kan bidra till en mer helhetsinriktad strategi för återhämtning och 43 % anger att de har en särskild styrningsstruktur för att genomföra dem.

47. ReK lovordar det arbete som utförs av internationella och europeiska sammanslutningar och organisationer för att stödja en lokal förankring av målen för hållbar utveckling på ett europeiskt och internationellt plan genom decentraliserat samarbete, och efterlyser fler insatser för att främja sådana partnerskap (10).

48. ReK uppmuntrar till att FN:s initiativ "Localising the SDGs" vidareutvecklas för att påskynda och öka insatserna för att uppnå målen för hållbar utveckling senast 2030. ReK åtar sig att samarbeta med FN och kommissionen för att främja ökad mobilisering av städer och regioner för lokal förankring av målen för hållbar utveckling och utarbetandet av frivilliga lokala/regionala/subnationella översyner, som i slutändan kan bidra till frivilliga nationella översyner.

49. ReK betonar behovet av att på lokal nivå mäta framstegen mot målen för hållbar utveckling. EU bör hjälpa städer och regioner att utifrån sina egna förutsättningar övervaka sina framsteg mot att uppnå målen för hållbar utveckling (11).

(7) OECD citerar FN:s nätverk för hållbara utvecklingslösningar i "A Territorial Approach to the Sustainable Development Goals: A role for Cities and Regions to leave no-one behind", OECD (2017).

(8) "Key Data on Local and Regional Governments in the EU", OECD (2019).

(9) ReK:s och OECD:s enkät "SDGs as a framework for COVID-19 recovery in cities and regions". Enkäten kunde besvaras mellan den 10 maj och den 18 juni 2021.

(10) Några exempel: OECD:s pilotprojekt om en territoriell strategi för målen för hållbar utveckling; Europeiska kommuners och regioners råds (CEMR) arbete för att hjälpa nationella sammanslutningar av regioner och städer att utarbeta frivilliga regionala översyner som omfattar hela länder; Europeiska regionförbundets (AER) arbete med genomförandet av målen för hållbar utveckling på lokal och regional nivå; Regions4:s forum för erfarenhetsutbyte beträffande målen för hållbar utveckling; Eurocities arbetsgrupp för målen för hållbar utveckling; PLATFORMA:s och UCLG:s (förenade städer och lokala myndigheter) utbildning för utbildare om målen för hållbar utveckling; arbetet med målen för hållbar utveckling inom EU:s program för nätverk för stadsutveckling; City Mayors Foundations (stiftelsen för borgmästare) främjande av hållbarhet; Iclei (lokala myndigheter för hållbar utveckling), ett ledande nätverk för städer över hela världen för hållbarhetsprogram.

(11) Detta sker nu exempelvis i Portugal genom CESOP Local-projekt som drivs av det katolska universitetet i Portugal och ODSlocal som drivs av Lissabons universitet.

50. ReK uppmanar det gemensamma forskningscentrumet att fortsätta sitt arbete med frivilliga lokala översyner i form av handböcker och att integrera detta i mekanismer för smart specialisering för att stödja städer och lokala myndigheter i användningen av sammanhållningsinstrument och andra finansiella instrument. Dessutom bör kommissionen skapa incitament för städer och regioner att arbeta för att lokalt förankra målen för hållbar utveckling på lokal och regional nivå. ReK bör samordna denna breda process.

51. Kommittén noterar att det också finns ett behov av att stärka kapacitetsuppbyggnaden på lokal nivå när det gäller genomförandet av målen för hållbar utveckling. ReK anser att det är av grundläggande betydelse att gemensamt utveckla modeller för strategisk förvaltning och konkreta förvaltningsverktyg för hållbar utveckling samt att erbjuda utbildningskurser till beslutsfattarna och personalen vid lokala myndigheter och till lokala intressenter. EU skulle kunna stödja europeiska nätverk för gemensam utveckling och sådana utbildningsmöjligheter. ReK anser också att forskning – såväl vetenskaplig och teknisk som humanistisk – spelar en avgörande roll för att uppnå målen för hållbar utveckling och att tillräcklig finansiering därför bör säkerställas för kunskaps- och innovationscentrum.

52. Kommittén noterar behovet av att påskynda en samarbetskultur inom alla de sektorer och på alla de nivåer som genomför målen för hållbar utveckling.

53. ReK uppmanar därför kommissionen att skapa direkta incitament för lokala och regionala myndigheter att samarbeta direkt med den privata sektorn och det civila samhället för att främja målen för hållbar utveckling.

54. ReK framhåller den viktiga roll som regionerna spelar för utformningen och genomförandet av målen för hållbar utveckling i praktiken, detta i egenskap av viktiga partner till nationella och lokala enheter i den anda av samarbete som kommer till uttryck i mål 17 för hållbar utveckling. Regionernas ekonomiska och tekniska stöd är avgörande när det gäller att bidra till och bygga upp lokal kapacitet för att förankra målen för hållbar utveckling lokalt och se till att hållbara landsbygdsområden och stadsnära områden interagerar med städer på ett hållbart sätt.

55. ReK stöder helhjärtat utbytet av bästa lokala och regionala praxis och anser att det är grundläggande för att främja agendan för målen för hållbar utveckling, exempelvis genom det nyligen inrättade pilotprojektet Urbact Network i städer som förankrar målen för hållbar utveckling lokalt. EU måste dock inrätta ett nytt program för utbyte av god praxis mellan städer och regioner i hela EU, liksom med städer på andra kontinenter för att fastställa god praxis på global nivå och främja bilaterala avtal.

56. Kommittén har åtagit sig att samarbeta med andra EU-institutioner för att organisera evenemang och åtgärdsprojekt inom ramen för "Vetenskapen möter regionerna" avseende målen för hållbar utveckling – pilotprojekt, experimentering, prototyputveckling och uppskalning, särskilt genom att dra nytta av erfarenheterna i regioner som bygger sin politik på målen för hållbar utveckling och därefter främja reproducerbarheten och skalbarheten.

57. ReK uppmanar EU att skapa incitament för att främja deltagandebaserade åtgärder från offentliga och lokala organisationers sida för att genomföra målen för hållbar utveckling. Dessa incitament bör förbättra spridningen av Agenda 2030 och främja målen för hållbar utveckling bland allmänheten, både i och utanför Europa genom partnerskap på flera nivåer och med flera berörda parter.

58. ReK bekräftar på nytt sitt åtagande att intensifiera sina partnerskap med OECD, Eurocities, AER, CEMR-PLAT-FORMA och Regions4 för att påskynda den lokala förankringen av målen för hållbar utveckling och förespråka dem som ett av EU:s övergripande och grundläggande värden. ReK åtar sig att ingå andra partnerskap för att ytterligare stödja den lokala förankringen av målen i och utanför Europa.

59. ReK hänvisar till sitt yttrande "Målen för hållbar utveckling: utgångspunkten för en långsiktig EU-strategi för ett hållbart EU 2030" ⁽¹²⁾, som innehåller ReK:s politiska synpunkter på diskussionsunderlaget "Mot ett hållbart EU 2030", med uppmaningen att kommissionen ska "ta på sig en ledande roll i att inrätta ett sektorsövergripande styre på flera nivåer och med flera aktörer, så att alla dimensioner av målen för hållbar utveckling kan integreras i all EU-politik", något som fortfarande är aktuellt.

Bryssel den 1 juli 2021.

Apostolos TZITIKOSTAS
Europeiska regionkommitténs
ordförande

⁽¹²⁾ Föredragande: Arnoldas Abramavičius (LT-EPP). Yttrandet antogs den 26 juni 2019. COR-2019-00239.

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Att bygga upp ett klimatresilient Europa – den nya EU-strategin för klimatanpassning

(2021/C 440/08)

Föredragande:	Markku MARKKULA (FI-EPP), ordförande, stadsstyrelsen, Esbo
Referensdokument:	Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: Att bygga upp ett klimatresilient Europa – den nya EU-strategin för klimatanpassning COM(2021) 82 – final

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Huvudsakliga allmänna kommentarer

1. Europeiska regionkommittén (ReK) välkomnar kommissionens uppmaning till städerna och regionerna i den nya EU-strategin för klimatanpassning om att tillsammans med ReK bana väg för en högre ambitionsnivå i fråga om klimatresiliens och åta sig att bättre integrera EU:s åtgärder i nationell, regional och lokal lagstiftning och verksamhet.
2. Det är oroande att de ekonomiska förlusterna till följd av extrema väderförhållanden uppgick till över 436 miljarder euro mellan 1980 och 2016, och att de kommer att öka till minst 170 miljarder euro per år om den globala uppvärmningen når 3 °C över en förindustriell nivå.
3. Kommittén upprepar att det brådskande behovet av att ta itu med klimatförändringarna i linje med Parisavtalet förutsätter ett engagerat politiskt ledarskap på alla förvaltningsnivåer som driver på en handlingsinriktad och väldefinierad omställning till ett klimatneutralt Europa, med stöd av ett nedifrån och upp-perspektiv där anpassning och begränsning är väl integrerade.
4. Städernas och regionernas roll har förändrats från en förvaltningsinriktad myndighetscentrerad stil till en service- och samarbetsdriven stil, som omfattar medborgarna, den akademiska världen, näringslivet och den tredje sektorn. ReK uppmanar städerna och regionerna att analysera och förnya sin roll, sitt samarbete och sin innovationspolitik för att främja storskaliga samhällliga och teknikstödda innovationer. På så sätt kommer de att kunna ta itu med de stora samhällsutmaningarna och trygga de rätta förutsättningarna för välfärdssamhället.
5. Efterfrågestyrd politik, koldioxidavtryck och koldioxidhandavtryck bör användas som kriterier för hållbar offentlig upphandling för att påskynda omställningen till en cirkulär ekonomi och öka efterfrågan på hållbara och klimatvänliga produkter och tjänster.
6. ReK understryker den avgörande betydelsen av lokal medvetenhet och lokalt engagemang för åtgärder. För att stimulera detta krävs nya innovativa sätt att skapa stöd av hög kvalitet till åtgärder på lokal nivå. ReK kommer i samarbete med kommissionen att utarbeta operativa åtgärdsmodeller på temat "den gröna given på lokal nivå" för kommuner av olika storlek och i olika utvecklingskedan, anpassade till deras lokala förhållanden.
7. För de fastställda målen är det ytterst viktigt att se till att de senaste forskningsrönen används, modifieras och tillämpas på potentiella operativa behov betydligt snabbare än hitintills. I detta syfte uppmanar ReK kommissionen att inrätta nav för det europeiska forskningsområdet (ERA Hubs) med fokus på att främja de innovationer som behövs på lokal och regional nivå ur ett samhällsperspektiv och på att utveckla ekosystem för universitet, näringsliv, samhälle och människor.

8. Genom sin politiska och kommunikationsorienterade kampanj "den gröna given på lokal nivå" visar ReK hur städerna och regionerna kan påskynda den rättvisa och hållbara omställningen med hjälp av lokal, regional, nationell och europeisk offentlig och privat finansiering, tillsammans med andra stödjande initiativ. Kommittén är fast besluten att samarbeta och nå banbrytande lösningar tillsammans med kommissionen, EU:s uppdrag, EU:s innovationsråd, nätverket av regionala nav för det europeiska forskningsområdet och andra initiativ från berörda aktörer.

9. Omkring 40 % av EU:s städer med mer än 150 000 invånare har antagit klimatanpassningsplaner⁽¹⁾. Kommittén uppmanar alla städer att göra detsamma och regelbundet uppdatera kunskap och bästa praxis inom forskning, utveckling och innovation. ReK uppmanar städerna och regionerna att förena sina krafter med det lokala och internationella näringslivet och bilda partnerskap för att anpassa sig till och begränsa klimatförändringarna, och uppmanar kommissionen att sprida positiva resultat.

10. ReK stöder helhjärtat strategins ansats för att uppnå resiliens på ett rättvist sätt. Klimatförändringarna blir allt mer problematiska, särskilt för människor som lever i utsatthet, äldre, sjuka och låginkomsttagare. I strategin bör särskild uppmärksamhet ägnas åt dessa grupper.

11. Kommittén betonar sin beredvillighet och sitt engagemang för att tillsammans med städerna och regionerna skapa ett europeiskt anpassningssystem samt en välfungerande struktur för flernivåstyrelse med tydliga ansvarsområden. Syftet är att möjliggöra åtgärder och skapa ändamålsenliga regionala och lokala mekanismer för anpassning och begränsning som bygger på samarbete mellan den offentliga, den privata och den tredje sektorn samt förbättra kunskapen, kapaciteten och användningen av de ekonomiska resurserna.

Anpassningsstrategin inom ramen för den europeiska gröna given

12. ReK anser att kommissionen inom ett år efter det att denna förordning har trätt i kraft bör anta riktlinjer som fastställer gemensamma principer och metoder för identifiering, klassificering och försiktighetsbaserad hantering av väsentliga fysiska klimatrisker vid planering, utarbetande, genomförande och övervakning av planer, program och projekt.

13. Det bör inrättas synergier mellan anpassningsriktlinjerna och direktiven om miljöbedömning.

14. De lokala och regionala myndigheterna ansvarar för mer än 70 % av åtgärderna för att begränsa klimatförändringarna och upp till 90 % av klimatanpassningsåtgärderna, och därför kommer ingen anpassningspolitik att bli framgångsrik om man inte tar hänsyn till regionernas och städernas behov, synpunkter och sakkunskap.

15. ReK efterlyser ett stort engagemang från städernas och regionernas sida när de utarbetar sina klimatfärdplaner och handlingsplaner för den gröna given på lokal nivå, som grundval för insatserna mot klimatförändringarna – och i syfte att förebygga det som man inte kan anpassa sig till och anpassa sig till det som inte kan förebyggas.

16. Vi vill se ett starkare regionalt samarbete mellan parterna när det gäller planer och åtgärder för klimatanpassning i praktiken. Det är på lokal och regional nivå som åtgärder måste genomföras, i samarbete med medborgare och företag.

17. EU:s yttersta randområden står inför allvarliga anpassningsutmaningar till följd av deras särskilda sårbarheter som gör dem särskilt känsliga för klimatförändringarnas effekter. Vi välkomnar alla insatser för att mildra dessa effekter, såsom utbyte av bästa praxis och globala och regionala anpassningslösningar, som bör främjas och stödjas av kommissionen och medlemsstaterna.

18. Kommittén framhåller vikten av att gemensamt ta fram lämpliga metoder och instrument för anpassning för att stödja gemensamt skapande av samhällsinnovationer, gränsöverskridande samarbete, erfarenhetsutbyte och resilienskapacitet. Här skulle åtgärder inom ramen för särskilt mål 2 i Interreg 2021–2027 kunna ge ett viktigt bidrag.

⁽¹⁾ Rapport om genomförandet av EU-strategin för klimatanpassning, COM(2018) 738 final.

19. ReK understryker att det finns en växande solid evidensbas som visar att kvinnor i vissa medlemsstater är oproportionerligt utsatta för klimatförändringar på grund av djupt rotade sociala normer och socioekonomiska strukturer som berövar dem tillgång till resurser, beslutsfattande, information, utbildning, sysselsättning osv. Vi menar därför att EU-politiken, inbegripet den europeiska gröna given, är avgörande för att övervinna dessa hinder och öka kvinnors och flickors fulla potential vad gäller färdigheter, kunskaper och kvalifikationer för att säkerställa effektivitet och hållbarhet i anpassningen till klimatförändringarna och i katastrofriskreduceringen.

20. ReK betonar vikten av påskyndad tillgång till expertrådgivning om användning av EU:s kunskaps- och finansieringsinstrument.

21. Kommittén understryker behovet av en naturnära anpassning av skogar och skogsbruksföretag till klimatförändringarna. Skogarna och skogsägarna spelar en oerhört viktig roll i klimatskyddet, men påverkas själva av klimatförändringarna. Vi förväntar oss att den aviserade EU-skogsstrategin kommer att ta hänsyn till de utmärkande dragen för skogar i olika delar av Europa och vara nära kopplad till EU:s klimatanpassningsstrategi och EU:s strategi för biologisk mångfald, liksom EU:s åtgärder för att stödja halvnaturliga skogars anpassning till klimatförändringarna och stärka deras förmåga att fungera som kolsänkor.

22. ReK efterlyser ett snabbt och ambitiöst genomförande av de åtgärder som aviserats i strategin för att främja naturbaserade anpassningslösningar, inbegripet nya och innovativa finansieringskoncept och finansieringsprodukter. Detta gäller särskilt skydd och återställande av våtmarker och torvmarker samt miljöanpassning av städer. Sådana lösningar bidrar till ökad klimatresiliens, hälsosamma levnadsförhållanden och uppnåendet av andra mål i den gröna given.

23. Storskaliga offentlig-privata investeringar i utveckling och genomförande av nya innovativa lösningar är av avgörande betydelse. Ett exempel på befintlig kunskap är rapporten från Internationella energiorganet (IEA) från maj 2021 med titeln "Net Zero by 2050: A Roadmap for the Global Energy Sector"; i denna visas en färdplan som bygger på mer än 400 delmål som ska vägleda den globala övergången till koldioxidneutralitet fram till 2050. Det är viktigt att dessa investeringar också bidrar till ekonomisk tillväxt och förebygger förtida dödsfall.

24. Vi framhåller samarbetet med gemensamma forskningscentrumet (JRC) och andra generaldirektorat inom kommissionen för att utveckla konceptet med lokala vetenskapliga plattformar för klimatförändringar (befintliga "lokala klimatpaneler"), i syfte att uppmuntra samarbete med forskare och stödja lokala förtroendevaldas beslutsfattande.

Koldioxidhandavtryck – en ny metod för att beräkna klimatpåverkan

25. ReK välkomnar kommissionens avsikt att samordna de olika politikområdena för att utnyttja synergier.

26. Kommittén anser att koldioxidavtrycket bör minskas genom att produkternas, det genererade avfallets, tjänsternas och organisationernas negativa effekter minimeras. Man bör också fokusera på koldioxidhandavtrycket genom att visa klimatvänliga produkters och tjänsters positiva effekter i fråga om hållbarhet, på grundval av FN:s mål för hållbar utveckling.

27. Kommittén välkomnar avsikten att koppla klimatanpassning till direktivet om byggnaders energiprestanda, förordningen om byggprodukter och ekodesigndirektivet.

28. Den europeiska industrin uppmanas att inleda och investera i koldioxidhandavtrycksrelaterad affärsutveckling, såsom förbättrad energieffektivitet, minskad materialanvändning, införande av klimatvänliga råvaror, minskad avfallsmängd, utökad produktlivslängd och ökad produktanvändbarhet.

29. Den offentliga sektorn uppmanas att använda sin roll och sina tillgångar på många sätt för att hjälpa branscherna att påskynda processen med att skapa nya koldioxidneutrala handavtryckslösningar: omställning av offentlig upphandling för att påskynda efterfrågan på och utvecklingen av hållbara nya produkter och tjänster, öppna data för att analysera problem och utveckla klimatvänliga lösningar, crowdsourcing för att skapa innovations- och uppstartsplattformar samt nätverkssamarbete för att utveckla och sprida nya koncept och lösningar för att öka hållbarheten.

Koldioxidprissättning – en integrerad del av den gröna omställningen

30. Såväl den offentliga som den privata sektorn bör i sina upphandlingar närmare granska behoven för att undvika överskott och sedan tillgodose de faktiska behoven med hållbara produkter och tjänster.
31. ReK uppmanar kommissionen att ägna särskild uppmärksamhet åt att säkerställa ett ändamålsenligt prissättnings-system för koldioxid, eftersom det är en av de effektivaste åtgärderna för att bekämpa klimatförändringarna. För att locka till sig de investeringar som behövs bör priset på koldioxid vara förutsägbart, ligga på en lämplig nivå och täcka de faktiska kostnaderna för de skador som orsakas av koldioxidutsläpp för att uppmuntra energiföretag och andra företag att investera i klimatvänliga lösningar.
32. Prissättningssystemet för koldioxid kommer sannolikt att omfatta en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna för att se till att det råder lika och transparenta villkor på internationell nivå så att ingen kan åka snålskjuts.
33. Kommittén föreslår marknadsbaserade gedigna incitament för att locka till sig utvecklingen av nya kolsänkor och hållbara utbyten av material från högt till lågt koldioxidavtryck. Forskning, utveckling och innovation bör stödjas för att utveckla ny teknik och nya mätmetoder för minskade koldioxidutsläpp.
34. ReK efterlyser en kombination av lämpliga marknadsmekanismer, skatter, finansieringsåtgärder, rättsliga bestämmelser och frivilliga åtaganden från den offentliga sektorns sida för att locka till sig klimatinvesteringar till den sektor som inte omfattas av utsläppshandelssystemet, i syfte att åstadkomma utsläppsminskningar på ett kostnadseffektivt sätt.
35. Vi efterlyser ytterligare förbättringar av systemet för handel med utsläppsrätter, särskilt när det gäller uppvärmning, kylning, markanvändning, transport och skogsbruk (LULUCF). I samband med utvecklingen av utsläppshandelssystemet bör den nationella energi- och klimatbeskattningen integreras i det globala systemet för handel med utsläppsrätter.
36. Kommittén är övertygad om att påskyndade ändamålsenliga åtgärder för att gradvis avskaffa direkta och indirekta subventioner för fossila bränslen – t.ex. de befintliga skattebefrielserna för flygbränsle – måste vidtas så snart som möjligt för att skapa verkligt lika villkor för förnybar energi. De kommer också att uppmuntra till beteendeförändringar och generera de resurser som krävs för att stödja en rättvis omställning.
37. Vi uppmanar EU att inta en stark global ledarroll för att utveckla de nödvändiga prissättnings- och budgetsystemen för koldioxid fram till senast 2030 och förhandla fram liknande inslag med sina globala handelspartner.

Finansiering av kampen mot klimatförändringarna

38. Kommittén är medveten om de enorma inledande investeringsbehoven, inbegripet energirelaterade investeringar, som enbart de enligt kommissionen uppskattas till 350 miljarder euro mer årligen under åren 2021–2030 än under det föregående årtiondet⁽²⁾. ReK betonar den avgörande betydelsen av partnerskap, där offentliga medel bör inriktas på att påskynda takten.
39. Vi efterlyser stöd till städerna och regionerna så att de kan finna rätt kombination av offentliga och privata medel för anpassningsåtgärder, från internationella, europeiska, nationella och lokala källor. Byråkratien bör minska och tillgången till EU-medel förenklas.
40. EU och övriga aktörer uppmanas att utveckla sätt att mäta de klimatrelaterade riskernas potentiella inverkan på de offentliga finanserna, att utveckla verktyg och modeller för klimatstresstester och att ta hänsyn till klimatförändringarna i rapporteringsramarna och de finanspolitiska ramarna.
41. ReK framhåller det brådskande behovet av att uppdatera den nationella energimixen genom att använda ny avancerad teknik för att på bästa sätt bidra till att målen i EU:s strategi för minskade koldioxidutsläpp uppnås och för att till fullo omfatta och utnyttja bidragen från prosumenter, lokala energisamhällen och ny teknik. Kommittén framhåller vikten av det tillförlitliga låg- och medelspänningsnätet och behovet av att öka andelen förnybar energi i grundlasten, särskilt genom utbyggnad av lagrings- och styrtekniken samt energinäten, för att på ett bättre sätt koppla nya småskaliga producenter till låg- och medelspänningsnätet. Vi uppmanar kommissionen att förbättra representationen av projekt för smarta nät på listan över projekt av gemensamt intresse inom ramen för den nya föreslagna TEN-E-ramen.

⁽²⁾ Höjning av Europas klimatambition för 2030, COM(2020) 562 final.

42. Det krävs en förstärkt dialog mellan beslutsfattare och deras intressenter, särskilt industrin och investerarna, inbegripet försäkringsbolag och pensionsfonder, för att man ska kunna överbrygga klimatskyddsklyftan.

43. Kommittén välkomnar Europeiska investeringsbankens (EIB) nya åtagandenivå om att öka den andel av finansieringen som avsätts för klimatåtgärder senast 2025 och utvecklingen av färdplanen för en klimatbank⁽³⁾. ReK välkomnar införandet av EIB:s system för klimatriskbedömning för systematisk bedömning av de fysiska klimatriskerna.

Det europeiska klimat- och hälsoobservatoriet – att integrera hälsa i klimatmålen

44. Kommittén välkomnar inrättandet av ett europeiskt klimat- och hälsoobservatorium inom ramen för Climate-Adapt. Genom detta observatorium kan data, verktyg och sakkunskap samlas och kopplas samman för att kommunicera om samt övervaka, analysera och förebygga klimatförändringarnas effekter på människors hälsa, på grundval av en One health-modell. Dess fokus bör dock utvidgas till att omfatta effekterna av urbanisering och åldrande.

45. ReK understryker behovet av att fortsätta samla in exempel på god praxis som testats på fältet och att göra dem allmänt tillgängliga och lätta att söka i ett register på Climate-Adapt-portalen och/eller i katalogen över riktmärken på borgmästaravtalets webbplats. Kunskapsöverföring ska också underlättas genom samarbete mellan städer, och lämplig peer-to-peer- och mentorsverksamhet ska kartläggas, främjas och finansieras.

Digitalisering, data och rymden

46. Kommittén betonar vikten av innovativ digital teknik, 5G-teknik, sakernas internet, artificiell intelligens och dataanalys som förbättrar städernas och regionernas digitala och gröna omvandling. Det är också viktigt att det finns tillräckligt med glasfiber att tillgå, särskilt för landsbygdsområdena.

47. För att bli framgångsrika måste alla klimatåtgärder, inklusive anpassning, bygga på bästa tillgängliga kunskap och innovation och är helt beroende av medborgarnas delaktighet.

48. Kommittén framhåller vikten av att använda förebyggande systematiska och övergripande informationssystem såsom Galileo och Copernicus vid samhällsbaserade faro- och riskbedömningar, på grundval av regionala och lokala datautvinningslösningar och användning av satelliter och sensorer med GIS-stödda verktyg för att kartlägga sårbarheter i samband med olika klimatrelaterade risker. ReK uppmuntrar de lokala och regionala myndigheterna att använda Copernicus klimatförändringstjänster (C3S).

49. ReK förväntar sig att uppgifter från satellitbaserade övervakningssystem såsom Galileo och Copernicus i fråga om läckage av metan och andra växthusgaser kommer att användas för att så snart som möjligt stoppa dessa läckage genom nationella, europeiska och internationella åtgärder.

50. ReK efterlyser en grundläggande förändring i klimatanpassningspolitiken på regional nivå, och håller med uppdragsstyrelsen för klimatanpassning om att avancerade klimatdatatjänster som tillhandahålls av Copernicus, Climate-Adapt, kunskapscentrumet för katastrofriskhantering och andra verktyg och källor, såsom jordobservations-satelliter och in situ-sensorer (inklusive markstationer samt luft- och havsburna sensorer), behövs.

51. Kommittén framhåller behovet av att investera ytterligare i rymdteknik för att tillhandahålla relevant information om klimatrisker och tillhörande anpassningsåtgärder och att samarbeta med kommissionen, JRC och EEA för att föra dessa närmare de lokala och regionala myndigheterna.

Horisont Europa-uppdragen

52. ReK efterlyser en snabbare anpassning och ett snabbare genomförande av det planerade Horisont Europa-uppdraget "klimatanpassning" och andra uppdrag som är relevanta ur anpassningssynpunkt, bland annat de om markhälsa, klimatneutrala städer och hav, så snart de har godkänts.

⁽³⁾ <https://www.eib.org/en/about/partners/cso/consultations/item/cb-roadmap-stakeholder-engagement.htm>

53. Kommittén betonar den avgörande betydelsen av de två klimatinriktade uppdragen, "ett klimatresilient Europa" och "100 klimatneutrala städer senast 2030", och uppmanar städer och regioner som representerar hela den geografiska, sociala och ekonomiska mångfalden i de europeiska territorierna att samarbeta för att EU-målet om klimatneutralitet ska uppnås.

54. Vi föreslår att gemensamma forskningscentrumet i samarbete med ReK utvecklar och organiserar forsknings- och utbildningsverksamhet till stöd för EU:s uppdrag inom ramen för "Vetenskapen möter regionerna". Detta skulle öka uppdragens genomslag, och de resultat som uppnåtts skulle snabbt spridas för tillämpning i hela Europa.

55. ReK understryker sitt åtagande, i linje med den gemensamma handlingsplan som undertecknats av kommissionsledamot Mariya Gabriel, att genomföra EU:s uppdrag tillsammans med GD Forskning och innovation. Vi understryker att EU-uppdragen förutsätter ett ändamålsenligt system för flernivåstyre, regionala platsbaserade innovationsekosystem och strategier för smart specialisering för att deras mål ska kunna uppnås.

56. Kommittén bidrar till EU-uppdragen genom aktivt engagemang på lokal nivå och ger stöd till inrättandet av ERA Hubs genom att aktivt bidra till experiment, snabb prototyputveckling, testning, demonstration och uppskalning av uppdragens forsknings- och innovationsresultat.

57. Kommittén framhåller vikten av att integrera Horisont Europa, gemensamma demonstrations- och genomförandeinstrument, innovationsinitiativ inom ramen för offentlig-privata partnerskap på lokal nivå och finansieringsinstrument för flernivåstyre i regionala strategier för smart specialisering.

58. Vi framhåller den avgörande betydelsen av partnerskapsavtal mellan EU och de städer och regioner som har en demonstrerande roll inom ramen för uppdragen om smarta städer och klimatanpassning för att uppnå genomslagskraft på europeisk nivå, banbrytande klimatmål och långtgående resultat.

59. ReK föreslår följande trestegsstrategi för de klimatrelaterade uppdragen: 1) En öppen interaktiv process för att få regioner och städer att delta på olika sätt i uppdraget. 2) Att få det nödvändiga antalet föregångarsamhällen att ansluta sig för att testa de innovativa uppdragslösningarna i verkliga miljöer. 3) Att enas om demonstratorsamhällellnas bidrag till storskalig spridning av innovativa lösningar och till att skala upp de bästa lösningarna för användning i hela Europa.

60. Kommittén föreslår ett samarbete mellan uppdraget om klimatanpassning och borgmästaravtalet för att engagera så många städer och regioner som möjligt, i syfte att utveckla en god förståelse av, förbereda sig för och hantera klimatrisker. ReK:s ambassadörer för borgmästaravtalet kan spela en aktiv roll i denna process.

61. ReK förordar starkt inrättandet av en enhet för politiskt stöd som ska tillhandahålla direkt tekniskt stöd som hjälp till att utveckla och genomföra deras strategier och planer för anpassning. Kommittén anser att detta instrument bör omfatta en helpdesk för anpassning, praktiska workshoppar och andra instrument som ska inrättas i synergi med borgmästaravtalet, och är redo att stödja utformningen och genomförandet av denna facilitet.

Viktiga partnerskap och COP26

62. ReK framhåller UNFCCC:s COP26 som en avgörande milstolpe när det gäller att trygga EU:s plats i det främsta ledet för globala klimatåtgärder, och betonar att regionernas och städernas pågående verksamhet och åtaganden bör ges en kraftfull och synlig roll vid COP26.

63. Vi uppmanar UNFCCC att stärka synligheten för och erkännandet av de subnationella myndigheterna i den globala klimatdiplomatiken och klimatverksamheten, med internationella grupper och nätverksorganisationer såsom Iclei, Under2Coalition, Regions4, Climate Alliance och UCLG United Cities and Local Governments.

64. Kommittén rekommenderar att städernas och regionernas roll i Climate-Adapt-plattformen⁽⁴⁾ stärks, och är angelägen om att fördjupa samarbetet, särskilt med Europeiska miljöbyrån, EIT Climate-KIC och gemensamma forskningscentrumet. ReK rekommenderar att de ger regelbundna uppdateringar om vetenskapliga rön och projekt som rör klimatförändringar och deras effekter samt sårbarheten i Europas viktigaste biogeografiska regioner.

⁽⁴⁾ <https://climate-adapt.eea.europa.eu/>

65. Kommittén uppmanar kommissionen att eftertryckligen rekommendera att medlemsstaterna involverar de lokala och regionala myndigheterna i utarbetandet av de nationella anpassningsstrategierna och i främjandet av utvecklingen av regionala och lokala strategier samt en regional uppdelning av de nationella strategierna. ReK är redo att anordna energi- och klimatdialoger på flera nivåer i detta syfte.

Bryssel den 1 juli 2021.

Apostolos TZITZIKOSTAS
Europeiska regionkommitténs
ordförande

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Strategi för att stärka tillämpningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna i EU

(2021/C 440/09)

Föredragande:	Jean-Luc VANRAES (BE–Renew) Ledamot, kommunfullmäktige, Uccle/Ukkel
Referensdokument:	Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Strategi för att stärka tillämpningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna i EU COM(2020) 711 final

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. ReK välkomnar den nya strategin för att stärka tillämpningen av EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, eftersom den uttryckligen erkänner de lokala och regionala myndigheterna som centrala aktörer när det gäller att främja och skydda rättigheterna i stadgan.
2. ReK efterlyser ett fortsatt deltagande av lokala och regionala myndigheter, som en grundläggande nivå av demokratisk legitimitet, i fråga om att främja stadgans värden och övervaka efterlevnaden av de principer som är knutna till den.
3. Kommittén instämmer i att EU bör fortsätta att uppmuntra utbyte av god praxis och erfarenheter mellan alla styrningsnivåer (nationell, regional och lokal) och framtagandet av mer riktad vägledning och utbildning kring stadgan.
4. Vi understryker vikten av riktad vägledning när det gäller att förklara varför grundläggande rättigheter är viktiga för lokala och regionala myndigheter, bland annat genom att exempel på hur myndigheter kan använda sig av EU-stadgan tillhandahålls.
5. ReK uppmuntrar till samarbete med Europarådet för att stärka tillämpningen av EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna.
6. ReK välkomnar kommissionens avsikt att från och med 2021 utarbeta en årsrapport om tillämpningen av stadgan i medlemsstaterna och uppmanar kommissionen att i rapporten redogöra för god praxis och erfarenheter avseende tillämpningen av stadgan i städer och regioner, varvid man i första hand proaktivt bör rikta sig till städer och regioner. Samarbete med ReK är viktigt i detta fall.
7. Kommittén noterar den viktiga roll som nationella och europeiska sammanslutningar av lokala och regionala myndigheter kan spela i detta sammanhang, och är fast beslutet att intensifiera sitt samarbete med dem för att öka de lokala och regionala myndigheternas medvetenhet och förståelse i fråga om EU-stadgan.
8. Vi framhåller vikten av att inrätta kontaktpunkter och ett nätverk som underlättar informationsflödet om stadgan mellan olika styrningsnivåer och utbytet av bästa praxis, och som även kan ge lokala och regionala myndigheter vägledning kring hur deras politik kan utformas i full överensstämmelse med stadgan.
9. ReK välkomnar de medel som kommissionen har anslagit genom programmet för rättigheter och värden för att hjälpa kommuner och sammanslutningar att samarbeta i frågor av gemensamt intresse genom att möjliggöra utbyte av god praxis, och för att utveckla nätverk av städer.
10. Kommittén anser att alla EU-medlemsstater i enlighet med kommissionens förslag bör utse lokala samordnare med en tydlig uppdragsbeskrivning för genomförandet av stadgan.
11. Med tanke på de lokala och regionala myndigheternas nyckelroll när det gäller att säkerställa tillämpningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna är det mycket viktigt att ReK deltar i den interinstitutionella dialogen om stadgan.

12. Kommissionen bör systematiskt kontrollera att stadgan tillämpas innan den beviljar EU-medel, med hjälp av ett tydligt och transparent förfarande. Efterlevnad av artikel 2 i EU-fördraget, som sammanfattar unionens värden, bör utgöra ett villkor för berättigande till EU-medel. I förordning (EU) 2020/2092 av den 16 december 2020 om en generell villkorlighetsordning för skydd av unionsbudgeten⁽¹⁾ erinras att Europeiska rådet "[i] sina slutsatser av den 21 juli 2020 påpekade [...] att unionens ekonomiska intressen ska skyddas i enlighet med de allmänna principerna i fördragen, särskilt värdena som anges i artikel 2 i EU-fördraget". I samma förordning föreskrivs att när medlemsstaterna genomför unionsbudgeten är respekten för rättsstaten, som är nära kopplad till respekten för demokrati och grundläggande rättigheter, "en nödvändig förutsättning för efterlevnad av principen om sund ekonomisk förvaltning i artikel 317 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget)".
13. ReK anser att stadgan om de grundläggande rättigheterna bör diskuteras på ett lämpligt sätt i samband med Europadagen (den 9 maj) och inom ramen för konferensen om Europas framtid, så att man ökar kännedomen om den, och uppmanar sina ledamöter att främja fullt tillgängliga och inkluderande lokala aktiviteter för att förklara och lyfta fram de grundläggande rättigheternas och EU-stadgans avgörande betydelse för våra demokratier och medborgare.
14. ReK ställer sig helt bakom en anslutning från Europeiska unionens sida till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.
15. ReK rekommenderar att ett organ inrättas som ska övervaka att EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna tillämpas korrekt.
16. ReK anser att program som riktar sig till ungdomar och barn – såsom Euroscola, eTwinning och Europeiska solidaritetskåren – permanent bör inriktas på finansiering av åtgärder med anknytning till stadgan om de grundläggande rättigheterna, i syfte att ge dem kunskaper om denna.
17. Kommittén rekommenderar också att Europeiska unionen ansluter sig till den europeiska sociala stadgan för att uppnå högsta möjliga skyddsnivå för samtliga grundläggande rättigheter.
18. Vi menar att detta kommer att utgöra en viktig milstolpe när det gäller att förbättra tillämpningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna i unionen, och att det ytterligare kommer att stärka EU:s ställning i arbetet för att göra mänskliga rättigheter till en central del av unionens yttre åtgärder.

Bryssel den 1 juli 2021.

Apostolos TZITZIKOSTAS
Europeiska regionkommitténs
ordförande

⁽¹⁾ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj?locale=sv>

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Framtiden för regionala flygplatser – utmaningar och möjligheter

(2021/C 440/10)

Föredragande: Władysław ORTYL (PL–ECR), regionpresident, Podkarpackie

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Den aktuella situationen för de regionala flygplatserna

1. Europeiska regionkommittén (ReK) understryker att man på EU-nivå inte har enats om någon gemensam definition av termen "regional flygplats". I detta yttrande avses med denna term flygplatser som inte är navflygplatser och vars huvudsakliga upptagningsområde inte är huvudstaden i det berörda landet. Kommissionen bör dock förtydliga termen på grundval av kriterier såsom typen av tillhandahållna förbindelser, antalet passagerare och antalet anslutningar till andra flygplatser. Kommittén uppmanar således kommissionen att fastställa kriterier som definierar de olika kategorierna av regionala flygplatser (de som ligger i specifika perifera områden, på öar, i de yttersta randområdena eller i mindre utvecklade regioner) samt de finansieringsregler och den konkurrenspolitik som gäller för dessa kategorier.
2. ReK påpekar att luftfartssektorn är en av de sektorer som drabbats hårdast av covid-19-pandemin och att situationen för de regionala flygplatserna är särskilt oroande. På mer än 6 000 rutter som trafikerades från europeiska flygplatser under 2019 hade trafiken ännu inte återupptagits nio månader efter covid-19-krisens början. ⁽¹⁾ De mindre regionala flygplatserna har noterat den största nedgången i fråga om direktförbindelser, särskilt när det gäller passagerartransport. Exempelvis har Treviso (Italien) förlorat 95 % av sina förbindelser, Vasa (Finland) 91 %, Quimper (Frankrike) 87 % och Burgas (Bulgarien) 82 %. Europas större fraktflygplatser, t.ex. Liège (Belgien), har dock sett en ökning av fraktflygningarna på 10,7 %.
3. Enligt beräkningar från organisationer såsom Eurocontrol ⁽²⁾ drabbades flygbolag, flygplatser och leverantörer av flygtrafiktjänster av nettoförluster på 56,2 miljarder euro under 2020, medan antalet passagerare minskade med 1,7 miljarder och det genomfördes 6,1 miljoner färre flygningar (det handlar många gånger om en halvering, i bästa fall). Dessutom gick 191 000 direkta arbetstillfällen förlorade i Europa. Airports Council International (ACI) uppskattar ⁽³⁾ att de europeiska flygplatsernas intäkter minskade avsevärt under 2020, med cirka 33,6 miljarder euro (– 68,8 %), till följd av den plötsliga nedgången i passagerartrafiken. Eurocontrol räknar med att lufttrafiken i det mest optimistiska scenariot kommer att återgå till 2019 års nivåer 2024, men i det mest pessimistiska scenariot först 2029.
4. Av analyser från ACI Europe framgår att flygplatserna på medellång sikt kan förlora ytterligare 25 miljarder euro i intäkter 2021, jämfört med 2019.
5. ReK framhåller att den kraftiga intäktsminskningen har försatt vissa flygplatser i en så svår situation att de utan externt stöd riskerar att bli insolventa. I oktober 2020 riskerade så många som 193 flygplatser i Europa att bli insolventa under de kommande månaderna. ⁽⁴⁾ Det handlar främst om regionala flygplatser som betjänar invånarna i sina regioner. Tillsammans bidrar dessa flygplatser med 277 000 arbetstillfällen, och de ger ett BNP-tillskott på 12,4 miljarder euro. Om de går i konkurs skulle det få dramatiska konsekvenser för sysselsättningen och ekonomin i de regioner där de är belägna.

Luftfarten och den europeiska gröna given

6. Kommittén konstaterar att kommissionen har lagt fram sin vision för utfasning av fossila bränslen inom luftfarten i strategin för hållbar och smart mobilitet ⁽⁵⁾, med målet att minska de transportrelaterade växthusgasutsläppen med 90 % fram till 2050. Luftfarten och flygplatserna måste bidra till unionens mål om minskade koldioxidutsläpp. I den europeiska gröna given betonas att luftkvaliteten bör förbättras nära flygplatser genom att man tar itu med utsläppen av föroreningar från flygplan och flygplatsverksamhet, bland annat genom en gradvis ökning av andelen klimatneutrala alternativa

⁽¹⁾ Airports Council International (ACI): Airport Industry Connectivity Report 2020.

⁽²⁾ Eurocontrol, Think Paper #8: Impact of COVID-19 on European Aviation in 2020 and Outlook 2021.

⁽³⁾ ACI Advisory Bulletin: The impact of COVID-19 on the airport business, 8 december 2020.

⁽⁴⁾ Prognos från ACI, 27 oktober 2020 – Europe: Airports Council International Europe | ACI EUROPE – Media (aci-europe.org).

⁽⁵⁾ Strategi för hållbar och smart mobilitet.

bränslen, en omställning till multimodala mobilitetsknutpunkter och skapandet av utsläppsfria flygplatser. Regionala flygplatser skulle kunna bli idealiska pionjärer för gröna innovationer, eftersom de till sin natur är mindre, mer flexibla och mer anpassningsbara till nyare och miljövänligare flygplanstyper.

7. Att bygga infrastruktur för omställning till utsläppsfria flygplatser på öar kommer, på grund av de extra kostnader som ökaraktären medför, att bli mycket dyrare än samma typ av projekt i regioner på fastlandet. ReK uppmanar medlemsstaterna att säkerställa särskilt ekonomiskt stöd till regionala myndigheter och/eller företag för att främja omställningen till utsläppsfria flygplatser på öar.

8. ReK noterar att flygplatserna är ojämnt fördelade över medlemsstaterna och regionerna. I vissa regioner, såsom i Beneluxländerna, Tyskland och norra Italien, finns det en tät förekomst av flygplatser, medan det i andra regioner, såsom i Central- och Östeuropa, finns relativt få aktiva regionala flygplatser. Detta tyder på ett mer omfattande problem med ojämlikhet i tillgången till transporter för både medborgare som bor och företag som är baserade utanför Europeiska unionens centralt belägna områden. Åtgärder bör därför vidtas för att minska dessa skillnader och antalet regioner utan en regional flygplats.

9. Luftfarten är efter vägtransporterna den största källan till växthusgasutsläpp på transportområdet, och påverkar dessutom klimatet genom utsläpp av andra ämnen än koldioxid (t.ex. ånga och sulfater på hög höjd). Effekterna av detta uppskattas vara lika stora som effekterna av själva koldioxidutsläppen.⁽⁶⁾ Även om bränsleeffektiviteten på senare tid har förbättrats har miljöfördelarna motvägts av en stadig ökning av flygtrafiken (som ökade med 60 % under perioden 2005–2017 och förväntas tredubblas fram till 2050). Den mycket kraftiga minskningen av trafiken till följd av covid-19-krisen förväntas vara av tillfällig natur.

10. Vi vill samtidigt framhålla att flygplatserna, enligt ett policydokument från Europeiska universitetsinstitutet⁽⁷⁾, genom sin verksamhet endast direkt kan påverka cirka 2 % av luftfartens totala globala utsläpp.

11. ReK erinrar om att målet, enligt den reviderade vitboken från 2011, som är ett centralt dokument för EU:s transportpolitik, är att minska den europeiska transportsektorns beroende av oljeimport, samt att öka transporternas effektivitet och minska deras koldioxidutsläpp. I dokumentet betonas också vikten av intermodalitet och sammodalitet genom effektiv användning av olika transportsätt, separat och multimodalt, med målet att uppnå en optimal och hållbar användning av naturresurser. ReK betonar i detta sammanhang behovet av ett kontinuerligt utbyte av erfarenheter mellan medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna i fråga om att fördjupa integrationen mellan olika transportsätt, särskilt luftfart och järnväg, bland annat när det gäller införandet av kombinerade biljetter för tåg och flyg, eller incheckning och inlämning av bagage på järnvägsstationen, innan ankomsten till flygplatsen. Man bör ur ett långsiktigt perspektiv överväga huruvida det är lämpligt att upphöra med kortdistansflygningar och att ersätta dem med investeringar i järnvägsförbindelser och höghastighetståg.

12. ReK betonar att attraktiva tågförbindelser, inklusive höghastighetståg och godståg till flygplatser, måste byggas systematiskt inom en snar framtid för att underlätta intermodalitet och sammodalitet, och som en tjänst för passagerarna bör flyg-, tåg- och bussbolag vara skyldiga att sälja gemensamma biljetter, så att passagerarna kan köpa en enda biljett för en kombinerad resa. Frågor som rör missade förbindelser måste behandlas inom ramen för förordningen om passagerares rättigheter.

13. Kommittén betonar luftfartens positiva inverkan på den ekonomiska utvecklingen i regionerna, bl.a. på turistnäringen. Vi påminner om vårt yttrande "Mot en mer hållbar turism för EU:s städer och regioner" från 2020, där vi efterlyser metoder för att förbättra förbindelserna mellan Europas städer och regioner genom att främja mindre förorenande alternativ och förbättra intermodaliteten, i linje med det slutliga målet för den europeiska gröna given.

14. ReK rekommenderar att man utvärderar erfarenheterna från pandemin och bedömer den minskade flygtrafikens inverkan på miljön och klimatet, men även på regionernas och städernas ekonomiska utveckling, så att detta kan utgöra ett underlag för vidare diskussioner och beslut med avseende på framtida hållbara turismstrategier och de regionala flygplatsernas framtid.

⁽⁶⁾ Uppgifter från Europeiska byrån för luftfartssäkerhet (Easa), november 2020.

⁽⁷⁾ Policydokument 2021/02, januari 2021.

15. För att minska sina utsläpp kan flygplatser anpassa de flygplatsavgifter som betalas av flygbolagen på grundval av miljökriterier, till exempel genom att minska dessa avgifter för flygplan som genererar mindre buller och släpper ut mindre luftföroreningar. De kan även främja flygbolag med högre lastfaktorer för att minska utsläppen per passagerare. Flygplatser kan dessutom använda incitament för att stödja användningen av nya bränslen eller minskningen av buller genom att förbjuda avgångar efter en viss tidpunkt på kvällen, eller genom att införa förbud mot nattflygningar för andra än den senaste generationens plan. Slutligen kan de införa begränsningar i fråga om avgångs- och ankomsttiderna på grundval av flygplanstyp och andra mål.

16. ReK insisterar på att ett villkor för offentliga investeringar i regionala flygplatser (genom EU-finansiering eller statliga stödordningar) bör vara att de är förenliga med målen i den europeiska gröna given och principen att miljön inte får skadas.

17. ReK välkomnar kommissionens intensifierade insatser för att minska luftfartens utsläpp och medlemsstaternas stöd till systemet för kompensation för och minskning av koldioxidutsläpp från internationell luftfart (Corsia).

De regionala flygplatsernas betydelse

18. År 2018 stod luftfarten i Europa för 25,9 % av den globala passagerartrafiken, och den gav direkt och indirekt upphov till mer än 13,5 miljoner arbetstillfällen och bidrog med 991 miljarder US-dollar till ekonomin. Flygplatsoperatörerna och de organisationer och företag som samarbetar med flygplatserna beräknas stå för cirka 1,7 miljoner direkta arbetstillfällen. ⁽⁸⁾

19. De regionala flygplatserna är av avgörande betydelse för att säkerställa trafikförbindelserna i områden som ligger långt från de stora transportnaven, områden som är relativt underutvecklade ekonomiskt, perifera områden samt öregioner, och deras bidrag till den ekonomiska utvecklingen och skapandet av nya arbetstillfällen i dessa regioner är därmed väsentligt. De utgör drivkrafter för utveckling som bidrar till uppnåendet av sammanhållningspolitikens territoriella, ekonomiska och sociala mål.

20. Regionala flygplatser tillhandahåller också professionella heltäckande marktjänster för flygplan inom allmänflyget, som spelar en viktig roll, särskilt för flygutbildningen.

21. Vi vill understryka att regionala flygplatser utgör en oerhört viktig del av den kritiska infrastruktur som är nödvändig för ett lands och dess medborgares säkerhet. De spelar en avgörande roll för ambulansflyg (akuta eller planerade flygningar), för flyg för brandövervakning och brandbekämpning och även i nödsituationer (naturkatastrofer och andra katastrofer, översvämningar), och bidrar därmed till att säkerställa välfungerande räddningstjänster, offentliga förvaltningar, institutioner och företag.

En regions tillgänglighet som förutsättning för dess hållbara utveckling

22. ReK konstaterar dessutom att regionernas utvecklingstakt i hög grad beror på kvaliteten på deras förbindelser och att regionala flygplatser spelar en viktig roll för EU:s territoriella sammanhållning. Detta gäller inte minst ögrupper, där de regionala flygplatserna är väsentliga för regionens interna sammanhållning och där man saknar alternativ såsom järnvägar eller vägar, samt glesbefolkade och perifera områden, de yttersta randområdena och mindre utvecklade regioner, när dessa saknar andra lämpliga och miljövänliga transportmedel.

23. Kommittén påminner om att territoriell sammanhållning är ett av EU:s mål, som i Lissabonfördraget framhålls som sammanhållningsmålet tredje dimension, vid sidan av ekonomisk och social sammanhållning.

24. I detta sammanhang välkomnar vi överenskommelsen om den framtida förordningen om Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), där man i linje med ReK:s rekommendationer i yttrandet om Eruf ⁽⁹⁾ erkänner den särskilda situationen för avlägsna regioner och regionala flygplatser. Enligt förordningen är EU-investeringar i flygplatsinfrastruktur inte tillåtna, med undantag för avlägset belägna regioner och befintliga regionala flygplatser, förutsatt att investeringarna avser riktade åtgärder i fråga om begränsning av miljöpåverkan, skydd och säkerhet.

⁽⁸⁾ Air Transport Action Group, Aviation Benefits Beyond Borders, oktober 2020.

⁽⁹⁾ COTER-VI/046, ReK:s yttrande "Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden".

De regionala flygplatsernas framtid

25. Kommittén anser att tiden nu är inne att bedöma relevansen av regionala flygplatser i Europa. Vid bedömningen måste hänsyn tas till deras betydelse när det gäller medborgarnas konnektivitet, den regionala ekonomiska utvecklingen, inklusive turism och godstransporter, de erfarenheter och konsekvenser som följer av covid-19-pandemin, samt deras bidrag till EU:s ambitiösa klimatpolitik.

26. Vi förväntar oss att kommissionen, medlemsstaterna, regionerna, forskarvärlden och näringslivet vidtar samordnade åtgärder för att föreslå ett nytt omfattande transportsystem i Europa, i vilket man behåller flygtransporterna och för in dem på vägen mot hållbar tillväxt. Åtgärderna bör leda till att luftfartssektorn blir mer motståndskraftig mot kriser, knyts närmare till andra transportsätt, framför allt järnvägen, och integreras i genomförandet av åtagandena inom ramen för Parisavtalet.

27. ReK betonar att det är viktigt att hitta en balans mellan uppfyllandet av de miljökrav som syftar till att fasa ut fossila bränslen inom luftfartssektorn och det faktum att man i vissa perifera områden, på öar och i de yttersta randområdena är beroende av sina regionala flygplatser, eftersom det inte finns några gångbara alternativ.

Statligt stöd och EU-stöd

28. ReK anser att kommissionen som ett första steg skulle kunna ålägga medlemsstaterna att lägga fram kort- och långfristiga strategiska planer för de regionala flygplatserna, inbegripet utarbetande av särskilda stödinstrument för att minska luftfartssektorns klimatpåverkan och stödja dess ekologiska omställning.

29. I enlighet med kommissionens riktlinjer för statligt stöd och den allmänna trafikplikten, och enligt de regler som är tillämpliga på luftfartssektorn i samband med covid-19-utbrottet, får medlemsstaterna på vissa villkor stödja företag som drabbats av covid-19-pandemin, däribland regionala flygplatser.

30. Vi betonar dock att regionala flygplatser, i synnerhet de som är belägna på öar, i glest befolkade och perifera regioner, i de yttersta randområdena och i mindre utvecklade regioner, av strukturella skäl i många fall inte kan täcka kapital- och driftskostnaderna och därför behöver ytterligare stöd. Sådana flygplatser bedriver sin verksamhet med en konkurrensnackdel som hindrar dem från att kompensera för fasta kostnader på grund av sitt begränsade verksamhetsområde.

31. ReK uppmanar därför kommissionen att inom ramen för lagstiftningsprocessen utarbeta ännu mer flexibla och ändamålsenliga regler för offentligt stöd som gör det möjligt för medlemsstaterna att tillhandahålla regionala flygplatser ekonomiskt stöd i linje med de relevanta bestämmelserna för Eruf och faciliteten för återhämtning och resiliens när det gäller investeringar i regionala flygplatser belägna i perifera områden, öregioner, de yttersta randområdena och mindre utvecklade regioner, när ett mer effektivt och hållbart alternativ (t.ex. järnväg) inte finns att tillgå.

32. Kommittén föreslår också att medlemsstaterna ska kunna tillämpa en övergripande strategi för regionala flygplatser när det gäller miljökrav, med beaktande av de åtgärder som vidtas av såväl de regionala flygplatserna själva som de aktörer som samarbetar direkt med dem på plats.

Luftfartens plats i EU:s nya budgetram 2021–2027

33. ReK uppmanar kommissionen att inom ramen för sammanhållningspolitiken för perioden 2021–2027 och i enlighet med ovannämnda begränsningar tillåta investeringar i form av stöd till regionala flygplatser som direkt stöder processer med inriktning på minskade koldioxidutsläpp och modellen för en koldioxidsnål cirkulär ekonomi.

34. ReK uppmanar också kommissionen att införa nya regler om statligt stöd till små regionala flygplatser som har en genomsnittlig årlig trafikvolym på upp till 1 miljon passagerare och som inte konkurrerar med andra flygplatser, och att undanta dem från skyldigheten att anmäla offentligt investeringsstöd (om de inte kan generera 25 % av sitt eget bidrag) och driftstöd.

35. Vi uppmanar kommissionen att anslå tillräckliga EU-medel till utveckling av skydds- och säkerhetsinfrastruktur och införande av innovativ teknik och digitalisering av flygplatser, som ett bidrag till uppfyllandet av målen i den europeiska gröna given.

36. ReK anser att man för att skapa ett miljövänligare lufttransportsystem måste se till att EU-medel används för att stödja spridning och tillämpning av resultaten av forskning och utveckling, i synnerhet vad gäller minskning av buller och utsläpp från flygplansmotorer genom användning av alternativa bränslen.

37. Kommittén understryker att faciliteten för återhämtning och resiliens⁽¹⁰⁾ omfattar insatsområden som rör "säkerhetssystem och system för flygledningstjänst, för befintliga flygplatser" och stöd till "flygplatser" i de "yttersta randområdena" under förutsättning att dessa åtgärder "till fullo respekterar unionens normer och prioriteringar för klimat och miljö och principen *orsaka inte betydande skada* i den mening som avses i artikel 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852". Medlemsstaterna bör därför i samarbete med kommissionen noggrant bedöma möjligheterna att stödja regionala flygplatser inom ramen för sina nationella planer för återhämtning och resiliens.

38. Vi förväntar oss dessutom att kommissionen kommer att se till att regionala flygplatser i de yttersta randområdena uppmuntras att utnyttja EU-medel inom ramen för de nationella och regionala program som ska genomföras inom EU:s nya budgetram 2021–2027 för investeringar som avser miljöskydd eller som åtföljs av investeringar som är nödvändiga för att lindra eller minska deras negativa inverkan på miljön.

De lokala och regionala myndigheternas roll

39. De lokala och regionala myndigheterna ansvarar för planeringen och genomförandet av kollektivtrafiken i sina områden, och även för att främja den regionala ekonomiska utvecklingen. Många lokala och regionala myndigheter äger eller förvaltar regionala flygplatser, tillhandahåller den nödvändiga infrastrukturen och andra tjänster som är relevanta för flygplatsernas drift samt bidrar till deras finansiering, ibland i betydande omfattning.

40. De lokala och regionala myndigheternas roll bör vara att kontinuerligt sträva efter att förbättra mobilitetsmönstren och välja de lämpligaste transportsätten, vilket inbegriper att överväga för- och nackdelar i fråga om flygplatsernas tillgänglighet. När det gäller klimatneutrala transporter bör man därför i synnerhet stödja projekt för kollektivtrafik men även för individuella transporter med låga eller inga utsläpp, infrastruktur för icke-motordrivna fordon, innovativa laddningsstationer för kollektivtrafikfordon samt integrering av kollektivtrafik. Där så är möjligt bör uppmärksamhet framför allt riktas mot behovet av att säkerställa tågförbindelser till flygplatserna för invånarna, vilket också innebär att koldioxidutsläppen i ekonomin kan minskas.

41. ReK vill uppmärksamma att de lokala och regionala myndigheterna tillsammans med luftfartsbranschen spelar en avgörande roll i utarbetandet av gemensamma regionala kommunikationskampanjer för att öka allmänhetens medvetenhet om flygsäkerhet, miljöinnovation som används i flygplan, flygplatssäkerhet och även fördelarna med multimodalitet på grundval av luftfart, transporter på väg och järnväg samt sjöfart.

42. Kommittén menar att flygplatsoperatörerna skyndsamt måste se över sina utvecklingsstrategier, inte bara för att anpassa dem till de förändringar som sker på luftfarmsmarknaden till följd av covid-19-pandemin, utan framför allt för att ta hänsyn till behovet av att investera i hållbar utveckling och bidraget från klimatneutrala transporter.

43. ReK påpekar att kommissionen i den strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030 som antogs i mars 2021 framhåller behovet av att integrera rättigheter för personer med funktionsnedsättning i all politik och på alla områden, alltså även transportområdet. Vi betonar att det i detta sammanhang är mycket viktigt att operatörerna fullt ut anpassar sina regionala flygplatser till behoven hos personer med funktionsnedsättning, så att de får full tillgång till alla tjänster som erbjuds.

Snabba och samordnade åtgärder som en nyckel till ekonomisk återhämtning

44. Vi uppmanar kommissionen att införa lösningar som underlättar den fria rörligheten för personer inom Europeiska unionen under pandemin. Enhetliga regler, såsom EU:s digitala covidintyg, kommer utan tvekan att bidra till att återupprätta mobiliteten, inklusive flygtrafiken, och turismsektorn som är nära knuten till denna, men får inte på något sätt vara diskriminerande för passagerarna, och införandet av dem får inte enbart innebära en belastning för de regionala flygplatserna, vilket gäller även ekonomiskt sett.

Bryssel den 1 juli 2021.

Apostolos TZITZIKOSTAS

Europeiska regionkommitténs
ordförande

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021.

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Framtidsplan för vård- och omsorgspersonal – lokala och regionala möjligheter i samband med en europeisk utmaning

(2021/C 440/11)

Föredragande: Heinrich DORNER (AT-PES), ledamot av Burgenlands delstatsregering

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Politiska prioriteringar

1. Kommittén är medveten om konsekvenserna av en åldrande befolkning ⁽¹⁾, förändringar i samhälls- och familjestrukturer och i den behovsbaserade vården och omsorgen av människor med särskilda behov, de krav som det moderna arbetslivet ställer och det växande behov av formell och informell vård och omsorg, som i det senare fallet tillhandahålls främst av anhöriga, som detta ger upphov till. ReK erkänner samtidigt vikten av att, på lång sikt, utveckla program för att främja aktivt åldrande och bromsa tidiga försämringar av äldre människors fysiska och psykiska hälsa. När dessa program utvecklas bör man även överväga åtgärder för att öka äldres sociala delaktighet samt förbättra infrastrukturen för dem. Stärkta möjligheter till delaktighet främjar äldres självbestämmande och bidrar till att förebygga ensamhet och social isolering.
2. Konsekvenserna av en åldrande befolkning gör sig mer påmind i landsbygdsområden, inte minst i avfolkningsbygder eller regioner som släpar efter, där vården och omsorgen för äldre och omsorgsbehövande personer inte är lika tillgängliga och kräver större stöd från den lokala samhällsservicen. Det är i detta sammanhang även viktigt att beakta de negativa effekterna av att vård- och omsorgspersonal flyttar från mindre utvecklade till mer utvecklade regioner, vilket resulterar i allvarliga personalbrister i de förstnämnda regionerna. Kommittén är medveten om den lokala samhällsservicens betydelse för äldre och omsorgsbehövande i landsbygdsområden och avfolkningsbygder, där den tillhandahåller en rad resurser som hjälper människor att bo kvar i hemmiljön genom att främja deras självständighet och oberoende i vardagslivet samt deras sociala delaktighet genom att sörja för olika former av tekniskt, materiellt och/eller ekonomiskt stöd och främjande av den allmänna tillgängligheten. Befolkningens åldrande märks också allt tydligare i stadsområden, där andelen äldre i befolkningen stiger snabbt, vilket kräver mer personal och ny infrastruktur (vårdhem, äldreboenden osv.).
3. ReK erkänner den avgörande roll som vård- och omsorgssektorn har spelat vid sidan av hälso- och sjukvårdssektorn under covid-19-krisen. Kommittén efterlyser därför full respekt för rättvisa arbetsvillkor och rimlig ersättning till vård- och omsorgspersonal som en primär skyldighet i erkännandet av deras insatser.
4. Regionerna och städerna måste fortsätta och vid behov öka sina insatser för att hantera bristen på vård- och omsorgspersonal i syfte att motverka risken för personalbrist på medellång till lång sikt. Denna brist påverkar både stads- och landsbygdsområden, och man bör ägna uppmärksamhet åt avfolkningsbygder, avlägsna regioner eller regioner som släpar efter och där tillgången till vård och omsorg för äldre och omsorgsbehövande personer är begränsad. Samtidigt som ReK erkänner vikten av en livscykelbaserad strategi för utmaningarna i samband med åldrande ⁽²⁾ uppmanar kommittén, mot bakgrund av den nuvarande situationen med överbelastade hälso- och sjukvårdstjänster på grund av pandemin, kommissionen att garantera finansiella instrument som är direkt tillgängliga för städer och regioner för att ge dem möjlighet att på ett effektivt sätt ta itu med bristen på vård- och omsorgspersonal.
5. Mot bakgrund av den kortvariga personalbrist som uppstår på grund av covid-19-relaterade begränsningar av hälso- och sjukvårdspersonalens rörlighet över gränserna hänvisar kommittén till ReK:s tidigare politiska rekommendationer (t.ex. inrättandet av "hälsokorridorer" mellan gränsregioner) ⁽³⁾.

⁽¹⁾ År 2020 var 20,6 % av EU:s befolkning 65 år eller äldre. Detta var 3,0 procentenheter mer än den motsvarande andelen tio år tidigare. Eurostat, 16.3.2021: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20210316-1>.

⁽²⁾ COM(2021) 50 final.

⁽³⁾ ReK:s yttrande "Genomförande av och utsikter för gränsöverskridande hälso- och sjukvård" (COR-2019-04597).

6. ReK stöder det övergripande målet att göra det möjligt för behövande personer att utnyttja de vård- och omsorgstjänster som är nödvändiga ur fackmässig synvinkel och som omsorgstagarna föredrar.

7. Kommittén ser bristen på kvalificerad arbetskraft inom vård- och omsorg som en potentiell möjlighet att motverka en förväntad ökning av arbetslösheten i Europa, särskilt mot bakgrund av covid-19-krisens effekter, och därmed ta ett viktigt steg för att bevara den ekonomiska och sociala sammanhållningen i Europeiska unionen. Att inrätta nya omsorgstjänster för äldre och omsorgsbehövande personer skapar nya arbetstillfällen som bidrar till att stimulera ekonomin och få människor att bo kvar i landsbygdsområden och avfolkningsbygder. Lokal samhällsservice i dessa territoriellt utsatta områden är en viktig faktor för att främja en dynamisk landsbygd och social och territoriell sammanhållning.

8. Kommittén påpekar att omsorgssektorn inte bara behöver omvandlas i sig, utan även förnya sig genom att införa nya modeller: från omsorg till förebyggande och inkludering, från omsorgskvalitet till livskvalitet, från institutioner till hem och från ett yrkesmässigt system till ett system där man samarbetar med anhöriga för att involvera dem. Man bör således ersätta ett medicinskt fokus med ett omsorgs- och tjänsteorienterat fokus, gå från universallösningar till lösningar som beaktar den enskildes livsstil, från systemdominans till kundinriktning, från teknikrädsla till teknikinförande, från användning av traditionella lösningar till användning av digitala lösningar som sätter människorna i centrum och från användning av kritiska resultatindikatorer till sunt förnuft.

9. Kommittén välkomnar syftet med kommissionens grönbok om åldrande, nämligen att inleda en bred policydebatt om åldrande för att diskutera hur man ska förutse och ta itu med de utmaningar och möjligheter som detta innebär, och fäster särskild uppmärksamhet vid anmärkningarna och uttalandena i punkt 5.1 i grönboken ⁽⁴⁾.

10. ReK hänvisar till handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter, ser fram emot det initiativ om långtidsvård som planeras till 2022 och framhåller princip 18 i pelaren, där det anges att var och en har rätt till överkomliga tjänster av god kvalitet inom långvarig vård och omsorg, särskilt hemvård och lokalt förankrad vård ⁽⁵⁾.

11. ReK uppmanar på nytt kommissionen att "överväga ett omsorgsavtal för Europa, liknande ungdomsgarantin, för att tillgodose vårdbehoven inom ramen för ett rättighetsbaserat tillvägagångssätt, där medborgarna placeras i centrum för den ekonomiska verksamheten och där man ökar investeringarna i vård och omsorg, i linje med strategin för välfärdsekonomin. Kommittén uppmanar också kommissionen och medlemsstaterna att införliva de hushållsanställdas krav rörande arbetsvillkor i ILO:s konvention nr 189" ⁽⁶⁾. I samma yttrande efterlyste ReK en översyn och vidareutveckling av Barcelonamålen för att göra dem obligatoriska samt ett införande av "stödmål som sträcker sig längre än Barcelonamålen (Barcelona+), för att ta hänsyn till omsorgsbehoven i samhällen med en åldrande befolkning och erkänna att vård- och omsorgssektorn är starkt kvinnodominerad men att lönerna inte avspeglar samhällsvärdet".

Statistisk bakgrund och utsikter

12. ReK noterar att de aktuella prognoserna visar att andelen personer som är 65 år eller äldre i Europa kommer att öka från 20 % i dag till uppskattningsvis 30 % till 2070 och att andelen personer som är 80 år eller äldre kommer att fördubblas till över 13 % till 2070 ⁽⁷⁾. Det innebär att antalet personer över 65 år förväntas öka från 87 till över 150 miljoner, medan antalet personer över 80 år förväntas öka från 23 till 62 miljoner.

13. Inom EU förväntas antalet personer som potentiellt behöver långvarig vård och omsorg öka från 19,5 miljoner 2016 till 23,6 miljoner 2030 och 30,5 miljoner 2050 ⁽⁸⁾.

14. Bara för att bibehålla det nuvarande upplägget inom långtidsvården, med fem vårdanställda per 100 personer som är 65 år eller äldre, måste antalet arbetstagare inom denna sektor öka med 13,5 miljoner fram till 2040 i OECD-länderna ⁽⁹⁾. Enbart för perioden 2018–2030 behövs totalt 11 miljoner nya arbetstagare inom vård- och omsorgssektorn i EU:s 27 medlemsstater för att tillgodose de växande behoven ⁽¹⁰⁾.

⁽⁴⁾ COM(2021) 50 final.

⁽⁵⁾ COM(2021) 102 final.

⁽⁶⁾ ReK:s yttrande "En jämlikhetsunion: jämställdhetsstrategi för 2020–2025" (COR-2020-02016).

⁽⁷⁾ COM(2020) 241 final – "Rapport om de demografiska förändringarnas konsekvenser", s. 10.

⁽⁸⁾ COM(2021) 50 final.

⁽⁹⁾ OECD (2020), "Who Cares? Attracting and Retaining Care Workers for the Elderly", <https://www.oecd.org/els/health-systems/who-cares-attracting-and-retaining-elderly-care-workers-92c0ef68-en.htm>.

⁽¹⁰⁾ JRC121698 – Gemensamma forskningscentrumet (2021), "Health and long-term care workforce: demographic challenges and the potential contribution of migration and digital technology".

15. ReK framhåller vård- och omsorgssektorns enorma potential för arbetsmarknaden och noterar i detta sammanhang att det potentiellt kommer att finnas åtta miljoner tillgängliga arbetstillfällen inom hälso- och sjukvård och social omsorg under de kommande tio åren ⁽¹¹⁾.

16. Silverekonomin ⁽¹²⁾, som omfattar vård- och omsorgstjänster för äldre, är ett kraftfullt verktyg för att ta itu med avfolkning och tillhandahåller omedelbara lösningar på problemen med en åldrande befolkning och arbetslöshet i de mest missgynnade landsbygdsområdena. Silverekonomin skapar konkurrensfördelar och sammanhållningsfördelar för regionerna, vilket gynnar alla berörda aktörer (en situation som alla vinner på). Utvecklingen mot en åldrande befolkning, som redan pågår i många regioner, kan å andra sidan vändas till en aktiv resurs för att skapa sysselsättning och välbefinnande och förändra stereotyper och synsätt som man måste arbeta med.

Lokal och regional relevans

17. EU:s städer och regioner måste ta itu med orsakerna till bristen på vård- och omsorgspersonal med anledning av hotet om personalbrist på medellång och lång sikt. Det gäller i synnerhet de regioner vars system är beroende av personal från grannländerna och som med kort varsel drabbades av personalbrist till följd av de pandemirelaterade gränsstängningarna.

18. Kommittén är medveten om de regionala skillnaderna och prioriteringarna inom Europa ⁽¹³⁾ när det gäller formell och informell vård och omsorg, som i det senare fallet främst tillhandahålls av anhöriga, och stöder mångfalden av tjänster och skilda regionala lösningar för att tillgodose vård- och omsorgsbehoven.

19. Vi förespråkar nätverk mellan regioner i hela Europa och uppmanar dem att verka för ett gemensamt erfarenhetsutbyte och en gemensam och samordnad utveckling av åtgärderna. Vi betonar också regionernas och städernas viktiga roll när det gäller att utforma särskilda vård- och omsorgsinsatser för äldre och omsorgsbehövande personer i syfte att minska avståndet till den lokala samhällsservicen i landsbygdsområden med åldrande befolkning och avfolkningsproblem. Detta som en strategi för att ta itu med behovet av lämplig vård och omsorg till de grupper som lever i dessa geografiskt utsatta områden och som har svårare att få tillgång till grundläggande lokal samhällsservice som säkerställer lämplig social omsorg och vård i deras vardagsmiljö.

Kvinnors insatser

20. ReK framhåller att 92 % av kvinnorna i EU regelbundet, dvs. mer än en dag i veckan, utför obetalt omsorgsarbete, medan 81 % av kvinnorna i EU dagligen tar hand om närstående ⁽¹⁴⁾, och att kvinnor utgör majoriteten av arbetskraften inom vård- och omsorg ⁽¹⁵⁾. Denna situation är särskilt påtaglig för kvinnor i landsbygdsområden och avfolkningsbygder, där det föreligger verkliga problem att få tillgång till viktiga grundläggande omsorgs- och vårdtjänster samt sociala tjänster.

21. ReK betonar att merparten av omsorgsarbetet i Europa utförs av anhöriga inom ramen för vård i hemmet, särskilt av kvinnor, ofta utan kvalificerad utbildning eller vägledning, utan lämplig ersättning och utan socialt skydd, vilket i slutändan fördjupar den nuvarande pensionsklyftan mellan könen.

22. Kommittén är medveten om att det behövs politiska åtgärder och program för att undvika att kvinnor belastas med den största delen av oavlönat vård- och omsorgsarbete. Både oavlönade vård- och omsorgsgivare och deras familjemedlemmar som inte bidrar måste göras medvetna om att vård och omsorg är ett arbete och bör behandlas som sådant. Oavlönat vård- och omsorgsarbete är inte kvinnors ansvar eller skyldighet och bör fördelas jämnt mellan könen, i syfte att garantera kvinnors ekonomiska oberoende, i enlighet med den europeiska jämställdhetsstrategin.

⁽¹¹⁾ COM(2021) 50 final.

⁽¹²⁾ Enligt kommissionen kan silverekonomin definieras som ekonomiska möjligheter som öppnas upp genom konsumtion och offentliga utgifter till följd av en åldrande befolkning och specifika behov hos personer över 50 år.

⁽¹³⁾ JRC121698.

⁽¹⁴⁾ EIGE (2021), "Gender Equality in care and impacts for the labour market"
<https://eige.europa.eu/publications/gender-inequalities-care-and-consequences-labour-market>.

⁽¹⁵⁾ JRC121698.

23. ReK uppmärksammar den stora andelen kvinnor som är beredda att ge vård- och omsorg, trots otrygga arbetsvillkor och låg ersättning, eftersom de kommer från låglöneländer. Dessa kvinnor är oftast invandrare och de bör därför ha tillgång till integrationstjänster på sitt modersmål samt till information om sina rättigheter och de tjänster de har tillgång till som invandrade arbetstagare. Det är särskilt viktigt att fullt ut genomföra direktivet om utstationering av arbetstagare och se till att denna särskilda grupp av arbetstagare inte utestängs från det skydd som nationella lagstadgade minimilöner erbjuder. Kommittén betonar i detta sammanhang att "behovet av en 'konvergens uppåt' för minimilöner är akut, inte minst mot bakgrund av att sysselsättningen i EU fortfarande karaktäriseras av låga löner" och att kvinnor utgör 59 % av minimilöntagarna⁽¹⁶⁾, samt understryker att EU måste fortsätta att hjälpa medlemsstaterna att genomföra en effektiv och inkluderande social- och sysselsättningspolitik och att genomföra de reformer som krävs för att uppnå detta.

24. ReK betonar behovet av att lösa problemen med otrygga arbetsförhållanden för "inneboende" vårdare, som huvudsakligen är kvinnor och ofta migranter från tredjeländer, varav en del arbetar olagligt som papperslösa migranter och migrerar cirkulärt eller tillfälligt. Kommittén instämmer i detta avseende med Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK), som betonar att inneboende vårdare bör behandlas likvärdigt med annan vård- och omsorgspersonal, efterlyser förbättrade garantier i direktivet om sanktioner mot arbetsgivare (2009/52/EG) för att trygga rättigheterna för papperslösa arbetstagare och anser att direktivet om brottsoffers rättigheter (2012/29/EU) bör tillämpas strikt för att ge effektivt stöd åt inneboende vårdare som utnyttjas på detta sätt, oavsett deras migrationsstatus⁽¹⁷⁾.

Rekommendationer till berörda parter

25. Kommittén betonar behovet av att förbättra informationen och kommunikationen till allmänheten om den nuvarande efterfrågan på vård- och omsorgspersonal för att nå ut till en bredare grupp arbetssökande och också i hög grad minska obalansen mellan könen och se till att fler män arbetar inom vård- och omsorgsyrken i framtiden. Lokala och regionala myndigheter skulle kunna delta i denna insats genom att anordna seminarier och workshoppar och särskilt rikta annonser om lediga vård- och omsorgstjänster till män, vilket skulle bidra till att bekämpa könsstereotyper och bristande kunskap. Detta bör gå hand i hand med samordnade insatser för att förbättra arbetsvillkoren inom vård- och omsorgssektorn för att göra vård- och omsorgsyrkena mer attraktiva, även bland ungdomar och särskilt i avfolkningsbygder och/eller områden med mycket äldre befolkningsgrupper.

26. ReK påpekar mot bakgrund av den pågående covid-19-krisen att både arbetstillfällena och kontinuiteten i tillhandahållandet av vård och omsorg kan säkerställas genom inrättande av kriställiga arbetsgivarstrukturer, särskilt när det gäller ägarstrukturen och användningen av de vinster som genereras.

27. Vi inser att en god balans mellan arbetsliv och privatliv spelar en avgörande roll för yrkesvalet hos dem som eventuellt överväger att ta kliv in i sektorn. Med detta i åtanke behövs det lämpliga arbetsformer inom yrkesmässigt omsorgsarbete som främjar möjligheten att förena familj, fritid och arbete.

28. ReK betonar att de anställdas psykiska hälsa, vid sidan av deras fysiska hälsa, är en väsentlig faktor för att skapa och upprätthålla en hälsosam arbetsmiljö, och att de därför måste få yrkesmässigt stöd (t.ex. handledning, riktad fortbildning och vidareutbildning samt psykiskt stöd), så att man även tydligt visar att man vill motverka den ökande utbrändheten inom yrket.

29. Kommittén betonar vikten av att ompröva de nya strukturella kraven för äldreboenden så att de kan balansera nya hälso- och säkerhetsstandarder, inbegripet de som avser förebyggande och kontroll av infektioner, vilket kommer att gynna både de boende och personalen. Det övergripande målet är att säkerställa optimala miljö-, levnads- och arbetsvillkor samt gynnsamma förutsättningar för social kontakt.

30. Vi anser att användningen av tekniska verktyg för att utföra vårduppgifter, för att genomföra en effektiv och omfattande dokumentation och för att kommunicera mellan olika yrkesgrupper är ett viktigt stöd för att underlätta det dagliga arbetet för vård- och omsorgspersonal.

⁽¹⁶⁾ ReK:s yttrande om "Tillräckliga minimilöner i Europeiska unionen", (COR-2020-05859).

⁽¹⁷⁾ Yttrande på eget initiativ från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén "Rättigheter för inneboende vårdpersonal" (SOC/535 – EESC-2016-00941).

31. ReK vill fästa uppmärksamheten på digitaliseringens ökade betydelse, även inom vård- och omsorgssektorn. Kommittén efterlyser därför särskilt tekniskt stöd till äldreboenden för att främja telemedicin som ett sätt att mer ändamålsenligt sörja för de boendes hälsa. Digitala verktyg och verktyg för vård- och omsorg på distans, som redan använts under pandemin för att hålla ett öga på och hålla kontakten med personer som är isolerade och saknar ändamålsenligt familjestöd, kommer att fortsätta att utvecklas och förbättra människors tillgång till vård- och omsorgstjänster. Denna utveckling måste dock åtföljas av åtgärder för att överbrygga den digitala klyftan på alla områden, t.ex. mellan könen, på landsbygden eller bland den äldre befolkningen. Likaså bör yrkesverksamma inom sektorn utbildas i användningen av dessa nya verktyg via fortbildning. Det finns även ett behov av att utveckla ett nytt samordnat och integrerat system för kommunikationen mellan hälso- och sjukvårdssystemet, vård- och omsorgspersonalen och familjerna. Det är ytterst viktigt med tillgång till utbildning i ny kommunikationsteknik för vård- och omsorgspersonalen på boenden och för de boende.

32. Kommittén anser att ekonomiskt stöd under utbildningstiden är en viktig kompletterande åtgärd för att göra det lättare för intresserade personer att ta steget in i yrket eller att omskola sig.

33. Vi anser att vård- och omsorgspersonal ska ges en adekvat ersättning som återspeglar arbetets sociala och samhälleliga värde.

34. ReK påminner om princip 9 i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, om balans mellan arbete och privatliv, där det anges att "föräldrar och andra människor med omsorgsansvar har rätt till lämplig ledighet, flexibla arbetsformer och tillgång till omsorgstjänster". Vi framhåller i detta avseende hur offentliga stödåtgärder för anställning av vård- och omsorgspersonal genom stödsystem eller andra former av finansiering kan bidra till att uppfylla denna princip, vilket även kan bidra till att reglera och förbättra villkoren för arbetstagare inom vård- och omsorgssektorn.

35. ReK rekommenderar att EU:s medlemsstater inrättar grundläggande ramvillkor för anhörigvårdare sociala skydd. Det innebär att man tryggar såväl uppehälle som sjuk-, olycksfalls- och pensionsförsäkring för denna kategori av personer. Anhörigvårdare bör inte tvingas att ge upp sina arbeten, och offentliga förmåner får inte kopplas till arbetslöshetsstatus. Det är alltid svårt att fatta beslutet att vårda närstående, och ingen bör åläggas att göra onödiga uppoffringar.

36. Kommittén betonar betydelsen av yrkesmässigt stöd inom informell vård, som huvudsakligen utförs av anhöriga, för att utrusta anhörigvårdare med de färdigheter som de behöver och samtidigt säkerställa en lämplig kvalitet på vårdinsatserna. Dessutom finns det ett behov av att skapa avlastningsmöjligheter (t.ex. korttidsvårdsplatser) för att tillfälligt minska bördan för anhörigvårdare vid behov.

37. ReK uppmanar EU:s medlemsstater och berörda aktörer på lokal och regional nivå att genomföra regelbundna enkäter bland de berörda befolkningsgrupperna för att ta fasta på de synpunkter som framkommer och hur de förändras som en utgångspunkt för en strategisk utveckling av tjänster.

Rekommendationer till Europeiska kommissionen

38. ReK uppmanar kommissionen att uppdatera den befintliga europeiska kvalitetsramen för långtidsvård från 2012 för att hålla jämna steg med den senaste utvecklingen när det gäller tillhandahållande av långtidsvård och relaterade kompetenskrav, och i syfte att underlätta rörligheten för vård- och omsorgspersonal. För att åstadkomma detta bör kommissionen och medlemsstaterna inrätta en europeisk kvalitetsstämpel för yrkesbeskrivningen "person som ger vård och omsorg till äldre och omsorgsbehövande personer", såväl inom som utanför vårdinrättningar, i syfte att säkerställa principerna om kvalifikationer och kompetens hos dem som utför sådana tjänster. Det är nödvändigt att fastställa gemensamma referensstandarder i det nuvarande europeiska sammanhanget genom ett standardiserat kvalitetsintyg som är anpassat efter varje medlemsstats behov. Kommittén understryker att rättigheterna för omsorgstagare och deras fysiska och psykiska välbefinnande måste förbli högsta prioritet, vilket omfattar att förebygga och motverka ensamhet.

39. ReK föreslår att kommissionen och medlemsstaterna överväger en EU-omfattande strategi och en gemensam yrkesdefinition av vård- och omsorgspersonal (även för inneboende vårdare, vars tjänster bör anses ingå i tillhandahållandet av långtidsvård), med deltagande av städer och regioner samt arbetsmarknadens parter. Denna strategi bör öka medvetenheten, bland annat genom marknadsföring i medierna för att bidra till att varaktigt förändra vård- och omsorgsyrenas image.

40. ReK föreslår vidare att kommissionen överväger förslag om erkännande av och effektivt stöd till anhörigvårdare.

41. ReK uppmanar kommissionen att utarbeta ett förslag om inrättande av ett effektivt system för omfattande insamling och analys av uppgifter, som även omfattar inneboende vårdare som i stor utsträckning är papperslösa, i syfte att ge medlemsstaterna och regionerna en solid grund för framtida interregional samordning.
42. Kommittén föreslår att kommissionen inrättar en plattform för ömsesidigt yrkesmässigt utbyte och möjligheten att presentera exempel på bästa praxis på vård- och omsorgsområdet samt gemensamma program, såsom planer för social omsorg eller stödstrategier för anhörigvårdare.
43. ReK välkomnar de finansierings- och stödmöjligheter som erbjuds genom EU:s nuvarande och framtida strukturfonder (ESF 2014–2020 med React-EU eller ESF+ 2021–2027), liksom de synergier och den komplementaritet som skapats genom programmet EU för hälsa 2021–2027, och understryker prioriteten hos de åtgärder som finansieras av dem.
44. Kommittén efterlyser budgetprioriteringar och riktad tilldelning av budgetmedel för att komma till rätta med bristen på kvalificerad arbetskraft inom hälso- och sjukvårdssektorn och omsorgssektorn, särskilt med hänsyn till kommissionens arbetsmarknadspolitiska agenda inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Europeiska kommissionen bör övervaka genomförandet av och ändamålsenligheten hos sina rekommendationer.

Bryssel den 1 juli 2021.

Apostolos TZITZIKOSTAS
*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – En handlingsplan för den sociala ekonomin

(2021/C 440/12)

Föredragande: Mikel IRUJO AMEZAGA (ES–EA), minister med ansvar för ekonomisk utveckling och företagsutveckling, regionregeringen, Navarra

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Betydelsen av den europeiska handlingsplanen för den sociala ekonomin när det gäller att främja den sociala ekonomins bidrag till den lokala och regionala utvecklingen i Europa

1. ReK välkomnar kommissionens åtagande att lägga fram en handlingsplan för den sociala ekonomin under det fjärde kvartalet 2021, i linje med önskemålen från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, Europaparlamentets tvärpolitiska grupp för den sociala ekonomin, expertgruppen om den sociala ekonomin och sociala företag (Geces)⁽¹⁾, ett antal regeringar i EU och europeiska nätverk som är engagerade i utvecklingen av den sociala ekonomin, såsom Social Economy Europe och Reves⁽²⁾.
2. ReK anser att EU-åtgärder för att främja utvecklingen av den sociala ekonomin är särskilt relevanta i nuläget, eftersom det till följd av den ekonomiska och sociala kris som orsakats av covid-19 är viktigt att utnyttja den fulla potentialen hos företagen och organisationerna inom den sociala ekonomin för att få till stånd en ekonomisk återhämtning, främja kollektivt företagande och skapa arbetstillfällen av hög kvalitet.
3. Enligt Europeiska ekonomiska och sociala kommittén⁽³⁾ omfattar den sociala ekonomin i Europa (EU28) 2,8 miljoner företag och organisationer som sysselsätter 13,6 miljoner arbetstagare, eller omkring 6,3 % av arbetskraften i EU. Den sociala ekonomin omfattar också över 232 miljoner medlemmar i kooperativ, ömsesidiga bolag och liknande organisationer samt 82,8 miljoner volontärer.
4. ReK påpekar att den europeiska sociala ekonomin består av en mängd olika slags företag och organisationer såsom kooperativ – här finns en rik flora av former – ömsesidiga bolag, föreningar, stiftelser och olika former av sociala företag, samt andra juridiska former som är specifika för varje medlemsstat, såsom arbetstagarägda bolag, företag med social inriktning, institutioner för social solidaritet osv.
5. Denna mångfald av företag och organisationer, som återfinns inom alla verksamhetsområden, delar en stark identitet som bygger på gemensamma värderingar och egenskaper, såsom individens och det sociala syftets företräde framför kapitalet, jämställdhet, demokratisk styrning och återinvestering av merparten av vinsterna för att uppnå företagets eller organisationens mål i fråga om hållbar utveckling, eller för att tjäna det gemensamma eller allmänna intresset.
6. Kommittén understryker att företag och organisationer inom den sociala ekonomin är lokalt förankrade och aldrig flyttar – eftersom de har bildats på denna plats och ägs av människor som är hemmahörande där – och att de är starkt engagerade i den ekonomiska och sociala utvecklingen på den plats där de är verksamma. Vi noterar vikten av den sociala ekonomin för landsbygdsutvecklingen och som en drivkraft för utveckling av lokala resurser och som ett hinder mot avfolkning. Man bör även beakta betydelsen av dessa faktorer för utvecklingen av den sociala ekonomin i landsbygdsområden och av deras växelverkan med stadsområden, vilket bidrar till att befolkningen stannar kvar och till en bättre social sammanhållning.
7. Aktörerna inom den sociala ekonomin vägleds av principer och värderingar som möjliggör utveckling som är förenlig med både ekonomiska och miljömässiga aspekter och som vittnar om ett starkt engagemang för att genomföra Agenda 2030. De företräder därmed ur ett globalt perspektiv den pluralistiska ekonomi, balans och hållbarhet som krävs för att medverka till att vart och ett av agendans 17 mål för hållbar utveckling uppnås.

⁽¹⁾ Europeiska kommissionens expertgrupp om den sociala ekonomin och sociala företag.

⁽²⁾ Europeiska nätverket av städer och regioner för social ekonomi.

⁽³⁾ <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/qe-04-17-875-en-n.pdf>

8. ReK uppmanar kommissionen att utveckla en europeisk rättslig ram för den sociala ekonomin som ger en lämplig juridisk inramning för en gemensam definition och för organisation och integration av företag som uppfyller vissa organisatoriska och operativa kriterier, vilket skulle stödja främjandet av denna sektor på ett avgörande sätt.
9. Aktörerna inom den sociala ekonomin bör styras mot målen för hållbar utveckling.
10. Kommissionen bör genom kompetenspakten stödja fortbildning och tillgång till livslångt lärande för arbetstagare i den sociala ekonomin inom områden som digitalisering (inklusive mediekompetens), delaktigt ledarskap, motståndskraft och den gröna omställningen, för att ge dem stöd så att de kan komma in eller hålla sig kvar på arbetsmarknaden för företag i den sociala ekonomin. För att uppnå detta mål föreslår kommittén att man samarbetar med den sociala ekonomins industriella ekosystem, som i synnerhet inbegriper offentliga förvaltningar, yrkesutbildningscentrum och universitet. Dessutom kommer borgmästaravtalet för klimat och energi att kunna ge stöd för att uppmuntra utbildningsvägar som är inriktade på att skydda miljön och främja den cirkulära ekonomin. Därför framhåller vi de förslag som läggs fram i ReK:s yttrande om den europeiska kompetensagendan för hållbar konkurrenskraft, social rättvisa och motståndskraft, där ämnet betraktas ur de lokala och regionala myndigheternas perspektiv, vilket är synnerligen viktigt även i frågor som rör den sociala ekonomin.
11. Vi efterlyser att man utforskar den sociala ekonomins potential när det gäller yrkesutbildning och aktiv sysselsättningspolitik, samt färdighets- och kompetensutveckling, med särskild hänsyn till de grupper som har störst svårighet att komma in på arbetsmarknaden, till exempel unga, långtidsarbetslösa, personer med funktionsnedsättning eller personer i avlägsna områden med begränsad tillgång till digitala resurser.
12. ReK uppmanar kommissionen att genomföra en undersökning om företagsöverlåtelser till anställda inom ramen för den sociala ekonomins modeller. Denna studie bör åtföljas av en EU-plattform för utbyte av god praxis mellan medlemsstater, lokala och regionala myndigheter och nätverk inom den sociala ekonomin, och bör även ta upp den sociala ekonomins potential för industriellt företagande.
13. ReK understryker att företagskluster inom den sociala ekonomin har potential att integreras i de europeiska värdekedjorna och bygga allianser med andra näringslivsaktörer, offentliga myndigheter, yrkesutbildningscentrum, yrkeshögskolor, universitet och forskningscentrum i syfte att uppnå strategiska mål och ömsesidigt utnyttja resurser.
14. ReK inser potentialen i att inbegripa den sociala ekonomin i den europeiska plattformen för klustersamarbete⁽⁴⁾, i syfte att underlätta alliansbyggnad och dessa företags och organisationers deltagande i strategiska värdekedjor.
15. Kommittén betonar vikten av att inkludera den sociala ekonomin i strategier för smart specialisering, som en viktig hävstång för ekonomisk och social utveckling. Kommittén erinrar vidare om att den sociala ekonomin framgångsrikt kan främja social innovation och framhåller i detta avseende att "den sociala ekonomins initiativ bygger på samarbete och samhällsengagemang bland människor på lokal nivå och bidrar till att öka den sociala, ekonomiska och territoriella sammanhållningen samt graden av tillit i hela EU"⁽⁵⁾.
16. ReK betonar vikten av att främja interregionalt samarbete om den sociala ekonomin som ett nyckelverktyg för att skapa gränsöverskridande företagskluster, säkerställa gränsöverskridande synergier och de yttersta randområdenas unika regionala samarbete inom deras respektive forum för samarbete med tredjeländer, samt stödja internationaliseringen av företag och organisationer inom den sociala ekonomin på den inre marknaden. Den tematiska plattformen för den sociala ekonomin inom ramen för den europeiska plattformen för smart specialisering, som omfattar sju europeiska regioner, är i detta sammanhang ett användbart verktyg för att främja interregionalt samarbete och dess erfarenhet och bästa praxis bör beaktas i den framtida europeiska handlingsplanen för den sociala ekonomin.
17. Kommissionen uppmanas att höja ambitionsnivån och öka samstämmigheten i sina initiativ för att stödja de lokala och regionala myndigheternas roll när det gäller att främja den sociala ekonomin. ReK noterar att många lokala och regionala myndigheter redan har ambitiösa strategier och handlingsplaner för att främja den sociala ekonomin. Kommissionen bör kartlägga dessa och inkludera dem i samband med utarbetandet av den framtida europeiska handlingsplanen för den sociala ekonomin. Kommissionen bör också stödja utbyte av bästa praxis och information om befintliga initiativ mellan lokala och regionala myndigheter (t.ex. genom ett nätverk av lokala och regionala myndigheter med syftet att främja den sociala ekonomin).

⁽⁴⁾ <https://clustercollaboration.eu/social-economy>

⁽⁵⁾ COR-2016-06945.

18. Vi uppmanar kommissionen att ta fram en studie om regional och lokal offentlig politik för att främja den sociala ekonomin i EU, och att inkludera exempel från andra regioner och lokala myndigheter världen över.

19. ReK framhåller att initiativet European Social Economy Regions (ESER) och förslagsinfordran avseende uppdrag inom den sociala ekonomin ("Social economy missions") är mycket viktiga för uppbyggnaden av ett omfattande nätverk av lokala och regionala myndigheter som är engagerade i utvecklingen av den sociala ekonomin, och vi uppmanar kommissionen att stärka detta program inom ramen för handlingsplanen för den sociala ekonomin.

20. ReK uppmanar kommissionen att främja de lokala och regionala myndigheternas deltagande i Geces, tillsammans med medlemsstaterna och nätverk inom den sociala ekonomin. ReK efterlyser därför att det inrättas en Geces-arbetsgrupp för regional och lokal politik på den sociala ekonomins område.

21. ReK uppmanar till att analyser, studier, föreslagna åtgärder samt instrument och mekanismer för övervakning och stöd för den sociala ekonomin, som omfattar insamling av statistiska uppgifter avseende arbetstagare eller sammansättningen av olika bolagsformer inom den sociala ekonomin, tar hänsyn till jämställdhetsperspektivet, så att könsuppdelade uppgifter kan tillhandahållas och jämställdhetsindikatorer inbegripas.

Främja den sociala ekonomins synlighet

22. ReK uppmanar kommissionen att inrätta en gemensam onlineplattform för att stödja företag, organisationer och entreprenörskap på den sociala ekonomins område. Denna plattform ska samla alla europeiska studier och rapporter om den sociala ekonomin samt de möjligheter som EU erbjuder dessa företag och organisationer.

23. Vi rekommenderar att denna onlineplattform utformas och förvaltas i samarbete med europeiska nätverk för den sociala ekonomin och Geces.

24. Kommittén föreslår kommissionen att handlingsplanen för den sociala ekonomin ska omfatta en bred kommunikationskampanj som ska utformas och genomföras med hjälp av Europeiska regionkommittén, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och nätverken inom den sociala ekonomin. Denna kampanj är nödvändig för att främja kollektivt företagande och öka medvetenheten om europeiska verktyg till stöd för den sociala ekonomin.

25. Kommittén uppmanar kommissionen att utarbeta en vägledning för den offentliga politiken för den sociala ekonomin, som tar fasta på mångfalden av juridiska former inom den sociala ekonomin i Europa och som syftar till att stödja lokala och regionala myndigheter.

26. Kommittén påminner om att den sociala ekonomins mångfald och dess förmåga att erbjuda innovativa lösningar på stora ekonomiska, sociala samt utbildnings- och miljömässiga utmaningar är nyckeln till dess framgång.

27. ReK uppmanar kommissionen att årligen utse en europeisk huvudstad för den sociala ekonomin genom ett öppet och demokratiskt förfarande där ReK, EESK och Geces ska delta.

28. Kommittén föreslår att den sociala ekonomin ska integreras och synliggöras bättre i Enterprise Europe Network. Kommittén rekommenderar också att den sociala ekonomin ges en mer framträdande plats i kriterierna för tilldelning av utmärkelsen Europeiska entreprenörsregioner (EER).

29. ReK påminner om vikten av att stödja, finansiera och stärka europeiska nätverk inom den sociala ekonomin, och nätverk av städer och regioner som är engagerade i den sociala ekonomin som en viktig allierad för att genomföra handlingsplanen och informera om de möjligheter som den skapar.

Förbättra tillgången till finansiering för företag och organisationer inom den sociala ekonomin

30. ReK noterar de extra svårigheter som företag och organisationer inom den sociala ekonomin ställs inför när det gäller att få tillgång till finansiering, delvis på grund av den bristande kännedomen om och förståelsen för deras affärsmodeller, som prioriterar det kollektiva eller allmänna intresset framför en maximering av vinsterna.

31. ReK påminner om den nyckelroll som sammanhållningsfonderna, särskilt Eruf och ESF, har när det gäller att finansiera projekt inom den sociala ekonomin.

32. ReK efterlyser att det kollektiva företagandet för alla familjer i den sociala ekonomin ska stärkas genom att man tillhandahåller finansiellt stöd för att skapa företag inom den sociala ekonomin och därmed säkerställer att företagen kan möta framtida utmaningar.

33. Kommittén betonar att InvestEU-programmet kommer att vara av central betydelse för finansieringen av innovativa projekt inom den sociala ekonomin genom sina fyra åtgärdsområden, med särskild inriktning på områdena "små och medelstora företag" och "sociala investeringar och kompetens", som inbegriper mikrofinansiering och finansiering av företag inom den sociala ekonomin.

34. ReK rekommenderar att kommissionen inkluderar en ledamot av ReK i den rådgivande kommittén, och att experter inom finansiering av företag och organisationer inom den sociala ekonomin ges möjlighet att delta i investeringskommittén.

35. Vi uppmanar kommissionen att utveckla en social och miljömässig investeringstaxonomi som är tydlig, öppen och ändamålsenlig.

36. Kommittén framhåller betydelsen av finansiella aktörer inom den sociala ekonomin (etiska och kooperativa banker, kreditföreningar, mikrofinansiering, sociala finansinstitut, ömsesidiga bolag och kooperativa försäkringsbolag osv.) när det gäller hållbar finansiering, deras viktiga närvaro på landsbygden, i mindre utvecklade regioner, och deras arbete för ekonomisk integration av utsatta grupper och investeringar i realekonomin.

37. ReK efterlyser att jämställdhetsperspektivet ska beaktas då finansiering tillhandahålls för företag och organisationer inom den sociala ekonomin, med beaktande av kvinnors större svårigheter att få tillgång till krediter och finansiella resurser jämfört med män. Det är nödvändigt att känna till denna verklighet när instrument som syftar till att förbättra tillgången till finansiering börjar utformas.

Främja utbildning i entreprenörskap genom den sociala ekonomin

38. ReK påminner, i linje med rådets slutsatser från 2015 om främjandet av den sociala ekonomin som en viktig drivande faktor för ekonomisk och social utveckling i Europa, om att det är viktigt att främja teoretisk och praktisk utbildning i entreprenörskap genom olika former av social ekonomi på alla utbildningsnivåer, från grundskola till högre utbildning (högskole- och yrkesutbildning).

39. Kommittén påpekar att projekt som Social Economy Business School, som stöds av sju europeiska regioner inom ramen för plattformen för smart specialisering, erbjuder innovativa lösningar på denna brist på utbildning om företag inom den sociala ekonomin och har som målsättning att utbilda kompetenta yrkesutövare som kan stödja och leda dessa företags och organisationers tillväxt.

40. ReK noterar att företag och organisationer inom den sociala ekonomin kräver särskilda färdigheter som också är användbara inom traditionella företag, såsom inkluderande ledarskap.

41. Vi uppmanar kommissionen att i högre grad utnyttja programmet Erasmus+ för att främja teoretisk och praktisk utbildning i entreprenörskap och för arbete inom företag inom den sociala ekonomin. Kommittén föreslår därför att företag och organisationer inom den sociala ekonomin undersöker möjligheterna att i större utsträckning använda sig av Erasmusprogrammet för unga företagare, särskilt i de mest avlägsna europeiska regionerna där unga ställs inför större begränsningar i fråga om rörlighet på grund av att dessa områden är belägna långt från det europeiska fastlandet.

42. Vi uppmanar till att man undersöker nya möjligheter att främja teoretisk och praktisk utbildning och kompetenshöjning för arbetstagare i den sociala ekonomin genom strategin för branschsamverkan kring kompetens och kunskapsallianser. Dessutom bör den kunskap och de färdigheter som förvärvas på alla utbildningsnivåer och genom icke-formell utbildning uppmuntra människor att använda denna kunskap på bästa sätt, dvs. utveckla "mjuka färdigheter", och underlätta förmågan att anpassa sig till en ständigt föränderlig miljö.

Förbättra marknadstillträdet och en socialt ansvarsfull offentlig upphandling

43. ReK påminner om att företag och organisationer inom den sociala ekonomin stöter på fler hinder än andra små och medelstora företag när de vill bedriva gränsöverskridande verksamhet på den inre marknaden. Dessa svårigheter hänger samman med mångfalden av – och ibland bristen på – fullständiga rättsliga ramar för alla juridiska former inom den sociala ekonomin, såsom kooperativ, inbegripet alla olika underformer av kooperativ, ömsesidiga bolag, föreningar, stiftelser och sociala företag.

44. ReK framhåller att kvinnors roll i styrningen av sociala företag är viktig för att utbildningen i entreprenörskap i den sociala ekonomin ska bli framgångsrik.

45. ReK framhåller även bristen på europeiska instrument för att undanröja dessa hinder. Det är därför fortfarande svårt att inrätta en gränsöverskridande europeisk sammanslutning med medlemmar från flera länder, liksom även ömsesidiga bolag och stiftelser, på grund av avsaknaden av en europeisk rättslig ram.

46. Vi uppmanar kommissionen att fortsätta att främja socialt ansvarsfull offentlig upphandling bland europeiska offentliga myndigheter som ett viktigt verktyg för att öka insynen i offentlig upphandling, bekämpa korrupktion, främja konkurrens och större och mindre företagsaktörers deltagande i offentlig upphandling och främja socialt ansvarsfulla affärsmetoder, såsom de som kännetecknar den sociala ekonomin.

47. ReK efterlyser att projektet Buying for Social Impact (inköp med social påverkan), där man analyserade införlivandet av upphandlingsdirektivet i 15 medlemsstater och anordnade nationella och regionala evenemang för att sprida information om möjligheter till ansvarsfull offentlig upphandling, utvidgas till andra EU-medlemsstater.

48. Kommittén uppmanar alla lokala och regionala offentliga myndigheter att utveckla öppna och socialt ansvarsfulla strategier för offentlig upphandling, för att bland annat göra offentliga upphandlingar beroende av efterlevnaden av bestämmelser om rättvisa löner och andra villkor som framgår av lagar och/eller kollektivavtal, även i underleverantörskedjor.

En handlingsplan med uppföljningsåtgärder och uppföljningsverktyg som främjar en strukturerad dialog med aktörer inom den sociala ekonomin och andra institutioner

49. ReK uppmanar kommissionen att se till att handlingsplanen för den sociala ekonomin har en tidshorisont på minst fem år för genomförandet, inbegripet en förhandsbedömning och mekanismer för årlig utvärdering och efterhandsutvärdering, samt för förnyelse av planen efter dess genomförande.

50. ReK uppmanar kommissionen att stärka mekanismerna för att övervaka och stödja politiken för den sociala ekonomin, såsom expertgruppen för socialt företagande (Geces), kommissionens interna arbetsgrupp för den sociala ekonomin och den permanenta och strukturerade dialogen om den sociala ekonomin med Europeiska regionkommittén och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén. Det finns ett behov av att säkerställa en jämn könsfördelning.

51. Kommissionen uppmanas att undersöka om arbetsgivare inom den sociala ekonomin kan inkluderas i den sektorsövergripande sociala dialogen, inbegripet åtgärder för att stärka och befästa en europeisk arbetsgivarorganisation inom den sociala ekonomin.

Bryssel den 1 juli 2021.

Apostolos TZITZIKOSTAS
Europeiska regionkommitténs
ordförande

III

(Förberedande akter)

REGIONKOMMITTÉN

INTERACTIO – HYBRID – REK:s 145:e PLENARSESSION, 30.6.2021–1.7.2021

Yttrande från Europeiska regionkommittén om rättsakten om digitala tjänster och rättsakten om digitala marknader

(2021/C 440/13)

Föredragande:	Rodi KRATSA (EL–EPP), regionpresident, Joniska öarna
Referensdokument:	Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om en inre marknad för digitala tjänster (rättsakten om digitala tjänster) och om ändring av direktiv 2000/31/EG COM(2020) 825 final Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om öppna och rättvisa marknader inom den digitala sektorn (rättsakten om digitala marknader) COM(2020) 842 final

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Ändringsrekommendation 1

COM(2020) 825 final – del 1

Skäl 5

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Denna förordning bör tillämpas på leverantörer av vissa av informationssamhällets tjänster enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 ²⁶ , dvs. tjänster som normalt utförs mot ersättning på distans, på elektronisk väg och på individuell begäran av en tjänstemottagare. Denna förordning bör särskilt tillämpas på leverantörer av förmedlingstjänster, och särskilt förmedlingstjänster som består av tjänster för enbart vidarebefordran ("mere conduit"), cachningstjänster och värdtjänster, med tanke på att den exponentiella ökningen av användningen av dessa tjänster, främst för legitima och samhällsnyttiga ändamål av alla slag, också har ökat deras roll när det gäller förmedling och spridning av olaglig eller på annat sätt skadlig information och verksamhet.	Denna förordning bör tillämpas på leverantörer av vissa av informationssamhällets tjänster enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 ²⁶ , dvs. tjänster som normalt utförs mot ersättning på distans, på elektronisk väg och på individuell begäran av en tjänstemottagare. Denna förordning bör särskilt tillämpas på leverantörer av förmedlingstjänster, och särskilt förmedlingstjänster som består av tjänster för enbart vidarebefordran ("mere conduit"), cachningstjänster och värdtjänster samt sökmotorer , med tanke på att den exponentiella ökningen av användningen av dessa tjänster, främst för legitima och samhällsnyttiga ändamål av alla slag, också har ökat deras roll när det gäller förmedling och spridning av olaglig eller på annat sätt skadlig information och verksamhet.

Ändringsrekommendation 2

COM(2020) 825 final – del 1

Skäl 8

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>En sådan väsentlig anknytning till unionen bör anses finnas om tjänsteleverantören har ett verksamhetsställe i unionen eller, i brist på det, på grundval av att det finns ett betydande antal användare i en eller flera medlemsstater eller att verksamheten riktas till en eller flera medlemsstater. Verksamhetens inriktning på en eller flera medlemsstater kan fastställas på grundval av alla relevanta omständigheter, inbegripet faktorer som användningen av ett språk eller en valuta som vanligen används i den medlemsstaten, eller möjligheten att beställa varor eller tjänster eller användningen av en nationell toppdomän. Verksamhetens inriktning på en medlemsstat skulle också kunna härledas från tillgången till en app i den berörda nationella appbutiken, om lokal marknadsföring eller reklam görs på det språk som används i medlemsstaten, eller från om kundkontakter, t.ex. kundtjänst, sköts på det språk som vanligen används i den medlemsstaten. En väsentlig anknytning bör också antas finnas när en tjänsteleverantör riktar sin verksamhet till en eller flera medlemsstater i enlighet med artikel 17.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012. Å andra sidan kan enbart teknisk åtkomst till en webbplats i unionen inte i sig anses utgöra en väsentlig anknytning till unionen.</p>	<p>En sådan väsentlig anknytning till unionen bör anses finnas om tjänsteleverantören har ett verksamhetsställe i unionen eller, i brist på det, på grundval av att det finns ett betydande antal användare i en eller flera medlemsstater eller att verksamheten riktas till en eller flera medlemsstater. Verksamhetens inriktning på en eller flera medlemsstater kan fastställas på grundval av alla relevanta omständigheter, inbegripet faktorer som användningen av ett språk eller en valuta som officiellt används i den medlemsstaten, eller möjligheten att beställa varor eller tjänster eller användningen av en nationell toppdomän. Verksamhetens inriktning på en medlemsstat skulle också kunna härledas från tillgången till en app i den berörda nationella appbutiken, om lokal marknadsföring eller reklam görs på något av de språk som är officiella eller vanligen används inom den berörda medlemsstatens territorium, eller från om kundkontakter, t.ex. kundtjänst, sköts på något av de språk som är officiella eller vanligen används inom den berörda medlemsstatens territorium. En väsentlig anknytning bör också antas finnas när en tjänsteleverantör riktar sin verksamhet till en eller flera medlemsstater i enlighet med artikel 17.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012. Å andra sidan kan enbart teknisk åtkomst till en webbplats i unionen inte i sig anses utgöra en väsentlig anknytning till unionen.</p>

Motivering

Syftet är att göra texten i förordningen mindre tvetydig och mer objektiv genom hänvisningen till officiella valutor och språk. När det gäller språk är det också viktigt att ta hänsyn till både de officiella språken och övriga språk som vanligen används inom medlemsstatens territorium.

Ändringsrekommendation 3

COM(2020) 825 final – del 1

Skäl 12

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>För att uppnå målet att säkerställa en säker, förutsägbar och tillförlitlig onlinemiljö bör begreppet "olagligt innehåll" i denna förordning definieras så vitt som möjligt och även omfatta information om olagligt innehåll, olagliga produkter, olagliga tjänster och olaglig verksamhet. Detta begrepp bör särskilt förstås som att det omfattar information, oavsett form, som enligt tillämplig lag antingen i sig är olaglig, såsom olaglig hatpropaganda, olagligt terrorisminnehåll eller olagligt diskriminerande innehåll, eller som rör olaglig verksamhet, såsom delning av bilder som visar sexuella övergrepp mot barn, olagligt utbyte av privata bilder utan samtycke, nätstalkning, försäljning av produkter som inte uppfyller kraven eller förfalskade produkter, otillåten användning av upphovsrättsskyddat material eller verksamhet som innebär överträdelser av konsumentskyddslagstiftningen. I detta avseende saknar det betydelse huruvida informationens eller verksamhetens olaglighet följer av unionsrätten eller av nationell rätt som är förenlig med unionsrätten och den berörda lagstiftningens exakta innehåll och karaktär.</p>	<p>För att uppnå målet att säkerställa en säker, förutsägbar och tillförlitlig onlinemiljö bör begreppet "olagligt innehåll" i denna förordning definieras så vitt som möjligt och även omfatta information om olagligt innehåll, olagliga produkter, olagliga tjänster och olaglig verksamhet. Detta begrepp bör särskilt förstås som att det omfattar information, oavsett form, som enligt tillämplig lag antingen i sig är olaglig, såsom olaglig hatpropaganda, olagligt terrorisminnehåll eller olagligt diskriminerande innehåll, eller som rör olaglig verksamhet, såsom tillhandahållande av olagliga tjänster såsom inkvarteringstjänster på korttidsuthyrningsplattformar som inte är förenliga med EU:s lagstiftning eller nationell lagstiftning, inbegripet regional eller lokal lagstiftning, delning av bilder som visar sexuella övergrepp mot barn, olagligt utbyte av privata bilder utan samtycke, nätstalkning, försäljning av produkter som inte uppfyller kraven eller förfalskade produkter, försäljning av produkter eller tillhandahållande av tjänster som inte är förenliga med konsumentskyddslagstiftningen, otillåten användning av upphovsrättsskyddat material eller verksamhet som innebär överträdelser av konsumentskyddslagstiftningen eller tillhandahållande av tjänster som allvarligt kan skada minderåriga personers fysiska, psykiska eller moraliska utveckling, däribland överträdelser av lagstiftningen om audiovisuella medier. I detta avseende saknar det betydelse huruvida informationens eller verksamhetens olaglighet följer av unionsrätten eller av nationell rätt som är förenlig med unionsrätten och den berörda lagstiftningens exakta innehåll och karaktär.</p>

Motivering

Olagliga tjänster som inte är förenliga med EU:s eller nationell/regional/lokal lagstiftning bör specificeras.

Ändringsrekommendation 4

COM(2020) 825 final – del 1

Nytt skäl efter skäl 12

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<p><i>Jakten på tekniska lösningar baserade på digital infrastruktur under covid-19-pandemin har ytterligare förvärrat glappet i informationsasymmetrin mellan grindvakter och företagsanvändare samt slutanvändare. När det gäller beredskapen inför framtida kriser bör man även ta hänsyn till de lärdomar som dragits avseende avhängigheten av digital infrastruktur och tekniska lösningar. Den digitala motståndskraften i Europa måste erkännas och stärkas och gemensamma insatser måste göras för att genomföra den.</i></p>

Motivering

Digital motståndskraft bör i högre grad erkännas som ett grundläggande värde och de lokala och regionala myndigheterna skulle mycket väl kunna arbeta för detta. Ändringsförslaget bygger på hänvisningen till den pågående covid-19-pandemin och preciserar formuleringen avseende beredskap.

Ändringsrekommendation 5

COM(2020) 825 final – del 1

Skäl 13

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Med tanke på de berörda tjänsternas särskilda egenskaper och det motsvarande behovet av att göra leverantörerna av dessa tjänster föremål för vissa specifika skyldigheter är det nödvändigt att, inom den bredare kategorin av värdtjänstleverantörer enligt definitionen i denna förordning, särskilja underkategorin onlineplattformar. Onlineplattformar, såsom sociala nätverk eller e-marknadsplatser, bör definieras som värdtjänstleverantörer som inte bara lagrar information som tillhandahålls av tjänstemottagarna på deras begäran, utan även sprider denna information till allmänheten, återigen på deras begäran. För att undvika att ålägga alltför omfattande skyldigheter bör dock värdtjänstleverantörer inte betraktas som onlineplattformar om spridningen till allmänheten enbart är en extrafunktion av mindre betydelse som är underordnad extrafunktion till en annan tjänst och om denna extrafunktion av objektiva tekniska skäl inte kan användas utan den andra, huvudsakliga tjänsten, och integreringen av extrafunktionen inte är ett sätt att kringgå tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning som gäller onlineplattformar. Till exempel skulle kommentarsavsnittet i en nättidning kunna utgöra en sådan funktion, om det står klart att den är en extrafunktion till den huvudsakliga tjänst som utgörs av utgivningen av nyheter under förläggarens redaktionella ansvar.</p>	<p>Med tanke på de berörda tjänsternas särskilda egenskaper och det motsvarande behovet av att göra leverantörerna av dessa tjänster föremål för vissa specifika skyldigheter är det nödvändigt att, inom den bredare kategorin av värdtjänstleverantörer enligt definitionen i denna förordning, särskilja underkategorin onlineplattformar. Onlineplattformar, såsom sociala nätverk, plattformar för informationsdelning eller e-marknadsplatser, bör definieras som värdtjänstleverantörer som inte bara lagrar information som tillhandahålls av tjänstemottagarna på deras begäran, utan även sprider denna information till allmänheten, återigen på deras begäran. För att undvika att ålägga alltför omfattande skyldigheter bör dock värdtjänstleverantörer inte betraktas som onlineplattformar om spridningen till allmänheten enbart är en extrafunktion av mindre betydelse som är underordnad extrafunktion till en annan tjänst och om denna extrafunktion av objektiva tekniska skäl inte kan användas utan den andra, huvudsakliga tjänsten, och integreringen av extrafunktionen inte är ett sätt att kringgå tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning som gäller onlineplattformar. Till exempel skulle kommentarsavsnittet i en nättidning kunna utgöra en sådan funktion, om det står klart att den är en extrafunktion till den huvudsakliga tjänst som utgörs av utgivningen av nyheter under förläggarens redaktionella ansvar.</p>

Ändringsrekommendation 6

COM(2020) 825 final – del 1

Nytt skäl efter skäl 13

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<p><i>Medlemsstater får, på relevanta förvaltningsnivåer och där så är lämpligt beroende på respektive fördelning av rättsliga befogenheter, begära att leverantörer av förmedlingstjänster tillhandahåller information. Rättsliga eller administrativa myndigheters rätt att begära information enligt artikel 9 i denna förordning är förenlig med förordning (EU) 2016/679.</i></p>

Ändringsrekommendation 7

COM(2020) 825 final – del 1

Nytt skäl efter skäl 38

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<p><i>Eftersom målet med denna förordning är att säkerställa en säker, förutsägbar och tillförlitlig onlinemiljö bör den underliggande principen att "det som är olagligt utanför internet är även olagligt på internet" tillämpas.</i></p>

Motivering

Principen att "det som är olagligt utanför internet är även olagligt på internet" är central för att reglera onlinetjänster och bör uttryckligen nämnas i förslaget.

Ändringsrekommendation 8

COM(2020) 825 final – del 1

Skäl 50

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>För att säkerställa en effektiv och adekvat tillämpning av denna skyldighet utan att det medför några oproportionerliga bördor bör de onlineplattformar som omfattas göra rimliga ansträngningar för att kontrollera tillförlitligheten hos den information som tillhandahålls av de berörda näringsidkarna, särskilt genom att använda fritt tillgängliga officiella onlinedatabaser och onlinegränssnitt, såsom nationella handelsregister och systemet för utbyte av information om mervärdesskatt⁴⁵, eller genom att begära att de berörda näringsidkarna tillhandahåller tillförlitliga styrkande handlingar, såsom kopior av identitetshandlingar, bestyrkta bankkontoutdrag, företagscertifikat och handelsregisterintyg. För att uppfylla denna skyldighet får de också använda andra källor som är tillgängliga för användning på distans och som erbjuder en liknande grad av tillförlitlighet. De onlineplattformar som omfattas bör dock inte vara skyldiga att genomföra onödigt utförliga eller kostsamma undersökningar online eller utföra kontroller på plats. Det bör inte heller antas att de onlineplattformar som har gjort de rimliga ansträngningar som krävs enligt denna förordning garanterar att informationen till konsumenter eller andra berörda parter är tillförlitlig. Sådana onlineplattformar bör också utforma och organisera sitt onlinegränssnitt på ett sätt som gör det möjligt för näringsidkare att fullgöra sina skyldigheter enligt unionsrätten, särskilt de krav som anges i artiklarna 6 och 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU⁴⁶, artikel 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG⁴⁷ och artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG⁴⁸.</p>	<p>För att säkerställa en effektiv och adekvat tillämpning av denna skyldighet utan att det medför några oproportionerliga bördor bör de onlineplattformar som omfattas göra rimliga ansträngningar för att kontrollera tillförlitligheten hos den information som tillhandahålls av de berörda näringsidkarna, särskilt genom att använda fritt tillgängliga officiella onlinedatabaser och onlinegränssnitt, såsom nationella handelsregister och systemet för utbyte av information om mervärdesskatt⁴⁵, eller genom att begära att de berörda näringsidkarna tillhandahåller tillförlitliga styrkande handlingar, såsom kopior av identitetshandlingar, bestyrkta bankkontoutdrag, företagscertifikat och handelsregisterintyg. För att uppfylla denna skyldighet får de också använda andra källor som är tillgängliga för användning på distans och som erbjuder en liknande grad av tillförlitlighet. Sådana onlineplattformar bör också utforma och organisera sitt onlinegränssnitt på ett sätt som gör det möjligt för näringsidkare att fullgöra sina skyldigheter enligt unionsrätten, särskilt de krav som anges i artiklarna 6 och 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU⁴⁶, artikel 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG⁴⁷ och artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG⁴⁸.</p>

Motivering

Begreppet "onödigt utförliga eller kostsamma undersökningar online" är för vagt för en rättsligt bindande text. Det bör heller inte antydast att onlineplattformar inte behöver göra alla tänkbara ansträngningar för att kontrollera tillförlitligheten hos den information som näringsidkarna tillhandahåller.

Ändringsrekommendation 9

COM(2020) 825 final – del 1

Skäl 72

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Uppgiften att säkerställa adekvat tillsyn och efterlevnad av de skyldigheter som fastställs i denna förordning bör i princip tilldelas medlemsstaterna. För detta ändamål bör de utse minst en myndighet med uppgift att tillämpa och kontrollera efterlevnaden av denna förordning. Medlemsstaterna bör dock kunna anförtro mer än en behörig myndighet särskilda uppgifter och befogenheter för tillsyn eller efterlevnadskontroll när det gäller tillämpningen av denna förordning, till exempel för specifika sektorer, såsom tillsynsmyndigheter för elektronisk kommunikation, tillsynsmyndigheter för medier eller konsumentskyddsmyndigheter, som återspeglar deras nationella konstitutionella, organisatoriska och administrativa struktur.</p>	<p>Uppgiften att säkerställa adekvat tillsyn och efterlevnad av de skyldigheter som fastställs i denna förordning bör i princip tilldelas medlemsstaterna. För detta ändamål bör de utse minst en myndighet med uppgift att tillämpa och kontrollera efterlevnaden av denna förordning. Medlemsstaterna bör dock kunna anförtro mer än en behörig myndighet särskilda uppgifter och befogenheter för tillsyn eller efterlevnadskontroll när det gäller tillämpningen av denna förordning, till exempel för specifika sektorer, såsom tillsynsmyndigheter för elektronisk kommunikation, tillsynsmyndigheter för medier eller konsumentskyddsmyndigheter, som återspeglar deras nationella konstitutionella, organisatoriska och administrativa struktur. Lokala och regionala myndigheter bör anförtros uppgifter för tillsyn eller efterlevnadskontroll när medlemsstaterna anser att detta är lämpligt, och medlemsstaterna bör tillhandahålla de resurser som är nödvändiga för att bedriva den föreslagna verksamheten.</p>

Motivering

Lokala och regionala myndigheter bör inkluderas och få information om efterlevnadskontroll och tillsyn.

Det är dock också nödvändigt att tillhandahålla de resurser som krävs för att bedriva denna verksamhet.

Ändringsrekommendation 10

COM(2020) 825 final – del 1

Skäl 76

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>I avsaknad av ett allmänt krav på att leverantörer av förmedlingstjänster måste säkerställa sin fysiska närvaro inom en medlemsstats territorium, finns det ett behov av att klargöra vilken medlemsstats jurisdiktion dessa leverantörer omfattas av med avseende på de nationella behöriga myndigheternas tillämpning av bestämmelserna i kapitlen III och IV. En tjänsteleverantör bör omfattas av jurisdiktionen i den medlemsstat där dess huvudsakliga verksamhetsställe är beläget, dvs. där leverantören har sitt huvudkontor eller sitt säte där de huvudsakliga finansiella funktionerna och den operativa ledningen utövas. När det gäller leverantörer som inte har något verksamhetsställe i unionen men som erbjuder tjänster i unionen och därför omfattas av denna förordning, bör den medlemsstat där dessa leverantörer har utsett sin rättsliga företrädare ha jurisdiktion, med beaktande av funktionen som rättslig företrädare enligt denna förordning. För att denna förordning ska kunna tillämpas effektivt bör dock alla medlemsstater ha jurisdiktion i fråga om tjänsteleverantörer som inte har utsett en</p>	<p>I avsaknad av ett allmänt krav på att leverantörer av förmedlingstjänster måste säkerställa sin fysiska närvaro inom en medlemsstats territorium, finns det ett behov av att klargöra vilken medlemsstats jurisdiktion dessa leverantörer omfattas av med avseende på de nationella behöriga myndigheternas tillämpning av bestämmelserna i kapitlen III och IV. En tjänsteleverantör bör omfattas av jurisdiktionen i den medlemsstat där dess huvudsakliga verksamhetsställe är beläget, dvs. där leverantören har sitt huvudkontor eller sitt säte där de huvudsakliga finansiella funktionerna och den operativa ledningen utövas. När det gäller leverantörer som inte har något verksamhetsställe i unionen men som erbjuder tjänster i unionen och därför omfattas av denna förordning, bör den medlemsstat där dessa leverantörer har utsett sin rättsliga företrädare ha jurisdiktion, med beaktande av funktionen som rättslig företrädare enligt denna förordning. För att denna förordning ska kunna tillämpas effektivt bör dock alla medlemsstater ha jurisdiktion i fråga om tjänsteleverantörer som inte har utsett en</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>rättslig företrädare, förutsatt att principen <i>ne bis in idem</i> respekteras. I detta syfte bör varje medlemsstat som utövar jurisdiktion i fråga om sådana leverantörer utan onödigt dröjsmål informera alla andra medlemsstater om de åtgärder som de har vidtagit vid utövandet av denna jurisdiktion.</p>	<p>rättslig företrädare, förutsatt att principen <i>ne bis in idem</i> respekteras. I detta syfte bör varje medlemsstat som utövar jurisdiktion i fråga om sådana leverantörer utan onödigt dröjsmål informera alla andra medlemsstater samt lokala och regionala myndigheter, när så är lämpligt, om de åtgärder som de har vidtagit vid utövandet av denna jurisdiktion.</p>

Motivering

Lokala och regionala myndigheter bör informeras om de åtgärder som berör tjänster som tillhandahålls inom deras territorium.

Ändringsrekommendation 11

COM(2020) 825 final – del 1

Skäl 88

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>För att säkerställa en konsekvent tillämpning av denna förordning är det nödvändigt att inrätta en oberoende rådgivande grupp på unionsnivå, som bör stödja kommissionen och bidra till samordningen av de åtgärder som utförs av samordnarna för digitala tjänster. Denna rådgivande grupp, som kallas europeiska nämnden för digitala tjänster (nedan kallad nämnden), bör bestå av samordnarna för digitala tjänster, utan att det påverkar möjligheten för samordnarna för digitala tjänster att bjuda in till sina möten eller utse tillfälliga delegater från andra behöriga myndigheter som anförtrotts särskilda uppgifter enligt denna förordning, om detta krävs enligt deras nationella fördelning av uppgifter och befogenheter. Om flera deltagare från en medlemsstat deltar bör rösträtten begränsas till en företrädare per medlemsstat.</p>	<p>För att säkerställa en konsekvent tillämpning av denna förordning är det nödvändigt att inrätta en oberoende rådgivande grupp på unionsnivå, som bör stödja kommissionen och bidra till samordningen av de åtgärder som utförs av samordnarna för digitala tjänster. Denna rådgivande grupp, som kallas europeiska nämnden för digitala tjänster (nedan kallad nämnden), bör bestå av samordnarna för digitala tjänster, utan att det påverkar möjligheten för samordnarna för digitala tjänster att bjuda in till sina möten eller utse tillfälliga delegater från andra behöriga myndigheter som anförtrotts särskilda uppgifter enligt denna förordning, om detta krävs enligt deras nationella fördelning av uppgifter och befogenheter. Om flera deltagare från en medlemsstat deltar bör rösträtten begränsas till en företrädare per medlemsstat. Den europeiska nämnden för digitala tjänster bör bestå av personer med de kvalifikationer som krävs för dessa arbetsuppgifter och ha en könsbalanserad sammansättning.</p>

Ändringsrekommendation 12

COM(2020) 825 final – del 1

Artikel 2r (nytt led)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<p><i>tvingande hänsyn till allmänintresset: i synnerhet den tvingande hänsyn som domstolen i sin rättspraxis bedömt som sådan på grund av allmänintresset, t.ex. följande: allmän ordning, allmän säkerhet, skydd för människors liv och hälsa, folkhälsa, bibehållen ekonomisk jämvikt i det sociala trygghetssystemet, konsumentskydd och skydd av såväl tjänstemottagare som arbetstagare, skydd av ungdomar, rättvisa handelstransaktioner, bedrägeribekämpning, skydd av miljö och stadsmiljö, djurhälsa, immateriella rättigheter, bevarande av det historiska, kulturella och konstnärliga kulturarvet, socialpolitiska och kulturpolitiska mål, bostäder, främjande av kultur, forskning och vetenskap, säkerställande av mediepluralism samt jämställdhet.</i></p>

Motivering

Begreppet "tvingande hänsyn till allmänintresset" måste definieras och bör utgöra en integrerad del av denna förordning. Jämställdhet och andra aspekter bör ingå i detta.

Ändringsrekommendation 13

COM(2020) 825 final – del 1

Artikel 2s (nytt led)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<p><i>behörig myndighet: de behöriga myndigheter på nationell, regional eller lokal nivå som utsetts i enlighet med relevant lagstiftning på nationell nivå och som ansvarar för verkställandet av denna förordning och skyddet av legitima intressen, inbegripet bekämpningen av olagligt innehåll på nätet. En medlemsstat kan även utse flera behöriga myndigheter.</i></p>

Motivering

Begreppet "behörig myndighet" bör inkluderas bland definitionerna i artikel 2, eftersom artikel 38.1 bara anger ansvarsområdena för samordnarna för digitala tjänster.

Ändringsrekommendation 14

COM(2020) 825 final – del 1

Artikel 5.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Vid tillhandahållandet av en av informationssamhällets tjänster som utgörs av lagring av information som tillhandahållits av en tjänstemottagare ska tjänsteleverantören inte vara ansvarig för information som lagrats på tjänstemottagarens begäran, under förutsättning att tjänsteleverantören</p>	<p>Vid tillhandahållandet av en av informationssamhällets tjänster som utgörs av lagring av information som tillhandahållits av en tjänstemottagare ska tjänsteleverantören inte vara ansvarig för information som lagrats på tjänstemottagarens begäran, under förutsättning att tjänsteleverantören</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>(a) inte hade kännedom om förekomsten av olaglig verksamhet eller olagligt innehåll och, beträffande skadeståndsanspråk, inte var medveten om fakta eller omständigheter som gjort förekomsten av den olagliga verksamheten eller det olagliga innehållet uppenbar, eller</p> <p>(b) så snart den fått sådan kännedom eller blivit medveten om detta handlat utan dröjsmål för att avlägsna det olagliga innehållet eller göra det oåtkomligt.</p>	<p>(a) inte hade kännedom om förekomsten av olaglig verksamhet eller olagligt innehåll och, beträffande skadeståndsanspråk, inte var medveten om fakta eller omständigheter som gjort förekomsten av den olagliga verksamheten eller det olagliga innehållet uppenbar, eller</p> <p>(b) så snart den fått sådan kännedom eller blivit medveten om detta handlat utan onödigt dröjsmål och under alla omständigheter senast inom 72 timmar för att avlägsna det olagliga innehållet eller göra det oåtkomligt.</p>

Motivering

Dröjsmålen måste specificeras och får inte förbli "obestämda". De föreslagna tidsfristerna motsvarar dem som fastställts i ett flertal nationella lagstiftningar. Den tyska lagen om verkställighet mot nätverk (NetzDG) föreskriver till och med en tidsfrist på endast 24 timmar för uppenbart olagligt innehåll.

Ändringsrekommendation 15

COM(2020) 825 final – del 1

Artikel 8.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Leverantörer av förmedlingstjänster ska, vid mottagandet av ett föreläggande att agera mot ett visst olagligt innehåll vilket utfärdats av den berörda nationella rättsliga eller administrativa myndigheter, på grundval av tillämplig unionslagstiftning eller nationell lagstiftning, i enlighet med unionsrätten, utan dröjsmål informera den myndighet som utfärdade detta föreläggande om vilken verkan det givits, med angivande av vilka specifika åtgärder som vidtagits och när detta skett.</p>	<p>Leverantörer av förmedlingstjänster ska, vid mottagandet av ett föreläggande att agera mot ett visst olagligt innehåll vilket utfärdats av den berörda nationella rättsliga eller administrativa myndigheter, på grundval av tillämplig unionslagstiftning eller nationell, regional eller lokal lagstiftning, och när så är lämpligt beroende på respektive fördelning av rättsliga befogenheter, i enlighet med unionsrätten, utan dröjsmål informera den myndighet som utfärdade detta föreläggande om vilken verkan det givits, med angivande av vilka specifika åtgärder som vidtagits och när detta skett.</p>

Motivering

Genom ändringen förtydligas begreppet "tillämplig lagstiftning".

Ändringsrekommendation 16

COM(2020) 825 final – del 1

Artikel 8.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Medlemsstaterna ska säkerställa att de förelägganden som avses i punkt 1 uppfyller följande villkor:</p> <p>(a) Föreläggandet omfattar följande:</p> <p>— En motivering som förklarar varför informationen utgör olagligt innehåll, med hänvisning till de specifika bestämmelser i unionslagstiftning eller nationell lagstiftning som överträds.</p>	<p>Medlemsstaterna ska säkerställa att de förelägganden som avses i punkt 1 uppfyller följande villkor:</p> <p>(a) Föreläggandet omfattar följande:</p> <p>— En motivering som förklarar varför informationen utgör olagligt innehåll, med hänvisning till de specifika bestämmelser i unionslagstiftning eller nationell lagstiftning som överträds.</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>— En eller flera exakta webbadresser (URL) och, när så är nödvändigt, ytterligare upplysningar som gör det möjligt att identifiera det berörda olagliga innehållet.</p> <p>— Information om de möjligheter till prövning som finns tillgängliga för tjänsteleverantören och den tjänstemottagare som tillhandahållit innehållet.</p> <p>(b) Föreläggandets territoriella tillämpningsområde, på grundval av de tillämpliga bestämmelserna i unionslagstiftning och nationell lagstiftning, inbegripet stadgan, och, i förekommande fall, allmänna principer i internationell rätt, går inte utöver vad som är strikt nödvändigt för att uppnå dess mål.</p> <p>(c) Föreläggandet är upprättat på det språk som deklarerats av leverantören och har sänts till den kontaktpunkt som utsetts av leverantören i enlighet med artikel 10.</p>	<p>— En eller flera exakta webbadresser (URL) och, när så är nödvändigt, ytterligare upplysningar som gör det möjligt att identifiera det berörda olagliga innehållet.</p> <p>— Information om de möjligheter till prövning som finns tillgängliga för tjänsteleverantören och den tjänstemottagare som tillhandahållit innehållet.</p> <p>(b) Föreläggandets territoriella tillämpningsområde, på grundval av de tillämpliga bestämmelserna i unionslagstiftning och nationell lagstiftning, inbegripet stadgan, och, i förekommande fall, allmänna principer i internationell rätt, går inte utöver vad som är strikt nödvändigt för att uppnå dess mål.</p> <p>(c) Föreläggandet är upprättat i entydiga ordalag och på ett språk som används i medlemsstaten samt på åtminstone ett av unionens officiella arbetspråk (engelska, franska, tyska) som deklarerats av leverantören och har sänts till den kontaktpunkt som utsetts av leverantören i enlighet med artikel 10.</p>

Motivering

Det nuvarande förslaget öppnar upp för oacceptabla sätt för tjänsteleverantörer att dra sig ur enbart genom att använda sig av ett kommersiellt ovanligt språk och utgör ett orimligt hinder för den verkställande myndigheten. Genom ändringsförslaget undanröjs denna risk genom att valet begränsas till minst ett av de tre officiella arbetsspråken.

Ändringsrekommendation 17

COM(2020) 825 final – del 1

Artikel 9

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>1. Leverantörer av förmedlingstjänster ska vid mottagandet av ett föreläggande om att tillhandahålla en specifik upplysning om en eller flera specifika individuella tjänstemottagare vilket utfärdats av de berörda nationella rättsliga eller administrativa myndigheterna på grundval av tillämplig unionslagstiftning eller nationell lagstiftning, i enlighet med unionslagstiftning, utan dröjsmål underrätta den myndighet som utfärdat föreläggandet om mottagandet av föreläggandet och den verkan som det givits.</p> <p>2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de förelägganden som avses i punkt 1 uppfyller följande villkor:</p> <p>(a) Föreläggandet omfattar följande:</p> <p>— En motivering som förklarar för vilket ändamål som informationen behövs och varför kravet på tillhandahållande av information är nödvändigt och proportionellt för att avgöra om mottagarna av förmedlingstjänsterna följer tillämpliga unionsbestämmelser eller nationella bestämmelser, om det inte är omöjligt att tillhandahålla en sådan motivering av skäl förbundna med förebyggande, förhindrande, utredning, avslöjande eller lagföring av brott.</p>	<p>1. Leverantörer av förmedlingstjänster ska vid mottagandet av ett föreläggande om att tillhandahålla en specifik upplysning om en eller flera specifika individuella tjänstemottagare vilket utfärdats av de berörda nationella rättsliga eller administrativa myndigheterna på grundval av tillämplig unionslagstiftning eller nationell lagstiftning, i enlighet med unionslagstiftning, utan dröjsmål underrätta den myndighet som utfärdat föreläggandet om mottagandet av föreläggandet och den verkan som det givits.</p> <p>2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de förelägganden som avses i punkt 1 uppfyller följande villkor:</p> <p>(a) Föreläggandet omfattar följande:</p> <p>— En motivering som förklarar för vilket ändamål som informationen behövs och varför kravet på tillhandahållande av information är nödvändigt och proportionellt för att avgöra om mottagarna av förmedlingstjänsterna följer tillämpliga unionsbestämmelser eller nationella bestämmelser, om det inte är omöjligt att tillhandahålla en sådan motivering av skäl förbundna med förebyggande, förhindrande, utredning, avslöjande eller lagföring av brott.</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>— Information om de möjligheter till prövning som finns tillgängliga för leverantören och för mottagaren av den berörda tjänsten.</p> <p>(b) Föreläggandet ålägger endast leverantören att tillhandahålla information som redan samlats in för syften förbundna med tillhandahållandet av tjänsten och som är inom leverantörens kontroll.</p> <p>(c) Föreläggandet är upprättat på det språk som deklarerats av leverantören och har sänts till den kontaktpunkt som utsetts av den leverantören i enlighet med artikel 10.</p> <p>3. Samordnaren för digitala tjänster i medlemsstaten för den nationella rättsliga eller administrativa myndighet som utfärdat föreläggandet ska, utan onödigt dröjsmål, sända en kopia av det föreläggande som avses i punkt 1 till alla samordnare för digitala tjänster via det system som upprättas i enlighet med artikel 67.</p> <p>4. De villkor och krav som fastställs i denna artikel ska inte påverka tillämpningen av krav enligt nationella straffrättsliga bestämmelser i enlighet med unionslagstiftningen.</p>	<p>— Information om de möjligheter till prövning som finns tillgängliga för leverantören och för mottagaren av den berörda tjänsten.</p> <p>(b) Föreläggandet ålägger endast leverantören att tillhandahålla information som redan samlats in för syften förbundna med tillhandahållandet av tjänsten och som är inom leverantörens kontroll.</p> <p>(c) Föreläggandet är upprättat på det språk som deklarerats av leverantören och har sänts till den kontaktpunkt som utsetts av den leverantören i enlighet med artikel 10.</p> <p>3. Samordnaren för digitala tjänster i medlemsstaten för den nationella rättsliga eller administrativa myndighet som utfärdat föreläggandet ska, utan onödigt dröjsmål, sända en kopia av det föreläggande som avses i punkt 1 till alla samordnare för digitala tjänster via det system som upprättas i enlighet med artikel 67.</p> <p>4. De villkor och krav som fastställs i denna artikel ska inte påverka tillämpningen av krav enligt nationella straffrättsliga bestämmelser i enlighet med unionslagstiftningen.</p> <p>5. Medlemsstaterna får fastställa skyldigheter för leverantörer av förmedlingstjänster att informera behöriga nationella, regionala eller lokala myndigheter om information som tjänstemottagare tillhandahåller eller skyldigheter att på de behöriga myndigheternas begäran lämna information till dem som gör det möjligt att identifiera de tjänstemottagare med vilka de ingått lagringsavtal.</p>

Motivering

Rättsakten om digitala tjänster bör klargöra att medlemsstaterna har rätt att införa skyldigheter för plattformar att tillhandahålla information till myndigheterna (nationella, regionala och lokala) så att mottagarna kan identifieras i motiverade fall.

Ändringsrekommendation 18

COM(2020) 825 final

Artikel 10.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Leverantörer av förmedlingstjänster ska offentliggöra den information som behövs för att enkelt identifiera och kommunicera med deras enda kontaktpunkter.</p>	<p>Leverantörer av förmedlingstjänster ska utan onödigt dröjsmål offentliggöra den information som behövs för att enkelt identifiera och kommunicera med deras enda kontaktpunkter.</p>

Motivering

Förtydligande av skälet till korrekt verkställande.

Ändringsrekommendation 19

COM(2020) 825 final

Artikel 12.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>1. Leverantörer av förmedlingstjänster ska i sina allmänna villkor ha med information om eventuella begränsningar de tillämpar på användningen av deras tjänster när det gäller den information som tillhandahålls av tjänstemottagarna. Denna information ska omfatta uppgifter om alla policyer, förfaranden, åtgärder och verktyg som används i innehållsmodereringssyfte, inbegripet algoritmbaserat beslutsfattande och mänsklig granskning. Den ska vara formulerad i klara och entydiga ordalag och finnas allmänt tillgänglig i ett användarvänligt format,</p>	<p>1. Leverantörer av förmedlingstjänster ska i sina allmänna villkor ha med information om eventuella begränsningar de tillämpar på användningen av deras tjänster när det gäller den information som tillhandahålls av tjänstemottagarna. Denna information ska omfatta uppgifter om alla policyer, förfaranden, åtgärder och verktyg som används i innehållsmodereringssyfte, inbegripet algoritmbaserat beslutsfattande och mänsklig granskning. Den ska vara formulerad i klara och entydiga ordalag och finnas allmänt tillgänglig i ett användarvänligt format,</p> <p><i>Detta inbegriper åtgärder för att garantera att en tjänstemottagare obehindrat kan säga upp abonnemanget på förmedlingstjänster. I praktiken får varken tecknande eller uppsägning av abonnemang vara mer krävande för en tjänstemottagare.</i></p>

Motivering

Det bör vara lika enkelt att sluta abonnera på en central plattform som att börja abonnera på den. Information om uppsägningsförfarandet bör också vara allmänt tillgänglig i ett lättillgängligt format.

Ändringsrekommendation 20

COM(2020) 825 final – del 1

Artikel 14.5

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Leverantören ska också utan dröjsmål underrätta den individen eller enheten om sitt beslut avseende den information som anmälan avser och tillhandahålla information om möjligheterna till prövning av beslutet.</p>	<p>Leverantören ska också utan dröjsmål och under alla omständigheter senast inom fem arbetsdagar underrätta den individen eller enheten om sitt beslut avseende den information som anmälan avser och tillhandahålla information om möjligheterna till prövning av beslutet.</p>

Motivering

En tydlig tidsram ska upprättas för en obligatorisk reaktion på anmälningar enligt artikel 14.

Ändringsrekommendation 21

COM(2020) 825 final – del 1

Artikel 19.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Onlineplattformarna ska vidta de tekniska och organisatoriska åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de anmälningar som inkommer från betrodda anmälare via de mekanismer som avses i artikel 14 prioriteras för behandling och beslut utan dröjsmål.	Onlineplattformarna ska vidta de tekniska och organisatoriska åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de anmälningar som inkommer från betrodda anmälare via de mekanismer som avses i artikel 14 prioriteras för behandling och beslut utan dröjsmål, och under alla omständigheter senast inom 48 timmar.

Motivering

En snäv tidsram för obligatoriska reaktioner på anmälningar enligt artikel 19 är avgörande för att onlineplattformar ska kunna säkerställa en hög efterlevnadsgrad.

Ändringsrekommendation 22

COM(2020) 825 final – del 1

Artikel 22

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>1. Om en onlineplattform gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare ska den säkerställa att näringsidkarna endast kan använda dess tjänster för att främja meddelanden eller erbjuda produkter eller tjänster till konsumenter som är lokaliserade i unionen om onlineplattformen, innan näringsidkarna använder dess tjänster, har erhållit följande information:</p> <p>(a) Näringsidkarens namn, adress, telefonnummer och e-postadress.</p> <p>(b) En kopia av näringsidkarens identitetshandling eller annan elektronisk identifiering enligt artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014⁵⁰.</p> <p>(c) Näringsidkarens bankuppgifter, om näringsidkaren är en fysisk person.</p> <p>(d) Namn, adress, telefonnummer och e-postadress för den ekonomiska aktören i den mening som avses i artiklarna 3.13 och 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020⁵¹ eller varje annan relevant akt i unionslagstiftningen.</p> <p>(e) Om näringsidkaren är registrerad i ett handelsregister eller liknande offentligt register, det register i vilket näringsidkaren är registrerad och dennes registreringsnummer eller motsvarande identifieringsuppgifter i detta register.</p> <p>(f) En självcertifiering där näringsidkaren förbinder sig att endast erbjuda produkter eller tjänster som överensstämmer med tillämpliga bestämmelser i unionsrätten.</p>	<p>1. Om en onlineplattform gör det möjligt att ingå distansavtal med konsumenterna ska den säkerställa att den fysiska eller juridiska personen som erbjuder produkter eller tjänster via plattformen endast kan använda dess tjänster för att främja meddelanden eller erbjuda produkter eller tjänster till konsumenter som är lokaliserade i unionen om onlineplattformen, innan dess tjänster används, har erhållit följande information:</p> <p>(a) Mottagarens namn, adress, telefonnummer och e-postadress.</p> <p>(b) Om mottagaren är registrerad i ett offentligt register, registreringsnumret eller motsvarande identifiering i detta register.</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>2. Onlineplattformen ska, vid mottagandet av denna information, göra rimliga ansträngningar för att bedöma om den information som avses i punkt 1 a, d och e är tillförlitlig, genom att använda fritt tillgängliga officiella onlinedatabaser eller onlinegränssnitt som tillhandahålls av en medlemsstat eller av unionen, eller genom att begära att näringsidkaren tillhandahåller styrkande handlingar från tillförlitliga källor.</p> <p>3. Om en onlineplattform får indikationer på att någon del av den information enligt punkt 1 som erhållits från den berörda näringsidkaren är oriktig eller ofullständig ska den plattformen begära att näringsidkaren rättar den informationen i den utsträckning som är nödvändig för att säkerställa att all information är korrekt och fullständig, vilket ska ske utan dröjsmål eller inom den tidsfrist som fastställs i unionsrätten eller nationell lagstiftning. Om näringsidkaren underlåter att rätta eller komplettera informationen ska onlineplattformen tillfälligt avbryta tillhandahållandet av sina tjänster till näringsidkaren till dess att denna begäran uppfylls.</p> <p>4. Onlineplattformen ska lagra den information som erhållits i enlighet med punkterna 1 och 2 på ett säkert sätt under hela löptiden för dess avtalsförhållande med den berörda näringsidkaren. Den ska sedan radera informationen.</p>	<p>2. Om leverantören av produkter eller tjänster är en näringsidkare enligt unionsrätten ska onlineplattformen, utöver de skyldigheter som anges i punkt 1, säkerställa att näringsidkaren endast kan använda dess tjänster för att främja meddelanden eller erbjuda produkter eller tjänster till konsumenter som är lokaliserade i unionen om onlineplattformen, innan dess tjänster används, har erhållit följande information:</p> <p>(a) En kopia av näringsidkarens identitetshandling eller annan elektronisk identifiering enligt artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/201450.</p> <p>(b) Näringsidkarens bankuppgifter, om näringsidkaren är en fysisk person.</p> <p>(c) Namn, adress, telefonnummer och e-postadress för den ekonomiska aktören i den mening som avses i artiklarna 3.13 och 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 eller varje annan relevant akt i unionslagstiftningen.</p> <p>(d) Om näringsidkaren är registrerad i ett handelsregister eller liknande offentligt register, det register i vilket näringsidkaren är registrerad och dennes registreringsnummer eller motsvarande identifieringsuppgifter i detta register.</p> <p>(e) En självcertifiering där näringsidkaren förbinder sig att endast erbjuda produkter eller tjänster som överensstämmer med tillämpliga bestämmelser i unionsrätten.</p> <p>3. Onlineplattformen ska, vid mottagandet av denna information, göra sitt bästa för att bedöma om den information som avses i punkt 1 a och b och i punkt 2 c och d är tillförlitlig, genom att använda fritt tillgängliga officiella onlinedatabaser eller onlinegränssnitt som tillhandahålls av en medlemsstat eller av unionen, eller genom att begära att mottagaren tillhandahåller styrkande handlingar från tillförlitliga källor.</p> <p>4. Om en onlineplattform får indikationer på att någon del av den information enligt punkt 1 eller 2 som erhållits från den berörda mottagaren är oriktig eller ofullständig ska den plattformen begära att mottagaren rättar den informationen i den utsträckning som är nödvändig för att säkerställa att all information är korrekt och fullständig, vilket ska ske utan dröjsmål. Så länge mottagaren underlåter att rätta eller komplettera informationen ska onlineplattformen tillfälligt avbryta tillhandahållandet av sina tjänster till mottagaren till dess att denna begäran uppfylls.</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>5. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 ska plattformen endast röja informationen till tredje part när detta krävs i enlighet med den tillämpliga lagstiftningen, inbegripet de förelägganden som avses i artikel 9 och eventuella andra förelägganden som utfärdats av medlemsstaternas behöriga myndigheter eller kommissionen för utövandet av deras uppgifter inom ramen för denna förordning.</p> <p>6. Onlineplattformarna ska ge tjänstemottagarna tillgång till den information som avses i punkt 1 a, d, e och f, på ett tydligt, lättillgängligt och begripligt sätt.</p> <p>7. Onlineplattformen ska utforma och organisera sitt onlinegränssnitt på ett sådant sätt att näringsidkarna har möjlighet att uppfylla sina skyldigheter när det gäller förhandsinformation och produktsäkerhetsinformation i enlighet med tillämplig unionsrätt.</p>	<p>5. Onlineplattformen ska lagra den information som erhållits i enlighet med punkterna 1, 2 och 3 på ett säkert sätt under hela löptiden för dess avtalsförhållande med den berörda mottagaren. Den ska sedan radera informationen.</p> <p>6. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3 ska plattformen endast röja informationen till tredje part när detta krävs i enlighet med den tillämpliga lagstiftningen, inbegripet de förelägganden som avses i artikel 9 och eventuella andra förelägganden som utfärdats av medlemsstaternas behöriga myndigheter eller kommissionen för utövandet av deras uppgifter inom ramen för denna förordning.</p> <p>7. Onlineplattformarna ska ge tjänstemottagarna tillgång till den information som avses i punkt 1 a och b och i punkt 2 c, d och e, på ett tydligt, lättillgängligt och begripligt sätt.</p> <p>8. Onlineplattformen ska utforma och organisera sitt onlinegränssnitt på ett sådant sätt att mottagarna har möjlighet att uppfylla sina skyldigheter när det gäller förhandsinformation och produktsäkerhetsinformation i enlighet med tillämplig unionsrätt.</p>

Motivering

En betydande del av tjänsterna erbjuds av fysiska personer, inte yrkesutövare enligt definitionen av begreppet "näringsidkare". Dessa fysiska personer tenderar att inte respektera nationella eller lokala bestämmelser om exempelvis korttidsuthyrning och bedriver odeklarerad verksamhet som inte respekterar tillämplig lagstiftning.

Ändringsrekommendation 23

COM(2020) 825 final – del 1

Artikel 25.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 69 för att korrigera det genomsnittliga antalet tjänstemottagare per månad i unionen enligt punkt 1, om unionens befolkning ökar eller minskar med minst 5 % jämfört med dess befolkning 2020, eller, efter korrigering genom en delegerad akt, av dess befolkning det år då den senaste delegerade akten antogs. I sådana fall ska den justera antalet så att det motsvarar 10 % av unionens befolkning det år då den antar den delegerade akten, avrundat uppåt eller nedåt så att siffran kan uttryckas i miljoner.</p>	<p>Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 69 för att korrigera det genomsnittliga antalet tjänstemottagare per månad i unionen enligt punkt 1, om unionens befolkning ökar eller minskar med minst 5 % jämfört med dess befolkning 2020, eller, efter korrigering genom en delegerad akt, av dess befolkning det år då den senaste delegerade akten antogs. I sådana fall ska den justera antalet så att det motsvarar 7 % av unionens befolkning det år då den antar den delegerade akten, avrundat uppåt eller nedåt så att siffran kan uttryckas i miljoner.</p>

Motivering

Rättsakten om digitala tjänster bör eftersträva snävare gränser för mycket stora onlineplattformar.

Ändringsrekommendation 24

COM(2020) 825 final – del 1

Artikel 31.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
De mycket stora onlineplattformarna ska, på motiverad begäran från samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet eller kommissionen och inom en rimlig tidsperiod som anges i begäran, ge dessa åtkomst till de data som behövs för att övervaka och bedöma efterlevnaden av denna förordning. Samordnaren för digitala tjänster och kommissionen ska endast använda dessa data för de ändamålen.	De mycket stora onlineplattformarna ska, på motiverad begäran från samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet eller kommissionen och inom en rimlig tidsperiod som anges i begäran, och under alla omständigheter senast inom 72 timmar , ge dessa åtkomst till de data som behövs för att övervaka och bedöma efterlevnaden av denna förordning. Samordnaren för digitala tjänster och kommissionen ska endast använda dessa data för de ändamålen.

Motivering

En snäv tidsfrist för obligatoriska reaktioner på begäran av samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet är avgörande för att säkerställa en hög efterlevnadsgrad.

Ändringsrekommendation 25

COM(2020) 825 final – del 1

Artikel 41.1 a

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
När det behövs för utförandet av deras uppgifter ska samordnarna för digitala tjänster ha minst följande undersökningsbefogenheter när det gäller agerandet av leverantörer av förmedlingstjänster som omfattas deras medlemsstats jurisdiktion. (a) Befogenhet att ålägga dessa leverantörer, och andra personer som agerar för ändamål som rör deras närings-, företags-, hantverks- eller yrkesverksamhet och som rimligen kan ha kännedom om information om en misstänkt överträdelse av denna förordning, inklusive organisationer som utför sådana revisioner som avses i artiklarna 28 och 50.3, att tillhandahålla denna information inom en rimlig tidsperiod.	När det behövs för utförandet av deras uppgifter ska samordnarna för digitala tjänster ha minst följande undersökningsbefogenheter när det gäller agerandet av leverantörer av förmedlingstjänster som omfattas deras medlemsstats jurisdiktion. (a) Befogenhet att ålägga dessa leverantörer, och andra personer som agerar för ändamål som rör deras närings-, företags-, hantverks- eller yrkesverksamhet och som rimligen kan ha kännedom om information om en misstänkt överträdelse av denna förordning, inklusive organisationer som utför sådana revisioner som avses i artiklarna 28 och 50.3, att tillhandahålla denna information inom en rimlig tidsperiod och under alla omständigheter senast inom 72 timmar .

Motivering

Om man inför specifika obligatoriska tidsramar får man garanterat en snabbare reaktion från leverantören, vilket begränsar skadan.

Ändringsrekommendation 26

COM(2020) 825 final – del 1

Artikel 45.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Om en samordnare för digitala tjänster har skäl att misstänka att en leverantör av en förmedlingstjänst som inte omfattas av den berörda medlemsstatens jurisdiktion har överträtt bestämmelserna i denna förordning, ska den begära att samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet bedömer ärendet och vidtar de undersöknings- och efterlevnadsåtgärder som är nödvändiga för att säkerställa efterlevnaden av denna förordning.	Om en samordnare för digitala tjänster har skäl att misstänka att en leverantör av en förmedlingstjänst som inte omfattas av den berörda medlemsstatens jurisdiktion har överträtt bestämmelserna i denna förordning, ska den begära att samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet bedömer ärendet och vidtar de undersöknings- och efterlevnadsåtgärder som är nödvändiga för att säkerställa efterlevnaden av denna förordning.

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Om nämnden har skäl att misstänka att en leverantör av förmedlingstjänster har överträtt bestämmelserna i denna förordning på ett sätt som innebär att minst tre medlemsstater berörs, får den rekommendera att samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet ska bedöma ärendet och vidta de undersöknings- och verkställighetsåtgärder som är nödvändiga för att säkerställa efterlevnaden av denna förordning.</p>	<p>Om nämnden har skäl att misstänka att en leverantör av förmedlingstjänster har överträtt bestämmelserna i denna förordning på ett sätt som innebär att minst tre medlemsstater berörs, ska den begära att samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet ska bedöma ärendet och vidta de undersöknings- och verkställighetsåtgärder som är nödvändiga för att säkerställa efterlevnaden av denna förordning.</p>

Motivering

Nämnden bör inte rekommendera utan begära att samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet ska bedöma ärendet och vidta de undersöknings- och verkställighetsåtgärder som är nödvändiga för att säkerställa efterlevnaden av denna förordning.

Ändringsrekommendation 27

COM(2020) 825 final – del 1

Artikel 45.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>I en begäran eller rekommendation enligt punkt 1 ska minst följande anges:</p> <p>(a) Kontaktpunkten för den berörda leverantören av förmedlingstjänster enligt artikel 10.</p> <p>(b) En redogörelse för relevanta fakta, berörda bestämmelser i denna förordning och skälen till att den samordnare för digitala tjänster som sände begäran, eller nämnden, misstänker att leverantören överträtt bestämmelserna i denna förordning.</p> <p>(c) All annan information som den samordnare för digitala tjänster som sände begäran, eller nämnden, anser relevant, när så är lämpligt även information som den samlat in på eget initiativ eller förslag till särskilda undersöknings- eller efterlevnadsåtgärder att vidta, inbegripet interimistiska åtgärder.</p>	<p>I en begäran enligt punkt 1 ska minst följande anges:</p> <p>(a) Kontaktpunkten för den berörda leverantören av förmedlingstjänster enligt artikel 10.</p> <p>(b) En redogörelse för relevanta fakta, berörda bestämmelser i denna förordning och skälen till att den samordnare för digitala tjänster som sände begäran, eller nämnden, misstänker att leverantören överträtt bestämmelserna i denna förordning.</p> <p>(c) All annan information som den samordnare för digitala tjänster som sände begäran, eller nämnden, anser relevant, när så är lämpligt även information som den samlat in på eget initiativ eller förslag till särskilda undersöknings- eller efterlevnadsåtgärder att vidta, inbegripet interimistiska åtgärder.</p>

Motivering

Detta bör inte bara vara en rekommendation utan en begäran.

Ändringsrekommendation 28

COM(2020) 825 final – del 1

Artikel 46.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Om en samordnare för digitala tjänster i etableringslandet har skäl att misstänka att en mycket stor onlineplattform har överträtt bestämmelser i denna förordning, får den begära att kommissionen vidtar de undersöknings- och verkställighetsåtgärder som är nödvändiga för att säkerställa efterlevnaden av denna förordning i enlighet med avsnitt 3. En sådan begäran ska innehålla all den information som anges i artikel 45.2 med angivande av skälen bakom begäran om att kommissionen ska ingripa.</p>	<p>Om en samordnare för digitala tjänster i etableringslandet eller samordnarna för digitala tjänster i minst tre medlemsstater har skäl att misstänka att en mycket stor onlineplattform har överträtt bestämmelser i denna förordning, får de begära att kommissionen vidtar de undersöknings- och verkställighetsåtgärder som är nödvändiga för att säkerställa efterlevnaden av denna förordning i enlighet med avsnitt 3. En sådan begäran ska innehålla all den information som anges i artikel 45.2 med angivande av skälen bakom begäran om att kommissionen ska ingripa.</p>

Motivering

Denna förordning bör eftersträva att ge samordnare för digitala tjänster verktyg för att agera tillsammans om det finns skäl att misstänka att en mycket stor onlineplattform har brutit mot den.

Ändringsrekommendation 29

COM(2020) 842 final – del 1

Nytt skäl efter skäl 1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<p>Det råder inget tvivel om att den europeiska marknaden under många år har dominerats av grindvaksplattformar som tillhandahållit centrala plattformstjänster. Samtidigt som det inte är konkurrenshämmande i sig att bygga upp en framgångsrik verksamhet måste alltför stor marknadsstyrka och potentiellt missbruk avhjälpas.</p>

Motivering

Det finns inget konkurrenshämmande i sig med att bygga upp en framgångsrik verksamhet, vilket många plattformar är exempel på. Samtidigt bör den övergripande relevansen och konsekvenserna av datastyrda affärsmodeller understrykas, och informationsasymmetrier mellan grindvakter och slutanvändare och företagsanvändare bör nämnas, eftersom detta till stor del är skälet till att förslaget ansågs vara nödvändigt.

Ändringsrekommendation 30

COM(2020) 842 final – del 1

Skäl 9

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>En fragmentering av den inre marknaden kan endast effektivt undvikas, om medlemsstaterna hindras från att tillämpa särskilda nationella regler för de typer av företag och tjänster som omfattas av den här förordningen. Eftersom denna förordning syftar till att komplettera kontrollen av efterlevnaden av konkurrensrätten, bör det samtidigt anges att denna förordning inte påverkar tillämpningen av artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget, motsvarande nationella konkurrensregler och andra nationella konkurrensregler om ensidigt agerande som grundar sig på en individuell bedömning av marknadspositioner och marknadsbeteende, inbegripet dess sannolika effekter och det förbjudna beteendets exakta omfattning, och som ger företagen möjlighet att framföra argument rörande effektivitet och sakliga skäl för beteendet i fråga. Tillämpningen av de sistnämnda reglerna bör dock inte påverka grindvakternas skyldigheter enligt denna förordning och en enhetlig och effektiv tillämpning av dem på den inre marknaden.</p>	<p>Det finns inget i denna förordning som hindrar medlemsstaterna från att införa samma, striktare eller andra slags skyldigheter för företag i syfte att eftersträva legitima allmänintressen, i överensstämmelse med unionsrätten. Sådana legitima allmänintressen kan bland annat vara att skydda konsumenterna, bekämpa illojal konkurrens och skydda mediefrihet och mediepluralism. I synnerhet finns det inget i denna förordning som hindrar medlemsstaterna från att eftersträva sådana legitima intressen genom att införa skyldigheter för de företag som har status som grindvakt i den mening som avses i denna förordning liksom för andra företag. Eftersom denna förordning syftar till att komplettera kontrollen av efterlevnaden av konkurrensrätten, bör det anges att denna förordning inte påverkar tillämpningen av artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget, motsvarande nationella konkurrensregler och andra nationella konkurrensregler om ensidigt agerande som grundar sig på en individuell bedömning av marknadspositioner och marknadsbeteende, inbegripet dess sannolika effekter och det förbjudna beteendets exakta omfattning, och som ger företagen möjlighet att framföra argument rörande effektivitet och sakliga skäl för beteendet i fråga.</p>

Ändringsrekommendation 31

COM(2020) 842 final – del 1

Skäl 11

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Denna förordning bör också komplettera, utan att påverka tillämpningen av, de bestämmelser som följer av andra unionsrättsakter som reglerar vissa aspekter av tillhandahållande av tjänster som omfattas av denna förordning, särskilt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2019/1150 ⁽¹⁾, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) xx/xx/EU [rättsakt om digitala tjänster] ⁽²⁾, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2016/679 ⁽³⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/790 ⁽⁴⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 ⁽⁵⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU ⁽⁶⁾ samt nationella bestämmelser som syftar till att genomdriva eller, i förekommande fall, genomföra den unionslagstiftningen.</p> <p>⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1150 av den 20 juni 2019 om främjande av rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av online-baserade förmedlingstjänster (EUT L 186, 11.7.2019, s. 57).</p> <p>⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) .../... – förslag om en inre marknad för digitala tjänster (rättsakten om digitala tjänster) och om ändring av direktiv 2000/31/EG.</p> <p>⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).</p> <p>⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/790 av den 17 april 2019 om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden och om ändring av direktiven 96/9/EG och 2001/29/ (EUT L 130, 17.5.2019, s. 92).</p> <p>⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35).</p> <p>⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktiv om audiovisuella medietjänster) (EUT L 95, 15.4.2010, s. 1).</p>	<p>Denna förordning bör också komplettera, utan att påverka tillämpningen av, de bestämmelser som följer av andra unionsrättsakter som reglerar vissa aspekter av tillhandahållande av tjänster som omfattas av denna förordning, särskilt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2019/1150, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) xx/xx/EU [rättsakt om digitala tjänster], Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2016/679, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/790, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU ⁽¹⁾ samt nationella bestämmelser som fastställs i enlighet med den unionslagstiftningen.</p> <p>⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktiv om audiovisuella medietjänster) (EUT L 95, 15.4.2010, s. 1).</p>

Ändringsrekommendation 32

COM(2020) 842 final – del 1

Skäl 13

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>I synnerhet har onlinebaserade förmedlingstjänster, sökmotorer, operativsystem, sociala nätverk, videodelningsplattformar, nummeroberoende interpersonella kommunikationstjänster, molnbaserade datortjänster och webbannonseringstjänster kapacitet att påverka ett stort antal slutanvändare och företag, vilket innebär en risk för otillbörliga affärsmetoder. De bör därför ingå i definitionen av centrala plattformstjänster och omfattas av denna förordning. Onlinebaserade förmedlingstjänster kan också vara verksamma på området finansiella tjänster, och kan förmedla eller användas för att tillhandahålla sådana tjänster som förtecknas på ett icke uttömmande sätt i bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535⁽¹⁾. Under vissa omständigheter bör begreppet slutanvändare omfatta användare som traditionellt betraktas som företagsanvändare, men som i en viss situation inte använder de centrala plattformstjänsterna för att tillhandahålla varor eller tjänster till andra slutanvändare, till exempel företag som är beroende av molnbaserade datortjänster för egna ändamål.</p> <p>⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EUT L 241, 17.9.2015, s. 1).</p>	<p>I synnerhet har onlinebaserade förmedlingstjänster, inbegripet näthandelsplatser, programvarubutiker, digitala röstassistenter och plattformar som använder röststyrd teknik och onlinebaserade förmedlingstjänster inom andra sektorer såsom mobilitet, transport eller energi, samt sökmotorer, operativsystem, webbläsare, sociala nätverk, videodelningsplattformar, nummeroberoende interpersonella kommunikationstjänster, molnbaserade datortjänster och webbannonseringstjänster kapacitet att påverka ett stort antal slutanvändare och företag, vilket innebär en risk för otillbörliga affärsmetoder. De bör därför ingå i definitionen av centrala plattformstjänster och omfattas av denna förordning. Onlinebaserade förmedlingstjänster kan också vara verksamma på området finansiella tjänster, och kan förmedla eller användas för att tillhandahålla sådana tjänster som förtecknas på ett icke uttömmande sätt i bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535⁽¹⁾. Under vissa omständigheter bör begreppet slutanvändare omfatta användare som traditionellt betraktas som företagsanvändare, men som i en viss situation inte använder de centrala plattformstjänsterna för att tillhandahålla varor eller tjänster till andra slutanvändare, till exempel företag som är beroende av molnbaserade datortjänster för egna ändamål.</p> <p>⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EUT L 241, 17.9.2015, s. 1).</p>

Ändringsrekommendation 33

COM(2020) 842 final – del 1

Skäl 43

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>En grindvakt kan under vissa omständigheter ha en dubbel roll som leverantör av centrala plattformstjänster, varigenom den tillhandahåller en central plattformstjänst till en företagsanvändare, samtidigt som den konkurrerar med samma företagsanvändare om tillhandahållandet av samma eller en liknande tjänst eller produkt till samma slutanvändare. Under dessa förhållanden kan en grindvakt utnyttja sin dubbla roll och använda data som genererats av företagsanvändarens transaktioner på den centrala plattformen för de tjänster som de själva erbjuder som liknar företagsanvändarnas. Detta kan till exempel vara fallet när en grindvakt tillhandahåller företagsanvändarna en e-marknadsplats eller appbutik och samtidigt erbjuder dem tjänster som onlineåterförsäljare eller leverantör av tillämpningsprogramvara. För att förhindra att grindvakter otillbörligt drar nytta av sin dubbla roll bör det säkerställas att de avstår från att använda aggregerade eller icke-aggregerade data, som kan inbegripa anonymiserade uppgifter och personuppgifter som inte är allmänt tillgängliga, för att erbjuda tjänster som liknar företagsanvändarnas. Denna skyldighet bör gälla för varje grindvakt som helhet, inbegripet men inte begränsat till dess affärsenhet som konkurrerar med en central plattformstjänsts företagsanvändare.</p>	<p>En grindvakt kan under vissa omständigheter ha en dubbel roll som leverantör av centrala plattformstjänster, varigenom den tillhandahåller en central plattformstjänst till en företagsanvändare, samtidigt som den konkurrerar med samma företagsanvändare om tillhandahållandet av samma eller en liknande tjänst eller produkt till samma slutanvändare. Under dessa förhållanden kan en grindvakt utnyttja sin dubbla roll och använda data som genererats av företagsanvändarens transaktioner på den centrala plattformen för de tjänster som de själva erbjuder som liknar företagsanvändarnas. Detta kan till exempel vara fallet när en grindvakt tillhandahåller företagsanvändarna en e-marknadsplats eller appbutik och samtidigt erbjuder dem tjänster som onlineåterförsäljare eller leverantör av tillämpningsprogramvara. För att förhindra att grindvakter otillbörligt drar nytta av sin dubbla roll bör det säkerställas att de avstår från att använda aggregerade eller icke-aggregerade data, som kan inbegripa anonymiserade uppgifter och personuppgifter, för att erbjuda tjänster som liknar företagsanvändarnas. Denna skyldighet bör gälla för varje grindvakt som helhet, inbegripet men inte begränsat till dess affärsenhet som konkurrerar med en central plattformstjänsts företagsanvändare.</p>

Motivering

Den definitionen skulle ge grindvakterna ett alldeles för stort handlingsutrymme.

Ändringsrekommendation 34

COM(2020) 842 final – del 1

Artikel 1.5

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Medlemsstaterna ska inte ålägga grindvakter ytterligare skyldigheter genom lagar och andra författningar i syfte att säkerställa öppna och rättvisa marknader. Detta påverkar inte tillämpningen av bestämmelser som syftar till att främja andra legitima allmänintressen, i överensstämmelse med unionsrätten. I synnerhet finns det inget i denna förordning som hindrar medlemsstaterna från att införa skyldigheter, som är förenliga med unionsrätten, för företag inbegripet leverantörer av centrala plattformstjänster, om dessa skyldigheter inte har något samband med de berörda företag som har status som grindvakt i den mening som avses i denna förordning, i syfte att skydda konsumenterna eller bekämpa illojal konkurrens.</p>	<p>Medlemsstaterna ska inte ålägga grindvakter ytterligare skyldigheter genom lagar och andra författningar i syfte att säkerställa öppna och rättvisa marknader. Detta påverkar inte tillämpningen av bestämmelser som syftar till att främja andra legitima allmänintressen, i överensstämmelse med unionsrätten. I synnerhet finns det inget i denna förordning som hindrar medlemsstaterna från att införa skyldigheter, som är förenliga med unionsrätten, för företag inbegripet leverantörer av centrala plattformstjänster, i syfte att skydda konsumenterna, bekämpa illojal konkurrens, främja mediepluralism eller eftersträva legitima intressen.</p>

Ändringsrekommendation 35

COM(2020) 842 final – del 1

Artikel 1.6

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Denna förordning påverkar inte tillämpningen av artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget. Den påverkar inte heller tillämpningen av nationella bestämmelser som förbjuder konkurrensbegränsande avtal, beslut av företagsammanslutningar, samordnade förfaranden och missbruk av dominerande ställning, nationella konkurrensregler som förbjuder andra former av ensidigt beteende i den mån de tillämpas på andra företag än grindvakter eller innebär att grindvakter åläggs ytterligare skyldigheter, rådets förordning (EG) nr 139/2004 ⁽¹⁾ och nationella bestämmelser om koncentrationskontroll, samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1150 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) .../... ⁽²⁾.</p> <p>⁽¹⁾ Rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer (nedan kallad EG:s koncentrationsförordning) (EUT L 24, 29.1.2004, s. 1).</p> <p>⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) .../... – förslag om en inre marknad för digitala tjänster (rättsakten om digitala tjänster) och om ändring av direktiv 2000/31/EG.</p>	<p>Denna förordning påverkar inte tillämpningen av artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget. Den ska inte heller påverka tillämpningen av nationella bestämmelser som förbjuder konkurrensbegränsande avtal, beslut av företagsammanslutningar, samordnade förfaranden och missbruk av dominerande ställning, nationella konkurrensregler som förbjuder andra former av ensidigt beteende; rådets förordning (EG) nr 139/2004 och nationella bestämmelser om koncentrationskontroll, samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1150 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) .../... I synnerhet finns det inget i denna förordning som hindrar medlemsstaterna från att införa skyldigheter för andra företag än grindvakter eller ytterligare skyldigheter för grindvakter.</p>

Ändringsrekommendation 36

COM(2020) 842 final – del 1

Artikel 1.7

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>De nationella myndigheterna får inte fatta beslut som strider mot ett beslut som kommissionen antagit enligt denna förordning. Kommissionen och medlemsstaterna ska ha ett nära samarbete och en nära samordning i sina verkställighetsåtgärder.</p>	<p>De nationella myndigheterna får inte fatta beslut som strider mot ett beslut som kommissionen antagit enligt denna förordning. Vad gäller verkställighetsåtgärder ska kommissionen och medlemsstaterna, som internt ska gå vidare på ett samordnat sätt med de berörda subnationella myndigheterna när så anses lämpligt, samarbeta tätt och nära samordnat.</p>

Motivering

De lokala och regionala myndigheternas roll bör betonas. Det finns särskilda plattformar, såsom de som hanterar inkvartering, som arbetar på by- och stadsnivå. Lokala och regionala myndigheter är beroende av stöd på nationell och europeisk nivå i relevanta verkställighetsåtgärder.

Ändringsrekommendation 37

COM(2020) 842 final – del 1

Artikel 2.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
central plattformstjänst: avser något av följande:	central plattformstjänst: avser något av följande:
a) Onlinebaserade förmedlingstjänster.	a) Onlinebaserade förmedlingstjänster.
b) Onlinebaserade sökmotorer.	b) Onlinebaserade sökmotorer.
c) Onlinebaserade sociala nätverkstjänster.	c) Onlinebaserade sociala nätverkstjänster.
d) Videodelningsplattformstjänster.	d) Videodelningsplattformstjänster.
e) Nummeroberoende interpersonella kommunikationstjänster.	e) Nummeroberoende interpersonella kommunikationstjänster.
f) Operativsystem.	f) Operativsystem.
g) Molntjänster.	g) Molntjänster.
h) Annonseringstjänster, inbegripet annonseringsnätverk, annonsutbyten och andra annonsförmedlingstjänster, som tillhandahålls av en leverantör av någon av de centrala plattformstjänster som förtecknas i leden a–g.	h) Annonseringstjänster, inbegripet annonseringsnätverk, annonsutbyten och andra annonsförmedlingstjänster, som tillhandahålls av en leverantör av någon av de centrala plattformstjänster som förtecknas i leden a–g.
	i) Webbläsare.

Ändringsrekommendation 38

COM(2020) 842 final – del 1

Artikel 2.24 (ny)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<i>webbläsare: en klientprogramvara som körs mot en webbserver eller annan internetserver och som gör det möjligt för en användare att navigera på webben för att komma åt och visa data eller interagera med innehåll på servrar som är anslutna till detta nätverk, inklusive fristående webbläsare och webbläsare som är integrerade eller inbäddade i programvara eller liknande.</i>

Ändringsrekommendation 39

COM(2020) 842 final – del 1

Artikel 3.8

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Grindvakten ska uppfylla de skyldigheter som fastställs i artiklarna 5 och 6 inom sex månader efter det att en central plattformstjänst har tagits upp i förteckningen i enlighet med punkt 7 i denna artikel.	Grindvakten ska uppfylla de skyldigheter som fastställs i artiklarna 5 och 6 snarast möjligt och under alla omständigheter senast tre månader efter det att en central plattformstjänst har tagits upp i förteckningen i enlighet med punkt 7 i denna artikel.

Ändringsrekommendation 40

COM(2020) 842 final – del 1

Artikel 4.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Kommissionen ska regelbundet, och minst vartannat år, kontrollera om de betecknade grindvakterna fortsätter att uppfylla kraven i artikel 3.1 eller om nya leverantörer av centrala plattformstjänster uppfyller dessa krav. Vid den regelbundna översynen ska det också undersökas om grindvaktens förteckning över berörda centrala plattformstjänster behöver justeras.	Kommissionen ska regelbundet, och minst vartannat år, kontrollera om de betecknade grindvakterna fortsätter att uppfylla kraven i artikel 3.1. Kommissionen ska även regelbundet, och minst var tolfte månad, undersöka om nya leverantörer av centrala plattformstjänster, oavsett etableringsland , uppfyller dessa krav. Vid den regelbundna översynen ska det också undersökas om grindvaktens förteckning över berörda centrala plattformstjänster behöver justeras.

Motivering

Periodisk undersökning anses nödvändig eftersom marknaden utvecklas snabbt.

Ändringsrekommendation 41

COM(2020) 842 final – del 1

Artikel 4.3

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Kommissionen ska fortlöpande offentliggöra och uppdatera förteckningen över grindvakter och förteckningen över de centrala plattformstjänster för vilka grindvakterna måste uppfylla de skyldigheter som föreskrivs i artiklarna 5 och 6.	Kommissionen ska fortlöpande offentliggöra och uppdatera förteckningen över grindvakter och förteckningen över de centrala plattformstjänster för vilka grindvakterna måste uppfylla de skyldigheter som föreskrivs i artiklarna 5 och 6. Kommissionen bör offentliggöra en årlig rapport om resultaten av sin övervakningsverksamhet och lägga fram den för Europaparlamentet och Europeiska unionens råd.

Motivering

För att säkerställa en hög grad av insyn i kontrollen av efterlevnaden av förordningen skulle denna årliga rapport kunna innehålla slutsatser, beslut och resultat från undersökningar som utförts av kommissionen, å ena sidan, och information som lämnats av grindvakten, å den andra.

Ändringsrekommendation 42

COM(2020) 842 final – del 1

Artikel 5 b

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
(b) göra det möjligt för företagsanvändare att tillhandahålla slutanvändare samma produkter eller tjänster via onlinebaserade förmedlingstjänster från tredje part till priser eller villkor som skiljer sig från dem som erbjuds via grindvakternas onlinebaserade förmedlingstjänster,	(b) göra det möjligt för företagsanvändare att tillhandahålla slutanvändare samma produkter eller tjänster via onlinebaserade förmedlingstjänster och närstående tjänster från tredje part till priser eller villkor som skiljer sig från dem som erbjuds via grindvakternas onlinebaserade förmedlingstjänster och närstående tjänster ,

Motivering

För att inkludera närstående tjänster.

Ändringsrekommendation 43

COM(2020) 842 final – del 1

Artikel 5h (nytt led)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<i>till sin natur anses vara en leverantör av central infrastruktur och får därför inte neka företag och slutanvändare tillgång till tjänster. Om ett företag eller en slutanvändare nekas tillgång till en central plattformstjänst som tillhandahålls av en grindvakt får användaren överklaga. I detta syfte bör den rådgivande kommittén för digitala marknader, som föreskrivs i artikel 32 i denna förordning, fungera som en gemensam kontaktpunkt.</i>

Motivering

Behovet av en gemensam kontaktpunkt bör anges.

Ändringsrekommendation 44

COM(2020) 842 final – del 1

Artikel 6.1 l) (nytt led)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<i>för att säkerställa ett kontinuerligt, standardiserat och automatiserat informationsflöde, garantera att grindvakternas applikationsprogrammeringsgränssnitt är kompatibla med förvaltnings- och tillsynsmyndigheternas proprietära system, och avstå från att ge upphov till ytterligare administrativ börda genom att skapa en API-miljö som inte tillåter effektivt samarbete och efterlevnad i den mening som avses i denna förordning.</i>

Motivering

För att de administrativa uppgifterna ska kunna fullgöras på ett effektivt sätt är medlemsstaterna beroende av att adekvata uppgifter lämnas av grindvakterna. Därför är det viktigt att grindvakterna tillhandahåller de tekniska medlen för att säkerställa interoperabilitet mellan sina gränssnitt och medlemsstaternas myndigheters respektive proprietära system för att säkerställa ett kontinuerligt, automatiserat och standardiserat informationsflöde för ett effektivt samarbete.

Ändringsrekommendation 45

COM(2020) 842 final – del 1

Artikel 7.8 (ny)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<i>För att säkerställa att grindvakternas skyldigheter fullgörs ska den inrättade rådgivande kommittén för digitala marknader utgöra en gemensam kontaktpunkt som bör uppmuntras att inbegripa de nationella arbetsmarknadsparterna i sina förfaranden.</i>

Motivering

För att inrätta en gemensam kontaktpunkt som inbegriper de nationella arbetsmarknadsparterna.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Inledning

1. Europeiska regionkommittén välkomnar kommissionens förslag om rättsakten om digitala tjänster och rättsakten om digitala marknader, som syftar till att införa harmoniserade och övergripande regler för att modernisera EU-lagstiftningen om digitala tjänster och onlineplattformar.
2. Kommittén anser att förslagen skapar en proportionerlig balans när det gäller att motverka marknadsmissbruk och marknadsmisslyckanden, främja lika villkor på den europeiska digitala inre marknaden och förhindra att såväl innovationen som en effektivt fungerande europeisk digital inre marknad kvävs.
3. ReK avråder från eventuella ändringar av förslagen som skulle kunna leda till tungrodd reglering som förhindrar innovation och skapar ytterligare regelbörda för företag. Kommittén understryker att endast ett välbalanserat och företagsvänligt regelverk kan hjälpa EU att fullt ut uppnå sitt mål när det gäller den digitala omställningen.
4. ReK anser att båda förslagen motverkar den rättsliga osäkerhet och administrativa börda som uppstår på grund av fragmenteringen av den nationella lagstiftning och EU-lagstiftning som reglerar digitala tjänster, inklusive rättspraxis på senare tid. En enhetlig och harmoniserad rättslig strategi, som ett grundkrav, underlättar lokala och regionala myndigheters förståelse och tillämpning av de övergripande regler som definierar ansvarsområden och skyldigheter för leverantörer av digitala tjänster och stärker den (digitala) inre marknaden.
5. Kommittén noterar den starka lokala och regionala dimensionen i båda förslagen. Digitala tjänster påverkar medborgarnas vardag och somliga av de sektorer där vissa plattformar är aktiva regleras på lokal och regional nivå, exempelvis när det gäller bostäder och turistlogi, stadstransporter och tillhandahållande av offentliga tjänster. Kommittén betonar behovet av en regleringsstrategi som möjliggör innovation, Europas konkurrenskraft och rättvis konkurrens.
6. ReK gläder sig över att förslagen också tar sig an många av de farhågor som kommittén tagit upp i sitt yttrande "En europeisk ram för regleringssvar på delningsekonomin" ⁽¹⁾.
7. Kommittén anser att affärsmodellerna för informationstjänster drivs av data och information, och är tidskänsliga. Vi efterlyser därför ett effektivt tillhandahållande av information om tillgången till data och avlägsnandet av olagligt innehåll, och anser att insynsvänlig övervakning och rapportering från kommissionens sida måste säkerställas.

⁽¹⁾ ReK:s yttrande "En europeisk ram för regleringssvar på delningsekonomin", föredragande: Peter Florianschütz (AT-PES). ECON-VI-048.

8. ReK uppmärksammar de möjligheter som onlineplattformar erbjuder för att främja offentlig kommunikation och tillhandahållande av information till medborgarna. Kommittén noterar att covid-19-pandemin ytterligare har ökat de lokala och regionala myndigheternas användning av onlineplattformar och att pandemin har visat att traditionella små och medelstora företag och uppstarts företag har kapacitet att utveckla banbrytande innovationer som svarar mot verkliga behov, inrätta nya arbetstillfällen och skapa synergieffekter.

9. ReK betonar att lika villkor inom den digitala sektorn är av största vikt, särskilt för små och medelstora företag som erbjuder sina produkter och tjänster på plattformar och vars marknadsföring och försäljning är beroende av digitala plattformar⁽²⁾. Kommittén välkomnar i detta sammanhang det planerade förbudet mot självföreträde.

Ansvar för olagligt innehåll och olagliga handlingar

10. Europeiska regionkommittén anser att den största utmaningen beträffande förslaget till en rättsakt om digitala tjänster ligger i att skydda de centrala principerna i e-handelsdirektivet, som har fungerat väl, och i synnerhet i att upprätthålla det allmänna koncept som ligger till grund för artiklarna 13 och 14, de nuvarande förfarandena för anmälan och åtgärder och behovet av att ta hänsyn till ny marknadsdynamik och marknadsmisslyckanden.

11. Kommittén noterar att förordningen endast definierar det formella förfarandet för hantering av olagligt innehåll och att det fortfarande är upp till medlemsstaterna att avgöra vad som utgör olagligt innehåll i den mening som avses i förordningen.

12. ReK gläder sig över att leverantörer av onlinetjänster som ett grundläggande krav för tillhandahållande av tjänster på den europeiska digitala inre marknaden kommer att hållas ansvariga för olagliga handlingar eller spridning av olagligt innehåll. Detta kommer att ske genom harmoniserade regler om undantag från ansvar och moderering av innehåll, tydlig rapportering, transparenskyldigheter och krav på tillbörlig aktsamhet för vissa förmedlingstjänster. Kommittén erinrar i detta sammanhang om plattformarnas storlek och omfattning, som avsevärt påverkar deras förmåga att vidta proaktiva åtgärder mot olagligt innehåll online.

13. När det gäller användarnas rätt till anonymitet påpekar ReK att denna fastställs i den allmänna dataskyddsförordningen⁽³⁾, men betonar samtidigt att principen att "det som är olagligt utanför internet är även olagligt på internet" bör ha företräde.

14. Kommittén gör i detta sammanhang åtskillnad mellan att vara fullständigt anonym och att vara helt oidentifierbar, och framhåller att blockkedjeteknik kan underlätta ett sådant tillvägagångssätt. ReK betonar att alla åtgärder för moderering av innehåll bör åtföljas av lämpliga skyddsåtgärder för att säkerställa att dessa metoder är proportionerliga.

Tillsyn och undersökning

15. ReK stöder införandet av algoritmbaserade kontroller och transparenskrav i händelse av problem mellan uppdragstagare, och bekräftar att dessa åtgärder avsevärt kan hjälpa lokala och regionala myndigheter, som kan upptäcka att onlinetjänster är verksamma inom deras territorium utan att följa relevanta lagar.

Kontroll av efterlevnad

16. Europeiska regionkommittén stöder förslaget om att kontrollen av efterlevnaden ska omfatta ett system som består av en europeisk nämnd för digitala tjänster, en samordnare för digitala tjänster och nationella samordnare för digitala tjänster, medan kommissionen intar en övervakningsroll. Detta kommer att ge stöd till de lokala och regionala myndigheter som har haft svårt att genomdriva lokal lagstiftning mot digitala tjänster som är baserade i andra EU-medlemsstater på grund av bristande resurser och kapacitet att väcka talan i en annan EU-medlemsstat.

17. ReK betonar behovet av att bygga upp ett effektivt samarbete mellan medlemsstaternas myndigheter för att inrätta samordnare för digitala tjänster, dela data och verkställa tillämpliga regler. Kommittén påpekar också att lokala och regionala myndigheter rapporterar till relevanta samordnare för digitala tjänster i andra medlemsstater och att de ska inbegripas i processen.

⁽²⁾ En undersökning som gjordes av Bundesnetzagentur (Tysklands federala nätverksbyrå för el, gas, telekommunikationer, post och järnväg) i oktober 2020 visar att små och medelstora företag är starkt beroende av onlineplattformar, särskilt för marknadsföring och försäljning. Bundesnetzagentur – Preliminära resultat – offentligt samråd om digitala plattformar

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG, EUT L 119, 4.5.2016, s. 1.

18. Kommittén är bekymrad över att samtidigt som förfaranden och förelägganden beträffande anmälan och åtgärder omfattas av kapitel II (artiklarna 8 och 9), omfattas jurisdiktionen av kapitel III, vilket ger upphov till potentiella rättsliga frågor om kontrollen av efterlevnaden av dessa bestämmelser. Vi är också oroade över att mekanismen för gränsöverskridande samarbete eventuellt inte är tillräcklig.

Tillgång till data

19. Kommittén erkänner vikten av datadelning för en effektiv efterlevnadskontroll på nationell och subnationell nivå och påpekar att tillgång till data är en avgörande faktor för de offentliga myndigheterna, särskilt på lokal och regional nivå. Det är omöjligt att kontrollera efterlevnaden av tillämpliga regler och upprätthålla kontrollmekanismer utan tillgång till relevanta data från plattformar som är verksamma i ett visst område. ReK påminner om sin nyligen framlagda ståndpunkt att inkonsekventa strategier riskerar att leda till ytterligare fragmentering och måste undvikas⁽⁴⁾.

20. ReK välkomnar införandet av relevanta krav på datadelning, med tanke på att frivillig självreglering inte har varit tillräckligt för att garantera tillgång till data för lokala och regionala myndigheter.

21. Kommittén uppmanar kommissionen att ge råd om en gemensam uppsättning standardkrav för driftskompatibiliteten hos myndigheternas proprietära system. Man bör överväga att inrätta gränssnitt för applikationsprogrammering.

22. Kommittén stöder bestämmelser om dataportabilitet och betonar att det inte bör vara mycket svårare att säga upp ett abonnemang på en tjänst än att teckna ett abonnemang på den.

Den lokala ekonomin

23. Europeiska regionkommittén betonar vikten av de föreslagna förordningarna för den lokala ekonomin, eftersom små och medelstora företag och uppstartsföretag kommer att gynnas av harmoniserade regler. Förordningarna utgör en ram inom vilken små och medelstora företag kan expandera på den inre marknaden. En enkät från Eurochambres för att belysa potentialen av att utöka verksamheten på den inre marknaden visar att små och medelstora företag är mer engagerade än någonsin i den digitala handeln, men siffrorna i Eurobarometerundersökningen från september 2020 visar att endast 4 % säljer sina varor online till konsumenter i andra medlemsstater⁽⁵⁾.

24. Kommittén gläder sig över att förslagen syftar till att främja en konkurrenskraftig, dynamisk och motståndskraftig bransch och innovation i Europa, och betonar relevansen för lokala och regionala myndigheter som stöder lokala aktörer genom finansierings- och stödmekanismer.

25. ReK hoppas att de nuvarande förslagen kommer att bli omvälvande vektorer för tjänster såsom inrättande av företag, avlämning av deklaration, deltagande i offentlig upphandling, elektroniskt id och digitala signaturer.

26. ReK noterar att många mindre aktörer är beroende av etablerade ekosystem av onlineplattformar för sina affärstransaktioner och att covid-19-pandemin ytterligare har ökat de mindre företagens beroende av etablerade ekosystem av onlineplattformar för att nå ut till företagsanvändare och konsumenter.

27. Kommittén uppmanar kommissionen att mer effektivt ta hänsyn till de olika graderna av digital omvandling på regional nivå i sina lagstiftningsförslag. I detta sammanhang behövs samarbete med relevanta institutioner och kunskapscentrum för att bidra till förståelsen av de svårigheter som ligger bakom drivkrafterna till förändring på nationell och regional nivå, i syfte att bygga stabila men flexibla innovativa strategier för digital omvandling. Dessa strategier kommer att minska de konstaterade skillnaderna mellan medlemsstater och regioner och klyftorna mellan avlägset belägna områden, landsbygdsområden, perifera områden och stadsområden.

28. När det gäller den ekonomiska återhämtningen i Europa anser kommittén att digital sammanhållning, i likhet med miljömässig och klimatrelaterad sammanhållning, är en viktig ytterligare dimension av det traditionella begreppet ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, som är förankrat i EU-fördraget, och efterlyser ett större erkännande av dessa som grundläggande värden mot bakgrund av övergången till mer hållbara ekonomiska modeller.

(4) ReK:s yttrande "En strategi för Europas digitala framtid och en strategi för data", föredragande: Mark Weinmeister (DE-EPP). ECON-VII-004.

(5) Flash Eurobarometer 486 som citeras av Eurochambres i dess allmänna rekommendationer till rättsakten om digitala tjänster av den 9 december 2020: Digital Services Act – EUROCHAMBRES RECOMMENDATIONS

29. Kommittén anser att en ”dubbel digital klyfta” på grund av brist på infrastruktur och it-kompetens måste förhindras. Där covid-19-pandemin har förvärrat skillnaderna finns det ett akut behov av att stödja kapacitetsuppbyggnad för medborgare och företag, särskilt traditionella små och medelstora företag, uppstarts företag och den offentliga sektorn.

Konsekvenser för journalistiken och medierna

30. Kommittén anser att man måste titta noggrannare på finansieringen av annonser i nyhetsinnehåll som man betalar för. Ändringar av lagstiftningen kan ha en stark inverkan på de bärkraftiga affärsmodellerna för nyhetsleverantörer som är framtidsinriktade, och därför efterlyser kommittén större fokus på mediepluralism.

31. ReK framhåller vikten av största möjliga tydlighet och sammanhållning i lagstiftningen, och för att undvika oavsiktliga konsekvenser betonar kommittén att rättsakten om digitala tjänster bör omfatta en övergripande ram som är särskilt relevant för sektorsspecifik lagstiftning, t.ex. upphovsrättsintrång, terrorisminnehåll, material med sexuella övergrepp mot barn, olaglig hatpropaganda och olagliga produkter. Kommittén anser att direktivet om upphovsrätt⁽⁶⁾, direktivet om audiovisuella medietjänster⁽⁷⁾ och den allmänna dataskyddsförordningen i princip bör betraktas som *lex specialis* i förhållande till rättsakten om digitala tjänster och rättsakten om digitala marknader.

32. ReK anser att man bör upprätthålla befogenheter på nationell eller subnationell nivå, beroende på respektive fördelning av rättsliga befogenheter, samt instrumenten med koppling till medie- och informationsmarknaderna, för att ta hänsyn till kulturella identiteter, skydda mångfalden, effektivt bekämpa hatpropaganda och motverka skadlig information såväl online som offline. De berörda myndigheterna i medlemsstaterna bör även fortsättningsvis ha rätt att behålla eller införa strängare lagar för att eftersträva legitima intressen.

Subsidiaritet

33. Europeiska regionkommittén anser att de båda förslagen, som grundar sig på artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, där det föreskrivs att åtgärder ska vidtas för att säkerställa den inre marknadens funktion, är förenliga med subsidiaritetsprincipen. För att förhindra fragmentering av den inre marknaden krävs harmoniserade villkor för gränsöverskridande tjänster och detta kan garanteras genom mekanismerna för samordnad tillsyn och samarbete om digitala tjänster mellan myndigheter på EU-nivå.

34. Kommittén anser att sådana åtgärder är till hjälp för att uppnå samstämmighet i hela EU och är tillräckliga för att tvinga leverantörer från tredjeländer att utse en rättslig företrädare för konsumentintressen inom EU, med utgångspunkt i den allmänna dataskyddsförordningen.

35. ReK betonar att EU:s lagstiftning alltid måste ta hänsyn till den primärrättsliga garanti för lokalt och regionalt självstyre som fastställs i artikel 4.2 i EU-fördraget.

Undantag från förslagen: Beskattning och arbetsvillkor

36. Europeiska regionkommittén betonar att lokal beskattning av digitala tjänster, till exempel turistskatter, inte tas upp direkt i de två förordningarna.

37. Kommittén anser att förslagen om rättsakten om digitala tjänster och rättsakten om digitala marknader också bör ses i ett vidare politiskt sammanhang. Detta inbegriper bland annat rättvis beskattning av den digitala ekonomin, till exempel genom uppdaterade beskattningsregler med beaktande av att digitaliserade företag och deras företagsmodeller kan bedriva affärsverksamhet i en jurisdiktion utan fysisk närvaro där. ReK påminner här om behovet av att erkänna den värdeskapande roll som slutanvändarna spelar för företagen. Kommittén ställer sig därför bakom Europaparlamentets uppmaning till kommissionen att senast i juni 2021 lägga fram förslag för att förtydliga och harmonisera beskattningen av den digitala affärsverksamheten för alla aktörer, även de som är etablerade utanför EU. En sådan reform bör ses och genomföras inom ett vidare internationellt ramverk, och i synnerhet inom G20:s/OECD:s inkluderande ramverk. ReK betonar vikten av stärkta lika villkor för leverantörer av traditionella tjänster och digitala tjänster i EU genom att se till att beskattningsreglerna är lämpade för dagens globala ekonomi och skyddar Europas konkurrenskraft och attraktionskraft för inkommande investeringar.

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/790 av den 17 april 2019 om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden och om ändring av direktiven 96/9/EG och 2001/29/EG (EUT L 130, 17.5.2019, s. 92).

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktiv om audiovisuella medietjänster) (EUT L 95, 15.4.2010, s. 1).

38. ReK noterar att kommissionen också förväntas lägga fram ett separat lagstiftningsförslag om arbetsvillkor för plattformsarbetare under 2021 och påpekar att kommittén har uttalat sig om de lokala och regionala utmaningarna och problemen på lagstiftningsområdet beträffande plattformarbete ⁽⁸⁾, särskilt de som uppkommit på grund av covid-19-pandemin ⁽⁹⁾.

39. Kommittén ser fram emot att samarbeta med kommissionen, Europaparlamentet och rådet för att ytterligare förbättra den europeiska ramen för regleringsåtgärder för onlinetjänster på ett sätt som utnyttjar potentialen för större europeisk innovation och för att få uppstarts företag att växa, expandera och blomstra, samtidigt som man sätter fokus på EU:s öppna och konkurrenskraftiga handel som alltid har främjat tillväxt.

Bryssel den 30 juni 2021.

Apostolos TZITZIKOSTAS
*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

⁽⁸⁾ ReK:s yttrande "Plattformarbete – lokala och regionala utmaningar på lagstiftningsområdet", föredragande: Dimitrios Birmpas. SEDEC-VI/051.

⁽⁹⁾ ReK:s yttrande "En strategi för Europas digitala framtid och en strategi för data", föredragande: Mark Weinmeister (DE-EPP). ECON-VII-004.

Yttrande från Europeiska regionkommittén om kritiska entiteters motståndskraft

(2021/C 440/14)

Föredragande:	Mario GUARENTE (ECR-IT), borgmästare, Potenza
Referensdokument:	Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kritiska entiteters motståndskraft COM(2020) 829 final

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Ändringsrekommendation 1

Artikel 3.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Strategin ska innehålla åtminstone följande delar:	Strategin ska innehålla åtminstone följande delar:
a) Strategiska mål och prioriteringar för att öka kritiska entiteters övergripande motståndskraft, med hänsyn till gränsöverskridande och sektorsöverskridande ömsesidiga beroendeförhållanden.	a) Strategiska mål och prioriteringar för att öka kritiska entiteters övergripande motståndskraft, med hänsyn till gränsöverskridande och sektorsöverskridande ömsesidiga beroendeförhållanden.
b) En styrningsram för att uppnå de strategiska målen och prioriteringarna, inklusive en beskrivning av rollerna och ansvarsområdena för de olika myndigheter, kritiska entiteter och andra parter som deltar i genomförandet av strategin.	b) En styrningsram för att uppnå de strategiska målen och prioriteringarna, inklusive en beskrivning av rollerna och ansvarsområdena för de olika myndigheter, kritiska entiteter och andra parter som deltar i genomförandet av strategin.
c) En beskrivning av de åtgärder som är nödvändiga för att stärka kritiska entiteters övergripande motståndskraft, inklusive en nationell riskbedömning, identifiering av kritiska entiteter och entiteter som är likvärdiga med kritiska entiteter, samt de åtgärder som har vidtagits för att stödja kritiska entiteter i enlighet med detta kapitel.	c) En beskrivning av de åtgärder som är nödvändiga för att stärka kritiska entiteters övergripande motståndskraft, inklusive en nationell riskbedömning, identifiering av kritiska entiteter och entiteter som är likvärdiga med kritiska entiteter, samt de åtgärder som har vidtagits för att stödja kritiska entiteter i enlighet med detta kapitel.
d) En politisk ram för förbättrat samarbete mellan de behöriga myndigheter som har utsetts i enlighet med artikel 8 i detta direktiv och i enlighet med [det andra direktivet om säkerhet i nätverks- och informationssystem] för att dela information om incidenter och cyberhot och utföra tillsynsuppgifter.	d) En politisk ram för förbättrat samarbete mellan de behöriga myndigheter som har utsetts i enlighet med artikel 8 i detta direktiv och i enlighet med [det andra direktivet om säkerhet i nätverks- och informationssystem] för att dela information om incidenter och cyberhot och utföra tillsynsuppgifter.
Strategin ska uppdateras när det är nödvändigt och minst vart fjärde år.	Strategin ska uppdateras när det är nödvändigt och minst vart fjärde år.
	e) Kommunikationsriktlinjer som balanserar kraven på sekretess och behovet av information om riskerna gentemot de regionala och lokala förvaltningarna och befolkningen.

Motivering

Kommunikation och information om katastrofrisker som kan påverka kritisk infrastruktur i ett visst område, gentemot både de lokala förvaltningarna och befolkningen, är ett viktigt verktyg för att öka kritiska entiteters motståndskraft, såsom också föreskrivs i prioritering 1 i Sendai-ramverket⁽¹⁾. Detta bör göras med särskild uppmärksamhet på kraven på sekretess beträffande kritisk information.

Ändringsrekommendation 2

Artikel 4.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>De behöriga myndigheter som har utsetts i enlighet med artikel 8 ska upprätta en förteckning över samhällsviktiga tjänster i de sektorer som avses i bilagan. De ska senast [tre år efter ikraftträdandet av detta direktiv] och därefter när så är nödvändigt och minst vart fjärde år göra en bedömning av alla relevanta risker som kan påverka tillhandahållandet av dessa samhällsviktiga tjänster i syfte att identifiera kritiska entiteter i enlighet med artikel 5.1 och bistå de kritiska entiteterna med att vidta åtgärder i enlighet med artikel 11.</p> <p>Riskbedömningen ska innehålla en redogörelse för alla relevanta naturliga risker och risker orsakade av människan, inbegripet olyckor, naturkatastrofer, hot mot folkhälsan, antagonistiska hot, inklusive terroristbrott i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541.</p>	<p>De behöriga myndigheter som har utsetts i enlighet med artikel 8 ska upprätta en förteckning över samhällsviktiga tjänster i de sektorer som avses i bilagan. De ska senast [tre år efter ikraftträdandet av detta direktiv] och därefter när så är nödvändigt och minst vart fjärde år göra en bedömning av alla relevanta risker som kan påverka tillhandahållandet av dessa samhällsviktiga tjänster i syfte att identifiera kritiska entiteter i enlighet med artikel 5.1 och bistå de kritiska entiteterna med att vidta åtgärder i enlighet med artikel 11.</p> <p>Riskbedömningen ska innehålla en redogörelse för alla relevanta naturliga risker och risker orsakade av människan, inbegripet olyckor, naturkatastrofer, hot mot folkhälsan, antagonistiska hot, inklusive terroristbrott i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541, med särskild uppmärksamhet på den befintliga fysiska infrastrukturens skick så att lämpliga program för upprustning eller ny infrastruktur kan fastställas.</p>

Motivering

Den befintliga fysiska infrastrukturens skick är en viktig del av de kritiska entiteternas nuvarande och framtida förmåga att förebygga och hantera eventuella incidenter och bör därför ingå i riskbedömningen och efterföljande program för upprustning eller ny infrastruktur.

Ändringsrekommendation 3

Artikel 6.1 c och e

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>När medlemsstaterna fastställer om en störande effekt som avses i artikel 5.2 c är betydande, ska de beakta följande kriterier:</p> <p>a) Antalet användare som är beroende av den tjänst som entiteten tillhandahåller.</p> <p>b) Beroendegraden avseende tjänsten hos andra sektorer som anges i bilagan.</p>	<p>När medlemsstaterna fastställer om en störande effekt som avses i artikel 5.2 c är betydande, ska de beakta följande kriterier:</p> <p>a) Antalet användare som är beroende av den tjänst som entiteten tillhandahåller.</p> <p>b) Beroendegraden avseende tjänsten hos andra sektorer som anges i bilagan.</p>

⁽¹⁾ <https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030>.

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
c) Vilka effekter incidenter skulle kunna ha på ekonomisk och samhällelig verksamhet, miljön eller den allmänna säkerheten, uttryckt i grad och varaktighet.	c) Vilka effekter incidenter skulle kunna ha på ekonomisk och samhällelig verksamhet, miljön eller den allmänna säkerheten, uttryckt i grad och varaktighet, i samråd med de lokala och regionala myndigheterna i relevanta fall.
d) Entitetens marknadsandel på marknaden för sådana tjänster.	d) Entitetens marknadsandel på marknaden för sådana tjänster.
e) Det geografiska område som skulle kunna påverkas av en incident, inbegripet eventuella gränsöverskridande konsekvenser.	e) Det geografiska område som skulle kunna påverkas av en incident, inbegripet eventuella gränsöverskridande konsekvenser, i samråd med de lokala och regionala myndigheterna i relevanta fall.
f) Entitetens betydelse för upprätthållandet av en tillräcklig nivå på tjänsten, med beaktande av tillgången till alternativa sätt för att tillhandahålla tjänsten.	f) Entitetens betydelse för upprätthållandet av en tillräcklig nivå på tjänsten, med beaktande av tillgången till alternativa sätt för att tillhandahålla tjänsten.

Motivering

De lokala och regionala myndigheterna kan bättre bedöma de lokala och regionala konsekvenserna av incidenter.

Ändringsrekommendation 4

Artikel 8.5

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Medlemsstaterna ska säkerställa att deras behöriga myndigheter i förekommande fall och i enlighet med unionsrätten och nationell rätt samråder och samarbetar med andra relevanta nationella myndigheter, särskilt de som ansvarar för civilskydd, brottsbekämpning och skydd av personuppgifter, samt med relevanta berörda parter, inbegripet kritiska entiteter.	Medlemsstaterna ska säkerställa att deras behöriga myndigheter i förekommande fall och i enlighet med unionsrätten och nationell rätt samråder och samarbetar med andra relevanta nationella – och i förekommande fall lokala och regionala – myndigheter, särskilt de som ansvarar för civilskydd, brottsbekämpning och skydd av personuppgifter, samt med relevanta berörda parter, inbegripet kritiska entiteter.

Motivering

Fördelningen av befogenheter kan variera mellan medlemsstaterna.

Ändringsrekommendation 5

Artikel 9.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Medlemsstaterna ska stödja kritiska entiteter för att öka deras motståndskraft. Stödet får innefatta utveckling av vägledningsmaterial och metoder, stöd till anordnande av övningar för att testa deras motståndskraft och tillhandahållande av utbildning för kritiska entiteters personal.	Medlemsstaterna ska stödja kritiska entiteter för att öka deras motståndskraft. Stödet får innefatta utveckling av vägledningsmaterial och metoder, stöd till anordnande av övningar för att testa deras motståndskraft och tillhandahållande av utbildning för kritiska entiteters personal samt främjande av kommunikations- och informationsverksamhet om relevanta risker gentemot de lokala förvaltningarna och befolkningen i potentiellt berörda områden.

Motivering

Kommunikation spelar en grundläggande roll för att stärka samhällenas motståndskraft.

Ändringsrekommendation 6

Artikel 16.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Gruppen för kritiska entiteters motståndskraft ska bestå av företrädare för medlemsstaterna och kommissionen. Gruppen för kritiska entiteters motståndskraft får bjuda in företrädare från berörda parter att dela i sitt arbete när detta är relevant för fullgörandet av gruppens arbetsuppgifter.	Gruppen för kritiska entiteters motståndskraft ska bestå av företrädare för medlemsstaterna och kommissionen samt en företrädare för Europeiska regionkommittén som observatör . Gruppen för kritiska entiteters motståndskraft får bjuda in företrädare från berörda parter att dela i sitt arbete när detta är relevant för fullgörandet av gruppens arbetsuppgifter.

Motivering

ReK kan bidra till arbetet i gruppen för kritiska entiteters motståndskraft genom att företräda de lokala och regionala myndigheternas intressen och bidra med sina egna erfarenheter och kunskaper som förvärvats på fältet.

Ändringsrekommendation 7

Artikel 16.3

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Gruppen för kritiska entiteters motståndskraft ska ha följande arbetsuppgifter:	Gruppen för kritiska entiteters motståndskraft ska ha följande arbetsuppgifter:
a) Stödja kommissionen med att bistå medlemsstaterna för att stärka deras kapacitet att bidra till att säkerställa kritiska entiteters motståndskraft i enlighet med detta direktiv.	a) Stödja kommissionen med att bistå medlemsstaterna för att stärka deras kapacitet att bidra till att säkerställa kritiska entiteters motståndskraft i enlighet med detta direktiv.
b) Utvärdera de strategier för kritiska entiteters motståndskraft som avses i artikel 3 och identifiera bästa praxis för sådana strategier.	b) Utvärdera de strategier för kritiska entiteters motståndskraft som avses i artikel 3 och identifiera bästa praxis för sådana strategier.
c) Underlätta utbyte av bästa praxis i fråga om medlemsstaternas identifiering av kritiska entiteter i enlighet med artikel 5, inbegripet i förhållande till gränsöverskridande beroenden och med avseende på risker och incidenter.	c) Underlätta utbyte av bästa praxis i fråga om medlemsstaternas identifiering av kritiska entiteter i enlighet med artikel 5, inbegripet i förhållande till gränsöverskridande beroenden och med avseende på risker och incidenter.
d) På begäran bidra till utarbetandet av de riktlinjer som avses i artikel 6.3 och eventuella delegerade akter och genomförandeakter för detta direktiv.	d) På begäran bidra till utarbetandet av de riktlinjer som avses i artikel 6.3 och eventuella delegerade akter och genomförandeakter för detta direktiv.
e) Årligen studera de sammanfattande rapporter som avses i artikel 8.3.	e) Årligen studera de sammanfattande rapporter som avses i artikel 8.3.
f) Utbyta bästa praxis om informationsutbyte angående incidentrapportering som avses i artikel 13.	f) Utbyta bästa praxis om informationsutbyte angående incidentrapportering som avses i artikel 13.
g) Analysera och utfärda råd om rapporterna från rådgivande uppdrag i enlighet med artikel 15.3.	g) Analysera och utfärda råd om rapporterna från rådgivande uppdrag i enlighet med artikel 15.3.
h) Utbyta information och bästa praxis om forskning och utveckling som rör kritiska entiteters motståndskraft i enlighet med detta direktiv.	h) Utbyta information och bästa praxis om forskning och utveckling som rör kritiska entiteters motståndskraft i enlighet med detta direktiv.

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
i) Vid behov utbyta information om frågor som rör kritiska entiteters motståndskraft med unionens berörda institutioner, organ och byråer.	i) Vid behov utbyta information om frågor som rör kritiska entiteters motståndskraft med unionens berörda institutioner, organ och byråer. j) Utbyta lokala och regionala erfarenheter och data som är användbara för utarbetandet av strategier för motståndskraft genom deltagande av lokala och regionala myndigheter.

Motivering

Att utbyta lokala och regionala erfarenheter och data skulle i hög grad bidra till utformningen och genomförandet av effektiva strategier för motståndskraft.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTENS STÅNDPUNKT

1. Europeiska regionkommittén välkomnar att tillämpningsområdet för förslaget till direktiv har utvidgats avsevärt till att omfatta sektorerna energi, transport, hälso- och sjukvård, dricksvatten, avloppsvatten, digital infrastruktur, offentlig förvaltning samt rymden.
2. Kommittén uppmanar kommissionen att överväga att ytterligare öka antalet sektorer som omfattas av direktivet till att även omfatta sektorn för distributionskedjor för basvaror, särskilt sektorn för produktion, bearbetning och distribution av livsmedel.
3. Med tanke på den särskilda komplexiteten hos sektorn för distributionskedjor betonar ReK behovet av att ytterligare behandla frågan genom att främja särskilda studier för att fastställa en tillförlitlig metodram för att bedöma och skydda dem.
4. Mot bakgrund av de dramatiska erfarenheterna av covid-19-pandemin hoppas ReK också att åtgärder kommer att vidtas för att stärka distributionskedjorna för basvaror genom att man diversifierar distributionsnätet och ökar antalet möjliga leverantörer i förhållande till hur viktiga de varor som ska distribueras är.
5. Även om den största delen av lagstiftningen på detta område fastställs på EU-nivå eller nationell nivå, har de lokala och regionala myndigheterna primära uppgifter och ansvarsområden för att skydda sitt territorium. De måste därför ha en särskild och viktig roll när det gäller att bidra till motståndskraften hos den kritiska infrastruktur som är belägen på deras territorium genom att dela med sig av sina kunskaper och erfarenheter.
6. Kommittén välkomnar omställningen från att skydda infrastruktur till att stärka motståndskraften hos de entiteter som driver den, men betonar att skyddet av tillgångarna eller infrastrukturen inte får försummas, med hänsyn till risken för fysiska skador i händelse av naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människan och deras potentiellt allvarliga konsekvenser, inte bara på nationell nivå utan även på lokal och regional eller gränsöverskridande nivå.
7. Kommittén framhåller de lokala och regionala myndigheternas mervärde i gränsöverskridande situationer, särskilt när det gäller att förstå riskerna och bedöma hur allvarliga incidenterna och de möjliga konsekvenserna är samt både sektoriella och territoriella ömsesidiga beroendeförhållanden.
8. ReK håller med om att i syfte att säkerställa en heltäckande strategi för kritiska entiteters motståndskraft bör varje medlemsstat ha en strategi som utarbetats i samarbete med de lokala och regionala myndigheterna och där det fastställs mål och politiska åtgärder som ska vidtas, på grundval av en bedömning av alla relevanta naturliga risker och risker orsakade av människan som kan påverka tillhandahållandet av samhällsviktiga tjänster, såsom olyckor, naturkatastrofer, hot mot folkhälsan och terroristattacker.
9. Medlemsstaterna bör enas om en gemensam tolkning av vad som avses med kritiska entiteter och hur de ska skyddas i syfte att fastställa de bästa sätten att öka kritiska entiteters motståndskraft, med tanke på den betydande inverkan på den inre marknadens funktionssätt.
10. Kommittén framhåller den särskilda situationen i de yttersta randområdena, vars särdrag gör dessa regioner särskilt sårbara och där det finns ett uppenbart behov av att säkerställa en motståndskraftig infrastruktur.

11. Kommissionen bör utarbeta lämpliga riktlinjer för att säkerställa en effektiv och enhetlig tillämpning av direktivet i alla medlemsstater genom att inrikta bedömningsverksamheten och eventuella efterföljande åtgärder på grundval av ett helhetsperspektiv där alla sektorsövergripande och gränsöverskridande ömsesidiga beroendeförhållanden beaktas för att på ett adekvat sätt öka motståndskraften, vilket inbegriper skydd, förebyggande av risker, driftskontinuitet och återhämtning.
12. Ett stärkt samarbete mellan regionerna, t.ex. genom Interreg-programmen eller Europeiska grupperingar för territoriellt samarbete (EGTS), för att öka kritiska entiteters motståndskraft, inbegripet fysisk infrastruktur, är avgörande för att förhindra att sådana tillgångar förstörs eller skadas, vilket skulle kunna få allvarliga gränsöverskridande konsekvenser.
13. Den subnationella nivån bör beaktas vid de nationella riskbedömningarna, eftersom även den fysiska placeringen av en kritisk entitets tillgångar kan avgöra inverkan och de potentiella konsekvenserna på fältet.
14. Kommittén instämmer i behovet av att stärka de identifierade kritiska entiteternas motståndskraft, men uttrycker oro över den tämligen betydande ekonomiska bördan som efterlevnaden av de skyldigheter som fastställs i förslaget till direktiv skulle kunna medföra.
15. Kommissionen bör vid behov tillhandahålla särskilt stöd inom befintliga program, inbegripet ekonomiskt stöd, för kritiska entiteter, särskilt offentliga sådana, för att främja antagandet av effektiva och snabba åtgärder.
16. Strategin för att stärka kritiska entiteters motståndskraft bör utarbetas på nationell nivå i samråd med den lokala och regionala nivån.
17. ReK håller med om att kritiska entiteter i händelse av en incident utan dröjsmål bör underrätta den behöriga myndigheten och lämna "all tillgänglig information som är nödvändig för att den behöriga myndigheten ska kunna förstå incidentens art, orsak och möjliga konsekvenser". Om det inte redan finns strukturer och samarbeten på nationell nivå för att hantera nödsituationer bör man inrätta nätverk och samarbeten på nationell nivå mellan relevanta myndigheter, inbegripet lokala och regionala myndigheter, och berörda sektorer för att hantera nödsituationer, med möjlighet till snabba insatser.
18. Varje medlemsstat har ansvaret för att skydda samhällsviktig infrastruktur och säkerställa motståndskraften hos kritiska entiteter på sitt territorium. Vi håller med om att kritiska entiteter av särskild europeisk betydelse, dvs. de som tillhandahåller samhällsviktiga tjänster till eller i mer än en tredjedel av medlemsstaterna, bör vara föremål för särskild tillsyn.
19. ReK betonar behovet av att stärka riskhanteringsstyrningen genom att främja samarbete över gränserna och mellan EU-medlemsstaterna.
20. Eftersom det redan finns olika strukturer och verktyg inom ramen för unionens civilskyddsmekanism och det europeiska referensnätverket för skydd av kritisk infrastruktur håller ReK med om att de bör beaktas även vid tillämpningen av det föreslagna direktivet.
21. Kommittén erkänner kommunikationens avgörande roll för att öka samhällenas motståndskraft och rekommenderar att man, i linje med målen i Sendai-ramverket, främjar och stöder kommunikations- och informationsinitiativ om katastrofrisker som kan påverka kritisk infrastruktur i ett visst område, gentemot både de lokala förvaltningarna och befolkningen.
22. Samordning, kommunikation och utbyte av bästa praxis mellan den nationella, regionala och lokala nivån och mellan medlemsstaterna kan främja ett effektivare samarbete vad gäller resurser, kunskap och synergier under hela krishanteringscykeln.

Bryssel den 1 juli 2021.

Apostolos TZITZIKOSTAS
*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén om reviderad förordning om transeuropeisk energinfrastruktur anpassad till den gröna och digitala omställningen

(2021/C 440/15)

Föredragande:	Robert Sorin NEGOIȚĂ (RO–PES), borgmästare, Bukarest 3
Referensdokument:	Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om riktlinjer för transeuropeisk energinfrastruktur och om upphävande av förordning (EU) nr 347/2013 COM(2020) 824 final

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Ändringsrekommendation 1

Skäl 1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>(1) I sitt meddelande av den 11 december 2019 med namnet "Den europeiska gröna given", har kommissionen fastställt en ny tillväxtstrategi som ska ställa om EU till ett rättvist och välmående samhälle med en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi där det 2050 inte längre förekommer några nettoutsläpp av växthusgaser och där den ekonomiska tillväxten har frikopplats från resursförbrukningen. Kommissionens meddelande om klimatmålsplanen med förslag om att höja ambitionsnivån så att utsläppen av växthusgaser minskar med åtminstone 55 % fram till 2030 – en ambition som godkändes av Europeiska rådet den 11 december 2020 – och dess underliggande konsekvensbedömning bekräftar att framtidens energimix kommer att skilja sig mycket från dagens energimix och understryker behovet av att se över och vid behov revidera energilagstiftningen. De nuvarande investeringarna i energinfrastruktur är klart otillräckliga för omvandlingen, och för att bygga framtidens energinfrastruktur. Detta innebär också att infrastruktur måste finnas på plats för att stödja den europeiska energiomställningen, inbegripet snabb elektrifiering, ökning av produktionen av förnybar el, ökad användning av förnybara och koldioxidsnåla gaser, integrering av energisystem och ökad användning av innovativa lösningar.</p>	<p>(1) I sitt meddelande av den 11 december 2019 med namnet "Den europeiska gröna given", har kommissionen fastställt en ny tillväxtstrategi som ska ställa om EU till ett rättvist och välmående samhälle med en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi där det 2050 inte längre förekommer några nettoutsläpp av växthusgaser och där den ekonomiska tillväxten har frikopplats från resursförbrukningen. Kommissionens meddelande om klimatmålsplanen med förslag om att höja ambitionsnivån så att utsläppen av växthusgaser minskar med åtminstone 55 % fram till 2030 – en ambition som godkändes av Europeiska rådet den 11 december 2020 – och dess underliggande konsekvensbedömning bekräftar att framtidens energimix kommer att skilja sig mycket från dagens energimix och understryker behovet av att se över och vid behov revidera primär- och sekundärlagstiftningen på energiområdet på europeisk, nationell och regional nivå. De nuvarande investeringarna i energinfrastruktur är klart otillräckliga för omvandlingen, och för att bygga framtidens energinfrastruktur, samtidigt som man tryggar en energiförsörjning som är anpassad till olika regioners specifika behov och potential. Detta innebär också att infrastruktur måste finnas på plats för att stödja den europeiska energiomställningen, inbegripet snabb elektrifiering, ökning av produktionen av förnybar el, ökad användning av förnybara och koldioxidsnåla gaser, utveckling av system för fjärrvärme och fjärrkyla, integrering av energisystem och ökad användning av innovativa lösningar för att skapa ett miljövänligt och hållbart samhälle med överkomliga priser samt för att förbättra levnadsvillkoren.</p>

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 2

Skäl 5

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>(5) Utvärderingen av förordning (EU) nr 347/2013 har tydligt visat att regelverket på ett effektivt sätt har förbättrat integrationen av medlemsstaternas nät, stimulerat energihandeln och därmed bidragit till unionens konkurrenskraft. Projekt av gemensamt intresse för el och gas har i hög grad bidragit till försörjningstryggheten. När det gäller gas är infrastrukturen nu väl sammankopplad och försörjningsresiliensen har förbättrats avsevärt sedan 2013. Regionalt samarbete i regionala grupper och genom gränsöverskridande kostnadsfördelning är en viktig faktor för projektgenomförandet. I många fall ledde dock inte den gränsöverskridande kostnadsfördelningen till att projektets finansieringsunderskott minskade som planerat. De flesta tillståndsförfarandena har förkortats, men i vissa fall är processen fortfarande lång. Det finansiella stödet från Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE) har varit en viktig faktor, eftersom bidrag till studier har hjälpt projekt att minska riskerna i ett tidigt utvecklingsskede, medan bidrag till bygg- och anläggningsarbeten har stött projekt för att ta itu med de största flaskhalsarna som inte kunde åtgärdas i tillräcklig utsträckning genom marknadsfinansiering.</p>	<p>(5) Utvärderingen av förordning (EU) nr 347/2013 har tydligt visat att regelverket på ett effektivt sätt har förbättrat integrationen av de flesta av medlemsstaternas nät, stimulerat energihandeln och därmed bidragit till unionens konkurrenskraft. Projekt av gemensamt intresse för el och gas har i hög grad bidragit till försörjningstryggheten. När det gäller gas är infrastrukturen nu väl sammankopplad i de flesta regioner och försörjningsresiliensen har förbättrats avsevärt sedan 2013. Det finns dock än i dag hela regioner som inte har kunnat förbättra sina gasnät, sin energitrygghet och sin resiliens i tillräcklig utsträckning. Det finns fortfarande projekt för gasdistribution som befinner sig i olika faser av genomförandet och som ännu inte har slutförts. Regionalt samarbete i regionala grupper och genom gränsöverskridande kostnadsfördelning är en viktig faktor för projektgenomförandet. I många fall ledde dock inte den gränsöverskridande kostnadsfördelningen till att projektets finansieringsunderskott minskade som planerat. De flesta tillståndsförfarandena har förkortats, men i vissa fall är processen fortfarande lång. Det finansiella stödet från Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE) har varit en viktig faktor, eftersom bidrag till studier har hjälpt projekt att minska riskerna i ett tidigt utvecklingsskede, medan bidrag till bygg- och anläggningsarbeten har stött projekt för att ta itu med de största flaskhalsarna som inte kunde åtgärdas i tillräcklig utsträckning genom marknadsfinansiering och som är ytterst viktiga för att garantera en säker och rättvis energiomställning.</p>

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 3

Skäl 11

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>(11) Försörjningstryggheten, som är en av de viktigaste drivkrafterna bakom förordning (EU) nr 347/2013, har förbättrats avsevärt genom projekt av gemensamt intresse. Dessutom förväntar sig kommissionen i sin konsekvensbedömning av klimatmålen att förbrukningen av naturgas ska minska kraftigt, eftersom en fortsatt oförändrad förbrukning inte är förenlig med koldioxidneutralitet. Å andra sidan kommer förbrukningen av biogas, förnybar och koldioxidsnål vätgas och syntetiska gasformiga bränslen att öka avsevärt fram till 2050. Därför behöver naturgasinfrastrukturen inte längre stöd genom TEN-E-politiken. Planeringen av energiinfrastrukturen bör återspegla detta föränderliga gaslandskap.</p>	<p>(11) Försörjningstryggheten, som är en av de viktigaste drivkrafterna bakom förordning (EU) nr 347/2013, har förbättrats avsevärt genom projekt av gemensamt intresse. Dessutom förväntar sig kommissionen i sin konsekvensbedömning av klimatmålen att förbrukningen av naturgas ska minska kraftigt, eftersom en fortsatt oförändrad förbrukning inte är förenlig med koldioxidneutralitet. Å andra sidan kommer förbrukningen av biogas, förnybar och koldioxidsnål vätgas och syntetiska gasformiga bränslen att öka avsevärt fram till 2050. Därför behöver den nya naturgasinfrastrukturen inte längre stöd genom TEN-E-politiken. Planeringen av energiinfrastrukturen bör återspegla detta föränderliga gaslandskap. I många EU-länder bidrar samtidigt naturgasprojekt till minskade koldioxidutsläpp genom att underlätta omställningen från fasta fossila bränslen. Översynen av EU-förordningen i fråga får inte inverka negativt på projekt som ännu inte fullbordats.</p>

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 4

Skäl 15

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>(15) Dessutom bör en ny infrastrukturkategori skapas för smarta gasnät för att stödja investeringar som integrerar förnybara och koldioxidsnåla gaser såsom biogas, biometan och vätgas i nätet och med hjälp av innovativ digital teknik bidrar till regleringen av ett mer komplext system.</p>	<p>(15) Dessutom bör en ny infrastrukturkategori skapas för smarta gasnät för att stödja investeringar som integrerar förnybara och koldioxidsnåla gaser såsom biogas, biometan och ren vätgas i nätet och med hjälp av innovativ digital teknik bidrar till regleringen av ett mer komplext system liksom tekniska och mekaniska lösningar för gaskvalitet och nätförvaltning som baseras på system för tillsynskontroll och datainsamling (Scada).</p>

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 5

Skäl 25

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>(25) Regionala grupper bör inrättas, med uppgift att föreslå och se över projekt av gemensamt intresse, så att det fastställs regionala förteckningar över projekt av gemensamt intresse. För att skapa bred samsyn bör de regionala grupperna sörja för ett nära samarbete mellan medlemsstater, nationella tillsynsmyndigheter, projektansvariga och berörda intressenter. Inom ramen för det samarbetet bör de nationella tillsynsmyndigheterna där det är nödvändigt bistå de regionala grupperna med rådgivning, bland annat om huruvida de föreslagna projekten kan genomföras ur lagstiftningssynvinkel och om den tidtabell som föreslagits för tillsynsmyndigheternas godkännande kan förväntas hålla.</p>	<p>(25) Regionala grupper bör inrättas, med uppgift att föreslå och se över projekt av gemensamt intresse, så att det fastställs regionala förteckningar över projekt av gemensamt intresse. För att skapa bred samsyn bör de regionala grupperna sörja för ett nära samarbete mellan medlemsstater, nationella tillsynsmyndigheter, lokala och regionala myndigheter, projektansvariga och berörda intressenter. Inom ramen för det samarbetet bör de nationella tillsynsmyndigheterna där det är nödvändigt bistå de regionala grupperna med rådgivning, bland annat om huruvida de föreslagna projekten kan genomföras ur lagstiftningssynvinkel och om den tidtabell som föreslagits för tillsynsmyndigheternas godkännande kan förväntas hålla.</p>

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 6

Artikel 1.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p style="text-align: center;"><i>Artikel 1</i> Innehåll</p> <p>1. I denna förordning fastställs riktlinjer för en snabb utveckling av, och driftskompatibilitet för, de prioriterade korridorer och områden för transeuropeisk energiinfrastruktur som i bilaga I (nedan kallade prioriterade korridorer och områden för energiinfrastruktur) fastställs som bidragande till unionens klimat- och energimål för 2030 och till klimatneutralitetsmålet för 2050.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Artikel 1</i> Innehåll</p> <p>1. I denna förordning fastställs riktlinjer för en snabb utveckling av, och driftskompatibilitet för, de prioriterade korridorer och områden för transeuropeisk energiinfrastruktur som i bilaga I (nedan kallade prioriterade korridorer och områden för energiinfrastruktur) fastställs som bidragande till unionens klimat- och energimål för 2030, klimatneutralitetsmålet för 2050, målen om biologisk mångfald för 2030 samt säkerställandet och främjandet av energitrygghet, marknadsintegration, rättvis konkurrens, diversifierad energiförsörjning och ekonomiskt överkomlig energi för alla.</p>

Motivering

Översynen av TEN-E (inbegripet infrastrukturplaneringen) bör vara förenlig med den gröna givens mål, klimatneutralitetsmålet för 2050 samt målet att ingen ska hamna på efterkälken, det vill säga ekonomiskt överkomlig energi för alla.

Ändringsrekommendation 7

Artikel 2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>(4) projekt av gemensamt intresse: ett projekt som är nödvändigt för att förverkliga de prioriterade korridorer och områden för energiinfrastruktur som anges i bilaga I och som finns med i den unionsförteckning över projekt av gemensamt intresse som avses i artikel 3.</p> <p>[...]</p> <p>(16) klimatanpassning: en process som säkerställer energiinfrastrukturens resiliens mot potentiella negativa effekter av klimatförändringar, bland annat genom relevanta anpassningsåtgärder som kan identifieras i en klimatrelaterad sårbarhets- och riskbedömning.</p>	<p>(4) projekt av gemensamt intresse: ett projekt som är nödvändigt för att förverkliga de prioriterade korridorer och områden för energiinfrastruktur som anges i bilaga I och som finns med i den unionsförteckning över projekt av gemensamt intresse som avses i artikel 3. Vid bedömningen av projekt ska nationella utvecklingsstrategier och den lokala och regionala potentialen på platsen för genomförandet av projektet beaktas för att säkerställa en så positiv effekt som möjligt.</p> <p>[...]</p> <p>(16) klimatanpassning: en process som säkerställer energiinfrastrukturens resiliens mot potentiella negativa effekter av klimatförändringar, bland annat genom relevanta anpassningsåtgärder som kan identifieras i en klimatrelaterad sårbarhets- och riskbedömning.</p> <p>(17) hållbarhet: potentialen hos projekt av alla slag att bidra till uppnåendet av klimatneutralitetsmålet. Detta bedöms med avseende på integreringen av förnybar energi i nätet eller minskningen av de växthusgaser som projektet kommer att släppa ut under sin förväntade livslängd.</p>

Motivering

Begreppet hållbarhet saknas bland definitionerna. Med tanke på den långa livslängden bör risken att ett projekt blir en strandad tillgång noggrant bedömas allt eftersom systemet går mot koldioxidneutralitet.

Ändringsrekommendation 8

Artikel 3.3 a

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>a) Varje enskilt förslag till projekt av gemensamt intresse ska godkännas av de medlemsstater vars territorium berörs av projektet. Om en medlemsstat inte ger sitt godkännande ska medlemsstaten inför den berörda gruppen motivera sitt beslut.</p>	<p>a) Varje enskilt förslag till projekt av gemensamt intresse ska godkännas av de medlemsstater vars territorium berörs av projektet. Om en medlemsstat inte ger sitt godkännande ska medlemsstaten inför den berörda gruppen motivera sitt beslut. För att undvika konflikter på regional nivå och medlemsstatsnivå och för att tillhandahålla en mellanhand i syfte att säkerställa ett korrekt införlivande och en korrekt efterlevnad av bestämmelserna i denna förordning ska Europeiska unionen inrätta en enda myndighet som utsetts för detta ändamål.</p>

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 9

Artikel 4.2 a

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
a) Projektet bidrar på ett betydande sätt till unionens och tredjelandets mål om minskade koldioxidutsläpp och hållbarhet, bland annat genom integrering av förnybar energi i el- och gasnät och överföring av förnybar produktion till större förbrukningscentrum och lagringsplatser.	a) Projektet bidrar på ett betydande sätt till unionens och tredjelandets mål om minskade koldioxidutsläpp och hållbarhet, bland annat genom integrering av förnybar och koldioxidsnål energi i el- och gasnät och överföring av förnybar och koldioxidsnål produktion till större förbrukningscentrum och lagringsplatser.

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 10

Artikel 5.5

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
5. Senast den 31 januari varje år ska de behöriga myndigheter som avses i artikel 8 till byrån och respektive grupp lämna in den rapport som avses i punkt 4 i denna artikel, kompletterad med information om hur projekten av gemensamt intresse inom deras territorium fortskrider och om det har uppstått några förseningar i processerna för tillståndsgivning och om orsakerna till dessa förseningar. De behöriga myndigheternas bidrag till rapporten ska tydligt markeras som sådant och utformas så att det inte ändrar den text som lämnats in av de projektansvariga.	5. Senast den 31 januari varje år ska de behöriga myndigheterna, som utses på EU-nivå och inom medlemsstaterna i enlighet med artikel 8 i denna förordning, till byrån och respektive grupp lämna in den rapport som avses i punkt 4 i denna artikel, kompletterad med information om hur projekten av gemensamt intresse inom deras territorium fortskrider och om det har uppstått några förseningar i processerna för tillståndsgivning och om orsakerna till dessa förseningar. De behöriga myndigheternas bidrag till rapporten ska tydligt markeras som sådant och utformas så att det inte ändrar den text som lämnats in av de projektansvariga.

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 11

Artikel 8

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Artikel 8 Organisering av processen för tillståndsgivning 3. Utan att det påverkar tillämpningen av relevanta krav enligt internationell lagstiftning och unionslagstiftningen ska den behöriga myndigheten underlätta utfärdandet av det övergripande beslutet. Det övergripande beslutet ska vara det slutliga beviset på att projektet av gemensamt intresse är klart för byggstart, och det får inte finnas några andra krav på ytterligare tillstånd eller godkännanden i detta avseende. Det övergripande beslutet ska utfärdas inom den tidsfrist som avses i artikel 10.1 och 10.2, och i enlighet med ett av följande scheman:	Artikel 8 Organisering av processen för tillståndsgivning 3. Utan att det påverkar tillämpningen av relevanta krav enligt regional och nationell lagstiftning, unionslagstiftningen och internationell lagstiftning ska den behöriga myndigheten underlätta utfärdandet av det övergripande beslutet. Det övergripande beslutet ska vara det slutliga beviset på att projektet av gemensamt intresse är klart för byggstart, och det får inte finnas några andra krav på ytterligare tillstånd eller godkännanden i detta avseende. Det övergripande beslutet ska utfärdas inom den tidsfrist som avses i artikel 10.1 och 10.2, och i enlighet med ett av följande scheman:

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 12

Artikel 9

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Insyn och allmänhetens medverkan</p> <p>1. Senast den [1 maj 2023] ska medlemsstaten eller den behöriga myndigheten, vid behov i samarbete med andra berörda myndigheter, offentliggöra en uppdaterad handbok med de förfaranden i processen för tillståndsgivning som är tillämpliga på projekt av gemensamt intresse så att den innehåller åtminstone den information som anges i punkt 1 i bilaga VI. Handboken ska inte vara juridiskt bindande, men den får hänvisa till eller återge relevanta rättsliga bestämmelser. De nationella behöriga myndigheterna ska samordna och söka efter synergier med grannskapsländerna när de utarbetar sin handbok med förfaranden.</p> <p>[...]</p> <p>4. Om inte nationell lagstiftning redan ställer likvärdiga eller högre krav ska minst ett offentligt samråd genomföras av den projektansvarige eller, om så krävs enligt nationell lagstiftning, av den behöriga myndigheten, innan den slutliga och fullständiga ansökan lämnas in till den behöriga myndigheten i enlighet med artikel 10.1 a. Detta offentliga samråd ska inte påverka eventuella offentliga samråd som ska genomföras efter det att en ansökan om tillstånd lämnats in i enlighet med artikel 6.2 i direktiv 2011/92/EU. Syftet med det offentliga samrådet är att informera de intressenter som avses i punkt 3 a i bilaga VI om projektet i ett tidigt skede, och samrådet ska bidra till att fastställa den lämpligaste geografiska platsen eller sträckningen, även utifrån överväganden om tillfredsställande klimatanpassning av projektet, och de frågor som ska tas upp i ansökan. [...]</p>	<p>Insyn och allmänhetens medverkan</p> <p>1. Senast den [1 maj 2023] ska medlemsstaten eller den behöriga myndigheten, vid behov i samarbete med andra berörda myndigheter, offentliggöra en uppdaterad handbok med de förfaranden i processen för tillståndsgivning som är tillämpliga på projekt av gemensamt intresse så att den innehåller åtminstone den information som anges i punkt 1 i bilaga VI. Handboken ska inte vara juridiskt bindande, men den ska hänvisa till eller återge relevanta rättsliga bestämmelser. De nationella och regionala behöriga myndigheterna ska samarbeta med myndigheterna i grannskapsländerna i syfte att utbyta god praxis och underlätta processen för tillståndsgivning.</p> <p>[...]</p> <p>4. Om inte nationell lagstiftning redan ställer likvärdiga eller högre krav ska minst ett offentligt samråd genomföras av den projektansvarige eller, om så krävs enligt nationell lagstiftning, av den behöriga myndigheten, innan den slutliga och fullständiga ansökan lämnas in till den behöriga myndigheten i enlighet med artikel 10.1 a. Detta offentliga samråd ska inte påverka eventuella offentliga samråd som ska genomföras efter det att en ansökan om tillstånd lämnats in i enlighet med artikel 6.2 i direktiv 2011/92/EU. Syftet med det offentliga samrådet är att informera de intressenter som avses i punkt 3 a i bilaga VI om projektet i ett tidigt skede, och samrådet ska bidra till att fastställa den lämpligaste geografiska platsen eller sträckningen, även en alternativ sådan när så är lämpligt, också utifrån överväganden om tillfredsställande klimatanpassning av projektet, och de frågor som ska tas upp i ansökan. [...]</p>

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 13

Artikel 16

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Möjliggörande av investeringar med gränsöverskridande verkningar</p> <p>1. De faktiska investeringskostnaderna, exklusive underhållskostnaderna, för ett projekt av gemensamt intresse som omfattas av kategorierna i punkterna 1 a, b, c och e i bilaga II, och för projekt av gemensamt intresse som omfattas av den kategori som fastställs i punkt 3 i bilaga II, om de omfattas av de nationella tillsynsmyndigheternas behörighet, ska bäras av de relevanta systemansvariga för överföringssystemen eller av de projektansvariga för infrastrukturen för överföring i de medlemsstater där projektet tillför en positiv nettoeffekt, och ska finansieras av nätanvändarna genom tariffer för nättillträde i dessa medlemsstater, till den del de inte täcks genom kapacitetsavgifter eller andra avgifter.</p> <p>2. Bestämmelserna i denna artikel ska tillämpas på ett projekt av gemensamt intresse som omfattas av kategorierna i punkterna 1 a, b, c och e i bilaga II om minst en projektansvarig begär hos de relevanta nationella myndigheterna att de ska tillämpas på projektets kostnader. De ska tillämpas på ett projekt av gemensamt intresse som omfattas av den kategori som fastställs i punkt 3 i bilaga II, i tillämpliga fall, endast om det redan gjorts en bedömning av efterfrågan på marknaden och det då har framgått att det inte kan förväntas att de faktiska investeringskostnaderna kan täckas genom tarifferna.</p> <p>4. [...] Vid gränsöverskridande kostnadsfördelning ska de relevanta nationella tillsynsmyndigheterna, i samråd med de berörda systemansvariga för överföringssystemen, sträva efter att nå fram till en ömsesidig överenskommelse som ska bygga på bland annat, men inte enbart, den information som anges i punkt 3 a och b. Deras bedömning ska baseras på samma scenario som användes i urvalsprocessen för utarbetandet av den unionsförteckning där projektet av gemensamt intresse finns förtecknat.</p> <p>Om ett projekt av gemensamt intresse begränsar negativa externa effekter, såsom transitflöden, och det projektet av gemensamt intresse genomförs i den medlemsstat där den negativa externa effekten har sitt ursprung, ska denna begränsning inte anses som en gränsöverskridande fördel och ska därför inte ligga till grund för fördelning av kostnader till de systemansvariga för överföringssystem i de medlemsstater som påverkas av dessa negativa externa effekter.</p>	<p>Möjliggörande av investeringar med gränsöverskridande verkningar</p> <p>1. De faktiska investeringskostnaderna, exklusive underhållskostnaderna, för ett projekt av gemensamt intresse som omfattas av kategorierna i punkterna 1 a, b, c, d och e samt 2 a i bilaga II, och för projekt av gemensamt intresse som omfattas av den kategori som fastställs i punkt 3 i bilaga II och punkt 1 c i bilaga IV, om de omfattas av de nationella tillsynsmyndigheternas behörighet, ska bäras av den relevanta nätoperatören eller av de projektansvariga för infrastrukturen för överföring och/eller distribution i de medlemsstater där projektet tillför en positiv nettoeffekt, och ska finansieras av nätanvändarna genom tariffer för nättillträde i dessa medlemsstater, till den del de inte täcks genom kapacitetsavgifter eller andra avgifter.</p> <p>2. Bestämmelserna i denna artikel ska tillämpas på ett projekt av gemensamt intresse som omfattas av kategorierna i punkterna 1 a, b, c, d och e samt 2 a i bilaga II och punkt 1 c i bilaga IV om minst en projektansvarig begär hos de relevanta nationella myndigheterna att de ska tillämpas på projektets kostnader. De ska tillämpas på ett projekt av gemensamt intresse som omfattas av den kategori som fastställs i punkt 3 i bilaga II, i tillämpliga fall, endast om det redan gjorts en bedömning av efterfrågan på marknaden och det då har framgått att det inte kan förväntas att de faktiska investeringskostnaderna kan täckas genom tarifferna.</p> <p>4. [...] Vid gränsöverskridande kostnadsfördelning ska de relevanta nationella tillsynsmyndigheterna, i samråd med de berörda nätoperatörerna, sträva efter att nå fram till en ömsesidig överenskommelse som ska bygga på bland annat, men inte enbart, den information som anges i punkt 3 a och b. Deras bedömning ska baseras på samma scenario som användes i urvalsprocessen för utarbetandet av den unionsförteckning där projektet av gemensamt intresse finns förtecknat. Om ett projekt av gemensamt intresse begränsar negativa externa effekter, såsom transitflöden, och det projektet av gemensamt intresse genomförs i den medlemsstat där den negativa externa effekten har sitt ursprung, ska denna begränsning inte anses som en gränsöverskridande fördel och ska därför inte ligga till grund för fördelning av kostnader till nätoperatören i de medlemsstater som påverkas av dessa negativa externa effekter.</p>

Motivering

Smarta lågspänningsnät och smarta gasnät ger medborgarna möjlighet att bli prosumenter och bidra till energiomställningen. Smarta nät-projekt är i dag underrepresenterade i förteckningen över projekt av gemensamt intresse på grund av den snäva definitionen av smarta nät i den gällande TEN-E-förordningen. Detta ändringsförslag syftar till att utvidga definitionen.

Ändringsrekommendation 14

Artikel 18.4

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>4. Projekt av gemensamt intresse som omfattas av kategorierna i punkterna 1 d, 2 och 5 i bilaga II ska även vara berättigade till finansiellt stöd från unionen i form av bidrag för bygg- och anläggningsarbeten, om de berörda projektansvariga kan påvisa betydande positiva externa effekter, t.ex. försörjningstrygghet, systemflexibilitet, solidaritet eller innovation som projekten genererar och tillhandahåller klara bevis på att de saknar kommersiell bärkraft, i enlighet med den kostnads-nyttoanalys, den affärsplan och de andra bedömningar som gjorts, särskilt av potentiella investerare eller långgivare eller, i förekommande fall, en nationell tillsynsmyndighet.</p>	<p>4. Projekt av gemensamt intresse som omfattas av kategorierna i punkterna 1 d, 2, 4 och 5 i bilaga II ska även vara berättigade till finansiellt stöd från unionen i form av bidrag för bygg- och anläggningsarbeten, om de berörda projektansvariga kan påvisa betydande positiva externa effekter, t.ex. försörjningstrygghet, systemflexibilitet, solidaritet eller innovation som projekten genererar och tillhandahåller klara bevis på att de saknar kommersiell bärkraft, i enlighet med den kostnads-nyttoanalys, den affärsplan och de andra bedömningar som gjorts, särskilt av potentiella investerare eller långgivare eller, i förekommande fall, en nationell tillsynsmyndighet.</p>

Motivering

Elektrolysanläggningar bör kunna få stöd från FSE. I synnerhet i de tidiga skedena beror nätinvesteringarna på produktionskapaciteten och dessa måste därför beaktas tillsammans. Elektrolysanläggningar har gränsöverskridande inverkan, i synnerhet om de kopplar vätgasframställningen till efterfrågan i gränsöverskridande regioner.

Ändringsrekommendation 15

Bilaga II

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>3. För vätgas:</p> <p>a) Överföringsledningar för transport av vätgas, som ger flera nätanvändare tillträde på ett transparent och icke-diskriminerande sätt och som huvudsakligen består av högtrycksledningar för vätgas, men inte ledningar för lokal distribution av vätgas.</p> <p>b) Underjordiska lagringsanläggningar anslutna till de högtrycksledningar för vätgas som avses i punkt a.</p> <p>c) Anläggningar för mottagning, lagring, återförgasning eller dekomprimering av kondenserad vätgas eller vätgas som är innesluten i andra kemiska ämnen i syfte att mata in vätgasen i nätet.</p> <p>d) Varje typ av utrustning eller anläggning som är nödvändig för att vätgasset ska fungera tryggt, säkert och effektivt eller för att möjliggöra dubbelriktad kapacitet, inklusive kompressorstationer.</p>	<p>3. För vätgas:</p> <p>a) Överföringsledningar för transport av vätgas, som ger flera nätanvändare tillträde på ett transparent och icke-diskriminerande sätt och som huvudsakligen består av högtrycksledningar för vätgas, men inte ledningar för lokal distribution av vätgas.</p> <p>b) Underjordiska lagringsanläggningar anslutna till de högtrycksledningar för vätgas som avses i punkt a.</p> <p>c) Anläggningar för mottagning, lagring, återförgasning eller dekomprimering av kondenserad vätgas eller vätgas som är innesluten i andra kemiska ämnen i syfte att mata in vätgasen i nätet.</p> <p>d) Varje typ av utrustning eller anläggning som är nödvändig för att vätgasset ska fungera tryggt, säkert och effektivt eller för att möjliggöra dubbelriktad kapacitet, inklusive kompressorstationer.</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Alla tillgångar som anges i punkterna a, b, c och d kan vara nybyggda tillgångar eller tillgångar som omvandlats från naturgas och är avsedda för vätgas eller en kombination av båda.</p>	<p>e) Varje typ av utrustning eller anläggning som gör att transportsektorn kan använda ren vätgas som bränsle i TEN-T:s stamnät och övergripande nät.</p> <p>Alla tillgångar som anges i punkterna a, b, c och d kan vara nybyggda tillgångar eller tillgångar som omvandlats från naturgas och är avsedda för vätgas eller en kombination av båda.</p>

Motivering

Detta kommer att göra transportpolitiken och energipolitiken mer sammankopplade. Det är viktigt att både stamnätet och det övergripande nätet inbegrips eftersom det passar dagens hydrogen valley-regioner, där det finns planer på storskaliga vätgasinvesteringar, bättre.

Ändringsrekommendation 16

Bilaga IV

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>BILAGA IV</p> <p>REGLER OCH INDIKATORER AVSEENDE KRITERIER FÖR PROJEKT AV GEMENSAMT INTRESSE OCH FÖR PROJEKT AV ÖMSESIDIGT INTRESSE</p> <p>c) Smarta elnät: projektet avser utrustning och anläggningar på högspännings- och medelspänningsnivå. Det inbegriper systemansvariga för överföringssystem, systemansvariga för överförings- och distributionssystem eller systemansvariga för distributionssystem från minst två medlemsstater. Systemansvariga för distributionssystem får endast delta med stöd av de systemansvariga för överföringssystemen, från minst två medlemsstater, som är nära knutna till projektet och säkerställer driftskompatibilitet. Ett projekt omfattar minst 50 000 användare, producenter, konsumenter eller prosumenter av el i ett förbrukningsområde på minst 300 gigawatttimmar/år, varav åtminstone 20 % härrör från intermittenta förnybara energikällor.</p>	<p>BILAGA IV</p> <p>REGLER OCH INDIKATORER AVSEENDE KRITERIER FÖR PROJEKT AV GEMENSAMT INTRESSE OCH FÖR PROJEKT AV ÖMSESIDIGT INTRESSE</p> <p>c) Smarta elnät: projektet avser utrustning och anläggningar på främst högspännings- eller medelspänningsnivå. Det inbegriper systemansvariga för överförings- eller distributionssystem från minst två medlemsstater som omfattar minst 50 000 användare som producerar eller förbrukar el, eller både och, i ett förbrukningsområde på minst 300 gigawatttimmar/år, varav åtminstone 20 % härrör från förnybara energikällor som är intermittenta till sin natur. Projektet får också omfatta en virtuell gränsöverskridande anslutning.</p>

Motivering

Smarta lågspänningsnät ger medborgarna möjlighet att bli prosumenter och bidra till energiomställningen. Smarta nät-projekt är i dag underrepresenterade i förteckningen över projekt av gemensamt intresse på grund av den snäva definitionen av smarta nät i den gällande TEN-E-förordningen. Detta ändringsförslag syftar till att utvidga definitionen.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Europeiska regionkommittén (ReK) välkomnar förslaget till förordning om en översyn av riktlinjerna för transeuropeisk energiinfrastruktur (TEN-E). Även om målen i den nuvarande förordningen i stort sett fortfarande är giltiga, återspeglar den nuvarande TEN-E-ramen ännu inte fullt ut de förväntade förändringar av energisystemet som kommer att bli följden av det nya politiska sammanhanget och den snabba tekniska utvecklingen, som syftar till att uppgradera målen för 2030, samt klimatneutralitetsmålet för 2050 inom ramen för den europeiska gröna given. De klimatförändringar som inte kan förhindras i dagsläget kommer att få betydande konsekvenser i Europa trots begränsnings- och anpassningsåtgärderna, och ReK uppmanar därför kommissionen och medlemsstaterna att öka sina ansträngningar för att uppdatera energiinfrastrukturen som en viktig faktor i energiomställningen. I detta sammanhang måste klimat- och naturskyddet säkerställas och hållbarhetskriterierna enligt målen för hållbar utveckling efterlevas.

2. Kommittén välkomnar att man i den framtida ramen kommer att bibehålla de regionala gruppernas nyckelroll i processen för identifiering och urval av projekt av gemensamt intresse, där det är av yttersta vikt att garantera en relevant regional och lokal representation.
3. ReK välkomnar förslaget att uppdatera förteckningen över projekt av gemensamt intresse så att den i tillräcklig utsträckning återspeglar den senaste tekniska utvecklingen och omfattar alla relevanta infrastrukturkategorier, med tanke på klimatneutralitets- och försörjningstrygghetsmålen. Kommittén välkomnar särskilt införandet av smarta nätlösningar, integrering av smarta system (el-till-gas-system och andra sektorer), produktion av vätgas och syntetiska gaser från förnybara energikällor, elektrolysanläggningar, havsbaserade nät och distributionssystem. ReK betonar att det finns en stor potential för fjärrvärme och fjärrkyla, från förnybara energikällor och spillvärme, ibland även på regional nivå och över medlemsstaternas gränser. Kommittén ser positivt på att metangasinfrastruktur och oljeledningar utesluts, där detta inte får några negativa konsekvenser eller oönskade bieffekter på grund av den specifika lokala eller regionala situationen.
4. ReK välkomnar skyldigheten för alla projekt att uppfylla obligatoriska hållbarhetskriterier och följa principen om "att inte orsaka skada" i den europeiska gröna given (i enlighet med artikel 17 i EU:s taxonomiförordning ⁽¹⁾) som ett stort steg framåt mot att uppnå EU:s gemensamma mål på miljöområdet.
5. Bedömningen av projekt inom TEN-E-ramen omfattar många delar som måste tas i beaktande, i synnerhet de särskilda lokala och regionala utmaningar som följer av energiomställningen och klimatmålen, vikten av energistabilitet, energitrygghet och energiförsörjning, tillgången till energi för alla EU-medborgare samtidigt som energin förblir ekonomiskt överkomlig, kampen mot energifattigdom, kopplingen till nationella, regionala och lokala energistrategier samt samstämmigheten med befintliga program och projekt.
6. Energiinfrastrukturen har en avgörande roll att spela i energiomställningen och kan få betydande miljömässiga och ekonomiska konsekvenser. Kommittén uppmanar därför kommissionen att inrätta en permanent mekanism för regionala gruppers dialog med berörda lokala och regionala myndigheter som är förenlig med den ram för klimat- och energidialog på flera nivåer som inrättats genom förordningen om styrningen av energiunionen.
7. ReK betonar behovet av en robust ram för tillståndsgivning. För närvarande är processerna för tillståndsgivning, även för projekt av gemensamt intresse, fortfarande mycket långdragna. Motstridiga befintliga förfaranden, ibland i kombination med ett specifikt institutionellt sammanhang, kan göra det svårt att göra framsteg i vissa medlemsstater. Utöver detta kan det också förekomma motstånd från allmänheten på grund av att man inte i tillräcklig utsträckning säkerställt de berörda parternas acceptans.
8. Beviljandet av prioriteringsstatus för projekt av gemensamt intresse bör granskas noggrant och uteslutas för sådana projekt som kan ha en negativ inverkan på klimatet eller på skyddade livsmiljöer eller arter.
9. Nödvändig tillbörlig aktsamhet måste iakttas i processen för tillståndsgivning. ReK stöder dock de steg som föreslås i artikel 10 i förslaget till förordning för att säkerställa att de olika berörda instansernas slutförandetid för tillståndsförfarandena är rimlig. Inrättandet av en enda kontaktpunkt som har tillräckliga befogenheter och beslutanderätt och som måste hålla sig till tydliga tidsfrister är nödvändigt i detta hänseende. Detta kommer i sin tur att leda till mer trygghet för projektdeltagarna och en bättre bedömning av deras riskutsatthet när de inleder denna process.
10. ReK ser positivt på att man inom EU i allt högre grad uppmärksammar den roll som ren vätgas, helst från förnybara energikällor, spelar och välkomnar detta förslag från kommissionen, som ligger i linje med en uppmaning från ReK om att ett mer stödjande EU-regelverk för marknadsutveckling och infrastruktur bör införas genom en översyn av relevant EU-lagstiftning om transeuropeiska energinät och i synnerhet genom att man på lämpligt sätt anpassar kraven för projekt av gemensamt intresse enligt TEN-E ⁽²⁾ och de EU-omfattande tioåriga nätutvecklingsplanerna. ReK stöder också införandet av särskilda kategorier för vätgasinfrastruktur i TEN-E-förordningen, såsom vätgasöverföringsnät (inbegripet befintliga naturgasledningar som omvandlats för ren vätgas), distribution och lagring samt elektrolysanläggningar, som måste kunna få stöd från Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE).

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198, 22.6.2020, s. 13).

⁽²⁾ Yttrandet "Mot en färdplan för ren vätgas – de lokala och regionala myndigheternas bidrag till ett klimatneutralt Europa", Birgit Honé (DE–PES), CdR 2020-549.

11. ReK framhåller behovet av elektrifiering och den roll som ren vätgas spelar när det gäller att ställa om från fossila bränslen och minska de ihållande utsläppen från förorenande sektorer, såsom industri och tunga transporter, där direkt elektrifiering kan vara begränsad. Förnybar vätgas bör prioriteras och koldioxidsnål vätgas bör användas i syfte att fasa ut fossila bränslen fram till dess att förnybar vätgas kan spela denna roll på egen hand. ReK uppmanar därför EU-institutionerna, medlemsstaterna och industrin att öka kapaciteten för förnybar el och vätgas i syfte att motverka en kontraproduktiv konkurrens mellan elektrolysanläggningar för framställning av vätgas och annan direkt användning av förnybar el⁽³⁾. Vidare ber ReK kommissionen om en tydlig taxonomi för "förnybara" gaser.

12. För klimatneutrala transporter (mobilitet) och produktion av ren vätgas krävs en snabb och betydande ökning av produktionskapaciteten och tekniken för förnybar energi i EU.

13. ReK framhåller vikten av att verksamheten inom ramen för förordningen om transeuropeiska energinät är helt i linje med relevanta planeringsinstrument, särskilt de nationella energi- och klimatplanerna. I detta sammanhang uppmanar kommittén vikten av att de lokala och regionala myndigheterna kan bidra fullt ut till sina medlemsstaters nationella energi- och klimatplaner och efterlyser en så god representation som möjligt av lokala och regionala myndigheter under hela denna process.

14. Transportsektorn står för en fjärdedel av koldioxidutsläppen i EU och är den enda sektor där utsläppen inte har minskat jämfört med 1990 års referensvärde. ReK framhåller vätgasens potential att bli ett av de instrument som används för att minska transportsättens koldioxidutsläpp, i synnerhet där det är svårare eller ännu inte möjligt att uppnå fullständig elektrifiering. Tankningsinfrastrukturen måste byggas ut för att främja användningen av vätgas i transportsektorn.

15. Koldioxidsnål framdrivningsteknik för lastbilar, långfärdsbussar och fartyg i inlandssjöfart såsom elmotorer som drivs med vätgasbränsleceller eller kontaktledningar bör, jämte biogas och andra former av energi som uppfyller kraven på hållbarhet och växthusgasreduktion, tillmätas betydligt större betydelse i översynen av förordningen om det transeuropeiska transportnätet (TEN-T-förordningen)⁽⁴⁾. Utbyggnaden av den tillhörande infrastrukturen, till en början längs stamnätskorridorerna och det övergripande nätets korridorer, är en förutsättning för att denna teknik ska kunna byggas ut. FSE bör tillhandahålla tillräckliga medel för detta.

16. Synergieffekter måste skapas mellan strategierna för TEN-T, TEN-E och alternativa bränslen. Kommittén välkomnar därför kommissionens avsikt att bygga ut infrastrukturen för vätgastankning inom ramen för strategin för hållbar och smart mobilitet och att se över revideringen av direktivet om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen, vilket ger möjlighet att fastställa konkreta krav på och harmoniserade standarder för en gradvis utbyggnad av tätheten hos nätet av tankstationer för vätgas i medlemsstaterna, regionerna och städerna.

17. En mer öppensinnad syn på definitionen av gränsöverskridande projekt bör antas, så att inte bara storskaliga överföringsprojekt beaktas, utan även lokala, decentraliserade och ofta deltagarbaserade smarta nätprojekt utan fysiska gränser. Regionala och lokala decentraliserade projekt över de nationella gränserna skulle nämligen kunna medföra positiva effekter inte bara för de regionala och nationella systemen utan även för flera olika medlemsstater, till exempel genom att de integrerar förnybara energikällor, avhjälper överbelastningar och motverkar negativa externa effekter.

18. För att TEN-E-ramen på bästa sätt ska kunna bidra till uppnåendet av EU:s energi- och klimatmål samt ge konsumenterna egenmakt måste den ses över för att till fullo omfatta och utnyttja bidragen från prosumenter, lokala energisamhällen och ny teknik⁽⁵⁾. Kommittén framhåller vikten av låg- och medelspänningsnätet, där den infrastruktur som krävs för att många nya, decentraliserade producenter ska kunna mata in el i systemet måste skapas. Dessutom måste de nya, småskaliga producenter kopplas till låg- och medelspänningsnäten. ReK uppmanar kommissionen att tillhandahålla en ram för aggregering av flera mindre projekt så att de kan uppfylla kriterierna i den gällande lagstiftningen. Det är mycket viktigt med flexibilitet i detta hänseende för att de lokala och regionala myndigheterna ska kunna upprätta vissa aggregerade projekt och eventuellt erhålla finansiering för detta arbete.

⁽³⁾ Additionalitetsprincipen har föreslagits av Europaparlamentet i dess betänkande om en europeisk vätgasstrategi (A9-0116/2021, ITRE, Jens Geier).

⁽⁴⁾ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2021-0116_SV.html#_ftn20.

⁽⁵⁾ Såsom energilagring, efterfrågefleksibilitet, mikronät (eventuellt gränsöverskridande), elektrisk mobilitet.

19. Kommittén påpekar att förordningen om transeuropeiska energinät, som är en central pelare i utvecklingen av EU:s energiinfrastruktur och därmed en avgörande faktor när det gäller att uppnå klimatneutralitet, i stort sett respekterar principerna om aktiv subsidiaritet och proportionalitet. ReK betonar mervärdet av regionalt samarbete när det gäller genomförandet av gränsöverskridande projekt, insyn, rättssäkerhet och tillgång till finansiering. Lokala och regionala myndigheter bör delta fullt ut som partner, inte bara som berörda parter, i linje med dessa principer om aktiv subsidiaritet och proportionalitet.

Bryssel den 1 juli 2021.

Apostolos TZITZIKOSTAS
*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

ISSN 1977-1061 (elektronisk utgåva)
ISSN 1725-2504 (pappersutgåva)

Europeiska unionens
publikationsbyrå
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURG

SV